

STORTINGET

Dokument 15:8

(2019–2020)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1051–1200
24. februar–9. mars 2020

Innhold

1051.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. forskrift for refusjon av grunnavgift på mineralolje for sjøtransport, besvart av finansminister	11
1052.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. planlagt som firefelts veier, besvart av samferdselsminister	12
1053.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. etterlønnen til fiskeriminister Geir Inge Sivertsen, besvart av statsminister.....	14
1054.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. løysing for ei forenkla levering av reiserekningar på betalingsautomatane i samband med reiser til sjukehus og andre helseinstitusjonar, besvart av helse- og omsorgsminister.....	15
1055.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. kvalitetsindikatoren på responstid, besvart av helse- og omsorgsminister.....	16
1056.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. statens samlede utgifter til konsulentbruk i 2019, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	17
1057.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. antallet ansatte i departement og direktorat og det samlede tallet for statlig sektor med kommunikasjon eller informasjon som sin hovedarbeidsoppgave, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	17
1058.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. norske havner som manglet godkjente avfallsplaner, besvart av klima- og miljøminister.....	18
1059.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. reglene rundt nettsalg av alkohol, besvart av helse- og omsorgsminister.....	19
1060.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. Sarpbru» i Sarpsborg, besvart av samferdselsminister	20
1061.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. nye stridsvogner til Hæren, besvart av forsvarsminister	20
1062.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. personer som er for syke til å bli straffet men for friske til å bli behandlet, besvart av justis- og beredskapsminister	21
1063.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. rehabilitering av Bergen tinghus, besvart av justis- og beredskapsminister.....	22
1064.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. tolkeordninga i justissektoren, besvart av justis- og beredskapsminister.....	23
1065.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Go-Ahead, besvart av samferdselsminister	23
1066.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. tvangsbegrensningsloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	24
1067.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. trekk i sosialhjelp fra Nav ved fødselsdagsgaver, besvart av arbeids- og sosialminister	25
1068.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Teslas nye fabrikk til Norge, besvart av næringsminister.....	26
1069.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. grunnlag er søknadsfristen på 3 måneder satt for å søke pleiepenge, besvart av arbeids- og sosialminister.....	27
1070.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. oppsitterpenger i forbindelse med hesteløp, besvart av finansminister.....	28
1071.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. garantitillegg til uføre- og alderspensjon, besvart av arbeids- og sosialminister.....	29
1072.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. vern av norsk skog, besvart av klima- og miljøminister.....	30
1073.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. fordelingen av innbetalt dokumentavgift, besvart av finansminister.....	31
1074.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. fagskolepoeng, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	31
1075.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. aksjerabatt, besvart av finansminister	32
1076.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. GE Healthcare, besvart av statsminister	33
1077.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Kongsberggruppen med spionasjeutstyr, besvart av forsvarsminister	33
1078.	Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. spredningen av coronaviruset, besvart av statsminister	34
1079.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. covid 19, coronavirus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	36
1080.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. livmorhalskreft, besvart av helse- og omsorgsminister.....	36

1081.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. oppfølginga av Grimstadutvalet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	37
1082.	Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. rettsavgjørelser om rovviltforvaltninga, besvart av klima- og miljøminister.....	38
1083.	Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. ordningen med skadefelling av rovvilt, besvart av klima- og miljøminister	39
1084.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. utvisningssaker der barn risikerer å bli skilt fra mor eller far, besvart av justis- og beredskapsminister.....	39
1085.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. alternativer til utvisning i saker der barn er særlig berørt, besvart av justis- og beredskapsminister	40
1086.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. militærleiren Haslemoen, besvart av forsvarsminister.....	41
1087.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. informasjonsstøtta, besvart av utviklingsminister	42
1088.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. statsministerens ordbruk mot personer hun mener er klimafornektere, innvandringsmotstandere, anti-globale løsninger, EU-motstandere, besvart av statsminister	43
1089.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. mikroplast, besvart av klima- og miljøminister	43
1090.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. sentraliseringen av tjenestetilbudet til Statens vegvesen, besvart av samferdselsminister.....	44
1091.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. bedre flytilbud mellom Bodø og Evenes, besvart av forsvarsminister	45
1092.	Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. alternativ kollektivtransport til ekspressbussen, besvart av samferdselsminister.....	46
1093.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. smittevernplanene i kommunene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	46
1094.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. informasjon til stortinget om status for Covid-19-beredskapsarbeid og håndtering, besvart av helse- og omsorgsminister	47
1095.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. ungarske myndigheters fjerning av jødisk litteratur .Fra sin nasjonale litteraturliste, besvart av kultur- og likestillingsminister	47
1096.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. bruk av verktøyet Spekter i Arendal, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	48
1097.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. barns personvern i digitale skolesystemer, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	49
1098.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. koronavirusets konsekvenser for norsk økonomi, besvart av finansminister.....	50
1099.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. Statsbygg, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	51
1100.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. plan for å nå bærekraftsmålene, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	52
1101.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. overvåkningsprogrammet for ammonisjonsdeponiet i Mjøsa, besvart av klima- og miljøminister.....	53
1102.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. fagskolesektoren i rådgivningstjenesten, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	53
1103.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. behov for å evakuere barn og sårbare ut av Hellas, besvart av justis- og beredskapsminister	54
1104.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Equinors planer om oljeboring utenfor kysten av Australia, besvart av olje- og energiminister	55
1105.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. melkekvote, besvart av landbruks- og matminister	56
1106.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. flyknings situasjonene i Hellas, besvart av utenriksminister	56
1107.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Bømlø fiskerihavn, besvart av samferdselsminister	57
1108.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. lokaltog (L22) til Rakkestad, besvart av samferdselsminister.....	58
1109.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. sykehuskandalen på Sørlandet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	59

1110.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. jakt med pil og bue, besvart av landbruks- og matminister	61
1111.	Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. kidnappa skulejenter i Nigeria, besvart av utenriksminister	62
1112.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. fallet på Oslo Børs endrer formuesulikheten i Norge, besvart av finansminister.....	63
1113.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. den gamle lærerutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	63
1114.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. ledig barnehageplasser etter jul, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	64
1115.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. oversikt over psykiatrioppdrag i politiet per politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsminister	65
1116.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. sammenheng mellom økningen i psykiatrioppdrag for politiet og manglende kapasitet i psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister.....	66
1117.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. energiinfrastrukturforordningen, besvart av olje- og energiminister	68
1118.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oversikt over hvor mange som har hatt krav på refusjon til legemiddelbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister	68
1119.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. samfunnsøkonomiske analyser, besvart av samferdselsminister ..	70
1120.	Fra stortingsrepresentant Jon Georg Dale, vedr. forvaltningsplanene for Barentshavet, besvart av klima- og miljøminister	71
1121.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. strekningsvise gjennomsnittsmålinger av fart, besvart av samferdselsminister	72
1122.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. partnervold, besvart av justis- og beredskapsminister	73
1123.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. nedbygging av sengeplasser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	74
1124.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimakutt, besvart av klima- og miljøminister	76
1125.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. dekk på vogntog, besvart av samferdselsminister.....	77
1126.	Fra stortingsrepresentant Solveig Schytz, vedr. Clearview AI, besvart av justis- og beredskapsminister	79
1127.	Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. forskjellsbehandlingen for deltakelse på pasientreiser for pårørende i forbindelse med opphold til rusbehandling opphører, besvart av helse- og omsorgsminister	79
1128.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. kronekursen, besvart av finansminister	80
1129.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. midlertidig ordning hvor foreldrene får fullmakt til å dokumentere elevenes fravær på videregående skoler, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	81
1130.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. OPS-løsning, besvart av samferdselsminister	82
1131.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. plan- og bygningsloven, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	83
1132.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Nav-brukere som holder på å betale tilbake feilutbetalt Nav-støtte, besvart av arbeids- og sosialminister	84
1133.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. blåreseptforskriften, besvart av helse- og omsorgsminister.....	84
1134.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. helsebibliotekene, besvart av helse- og omsorgsminister ..	85
1135.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. Helsebiblioteket.no, besvart av helse- og omsorgsminister.....	86
1136.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. kommersialiseringen av barnehagesektoren , besvart av kunnskaps- og integreringsminister	87
1137.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. OPS-prosjekt, besvart av samferdselsminister.....	87
1138.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. norsk kjøtt til norsk sokkel, besvart av landbruks- og matminister	88
1139.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	89
1140.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Finnmarkssykehuset, besvart av helse- og omsorgsminister.....	91

1141.	Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. foreldelsesfristene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	92
1142.	Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. immobilisering av jerv, besvart av klima- og miljøminister.....	92
1143.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. drift og vedlikehold av riksveiene, besvart av samferdselsminister.....	93
1144.	Fra stortingsrepresentant Trond Giske, vedr. sammenslåing av Norsk Rikstoto og Norsk Tipping, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	94
1145.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. dobbel lønn og etterlønn, besvart av statsminister.....	95
1146.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. utvikling for Nord-Norge, besvart av statsminister.....	95
1147.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. støtteordninger og ytelser hos Nav, besvart av arbeids- og sosialminister.....	97
1148.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. ekstraordinære tiltak for norsk økonomi som følge av coronaepidemien, besvart av finansminister.....	99
1149.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. reduksjon av arbeidsmengden til fastlegene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	101
1150.	Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. arbeidsmengden til fastlegene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	101
1151.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. strekningen Stanghelle – Voss, besvart av samferdselsminister..	102
1152.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. havbruksaktivitet på land, besvart av fiskeri- og sjømatminister.....	103
1153.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. oversikt over hytter og koier hos Statskog som er solgt fra 2014 og fram til i dag, besvart av landbruks- og matminister.....	104
1154.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Birkelandsvatnet til drikkevasskjelde, besvart av olje- og energiminister.....	105
1155.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. forslag om en naturressursskatt, besvart av finansminister.....	105
1156.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. inntektene til Avinor Flysikring AS, besvart av samferdselsminister.....	106
1157.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. aktivitet for ungdom i Norge mellom 16 og 29 år, besvart av arbeids- og sosialminister.....	107
1158.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. énprosentmålet i bistand, besvart av finansminister.....	108
1159.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. behandling av MS, besvart av helse- og omsorgsminister.....	110
1160.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av ungdom utenfor opplæring og arbeid, besvart av kunnskaps- og integreringsminister.....	111
1161.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. omfanget og utviklingen i antall straffbare handlinger som blir oppgjort på stedet av politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	113
1162.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	114
1163.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. dispensasjon fra arbeidsmiljøloven slik at også arbeidstakere som ikke er ansatt i IA-bedrifter får utvidet adgang til å skrive egenmelding, besvart av arbeids- og sosialminister.....	115
1164.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. tollmyndighetenes kameraovervåkning ved den norske riksgrensen, besvart av finansminister.....	115
1165.	Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. villedende markedsføring rettet mot innbyggerne eller utsatte personer i en sårbar fryktsituasjon fra såkalte mirakelpredikanter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	117
1166.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. plassering av sjefen for Hovedredningsentralen i Bodø og ikke i Sola, besvart av justis- og beredskapsminister.....	117
1167.	Fra stortingsrepresentant Runar Sjøstad, vedr. krisen i reindriften pga. snømengdene denne vinteren, besvart av landbruks- og matminister.....	118
1168.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. domstolstrukturen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	119
1169.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. Sykehuset Østfold som nekter ansatte i deltidsstilling større stilling samtidig som man lyser ut nye deltidsstillinger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	119

1170.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. utbygging av fylkesveg 359 Kaste-Stoadalen i Nome kommune, besvart av samferdselsminister	120
1171.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. nytt hensettingsanlegg for tog på Østfoldbanen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	120
1172.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. CO2-kompensasjonsordning, besvart av næringsminister	121
1173.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. Campus Nesna, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	122
1174.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. maritim utdanning, besvart av næringsminister	123
1175.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. realfag, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	124
1176.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. den spente situasjonen i Hellas, besvart av justis- og beredskapsminister	124
1177.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oversikt over alle personer som innehar flere enn én roller samtidig i et helseforetak, besvart av helse- og omsorgsminister	125
1178.	Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. praksisendringen i Nav når det gjelder «kontrollunntaket» i fvl. § 36, besvart av arbeids- og sosialminister	127
1179.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Stiftelsen Wilde i Vestfold og Aglo barne- og familiesenter i Trøndelag, besvart av barne- og familieminister	128
1180.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. korona i norsk næringsliv, besvart av næringsminister	129
1181.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. kjøre- og hviletidsbestemmelser for ambulanspersonell og –sjåfører, besvart av helse- og omsorgsminister	130
1182.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. verne dissidenter og politiske flyktninger fra juridisk og teknologisk misbruk, besvart av utenriksminister	131
1183.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. nærhet til domstolen i Akershus, Østfold og Buskerud, besvart av justis- og beredskapsminister	132
1184.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. veterinær og dyrepleierutdanningene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	133
1185.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. fjellandbruket, besvart av landbruks- og matminister	134
1186.	Fra stortingsrepresentant Siv Jensen, vedr. forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene, besvart av helse- og omsorgsminister	135
1187.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. det finansielle og medisinske ansvaret for følgetjeneste for gravide ved fødsel, besvart av helse- og omsorgsminister	135
1188.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. muslimer i India, besvart av utenriksminister	136
1189.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. grupper som er særlig sårbare mot Corona-viruset, besvart av helse- og omsorgsminister	137
1190.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. forskrift for omsetning av rå melk og rå fløte til konsum, besvart av helse- og omsorgsminister	138
1191.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. dyrepåkjørsler på jernbaneskinnene, besvart av samferdselsminister	139
1192.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. sykehuset i Østfold som går til sak mot egne ansatte, besvart av helse- og omsorgsminister	140
1193.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Akvariet i Bergen, besvart av kultur- og likestillingsminister	141
1194.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. målene for kulturminner og fartøyvern, besvart av klima- og miljøminister	141
1195.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. ungdommers muligheter til å gå på videregående skole skal begrenses av tilfeldige busstider, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	142
1196.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. kollektivtransport og rabattordningen for skoleelever og studenter, besvart av samferdselsminister	143
1197.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. koronaviruset, besvart av næringsminister	144
1198.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. oljeprisfallet, besvart av finansminister	145
1199.	Fra stortingsrepresentant Solveig Schytz, vedr. Clearview AI, besvart av justis- og beredskapsminister	146

1200. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. beredskap i krig og fredstid, besvart av justis- og beredskapsminister.....	146
--	-----

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1051 - 1200) for sesjonen 2019-2020**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

Amundsen, Per-Willy (FrP)	1062, 1161, 1164
Andersen, Karin (SV)	1084, 1085, 1103, 1106
Arnstad, Marit (Sp)	1076
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	1069, 1160
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1112
Borch, Sandra (Sp)	1072
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	1080
Dale, Jon Georg (FrP)	1120
Fagerås, Mona (SV)	1113, 1114, 1129, 1163
Fasteraune, Bengt (Sp)	1092
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1093, 1094, 1128
Giske, Trond (A)	1144
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1088, 1117, 1132, 1183
Grung, Ruth (A)	1058, 1063, 1155
Gulati, Himanshu (FrP)	1159, 1165
Halleland, Terje (FrP)	1051
Haltbrekken, Lars (SV)	1104, 1124
Hansen, Øystein Langholm (A)	1121, 1156
Hjemdal, Silje (FrP)	1157, 1193
Hoksrud, Bård (FrP)	1070
Huitfeldt, Anniken (A)	1091
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1082, 1083
Jensen, Siv (FrP)	1186
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1073, 1075, 1145
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	1127, 1141
Klinge, Jenny (Sp)	1054, 1064
Knutsen, Eigil (A)	1151
Kristensen, Turid (H)	1184, 1195, 1196
Leirtrø, Kirsti (A)	1137
Lerbrekk, Solfrid (SV)	1071
Liadal, Hege Haukeland (A)	1135, 1138
Limi, Hans Andreas (FrP)	1098, 1158
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1061, 1067, 1105, 1147, 1190
Lyngedal, Åsunn (A)	1152
Lysbakken, Audun (SV)	1149
Mehl, Emilie Enger (Sp)	1115, 1116
Melby, Guri (V)	1068
Mossleth, Siv (Sp)	1090, 1119, 1182, 1191
Moxnes, Bjørnar (R)	1101, 1122, 1136, 1188
Myhrvold, Ole André (Sp)	1108, 1110, 1169, 1171
Myrli, Sverre (A)	1170
Mørland, Tellef Inge (A)	1065, 1066, 1139, 1140
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1086, 1087, 1176

Njåstad, Helge André (FrP)	1107, 1131, 1168
Nævra, Arne (SV)	1052, 1089, 1125, 1130, 1200
Pollestad, Geir (Sp)	1154
Sakariassen, Eirik Faret (SV)	1150, 1178
Sandberg, Nina (A)	1109, 1173
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	1153
Schytz, Solveig (V)	1126, 1199
Sjåstad, Runar (A)	1167
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1096, 1097
Steffensen, Roy (FrP)	1074, 1102, 1174, 1175, 1197, 1198
Stordalen, Morten (FrP)	1143
Storehaug, Tore (KrF)	1142
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1099, 1100, 1181, 1185
Støre, Jonas Gahr (A)	1078
Tajik, Hadia (A)	1081, 1148, 1166
Toppe, Kjersti (Sp)	1118, 1123, 1177, 1187
Toskedal, Geir Sigbjørn (KrF)	1111
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1056, 1057, 1146
Wiborg, Erlend (FrP)	1059, 1060
Wilkinson, Nicholas (SV)	1055, 1079, 1133, 1134, 1189, 1192
Øvstegård, Freddy André (SV)	1077, 1095, 1162, 1179, 1194
Aasland, Terje (A)	1053, 1172, 1180

STORTINGET

Dokument 15:8

(2019–2020)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1051

Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 26. februar 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Vil finansdepartementet sikre at endringer i praktiseringen av forskrift for refusjon av grunnavgift på mineralolje for sjøtransport, ikke gjennomføres før denne eventuelt blir endret?

BEGRUNNELSE:

Som en av mange ordninger for å få økt konkurransekraft i nærskipfarten der større deler av varetransporten går på sjø, blir det gitt en refusjon av grunnavgiften på mineralolje. Skattedirektoratet har kommet med en prinsipputtalelse som medfører en endret praktisering av ordningen. Ny praktisering innebærer en svært streng fortolkning av ordlyden «utelukkende» brukes til gods og passasjertransport.

Skattedirektoratet prinsipputtalelse og nye praksis tar ikke hensyn til nødvendig innovasjon i sjøtransporten der fartøyene utvikler seg og har et konstant fokus på økt konkurransekraft. I tillegg utvikles fartøyene for å til enhver tid oppfylle de krav og pålegg som blir gitt av myndighetene. Dette har ført til at mange fartøy ikke lenger blir tatt med i ordningen.

Finansdepartementet har etterspurt en vurdering av ordningen fra Skattedirektoratet. Direktoratet vurderer nå endringer i eksisterende forskriftstekst og skal levere rapport til finansdepartementet i februar 2020.

Svar:

Etter Stortingets avgiftsvedtak skal det betales grunnavgift på mineralolje. Mineralolje til gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart er fritatt for avgift. Nærmere regler om fritaket er fastsatt i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter (særavgiftsforskriften) kapittel 4-3.

Det er et vilkår for fritak at mineraloljen er til bruk i gods- eller passasjertransport i næringsøyemed og at fartøyet utelukkende brukes til gods- eller passasjertransport i denne virksomheten. Disse vilkårene følger av forskriften. Skattedirektoratets prinsipputtalelse 1. oktober 2019 - som det antas det siktes til - innebærer dermed ikke nye og strengere vilkår for fritak.

Som påpekt utvikler både bransjen og fartøyene seg. Departementet har derfor bedt Skattedirektoratet om å vurdere endringer i regelverket. Departementet har nylig mottatt direktoratets vurderinger og vil gå nærmere gjennom disse. Eventuelle forslag vil bli fulgt opp på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1052**Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 3. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Jeg takker for svar fra statsråden den 19.2. på mitt spørsmål om veistørrelser i forhold til trafikkmengden. Han gir god tall, levert i tabellform, over bygde veier, men svarer ikke på den delen av spørsmålet som går på planlagte veier.

Derfor; kan statsråden gi svar på hvilke strekninger (prosjekter) og antall km veier som er planlagt som firefelts veier i inneværende NTP-periode, der ÅDT i dag er under 12 000 og under 15 000?

BEGRUNNELSE:

Disse svarene betyr mye for videre holdninger til veistandarder vi velger, og dermed viktig for kostnader, miljø- og klimaspørsmål. Dette er også avgjørende å få svar på i forhold til rulleringsarbeidet av NTP som nå pågår.

Svar:

I henhold til gjeldende Nasjonal transportplan 2018-2029 planlegger Statens vegvesen prosjektene som ramses opp

i tabellen nedenfor, helt eller delvis med firefelts vei. Prosjekter i NTP 2018-2029 hvor Stortinget allerede har vedtatt og fastsatt kostnads- og styringsramme er ikke tatt med. Hvilke som har under 12 000 eller 15 000 i årsdøgntrafikk (ÅDT) i dag framgår av tabellen.

Jeg vil vise til at standard og dimensjonering av veier velges utfra en overordnet helhetsvurdering av ruta, veiens funksjon og prognosen for trafikkmengde 20 år etter forventet åpningsår. Det er et mål om ensartet veistandard over lengre strekninger. Ut fra veinormalene planlegges firefelts vei når ÅDT i dimensjoneringsåret forventes å være minst 12 000. Dimensjoneringsåret er 20 år etter forventet veiåpning.

Andre momenter og forhold som spiller inn ved dimensjonering av ny veg og som kan gi fire felt, er sikkerhetskrav til tunneler og rømningsveger samt tilrettelegging for kollektiv-/sambruksfelt i byområder.

Navn på strekningen	Ny vei to- talt (km)	Ny 4-felts veg (km)	Årsdøgn- trafikk (ÅDT) i 2020	Merknad
E18 Gartnerløkka-Kolsdalen	1,4	1,4	28 500	
Rv. 282 Holmenbrua	0,3	0,3	22 000	
E39 Vegsund-Breivika (Bypakke Ålesund)	4,5	4,5	22 000	Tunnelsikkerhet, nytt tunneløp
E39 Vågsbotn-Klauvaneset	9,0	9,0	21 000	
E134 Strømsåstunnelen	4,7	4,7	19 300	Tunnelsikkerhet, nytt tunneløp
E39 Ålgård-Hove	14,0	14,0	19 000	
Rv.22 Glommakryssing	3,0	3,0	18 000	
E16 Arna-Vågsbotn	10,3	10,3	18 000	
E134 Dagslett-E18	6,6	6,6	17 000	
E136 Breivika-Lerstad (Bypakke Ålesund)	3,6	3,6	16 000	Kollektiv-/sambruksfelt
E16 Skaret-Hønefoss (Ve-krysset)	23,7	23,7	15 000	
E39 Bolsønes-Årø (Bypakke Molde)	3,3	3,3	15 000	Kollektiv-/sambruksfelt
E18 Retvet-Vinterbro	15,6	15,6	14 000	
E6 Åsen-Steinkjer	44,3	44,3	14 000	
Rv. 862 Tverrforbindelsen Tromsø	5,0	3,0	13 800	Tunnelsikkerhet, nytt tunneløp
E39 Ådland-Svegatjørn	52,0	52,0	13 000	Lavest ÅDT på ferje (2800).
E39 Smiene-Harestad	5,0	5,0	12 000	
E134 Oslofjordforbindelsen, byggetrinn 2	14,0	14,0	11 500	Tunnelsikkerhet, nytt tunneløp
E16 Stanghelle-Arna	7,3	9,0	10 500	4-felts veg Trengerfeld-Arna. To tunneløp planlegges for tunnelsikkerhet.
E39 Ålesund-Molde (Romsdalsfjorden)	75,0	20,0	10 000	Lavest ÅDT på ferje (2300). Hele vegen planlegges for 4-felt, men det tas sikte på trinnvis utbygging av standard. Må ha to tunneløp under Romsdalsfjorden på grunn av sikkerhetskrav.

Etter porteføljeutvidelsen i 2019 har Nye Veier AS en samlet portefølje på om lag 730 km riksvei som skal bygges ut over en periode på 20 år. Porteføljen består av veinett med varierende trafikkmengde og planlegges for ulike veistandarder. Nye Veier beslutter selv utbyggingsrekkefølgen ut fra sitt mandat nedfelt i selskapets vedtekter.

Veiklasse og veistandard varierer, men har hovedvekt på firefeltsveier. Valg av veistandard gjøres ut fra trafikkmengde med utgangspunkt i den samfunnsøkonomiske analysen.

Siden Nye Veiers veistrekn timer ikke prioriteres for utbygging i nasjonal transportplan er det vanskelig å svare ut nærmere hvilke av Nye Veiers veistrekn timer som planlegges gjennomført i inneværende NTP-periode. Listen nedenfor viser hvilke av Nye Veiers veistrekn timer som er besluttet gjennomført ved at Stortinget har vedtatt bompengeproposisjon og ved at strekningene er prioritert for utbygging av Nye Veiers styre. Strekn timer hvor fire felt er valgt og strekn timer hvor andelen fire felt fortsatt vurderes er angitt.

Navn på strekningen	Lengde (km)	Årsdøgn-trafikk (ÅDT) i 2020	Merknad
E6 Kolomoen - Moelv	46	13500	Under utbygging
E6 Moelv - Øyer	48	15000	I kontraheringsfase
E18 Tvedestrand - Arendal	21	13000	I drift
E18 Rugtvedt - Dørdal	17	10000	I drift
E39 Kristiansand - Lyngdal	67	17000	Under utbygging
E6 Ranheim - Åsen	42	20000	Under kontrahering
E6 Ulsberg-Melhus	68	6000 -11000	Deler under bygging, andel fire felt utredes
E18 Langangen - Rugtvedt	19	19000	I kontraheringsfase

SPØRSMÅL NR. 1053

Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 2. mars 2020 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

Har statsministeren fortsatt tillit til fiskeriminister Geir Inge Sivertsen som aktivt har søkt om etterlønn samtidig som han hevet dobbel lønn som statssekretær og ordfører?

BEGRUNNELSE:

Det er gjort kjent at fiskeriminister Geir Inge Sivertsen fra det tidspunkt hvor han ble utnevnt som statssekretær for næringsminister Torbjørn Røe Isaksen og fram til 01.01.20 skulle fungere fullt og helt som statssekretær og samtidig fortsette i vervet som ordfører. For denne dobbeltrollen ble det også utbetalt dobbelt lønn. Vi forstår videre at Sivertsen kort tid etter utnevnelsen som statssekretær også søker om etterlønn som ordfører, en etterlønn som skulle vært avkortet krone for krone mot den lønn han fikk som statssekretær. Vi forstår saken slik at Sivertsen ikke gjorde noen betraktninger omkring det rettmessige eller moralske perspektivet omkring dobbeltlønn og senere etterlønnen. For videre vurdering av denne saken vil det være av betydning å vite om statsministeren var kjent med dobbeltrollen til Sivertsen, og om hun var kjent med at han mottok dobbeltlønn samt søkte om og fikk utbetalt etterlønn. Likeledes om statsministeren kan redegjøre for hva hun har visst i denne saken og om det er forenlig med god vurderingsevne å heve lønn som ordfører, og samtidig

søke om etterlønn i en situasjon der man har tiltrådt som statssekretær.

Svar:

Tidligere fiskeri- og sjømatminister Geir Inge Sivertsen har beklaget at han søkte om etterlønn fra Senja kommune, og har opplyst at han har betalt tilbake det utbetalte beløpet.

Jeg var ikke kjent med søknaden før den ble omtalt i media. Det var avklart med Statsministerens kontor at Geir Inge Sivertsen i en kort overgangsperiode frem til årsskiftet beholdt sine folkevalgte verv, herunder ordførervervet.

Den 28. februar anmodet Geir Inge Sivertsen om å få fratrukket som fiskeri- og sjømatminister. I sin begrunnelse for anmodningen skriver han følgende:

«Sakene om styreverv og etterlønn har tatt all fokus bort fra den jobben jeg som fiskeri- og sjømatminister ønsker å gjøre for å utvikle Norges viktigste næring. Næringen fortjener en minister som kan ha fullt fokus på de oppgaver som må gjøres for å få dette til. Sakene har også blitt en belastning for regjeringen og for mitt parti Høyre. Jeg har fratrukket alle styreverv og beklaget søknaden om etterlønn.

Etterlønnen jeg mottok er også i sin helhet betalt tilbake til Senja kommune. Jeg har ryddet opp, men opplever at disse sakene likevel tar all tid og all oppmerksomhet. Da blir det vanskelig å gjøre en god jobb som fiskeri- og sjømatminister.»

Geir Inge Sivertsen fikk avskjed i nåde i statsråd den 2. mars.

SPØRSMÅL NR. 1054

Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 2. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren vurdere ei løysing for ei forenkla levering av reiserekningar på betalingsautomatane i samband med reiser til sjukehus og andre helseinstitusjonar der folk har krav på reisedekning?

GRUNNGJEVING:

Eg har brukt både min eigen og andre sin frustrasjon over kor vanskeleg det kan vera å få levert reiserekningar i tide til å pønske ut ein idé. Eg ønskjer at helseministeren skal gjerast kjent med denne ideen fordi eg håpar han vil be om at relevante aktørar vurderer den skikkeleg og helst tek den vidare. Utgangspunktet for ideen er å gjera det lettare for folk å få att pengar for reiser til sjukehus og andre helseinstitusjonar der dei har krav på refusjon. Sjølv om det har vorte noko lettare med ei nettbasert løysing, er det enno slik at mange aldri får att pengane for reiser fordi dei ikkje forstår seg på systemet eller rett og slett leverer kravet for seint. Fristen no er berre på seks månader. Når folk til dømes har fått kreft eller andre alvorlege diagnoser, kan det vera vanskeleg å få levert reiserekningar innan seks månader. Eg meiner fristen bør utvidast for slike tilfelle, men uansett vil eg gjera framlegg om ei ny og praktisk løysing, som truleg vil lette oppgåva for svært mange. Eg meiner det bør bli mogleg å levere reiserekninga same dag som du møter til behandling eller undersøking, på den same betalingsautomaten som du uansett skal betale på. I tillegg til å betale på automaten, kan du få opp eit ekstra alternativ: «Levere reiserekning.» Og så kan spørsmålet til dømes vera: «Har du reist frå den folkeregistrerte adressa di til denne behandlingsstaden i dag? Viss ja, vil du i så fall allereie no levere ei forenkla reiserekning?» Så kunne systemet rekne ut kilometertal tur-retur og automatisk betale ut pengane til vedkomande innan ei viss tid. Mange menneske som no går glipp av relativt store summar kunne fått att pengane sine med ei slik løysing. Dersom løysinga fører til at fleire får att pengar, vil det bli dyrare for staten, men dette er pengar som folk har krav på. Eg meiner denne ideen bør bli vurdert skikkeleg og at

det må utarbeidast ei heilheitleg løysing som både gjer det mogleg å levere ei forenkla reiserekning på dette viset og ei betre nettløysing for dei som vil eller må levere reiserekning på nett i ettertid. Eg har fått innspel om at det er problem med å få levert krav om utgiftsdekking av ferjeutgifter. Slik eg ser det bør ferje- og bomutgifter kunne leggjast inn automatisk i reiserekninga på strekningar der ein ikkje kjem utanom å bruke ferje eller passere bom. Altså meiner eg det må vera unødvendig å levere kvitteringar, for folk kan uansett ikkje leggje på svøm over fjorden med bilen på ryggen og bommane må ein betale for same kva. Eg er klar over at det går an å problematisere ideen min og framstille det som vanskeleg, men eg håpar at målet til statsråden er å leite etter enklare løysingar som folk kan nytte seg av. Eg meiner betalingsautomatane, som mange uansett bruker når dei møter opp til undersøking og behandling, kan vera ein del av ei enklare løysing for å levere reiserekningar.

Svar:

Retten til dekning av reiseutgifter i forbindelse med reise til og fra behandling reguleres i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6 og pasientreiseforskriften. Hovedregelen er at pasienter har rett til å få dekning til reiseutgifter med en standard kilometergodtgjørelse, kr 2,60 per kilometer i 2020. Dette gjelder uansett hvilket transportmiddel pasienten bruker på reisen.

For å få dekket tilleggsutgifter ved bruk av bil, slik som bompasering, parkeringskvittering og bilferge, må enten behandler attestere at pasienten har et helsemessig behov for å reise med bil, eller pasienten må opplyse om at det ikke er mulig å benytte offentlig transport.

I dagens søknadsprosess er det ikke nødvendig å dokumentere utgiftene til bom, men de faktiske utgiftene må oppgis. Pasienten må dokumentere utgiftene i forbindelse med ferge fordi tilgangen på nødvendig informasjon om strekninger og billettpriser ikke er elektronisk tilgjengelig for hele landet.

Foreldelsesfristen for å søke om dekning av reiseutgifter er seks måneder, men kan utvides til tre år i særlige tilfeller, eksempelvis der pasienten på grunn av helsemessige forhold har vært forhindret fra å søke.

Jeg kjenner til at Pasientreiser HF jobber kontinuerlig, sammen med brukerne, for å gjøre det enda enklere å søke om å få dekket utgifter i forbindelse med pasientreiser, både digitalt og gjennom å forenkle dagens papirskjema. For å gjøre det enklere og mer tilgjengelig å søke om å få dekket utgifter fra pasientreiser, ble det 1. oktober 2016 etablert en selvbetjeningsløsning på helsenorge.no. Per februar 2020 søker mer enn 80% av brukerne via helsenorge.no.

Tilgangen til elektronisk informasjon på tvers av helsesektoren er stadig økende, og dette kan åpne for å kunne

tilby løsninger som vil ligne på den som er skissert i forslaget fra stortingsrepresentant Jenny Klinge. Det pågår nå et arbeid som vurderer tiltak for å forbedre og forenkle pasientreiseordningen og tilhørende regelverk, jf. anmodningsvedtak i Stortinget (<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=70653>). Resultatet av dette arbeidet vil kunne gjøre det enklere for brukerne av ordningen å forstå og benytte seg av sine rettigheter, og også legge til rette for en ytterligere forenklet søknadsprosess.

Jeg vil takke for ideen og at du har tatt deg tid til å presentere den. Den er oversendt til Pasientreiser slik at de kan ta den med i sitt videre arbeid med å forbedre og forenkle ordningene.

SPØRSMÅL NR. 1055

Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 28. februar 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Stortinget vedtok i 2000 veiledende responstider for ambulanser ved akuttoppdrag. Kvalitetsindikatoren, som gir svar på responstid fra AMK varsles til ambulanse er på hendelsessted, har ikke vært oppdatert siden 2017. Fra SVs ståsted er det rart at Helsedirektoratet etter 2017 ikke har offentliggjort en samlet framstilling av resultater for responstider fordelt på fylker og kommuner.

Vil statsråden ta initiativ til at kvalitetsindikatoren oppdateres, og når kan det skje?

BEGRUNNELSE:

Kvalitetsindikatoren fra 2017 viste variasjon mellom fylkene, men at ingen av fylkene da oppnådde de veiledende responstidene om at ambulansen skal være fremme innen 12 minutter i 90 prosent av hendelsene i tettbygd strøk og innen 25 minutter i 90 prosent av hendelsene i griskrendt strøk. I en tid hvor det er usikkerhet knyttet til de prehospitaltjenestene, er det viktig at samfunnet har oversikt over status også på responstider for ambulanser ved akuttoppdrag.

Jeg viser til et møte med LHL Hjerneslag, Hjerneverket og Ambulanseforbundet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar i fjor på spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 486 om kvalitetsindikatoren "Tid fra AMK varsles til ambulanse er på hendelsessted" fra representanten Marit Knutsdatter Strand. Om bakgrunnen for at indikatoren er under revisjon og på spørsmålet om når oppdaterte resultater blir publisert, svarte jeg at:

"Det er riktig at indikatoren er under revisjon, og at resultater for 2018 og 2019 ikke er tilgjengelig på Helsedirektoratets nettsider. Bakgrunnen er at det er utfordringer med definisjonen av indikatoren og med datagrunnlaget. Helsedirektoratet og helseregionene samarbeider om å løse utfordringene.

Tidspunkt for publisering er avhengig av at ny indikator er ferdigstilt og har vært på høring og at helseforetakene rapporterer inn geodata (dvs. informasjon om hendelsen har inntruffet i by/tettsted eller griskrendte strøk). Helsedirektoratet opplyser at de tidligst kan publisere resultater i juni 2020, med forbehold om at helseforetakene rapporterer inn komplette og korrekte data."

SPØRSMÅL NR. 1056**Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 2. mars 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Hva var statens samlede utgifter til konsulentbruk i 2019?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål datert 10.01.2020, der undertegnede spurte om oppdaterte tall for statens samlede utgifter til konsulentbruk i 2019. I sitt svar viste statsråden til at siste oppdatering da var per november 2019.

Ber om at statsråden også denne gang legger frem kvartalsvis oversikt.

Svar:

DFØ publiserer månedlig tall for statsregnskapet. Tallene nedenfor er basert på siste oppdaterte rådata for stats-

regnskapet 2019, etter omposteringer i periode 13. Tabellen gir en kvartalsvis oversikt over konsulentbruken i staten i 2019 for bruttobudsjetterte virksomheter.

Tabellen nedenfor viser at statens samlede utgifter til konsulentbruk i 2019 var 10,1 mrd. kroner. Det presiseres at konsulentkostnader som inngår som del av arbeid på anleggsmiddel (balanseført iht. de statlige regnskapsstandardene) ikke vil fremkomme av 67-gruppen og spesifikasjonen nedenfor. Konsulentbruk i nettobudsjetterte virksomheter fremgår heller ikke av rådata for statsregnskapet, og er dermed ikke med i spesifikasjonen nedenfor.

Konsulenttjenester i 2019 (mill. kr) fordelt på artskoder - kvartalsvis.

Artskode	Artskodetekst	KV1	KV2	KV3	KV4	Totalt
670	Konsulenttjenester innen økonomi, revisjon og juss	52	94	51	117	314
671	Konsulenttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.	697	1170	1015	1684	4566
672	Konsulenttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	130	218	88	4	440
673	Andre konsulenttjenester	569	970	827	2460	4826
		1448	2452	1981	4265	10146

SPØRSMÅL NR. 1057**Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 2. mars 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Hvor mange ansatte i departement, direktorat og statlig sektor for øvrig har i dag kommunikasjon eller informasjon som sin hovedarbeidsoppgave?

BEGRUNNELSE:

Ber statsråden spesifisere antallet ansatte med dette ansvarsområdet i hvert enkelt departement og direktorat og det samlede tallet for statlig sektor.

Svar:

Jeg viser til svar fra tidligere kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland på spørsmål nr. 1654 fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold. Svaret er daterert 1. juni 2018. Det er stor grad den samme informasjonen representanten Vedum etterspør, og dette svaret bygger derfor på svaret som ble gitt på Myhrvolds spørsmål. Jeg har ikke noen opplysninger om utviklingen fra 1. juni 2018 og fram til nå, da det ikke regelmessig rapporteres slike data.

Statistikken over statsansatte inneholder informasjon om de formelle titlene til informasjons- og kommunikasjonsmedarbeidere, men ikke informasjon om hva de reelt arbeider med. For eksempel brukes titler som rådgiver, seniorrådgiver og fagdirektør. Vi har derfor ikke noen oversikt over hvor mange statsansatte i departementene og i direktoratene som nå arbeider med kommunikasjon eller informasjon.

Kommunikasjonsforeningen er en faglig interesseorganisasjon som dekker både privat og offentlig sektor. Departementet har i 2018 fått opplyst fra dem at ca. 1.400 av deres ca. 4.000 medlemmer arbeider i det som Brønnøysundregistrene definerer som statsforvaltningen. Her vil jeg understreke at tallet 1.400 også inneholder en del ansatte som arbeider i virksomheter som vi ikke defi-

nerer som statsforvaltningen. Eksempel på slike virksomheter er sykehusforetakene. Jeg understreker også at medlemmene i Kommunikasjonsforeningen arbeider med mange typer oppgaver, og at disse kan dekke et bredere spekter enn det spørsmålet omhandler, for eksempel internkommunikasjon og digitale kanaler. For ordens skyld vil jeg også påpeke at vi ikke vet hvor mange av kommunikasjonsarbeiderne i staten som ikke er medlemmer av Kommunikasjonsforeningen.

Når det gjelder departementene, var det i 2017 totalt 129 årsverk i kommunikasjonsenhetene i departementene. Disse medarbeiderne har mange typer oppgaver, også oppgaver som kan gå utover det som spørsmålet handler om. Eksempler på slike oppgaver er skriving av taler og innlegg, arbeid med interne og eksterne nettsider, design, bibliotek og arkiv. Tallet inkluderer heller ikke kommunikasjonsmedarbeidere som arbeider utenfor kommunikasjonsenhetene, for eksempel i fagavdelingene. I et oppslag i Aftenposten fra 30. april 2013 gikk det fram at det på det tidspunktet var 138 PR- og kommunikasjonsrådgivere i departementene. De to tallene fra henholdsvis 2013 og 2017 er nok ikke helt sammenlignbare, i og med at de bygger på ulike undersøkelser. De kan imidlertid tyde på at antallet kommunikasjonsmedarbeidere i departementene har vært relativt stabilt mellom 2013 og 2017.

SPØRSMÅL NR. 1058

Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 4. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

I 2017 var det hele 60 prosent av norske havner som manglet godkjente avfallsplaner. Alle avfallsplaner skulle vært på plass i 2014. Norge er blitt dømt i EØS-domstolen for dårlig oppfølging. Forsøpling til havs er en stor utfordring. Det er behov for gode mottaksordninger tilpasset ulike brukere.

Hva er status, og hvorfor har ikke dette arbeidet blitt mer prioritert?

BEGRUNNELSE:

Med hjemmel i forurensningsforskriften skal alle norske havner utarbeide avfallsplaner som skal godkjennes av fylkesmannen og revideres hvert 3.år. Kommunene skal

lage oversikt over alle havner innenfor egen kommune som også skal sendes fylkesmannen.

Oversikten skal gjelde følgende typer havner, så sant de finnes i kommunen:

- kommunale eller interkommunale havner
- industrihavner
- fiskerihavner
- småbåthavner og mariner
- andre private havner for fritidsbåter

Svar:

Arbeidet mot marin forsøpling nasjonalt og internasjonalt er høgt prioritert av regjeringa. Skipsavfallsdirektivet vart innlemma i EØS-avtalen i 2001. Formålet med direktivet er å redusere dumping av avfall til sjøs frå skip som

nyttar hamner i EØS-området. Eit sentralt tiltak for å oppnå dette er at hamnestaten må ha tilstrekkelege mottaksordningar for avfall frå skipsfart i alle hamner, samt at det må lagas planar for handtering av avfall i kvar hamn, etter bestemte krav. I direktivet er det ingen nedre grense for kva som er å rekne som ei hamn. Direktivet er i liten grad tilpassa norske forhold, med mange og små hamner langs heile kysten med småbåttrafikk.

Som følge av den svært lange kysten i Noreg har det difor vore vanskeleg og tidkrevjande å få ein tilfredstillande oversikt over talet på hamner innan dei tidsfristane ESA har satt, og det var difor Noreg blei dømt i EFTA-domstolen. Noreg vart i 2016 dømt for brot på artikkel 4 (1) om å sikre at det er mottaksordningar for avfall frå skip, artikkel 5 (1) om å utvikle avfallsplanar for kvar hamn i Noreg og artikkel 5 (3) om å vurdere og godkjenne avfallsplanar for kvar hamn i Noreg. Eg vil understreke at manglande avfallsplanar i seg sjølv ikkje inneber at skip manglar ein stad å levere avfallet sitt på land i Noreg. Det som er viktig for å sikre at skip som har avfall dei ønsker å levere på land kan gjere dette og at avfallet ikkje havnar i sjøen, er at det finnes tilstrekkelege system for mottak av avfall. Tilsyn frå

Miljødirektoratet hadde før dommen ikkje påvist manglande fasilitetar for mottak av avfall i hamnene.

Etter dommen har Noreg fortsatt å arbeide for å godkjenne planar for alle hamner. Arbeidet har høg prioritet og Klima- og miljødepartementet har hatt mykje dialog med ESA om oppfyljing av regelverket. I oktober 2019 var det 3316 hamner som anten var godkjende eller i ferd med å godkjennas, av om lag 4450 hamner.

Det er Fylkesmannen som godkjenner planane og som er ansvarleg for å revidere dei. Miljødirektoratet har utvikla ei elektronisk løysing for å registrere, godkjenne og revidere planane og denne løysinga planleggas å vere fullt operativ frå og med sommaren.

Det reviderte skipsavfallsdirektivet blei vedtatt i EU i 2019, og vi er no i prosess med å innlemme det i EØS-avtalen. I det reviderte direktivet blir fleire fartøygrupper inkludert, samt at det stilles krav til gjenvinning av avfall. Blant anna på bakgrunn av norske innspel er det òg innført enklare planløysingar for små, ikkje kommersielle fritidsbåthamner. Dette vil etter mi meining òg bidra positivt i arbeidet mot marin forsøpling.

SPØRSMÅL NR. 1059

Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 2. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor lang tid ser statsråden for seg at arbeidet med å vurdere reglene rundt nettsalg av alkohol skal ta?

BEGRUNNELSE:

Statsråden varslet i 2017 at han skulle se på om regelverket for salg av alkohol var tilpasset netthandel. Høyres helsepolitiske talsperson varslet også i 2018 at reglene burde endres. Statsråden har nå vurdert saken i 3 år og flere etterlyser en konklusjon.

Svar:

Det må alltid foretas en vurdering av hvilke saker som skal prioriteres og hvilke saker som kan vente en periode. Departementet har de siste årene hatt en rekke større utredningssaker på bl.a. alkoholfeltet. Oppfølging av punktene i Granavolden-plattformen, for eksempel utredning av om Vinmonopolet kan delta i anbud om taxfree-salg av

alkohol på flyplassene og lovforslag om flytting av Vinmonopolets åpningstider på lørdager, har blitt prioritert.

Nettsalgssaken står på listen over oppgaver som skal tas tak i så raskt som mulig. Jeg kan imidlertid ikke fastslå med sikkerhet når saken vil være endelig vurdert. Dette avhenger av øvrig aktivitet på området og i hvilken grad det dukker opp andre saker som må eller bør prioriteres foran.

SPØRSMÅL NR. 1060**Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 2. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvilke planer har statsråden for «Sarpbru» i Sarpsborg?

BEGRUNNELSE:

Broen har vært en dårlig stand i mange år og for noen år siden ble det foretatt noen utbedringer som forlenget levetiden med 10 år. Det haster derfor med å finne en permanent løsning.

Svar:

Sarpsbru er et fylkeskommunalt prosjekt (fv 118). Etter avviklingen av sams vegadministrasjon 1.1.2020 er fylkesveiprosjekter et fullt ut fylkeskommunalt ansvar. Det kan derfor ikke påregnes at departementet til enhver tid kjen-

ner alle detaljer i prosjekter som fylkeskommunene har det fulle ansvar for.

Etter det jeg kjenner til er det utarbeidet en kommunedelplan for prosjektet "Fv 118 Ny Sarpsbru" som en felles plan med Bane Nor sitt prosjekt "InterCity dobbeltspor Borg bryggerier – Klavestad". Høring av kommunedelplanen er nettopp avsluttet og det pågår nå merknadsbehandling.

Fredrikstad, Sarpsborg og Østfold fylkeskommune fattet i oktober 2018 vedtak om videreføring av Bypakke Nedre Glomma. Sarpsbru er ett av prosjektene i den foreslåtte bypakken. Samferdselsdepartementet sendte 2. januar 2020 brev til Nedre Glomma angående oppfølging av regjeringspartienes bompenggeavtale. Etter at et revidert forslag til bypakke for Nedre Glomma som tilfredsstillende regjeringens krav er lokalpolitisk vedtatt, vil det kunne bli gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) av bypakken.

SPØRSMÅL NR. 1061**Innlevert 25. februar 2020 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 28. februar 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Regjeringen har i Prop. 1 S (2018–2019) foreslått at nye stridsvogner til Hæren anskaffes med leveranse fra 2025.

Kan statsråden redegjøre for om regjeringen ønsker en åpen konkurranse om Norges fremtidige stridsvognkapasitet, slik at Norge også får gode industrisamarbeidsavtaler eller kan statsråden sikre slike industrisamarbeidsavtaler ved direkteanskaffelse?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i Prop. 1 S (2018–2019) beskrevet at den arbeider med å anskaffe moderne stridsvogner med sikte på innfasing i perioden 2025-2027. Her fremkommer det også at moderniseringen kan gjennomføres enten gjennom en vesentlig oppgradering av dagens stridsvogner eller en nyanskaffelse.

Stortinget fastslo i Innst. 185 S (2015-2016) at det skal stilles krav til industrisamarbeid tilsvarende verdien av inngåtte forsvarskontrakter, og at anskaffelser skal bidra til å sikre markedsadgang for norsk forsvarsindustri. All erfaring tilsier at dette må løses før en kontrakt inngås.

Teknisk Ukeblad kunne 7. oktober 2019 opplyse at dette ikke skjedde da Ula-ubåtene ble bestilt fra Tyskland på 1980-tallet. Resultatet ble, ikke uventet, at verken forventede økonomiske gevinster eller andre positive effekter av samarbeidet ble realisert som forutsatt. I samme sak opplyste Teknisk Ukeblad om at det norsk-tyske samarbeidet knyttet til dagens ubåtanskaffelse har støtt på problemer og at de nye ubåtene vil bli forsinket. Etter det jeg forstår skyldes dette blant annet manglende forpliktende industrisamarbeid.

Svar:

Regjeringen har ved flere anledninger de siste tre årene redegjort for den planlagte anskaffelsen av nye stridsvogner til Hæren; senest i forbindelse med fremleggelsen av Prop. 1 S (2019-2020). Planene om en anskaffelse fra 2025 ligger fast, og arbeidet med å utarbeide den påkrevde dokumentasjon for prosjektet pågår i departementet og i underlagte etater.

Det vurderes flere alternativer i prosjektet, både hva gjelder antall stridsvogner, ytelse og type. Kostnadsrammen for anskaffelsen utredes gjennom de prosessene som pågår, og er derfor på nåværende tidspunkt ikke fastsatt. Regjeringen planlegger å fremme anskaffelsesprosjektet for Stortingets godkjenning i 2021.

Alle anskaffelser i forsvarssektoren skal i utgangspunktet gjennomføres med konkurranse i markedet. Det kan imidlertid være særlige forhold som gjør at en anskaffelse gjennomføres i form av en rettet forespørsel til én leverandør eller en spesiell gruppe leverandører, f.eks. ved anskaffelser som er høyt graderte, der det foreligger bi- eller multilaterale avtaler med allierte land, eller at det er nasjonale, forsvarsindustrielle hensyn som må tas.

Anskaffelsen av nye stridsvogner planlegges i utgangspunktet gjennomført med konkurranse i markedet. Det vil imidlertid likevel bli vurdert om en anskaffelse i form av et bilateralt samarbeid med et annet land kan være formålstjenlig. Uansett anskaffelsesmetode

planlegges det med inngåelse av avtaler som kommer norsk industri til gode i samme omfang som kostnaden for stridsvognene.

SPØRSMÅL NR. 1062

Innlevert 25. februar 2020 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 2. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for å undersøke hvorvidt de endringer i straffeloven og straffeprosessloven om skyldvne, samfunnsvern og sakkyndighet virker etter sin intensjon, og legger bedre til rette for å fange opp de tilfellene der en person er for syk til å bli straffet, men for frisk til å bli behandlet?

BEGRUNNELSE:

Søndag 23. februar kunne TV2 melde om et tilfelle der en mann i en årrekke har terrorisert sine naboer et sted i Rauma kommune. Han er ilagt kontakt- og besøksforbud mot mer enn ti personer, og i en oppsiktsvekkende kjennelse fra Sunnmøre tingrett går det frem at politiet har registrert 175 hendelser mot vedkommende siden 2002. I kjennelsen heter det at «(m)annen fremstår som grenseløs i sitt ønske om å krenke dem (naboene). Han har også tatt kontakt med mindreårige for å fremstille sitt krenkende budskap». Mannens naboer forteller om årevis med trusler, trakassering, utagerende oppførsel, rop og skrik, spilling av høy musikk, hets i sosiale medier og villmannskjøring. De kan også fortelle at barna deres ikke tør å gå fra skolebussen og hjem dersom mannen er ute. For et av naboparene er frykten for hva mannen foretar seg så betydelig at de ikke har turt å flytte inn i sitt nybyggede hus. TV2 har

møtt flere av personene som mannen har forbud mot å ta kontakt med. De mener denne situasjonen vitner om systemsvikt der en person virker for syk til å bli strafferettslig forfulgt og for frisk til å bli behandlet.

I juni 2019 behandlet Stortinget Prop. 154 L (2016-2017), og i forbindelse med dette ble det blant annet vedtatt endringer i utilregnelighetsreglene. Formålet med lovendringene skulle blant annet være å styrke samfunnsvernet gjennom å legge bedre til rette for å fange opp de personer som «faller mellom to stoler», samt senke terskelen for bruk av særreaksjon i helsevesenet.

Saken på TV2 gir grunn til bekymring, og kan tyde på at vi ikke har et lovverk i Norge i dag som i tilstrekkelig grad legger til rette for å fange opp de personene som er for syke til å bli straffet og for friske til å bli behandlet.

Svar:

Jeg mener det er viktig at samfunnet kan verne seg mot farlige utilregnelige. Stortinget vedtok i juni 2019 regler som senker terskelen for bruk av særreaksjon (tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg). Skillet mellom alvorlige og mindre alvorlige lovbrudd ble fjernet som grunnvilkår for særreaksjon, slik at det avgjørende er hvilken fremtidig fare lovbrøyteren representerer, ikke hvilket lovbrudd han har begått. Lovendringene vil kunne føre

til at noen flere utilregnelige dømmes til særreaksjon, noe som vil bidra til å styrke samfunnsvernet. Disse lovendringene er ikke trådt i kraft.

I 2016 ble virkeområdet for de strafferettslige særreaksjonene i helsevesenet utvidet slik at personer som er strafferettslig utilregnelige og som begår gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art, skal kunne idømmes slik reaksjon. Formålet var å fange opp lovbrutere som ikke kunne straffes fordi det var tvil om deres tilregnelighet, samtidig som de ikke begikk så alvorlige lovbrudd at de kunne idømmes en særreaksjon etter de tidligere reglene. Den enkeltes frihet, herunder retten

til å nekte å motta behandling, må i slike tilfeller vike når det er nødvendig for å gi andre borgere tilstrekkelig vern.

Regjeringen har gitt Helse Vest RHF i oppdrag å evaluere lovendringene som ble vedtatt i 2016. En foreløpig delrapport, som gjengir relevant statistikk og rettspraksis, ble levert 10. februar 2020. Siden ikrafttredelsen 1. oktober 2016 har 19 personer blitt idømt tvungent psykisk helsevern på grunn av gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art, hvilket er i tråd med det departementet forventet da reglene ble innført. Neste delrapport forventes å foreligge i løpet av våren og vil gå nærmere inn på konsekvensene for de domfelte og for helsetjenestene.

SPØRSMÅL NR. 1063

Innlevert 25. februar 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 2. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Et rettssamfunn er avhengig av domstoler som sikrer og fremmer rettssikkerheten og verner om rettssamfunnet. Bergen Tingrett er nest største tingrett, men har i minst 25 år slitt med uegnede rettslokaler. Nordhordland tingrett og Bergen tingrett ble slått sammen i 2017, men får ikke utnyttet fordelene så lenge lokalene ikke er hensiktsmessige. Sikkerheten er kritikkverdig.

Når kan en forvente at Bergen tingrett får midler til å gå videre med planene for rehabilitering av Bergen tinghus?

tiltak i samråd med Domstoladministrasjonen når utredningene foreligger.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet og Domstoladministrasjonen samarbeider om løsninger for rehabilitering av Bergen tinghus. Rehabilitering av bygget forutsetter på vanlig måte gjennomføring av et forprosjekt. Finansiering av forprosjekt for ny tinghusløsning i Bergen må behandles i de ordinære budsjettprosessene. Jeg må derfor komme tilbake til når forprosjektering eventuelt kan igangsettes.

I påvente av endelig avklaring av oppstart av forprosjektering, har departementet i samarbeid med Domstoladministrasjonen og Statsbygg besluttet å vurdere foreløpige tiltak (bl.a. sikringstiltak) som skal gjennomføres før byggeprosjektet eventuelt starter.

Statsbygg er i gang med disse utredningene og departementet vil vurdere eventuelle

SPØRSMÅL NR. 1064**Innlevert 25. februar 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 2. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Vil statsråden gjera noko som kan førebygge misbruk av tolkeordninga i justissektoren?

GRUNNGJEVING:

VG avslørte den 22. februar tette band mellom advokatselskap og tolkeselskap i samband med handsaminga av Lime-saka i Borgarting lagmannsrett. Avisa viser mellom anna til korleis aktørar med nært slektskap har handla tolketenester på ein mildt sagt oppsiktsvekkjande måte. Borgarting lagmannsrett seier til avisa at dei ikkje vil føreta seg noko i høve denne saka og viser til at domstolen har tillit til advokatane. Norske domstolar og offentleg forvaltning utbetalar store summer til tolketenester kvart år, og avsløringane i VG viser at det er mogleg å få store summer frå fellesskapet til ordningar som ikkje synest å vera godt nok regulerte.

Svar:

Bruk av kvalifisert tolk er viktig for den enkeltes rettssikkerhet, og det benyttes betydelige midler til tolketjenester i justissektoren. Jeg er opptatt av at offentlige midler som brukes til tolketjenester skal anvendes på en god og riktig måte for å ivareta den enkeltes rettssikkerhet.

Når det gjelder domstolene, er det satt i gang et arbeid for å bedre kontrollen av utbetaling av salær til blant annet tolker. Justis- og beredskapsdepartementet har i tildelingsbrev til Domstoladministrasjonen gitt oppdrag å utrede hvordan behandlingen av salæroppgaver og utgifter regnskapsført på de regelstyrte postene kan bedres. Domstoladministrasjonen arbeider med å etablere en felles enhet for lønn- og regnskapsfunksjonen i domstolene. Den nye organiseringen vil innebære et fagmiljø, standardisering, bedre muligheter for likebehandling og mer effektiv behandling av blant annet salær. Samling av førstekontroll i den nye enheten vil gi anledning til å iverksette ytterligere systematiske tiltak som vil bedre kontrollen av salærutbetaling.

I saker for domstolene er det dommerne som har ansvar for å kontrollere at salær til tolker er rimelig og nødvendig i henhold til salærforskriften. I tilfeller hvor advokaten bruker tolk, er vedkommende ansvarlig for godtgjøring til tolken. Advokaten skal attestere tolkens regning før den sendes til domstolen, og må i denne forbindelse blant annet kontrollere dato og tidsbruk for tolketjenesten.

Domstoladministrasjonen arbeider også med å få på plass en ny felles tolkebestillingsløsning til bruk i norske domstoler. Løsningen vil være koblet til nasjonalt tolkeregister, og vil forenkle domstolenes arbeide for å sikre best kvalifisert tilgjengelig tolk blir benyttet. En første versjon av løsningen er planlagt å være på plass i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 1065**Innlevert 25. februar 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 2. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva er samferdselsministerens reaksjon på Go-Ahead sitt ønske om å redusere antall stopp på enkelte avganger langs det vi kjenner som Sørlandsbanen, og vil han sørge for at selskapet ikke reduserer antall stopp på de aktuelle stasjonene?

BEGRUNNELSE:

Selskapet Go-Ahead, som har vunnet regjeringens anbud om å kjøre tog på Sørlandsbanen mellom Stavanger og Oslo, ønsker nå å redusere antall stopp på strekningen for enkelte av sine avganger. De ønsker nå å svekke togtilbudet ved stasjonene på Nodeland, Audnedal, Snartemo,

Gyland, Vegårshei, Gjerstad, Neslandsvatn, Drangedal og Lunde.

I mitt skriftlige spørsmål, dokument nr. 15:344 (2017-2018), utfordret jeg samferdselsministeren på om han var tilfreds med en mulig redusert stoppfrekvens langs Sørlandsbanen, som følge av at man i de første anbudspapirene ikke stilte klare nok krav til stoppmønster.

Daværende samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen svarte da: «Det er ikke lagt opp til reduksjoner i antall stopp i forhold dagens ruteopplegg.» og «Jernbanedirektoratet har opplyst at de, på bakgrunn av at det er oppstått usikkerhet om tolkningen av formuleringene i konkurransegrunnlaget, vil gjøre en presisering og tydeliggjøring av kravene til betjening av stasjoner i en senere oppdatering av konkurransegrunnlaget.»

Nå må man altså igjen, som følge av operatørbyttet på den aktuelle togstrekningen, ta kampen for å opprettholde stoppstrukturen. Disse togstoppene er, når det gjelder kollektivtilbud for Indre Agder det Widerøe er for Nord-Norge og trikken er for Oslo, og derfor av stor betydning for kommunene som blir berørt.

Svar:

I trafikkavtala mellom Go-Ahead Norge og Jernbanedirektoratet ligg det krav om at togoperatøren skal vidareutvikla togtilbodet på Sørlandsbanen frå ruteterminskiftet i desember 2020. Vidare føreset trafikkavtala at alle endringsforslag utover eit minimumskrav til rutetilbodet skal sendast på høyring til dei fylkeskommunane forslaga vedkjem seinast tre månader før tinging av ruter primo april. Hensikta med dette er å sikra at regionale styresmakter er samde om tilbodsutviklinga.

For endringar som påverkar stoppmønster er det stilt særskilde krav i trafikkavtala. For fjerntoga på Sørlandsbanen er det 17 stasjonar som alle avgangar skal stoppa på. Vidare er det 12 stasjonar der togoperatøren kan vurdere eit avgrensa stoppmønster, til dømes ut frå marknads- eller produksjonsmessige omsyn. Det er likevel ein føresetnad at eventuelle endringar i stoppmønster skjer i dialog med fylkeskommunen, og at den blir godkjent av Jernbanedirektoratet.

Konkret innebar dette at Jernbanedirektoratet i konkurransegrunnlaget, og dermed òg i den underteikna trafikkavtala, har stilt særskilde krav til interaksjon og forankring ved endringar i togtilbodet som påverkar stoppmønsteret. Kravet om dialog med fylkeskommunar, og ei godkjenning av Jernbanedirektoratet, er ei innskjerping samanlikna med den tidlegare trafikkavtala med Vy-gruppen.

Jernbanedirektoratet vil leggja særskilt vekt på utsegnene frå fylkeskommunane i ein eventuell prosess for godkjenning av eit justert stoppmønster. Direktoratet vil dessutan sjå på heilskapen i endringsforslaget for å kunna vurdere om dette totalt sett er eit fornuftig tiltak på Sørlandsbanen. På den bakgrunn er det lite formålstenleg no å kommentera potensielle endringar i stoppmønster før dialogen med dei aktuelle fylkeskommunane er gjennomført, og Jernbanedirektoratet har gjort sine vurderingar.

Det er elles verd å nemna at reisande på Sørlandsbanen frå desember 2020 får ein ekstra avgang kvar veg på strekninga Oslo-Stavanger slik at det blir tilnærma to-timars frekvens på strekninga på kvardagar.

SPØRSMÅL NR. 1066

Innlevert 25. februar 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 3. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren i det videre arbeidet med NOU 2019:14 «Tvangsbegrensingsloven» sikre at man har tilstrekkelige hjemler for bruk av tvang, for å hindre at psykisk syke personer utgjør en trussel for andre, når vedkommende ikke selv har tilstrekkelig innsyn i sin egen psykiske helse og behov for hjelp innen psykisk helsevern?

BEGRUNNELSE:

Forslag til ny lov for å regulere bruk av tvungen hjelp innenfor psykisk helsevern har vært ute til høring. I den forbindelse har Norsk psykiatrisk forening en rekke innvendinger til Tvangslovutvalget sin NOU 2019:14.

De peker i sitt høringssvar på at det er «mange og alvorlige mangler og problemer ved utkastet til Tvangsbegrensingslov.» Videre påpeker de i spørsmålet om tvun-

gent psykisk helsevern at man også må ta hensyn til resten av samfunnets helse og livskvalitet.

I sitt avsnitt om bagatellisering av voldsrisiko skriver Norsk psykiatrisk forening blant annet at: «Det påvirker i neste omgang lovforslaget som ikke synes å ta inn over seg hvor alvorlig voldsproblematikken er blant de sykeste. Ved å øke den sykes rett til å nekte voldsreducerende behandling, legger lovutkastet i virkeligheten opp til at samfunnet må akseptere mere vold både utenfor og innenfor institusjoner.»

Å ivareta psykisk syke sine rettigheter til å bestemme over eget liv, er helt sentralt innen psykisk helsevern. Enkelte psykisk syke vil imidlertid ikke selv se sitt behov for hjelp, og noen få av disse vil igjen kunne oppleves som en trussel for sine omgivelser. Det er derfor viktig at man finner en god balanse når det gjelder individets rettigheter innen psykisk helsevern, og samfunnets behov for å kunne beskytte seg, i de tilfeller der psykisk sykdom medfører en trussel for omgivelsene. Det vil også kunne være øde-

leggende for pasienten selv, om man i ettertid blir seg bevisst at man har utført alvorlige, voldelige handlinger på grunn av en dårlig eller psykotisk helsetilstand.

Svar:

Jeg er enig i at det er viktig å finne en god balanse mellom individets rettigheter og samfunnets behov for å beskytte seg. Det er også viktig å balansere retten til selvbestemmelse i personlige spørsmål mot retten til nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Jeg er derfor glad for at utvalgets forslag har ført til diskusjon om disse spørsmålene og at det er kommet mange høringsuttalelser. Vi vil gå grundig gjennom alle innspillene før vi tar endelig stilling til forslagene fra Tvangslovutvalget.

Tvangslovutvalget har for øvrig ikke foreslått endringer i adgangen til å bruke tvang i situasjoner der det er fare for andre enn personen selv.

SPØRSMÅL NR. 1067

Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 2. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Kan personer som mottar sosialhjelp fra NAV å få trekk i denne ytelsen dersom de mottar penger i fødselsdagsgave overført via Vipps inn på bankkonto?

Svar:

Hovedprinsippet for behandling av søknader om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven er at det skal foretas konkrete og individuelle vurderinger av den enkeltes hjelpebehov. Stønad er subsidiær, og det skal derfor foretas en konkret vurdering av søkerens inntekter og inntektsmuligheter. Utgangspunktet er at det i vurdering av hjelpebehov og ved utmåling av stønad kan tas hensyn til alle former for inntekter, forsørgelse, ytelser, støtte og egne midler som tjenestemottaker har eller har tilgang til. Dette inkluderer gaver. I den konkrete vurderingen av den enkelte saken kan det imidlertid tas hensyn til størrelsen på gaven som er gitt og sosiale forhold. I henhold til rundskrivet til loven skal det ikke legges til grunn at barn skal dekke egne utgifter av pengegaver til bursdag, konfirmasjon eller liknende.

SPØRSMÅL NR. 1068**Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 4. mars 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden jobbe for at Teslas nye fabrikk blir lagt til Norge, hvis det ikke viser seg umulig å bygge den i Tyskland?

BEGRUNNELSE:

Norge er et av Europas viktigste elbilmarkeder. Regjeringens elbilpolitikk har vært avgjørende for å sikre denne revolusjonen. Så tidlig som i 2014 jobbet regjeringen for at Teslas nye bil- og batterifabrikk skulle legges til Norge. Tesla valgte å lokalisere fabrikkene i Tyskland, men nå har en tysk domstol stoppet byggingen av den nye fabrikkene. Hvis Tesla ikke får bygge i Tyskland vil det igjen bli en diskusjon om hvor fabrikkene skal legges. Norge har kompetente fagfolk og et voksende elbilmarked som gjør at vi har gode forutsetninger som vertskap for Tesla hvis fabrikkene ikke lar seg realisere i Tyskland.

Svar:

For at Norge fortsatt skal være en ledende industri- og teknologinasjon trenger vi industriell fornyelse. Det er derfor svært gledelig at stortingsrepresentant Guri Melby løfter dette spørsmålet og viser interesse for å få fremtidsrettet industri til Norge. Vi må satse grønnere, smartere og mer nyskapende for å gi fremtidig vekst, arbeidsplasser og skatteinntekter. Industrien selv viser fremtidsstro. Nivået på investeringer i industrien i 2019 var det høyeste siden finansuroen, og industrien selv forventer høye industriinvesteringer i nye maskiner og nytt utstyr også i 2020. Det er veldig gledelig. Som næringsminister skal jeg være varsom med å invitere enkeltvirksomheter til å investere i Norge, men jeg er alltid på generelt grunnlag opptatt av å fremme våre gode rammebetingelser. Vi har sterke industrielle teknologi- og kompetansemiljøer på en rekke områder. Videre betyr lønnskostnadene stadig mindre for lokalisering og med det blir andre lokaliseringsfaktorer som Norge er sterke på, mer synlige. Eksempelvis er bærekraft og fornybar kraftproduksjon, den norske arbeidsmodellen, kompetanse, kvalitet og leveringsdyktighet noen av våre fortrinn. Er det noe som virkelig kjennetegner norsk industri, så er det evne til tilpasning og omstilling i tråd med kunders ønsker og markedsendringer. Norge er et av de viktigste elbilmarkedene i Europa, og regjeringens elbilpolitikk bidrar til at andelen elbiler bare kommer til å øke i Norge. Norge har høyt kvalifisert arbeidskraft, høy produktivitet og en nærhet til markedene for elbiler som

kan bidra til at vi er en spennende destinasjon for Tesla. I tillegg har vi fornybar strømtilgang som er viktig for en bedrift som Tesla.

Utvikling av batteriteknologi er viktig for elbilsektoren. Prosess21 er en strategigruppe som er etablert av Nærings- og fiskeridepartementet. Hovedoppgaven er å gi strategiske råd og anbefalinger om hvordan Norge best kan få til en utvikling i retning av minimale utslipp fra prosessindustrien i 2050. Det er interessant å merke seg at deres ekspertgruppe for produktutvikling i prosessindustrien nylig presenterte en rapport hvor de blant annet pekte på muligheter for ny industrivekst i Norge i verdikjeden for batterier. Når det gjelder ny produksjon av batterier til bilindustri er det også interessant å se at det allerede er eksempel på konkrete næringsinteresser som arbeider for å realisere batteriproduksjon i Norge. Norge har også et eget apparat for håndtering av henvendelser om mulige utenlandske investeringer i Norge på industriområdet og i andre sektorer – Invest in Norway. Vi ønsker også å videreutvikle hele vårt næringsrettede virkemiddelapparat. Regjeringen gjennomfører derfor nå en helhetlig gjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet for å sørge for at vi får mest mulig fremtidig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser ut av midlene vi bruker på virkemiddelapparatet. Det er opp til næringslivet å finne vei, men som næringsminister vil jeg legge til rette for vekst i både eksisterende og nye bedrifter, i tillegg til å fremme Norge som et attraktivt lokaliseringsland for grønn industriell aktivitet. Det er i den sammenheng positivt hvis et selskap vurderer investering i fremtidig ny grønn industrivirksomhet i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1069**Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 3. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

På hvilket grunnlag er søknadsfristen på 3 måneder satt for å søke pleiepenger, mener statsråden det er rimelig at det er familier med behov for pleiepenger som skal bære konsekvensene av lange ventetider gjennom at de ikke får søkt pleiepenger innen fristen på 3 måneder, og hva vil statsråden gjøre for sikre økonomisk trygghet for familier som venter på nødvendig legeerklæring?

BEGRUNNELSE:

I Rundskriv til ftrl kap 9 står det følgende om krav til legeerklæring ved søknad om pleiepenger:

«Generelle krav til legeerklæring ved søknad om pleiepenger for syke barn

Alle krav om pleiepenger ved pleie av syke barn må dokumenteres med legeerklæring. Mangler det legeerklæring, må dette innhentes før søknaden kan behandles.

Det er kun leger som kan underskrive erklæringen. Psykologer, psykologspesialister, fysioterapeuter, sosionomer eller andre profesjoner kan ikke undertegne legeerklæringen. Uttalelser fra andre behandlere enn lege kan legges ved søknaden.

Videre er det både etter § 9-16 første og tredje ledd krav om at legen må være tilknyttet spesialisthelsetjenesten. Hva som er spesialisthelsetjeneste er regulert i Lov om spesialisthelsetjenesten, og omfatter både statlige og private virksomheter. Det betyr at legeerklæringen ikke kan komme fra leger tilknyttet primærhelsetjenesten som fastleger eller leger ved kommunal legevakt. Dersom NAV er i tvil om legens status i den enkelte sak, skal NAV be legen dokumentere denne.

Kravene til legeerklæring er gitt direkte i loven, og feil ved legeerklæringen kan bety at søknaden blir avslått. Et eksempel kan være at det er barnets fastlege som har skrevet og undertegnet legeerklæringen. Før det eventuelt kan gis avslag, må den som søker først få mulighet til å legge fram ny og riktig legeerklæring.»

Videre står det følgende i rundskrivet:

«Ved oppstarten av et pleiepengetilfelle og i inntil åtte uker må kravet dokumenteres av en lege ved en helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten. Helseinstitusjon som hører under spesialisthelsetjenesteloven vil i hovedsak være godkjente offentlige og private sykehus inkludert poliklinikker. Det er Helse- og omsorgsdepartementet som godkjenner sykehus og eventuelt andre helseinstitusjoner etter spesialisthelsetjenesteloven. Dersom NAV er i tvil om institusjonen er en del av spesialisthelsetjenesten, må NAV be om at dette dokumenteres.»

På NAV.no oppgis det at søknadsfrist for å søke pleiepenger er 3 måneder.

«Normalt sender du søknaden med en gang. Du må søke innen tre måneder etter at pleiepengeperioden starter. Skal du for eksempel ha pleiepenger fra 15. juni, må NAV ha søknaden senest i løpet av september.»

Ventetiden til for å komme inn til nødvendig helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten for å få legeerklæring til søknad kan i enkelte tilfeller overgå fristen for å søke pleiepenger som er satt til 3 måneder.

Det er urimelig at foreldre og barn blir straffet ved brudd på søknadsfrist på grunn av lange ventetider i det helsevesenet.

Gjennom FriFagbevegelse og Dagsavisen 26. februar har det blitt kjent at en alenemor fra Sarpsborg opplever at hennes datter får time hos BUP først 6 uker etter fristen på 3 måneder for å søke pleiepenger har gått ut. Alenemoren har tatt ulønnet permisjon fra jobb for å kunne følge opp datteren.

Svar:

Pleiepenger gis til personer som har omsorg for barn som på grunn av sykdom, skade eller lyte har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Stønad ytes med 100 % av stønadsgrunnlaget og kan mottas i inntil 18 år. På samme måte som for øvrige folketrygdytelser er det etablert mekanismer for å undersøke at de som mottar stønaden oppfyller vilkårene. For pleiepenger ivaretas dette ved at det må legges fram legeerklæring fra institusjon i spesialisthelsetjenesten på at barnet har behov for tilsyn og pleie ut over det som er vanlig for barn på samme alder og ut over det som ivaretas av retten til omsorgspenger.

I de fleste tilfeller vil den som søker om pleiepenger legge fram nødvendig dokumentasjon sammen med søknaden, da man vanligvis har kontakt med helsetjenestene i forbindelse med at behovet for fravær fra arbeidet oppstår. For å ivareta personer som bruker mer tid på å finne ut av behov og regelverk, er det i folketrygdloven § 22-13 en bestemmelse om at en rekke ytelser kan gis tre måneder tilbake i tid fra det tidspunktet søknaden om ytelsen ble satt fram. Dette gjelder alle relevante ytelser i folketrygden, herunder pleiepenger. Den senere legeerklæringen må bekrefte at vilkårene var oppfylt i denne perioden.

Det er ikke formkrav til hvordan en søknad om pleiepenger framsettes, men det vanlige er å levere et søknadskjema for pleiepenger enten i papirform eller digital søknadsdialog. Søknad om pleiepenger kan sendes inn uten

at det vedlegges legeerklæring fra helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten. Det betyr at foreldre og andre omsorgspersoner kan søke om pleiepenger først, for deretter å legge fram nødvendig dokumentasjon. Etterfølgende innhenting av dokumentasjon, f.eks. en legeerklæring, vil ikke være avgjørende for virkningstidspunktet for etterbetaling. Dersom Arbeids- og velferdsetaten har mottatt en søknad om pleiepenger i løpet av januar 2020, vil de kunne etterbetale pleiepenger tilbake til og med oktober 2019. Dette vil bli virkningstidspunktet for etterbetalingen, selv om etaten mottar en legeerklæring først i løpet av februar 2020 eller senere. En søknad om pleiepenger avbryter dermed «fristen» for etterbetaling, selv om det mangler legeerklæring. Etaten setter gjerne frister i inn-

hentingsbrev for å få nødvendig framgang i saken, men disse fristene får ikke rettsvirkning for vurderingen om etterbetaling.

Jeg har fått bekreftet fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at det er slik bestemmelsen i § 22-13 tredje ledd praktiseres. Jeg har også fått opplyst at Arbeids- og velferdsetaten, når de kontaktes, oppfordrer brukerne om å sende inn en søknad, selv om det skulle mangle nødvendig dokumentasjon.

Jeg kjenner ikke den konkrete saken du viser til annet enn fra media. Jeg forstår at en mor er frustrert over lang ventetid på time i helsevesenet. Dette er et problem, ikke bare for retten til ytelser, men også for muligheten til å gi barnet god helsemessig oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1070

Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 5. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Vil statsråden se på muligheten for å legge til grunn at skattemyndigheten ikke krever moms for disse pengene med tilbakevirkende virkning, men at kravet om å betale moms for dette gjelder fra det tidspunktet dommen fra Høyesterett var rettskraftig?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med hesteløp får Kusk/rytter en prosentsats av inntjent premiebeløp i tillegg til dette får man en fast sats (oppsitterpenger). Dette er penger som man i mange år ikke har betalt moms av. En sak om dette er nå avgjort i Høyesterett at det skal betales moms på dette beløpet. Det som er en utfordring etter at dette nå er avgjort i retten, er at skattemyndighetene nå med tilbakevirkende kraft vil kreve tilbakebetaling for momsen på de inntektene som kuskene/rytterne har hatt de siste 3 årene. Dette oppleves svært urettferdig, også fordi mange i løpet av den nevnte 3 års perioden har hatt bokettersyn og fått godkjent sine regnskaper av skattemyndigheten. Derfor føles dette både urimelig og urettferdig. Dette vil og kunne dreie seg om svært store beløp for mange av de det gjelder, og gjøre at flere får store økonomiske utfordringer. Det er også viktig å ha med seg at historien bak dette med oppsitterpenger

startet tidlig på 80-tallet, og målet var faktisk å unngå svart økonomi mellom hesteeier og kusk/trener.

Svar:

Innledningsvis finner jeg grunn til å klargjøre at en kontroll av en avgiftspliktig, enten ved innhenting av kontrollopplysninger eller stedlig kontroll, ofte ikke omfatter alle avgiftsmessige forhold. En følge av dette er at en kontroll ikke innebærer at avgiftspliktiges regnskaper «er godkjent» i sin helhet. I saken det vises til, legger Høyesterett til grunn at det ble utført et betydelig antall kontroller i 2011, men at i «de aller fleste tilfellene ble ikke avgiftsplikt for oppsitt og premiepenger vurdert».

Høyesterett har nå fastslått at vederlag i form av startpenger (oppsitt) som tilfaller en kusk for hvert løp som kjøres, er avgiftspliktig omsetning. Det samme gjelder den andelen av premiepenger en kusk mottar etter avtale med hestens eier. At det foreligger avgiftsplikt på denne type vederlag er uttalt og lagt til grunn av Skatteetaten allerede i 2001. Skattedirektoratet opplyser at problemstillingen og skattemyndighetenes syn på avgiftsplikten, som er tema i dommen, har vært godt kjent i travsporten. Direktoratet viser til at det blant annet har vært oppslag i media

og at Det Norske Travelskap har vært involvert i saken for domstolen som rettslig medhjelper (partshjelper).

Skattemyndighetene kan etter skatteforvaltningsloven endre enhver skattefastsetting når fastsettingen er uriktig. Fristen for å ta en sak opp til endring er som hovedregel fem år etter utgangen av skatleggingsperioden. Før fastsettingen tas opp til endring, skal det vurderes

om det er grunn til det «under hensyn til blant annet den skattepliktiges forhold, den tid som er gått, spørsmålets betydning og sakens opplysning». Det er skattemyndighetene som tar stilling til dette i den enkelte sak.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke går inn i enkelt saker eller tar stilling til skjønnsmessige vurderinger som det er skattemyndighetene som skal avgjøre.

SPØRSMÅL NR. 1071

Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 2. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Vil regjeringen sikre at alle de som har mistet garantitillegg til uføre- og alderspensjon dette får tilbakebetalt det de feilaktig har blitt fratatt?

BEGRUNNELSE:

I Dagbladet 19. februar 2020 kommer det frem at 106 uføre- og alderspensjonister med opptjeningsstid fra andre EØS-land i det stille ble fratatt store deler av pensjonen sin i 2014.

Dette skyldtes en nytolkning av loven, initiert av Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) i 2013 og innført i 2014 med verken lov- eller forskriftsendring - praktisk talt uten offentlig oppmerksomhet.

I saken kommer det frem at ASD vil vurdere om den nye praksisen må endres, i lys av en EU-dom fra 2017.

Ifølge et tentativt anslag fra Nav har etaten latt være å utbetale omtrent 25 millioner kroner som følge av nytolkningen som trådte i kraft i 2014 - men Nav sier selv at det er et grovt og usikkert anslag.

I snitt mistet pensjonistene i underkant av 40 000 kroner i året, ifølge Nav.

Svar:

Garantitillegg etter trygdeforordningen artikkel 58 gis når loven der pensjonisten bor har bestemmelser om en minstegaranti uavhengig av opptjeningsstid. Hensikten er å sikre et minstenivå når et slikt minstenivå er fastsatt i loven i pensjonistens bostedsland.

Norge anvendte trygdeforordningens bestemmelse om garantitillegg fra EØS-reglene trådte i kraft for Norges del 1. januar 1994, og ga garantitillegg ut fra et garantinivå svarende til minstepensjon beregnet som om all opptje-

ningstid i EØS var opptjeningsstid i Norge. Tillegget sikret således en ytelse tilsvarende minste pensjonsnivå for alderspensjon ved 67 år, og minste årlige ytelse for uførepensjon/-trygd, beregnet som om samlet trygdetid i de EØS-landene som utbetalte pensjon, var opptjent i Norge.

Den norske praksisen ble tatt opp til vurdering i 2013 fordi vi da ble oppmerksom at vår praksis avvek fra de andre nordiske landene. Norge og Finland var på det tidspunktet de eneste nordiske landene som ga et slikt særskilt garantitillegg.

De ordningene som bestemmelsene i forordning 883/2004 artikkel 58 refererer seg til, er ordninger som gir et tillegg til ytelser fastsatt etter de vanlige reglene om trygdetids- og inntektsbaserte pensjoner når disse ytelsene ikke når opp til et fastsatt minstenivå. Etter en nærmere gjennomgang av rettspraksis om rekkevidden av bestemmelsen, ble det konkludert med at heller ikke den norske pensjonsordningen hadde en slik minsteytelse som trygdeforordningen artikkel 58 regulerte. Praksis ble derfor lagt om fra 2013 for nye tilfeller og fra 1. september 2014 for løpende tillegg.

I en dom fra EU-domstolen fra slutten av 2017 ble det slått fast at den svenske garantipensjonen (alderspensjon) var å anse som en minsteytelse etter artikkel 50 i den tidligere trygdeforordningen (nå artikkel 58).

Etter at dommen falt, startet Arbeids- og sosialdepartementet opp et arbeid med å vurdere konsekvensene av dommen, og på hvilken måte denne har betydning for Norge. Videre har ESA på eget tiltak, i brev av 24. februar 2020, startet en sak for å undersøke vår praksis. Henvendelsen vil bli besvart innen 24. mars 2020. Det er således for tidlig å si hvilke konsekvenser denne dommen vil få for norsk rettspraksis.

SPØRSMÅL NR. 1072

Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 9. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Hvilke faglige vurderingen ligger til grunn for dette vedtaket?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har vedtatt et mål om å verne 10 % av norsk skog.

Svar:

Det var Stortinget som ba regjeringa sette eit mål om vern av 10 prosent av skogen. Det gjorde Stortinget i samband med handsaminga av Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet. Norsk handlingsplan for naturmangfold.

Stortinget formulerte målet slik i Innst. 294 S (2015-2016): "Komiteens flertall, alle medlemmer unntatt Senterpartiet, foreslår: "Stortinget ber regjeringen sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 pst. av skogarealet." "

Stortinget la i Innst. 294 S (2015-2016) mellom anna følgjande vurderingar til grunn for sitt vedtak:

"Komiteen viser til at nesten halvparten av de truede artene lever i skog. Samtidig er kun 2,9 pst. av den produktive skogen i Norge vernet."

...

"Komiteen vil understreke at en økning i skogvernet er viktig for å sikre norsk naturmangfold, og for å gjøre vernet av natur på land representativt i tråd med Aichi-mål 11."

...

"Komiteen viser til at skogvernarbeidet er langsiktig og må videreføres etter 2020.

Komiteen viser til at ordningen med frivillig skogvern har fungert godt, og at det frivillige skogvernet vil bli økt.

Komiteen understreker betydningen av at verneprosessen er åpen, praktisk gjennomførbar og respekterer at det i mange sammenhenger dreier seg om privat grunn. Frivillig skogvern har blitt en tillitsbasert ordning, som er avhengig av at det opprettholdes på samme nivå som tidligere for å sikre forutsigbarhet for grunneierne. Komiteen mener at frivillig skogvern gir vern med høy faglig kvalitet, og at ordningen gir effektiv bruk av bevilgningen til skogvern.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, vil påpeke at ordningen med

frivillig vern har vært svært vellykket, og det har gitt en bedre framdrift for skogvernet med mindre konflikter enn tidligere.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, vil videre understreke at skogbruket selv spiller en svært viktig rolle med forsvarlig forvaltning av skogen. Miljøhensyn er langt bedre ivaretatt nå enn for bare få år siden. For å oppnå et representativt vern av alle naturtyper bør flere skogsområder vernes.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener det er vanskelig å kombinere frivillig vern med tvangsvern i ulike former uten at det positive samarbeidet som frivillig vern er, svekkes."

Det var altså i Stortinget brei støtte til målet om vern av 10 prosent av skogen, og til satsinga på skogvern generelt og arbeidet med frivillig vern av privateid skog spesielt. På bakgrunn av Stortingets vedtak sette regjeringa eit mål om vern av 10 prosent av skogen.

Eg viser til at behovet for vern av norsk skog vart vurdert allereie i 2002 av Norsk institutt for Naturforskning og Skogforsk, i NINA Fagrapport 54. Her vart behovet for skogvern anslått til om lag 9,3 prosent av all produktiv skog utanom Finnmark.

Det er også relevant å vise til Aichi mål 11 under FNs Biomangfoldkonvensjon. Målet lyder:

"Innen 2020 er minst 17 prosent av land- og ferskvannsa-realer, og 10 prosent av kyst- og havområder, spesielt områder som er særlig viktig for biologisk mangfold og økosystemtjenester, vernet gjennom effektivt og hensiktsmessig forvaltede, økologisk representative og godt sammenhengende systemer av verneområder og andre effektive arealbaserte bevaringstiltak, og er en integrert del av landskapet."

Eg viser og til at regjeringa i dei årlege budsjettproposisjonane til Stortinget omtaler arbeidet med auka skogvern, deriblant status for målet om 10 prosent skogvern. Det er no verna 5 prosent av den norske skogen. Framover vil ein rette innsatsen i skogvernet særleg mot område som er viktige for naturmangfold og der det til no er eit lite representativt skogvern.

SPØRSMÅL NR. 1073**Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 21. april 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hva er fordelingen av innbetalt dokumentavgift i 2019 fordelt på ulike aldersgrupper og fordelt etter bruttoinntekt?

Svar:

Finansdepartementet er ikke kjent med statistikk eller analyse over innbetalt dokumentavgift etter kjøpers alder eller bruttoinntekt. Dette vil kreve utredning og kobling av ulike datakilder som det ikke er mulig å gjennomføre innenfor tidsrammen av dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 1074**Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 5. mars 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

I 2018 vedtok Stortinget ny lov om høyere yrkesfaglig utdanning, hvor studenter som har vitnemål med fagskolepoeng nå kan be om å få nye vitnemål hvor betegnelsen studiepoeng står.

Vil statsråden åpne for å også godkjenne fagskolepoeng fra 2006/-07 så fremt de kommer fra en skole som var NOKUT-godkjent?

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt gjort oppmerksom på at ordningen med fagskolepoeng som kan konverteres til studiepoeng har tilbakevirkende kraft til 1. august 2011. De tekniske fagskolene har imidlertid operert med fagskolepoeng helt siden skoleåret 2006/-07.

Nå viser det seg at studenter på teknisk fagskole fra før 2011 risikerer avslag på søknad om å få omgjøre fagskolepoeng til studiepoeng, selv om skolen da har vært NOKUT-godkjent.

Svar:

Fagskolepoeng ble innført i forskrift i 2013. Dette skjedde på bakgrunn av at Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk ble fastsatt i 2011.

Da fagskolepoeng ble innført i 2013 ble det fastsatt i forskriften at de som hadde fullført fagskoleutdanning mellom 1. august 2011 og 2013 kunne be om å få nytt vit-

nemål som oppga fagskolepoeng. Retten til å få utstedt nytt vitnemål fra 1. august 2011 som oppga fagskolepoeng, ble opphevet ved ny fagskoleforskrift i 2017.

Betegnelsen studiepoeng for fagskoleutdanning ble innført i fagskoleloven 1. juli 2018, dette var kun en endring av terminologi og betyr det samme som fagskolepoeng. Fagskoleloven § 17 andre ledd definerer studiepoeng slik:

”Studiepoeng er en betegnelse på læringsutbytte og normert studietid. Et fullført studieår er normert til 60 studiepoeng.”

Betegnelsen studiepoeng erstatter betegnelsen fagskolepoeng. Fagskolepoeng og studiepoeng tatt ved en fagskole betyr derfor det samme.

Samtidig som studiepoeng ble innført, ble det fastsatt en overgangsordning i loven, som innebærer at de som allerede har fagskolepoeng på sitt vitnemål kan be om å få nytt vitnemål med studiepoeng fram til 31. desember 2020.

Jeg er klar over at flere fagskoler brukte betegnelsen fagskolepoeng før det ble fastsatt i 2011. Dette var noe fagskolene selv valgte å gi, uten at fagskolepoeng var nærmere regulert i lov eller forskrift. Endringen av terminologi i 2018 medførte ingen realitetsendringer og fagskolepoeng/studiepoeng knytter seg til kravene som ble fastsatt ved innføringen av NKR. Derfor kan ikke fagskolepoeng fra før 2011 omgjøres til studiepoeng.

Jeg vil påpeke at det er læringsutbyttebeskrivelsene som sier hvilken kompetanse studenter har etter endt fagskoleutdanning. Arbeidsgiver eller høyere utdanningsinstitusjon må foreta en faglig vurdering av fagskoleutdan-

ningen. Det skal derfor ikke ha betydning for vurdering av blant annet potensielle arbeidsgivere eller opptak til høyere utdanning om tidligere studenter har vitnemål med eller uten oppgitte poeng.

SPØRSMÅL NR. 1075

Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 11. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Med utgangspunkt i svar på spørsmål i Dokument nr. 15:987 (2019-2020), hvordan ville svaret sett ut om endringen det spørres om i formuesskatten i stedet hadde vært at aksjerabatten hadde blitt fjernet, satsen blitt satt til 1,1 prosent, og formue over 20 mill. kroner hadde blitt beskattet med en sats på 1,3 prosent?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 987 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentanten Solfrid Lerbrekk.

Analysen som omfatter skatteendringer over flere år, er komplekse og tidkrevende, og usikkerheten i analysene øker jo flere år analysen dekker. Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører slike analyser kun for vedtatte skatteregler og begrenset til én stortingsperiode. De flerårige analysene dekker stortingsperioden 2014-2017 og perioden 2018-2020 separat. Fordi SSB ikke gjennomfører flerårige analyser som strekker seg lenger enn en stortingsperiode, er spørsmålet besvart ved å sammenligne *Tabell 1 Anslått økning i skatt i forhold til skattereglene for 2017 (justert til 2020) med endringene i formuesskatten som angitt i spørsmålet. De 1 000 rikeste personer som er 17 år og eldre.*

formuesskattereglene i spørsmålet med formuesskatteregler i 2017 fremført til 2020. Sammenligningen dekker altså ikke hele perioden 2014-2020.

Tabell 1 viser endringene for de 1 000 rikeste i perioden 2017-2020 forutsatt at de vedtatte formuesskattereglene byttes ut med formuesskattereglene som er oppgitt i spørsmålet fra representanten Kaski. Beregningene viser blant annet at skatten for de 1 000 rikeste ville vært i gjennomsnitt om lag 3,3 mill. kroner høyere for 2020 sammenlignet med skattesystemet for 2017. I beregningene er det lagt til grunn at rabatten for aksjer og driftsmidler mv. fjernes (100 pst. verdsettelse). Satsen i formuesskatten er forutsatt økt fra 0,85 til 1,1 pst., og det er innført et nytt trinn i formuesskatten, hvor det skal betales 1,3 pst. skatt på nettoformue over 20 mill. kroner (40 mill. kroner for ektepar). Anslag for skatteendringer er gjennomført av SSB med skattemodellen LOTTE-Skatt.

	Skatt i 2020 (2017-regler fremført til 2020). Mill. kroner	Endring i skatt 2017-2020. Mill. kroner	Gjennom-snittlig endring i skatt 2017-2020. Kroner	Herav: Gjennomsnittlig endring i formuesskatt (2017-2020). Kroner
Beregnet nettoformue ¹				
Topp 1 000 personer	10 920	3 365	3 365 650	3 290 600

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettelsesrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

Sammenlignet med de vedtatte skattereglene for 2020 anslås formuesskatteendringene i spørsmålet å øke de samlede skatteinntektene med om lag 11,1 mrd. kroner. Alle med en samlet netto skattemessig formuesverdi

over bunneløpet på 1,5 mill. kroner (3,0 mill. kroner for ektepar) vil få en skatteskjerpelse.

SPØRSMÅL NR. 1076**Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 4. mars 2020 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Aftenposten dekket 26.02.20 at statsministeren hadde besøkt bedriften GE Healthcare. I saken heter det at bedriften eksporterer 98 % av produksjonen og at 37 % av produksjonen går til EØS-området.

Kan statsministeren gjøre rede for hvilke land utenfor EØS denne bedriften har eksportandeler til, og hvordan handelen til disse ulike landene utenfor EØS er regulert?

Svar:

EØS-avtalen er svært viktig på legemiddelområdet av flere grunner. Gjennom EØS-avtalen er vi sikret et effektivt system for godkjenning av nye legemidler. Det er viktig både for befolkningens tilgang til legemidler, men også for legemiddelprodusenter og andre aktører. Siden regelverket er totalharmonisert, godkjennes legemidler i dag gjennom et samarbeid mellom legemiddelmyndighetene innenfor EØS-området. Dersom vi skulle gjort denne jobben alene, ville det tatt mye lengre tid før nye legemidler kom ut for salg i Norge, med de konsekvensene det ville hatt for norske pasienter.

Det harmoniserte regelverket innenfor EØS-området begrenser også antall mangelsituasjoner. Det må ses

i sammenheng med at et felles regelverk bidrar til at legemidler i hovedsak kan flyte fritt over landegrensene innenfor EØS-området.

For land utenfor EØS har Norge inngått handelsavtaler, hovedsakelig frihandelsavtaler gjennom EFTA. Disse avtalene omhandler i svært begrenset grad legemidler. Handel med land utenfor EØS-området er derfor både mer komplisert og kostnadskrevenende.

EØS er det klart viktigste eksportmarkedet for norsk legemiddelindustri. Næringen eksporterte samlet sett verdier for om lag 21 milliarder kroner i 2019. Nesten halvparten gikk til EØS-området, 25 prosent gikk til Nord-Amerika og 20 prosent til Asia. For nærmere informasjon om eksporten fra GE Healthcare, vil jeg henviser til årsrapporter eller annen informasjon fra selskapet.

Det å ha visse funksjoner etablert innenfor det indre markedet er en forutsetning for å kunne selge legemidler i EØS-området. I forbindelse med Brexit har dette blitt tydeliggjort. Produsenter etablert i Storbritannia har måttet flytte deler av sin virksomhet til land innenfor det indre markedet. I tilfellet GE Healthcare har visse funksjoner også blitt plassert i Norge. Det illustrerer både fordelene ved vårt EØS-medlemskap og at den norske legemiddelindustrien er konkurransedyktig.

SPØRSMÅL NR. 1077**Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 10. mars 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Har norske myndigheter vært klar over at Kongsberggruppen har samarbeidet med og solgt utstyr fra det sveitsiske selskapet Crypto AG, som har rigget utstyr for spionasje til fordel for amerikansk og tysk etterretning, og var dette et tema under utenriksministerens nylige besøk til Saudi Arabia?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv kunne den 13. februar 2020 avdekke at Kongsberggruppen har samarbeidet med Crypto AG, et selskap som har rigget utstyr for spionasje til fordel for USA og Tyskland til andre land. Amerikansk etterretning har hatt hemmelige eierskap i det sveitsiske selskapet Crypto AG som har drevet med rigging av utstyr som er solgt til over 100 land. Hundretusener av topphemmelige meldinger mellom militære hovedkvarterer, myndigheter og utenriksstasjoner kunne leses av amerikanske

og tyske etterretningstjenester – uten at brukerne var klar over det. Kongsberggruppen, hvor staten eier 50 prosent av aksjene, har i en årrekke brukt Crypto AG som underleverandør i utstyret selskapet har solgt til tredjeparter.

Saudi Arabia har siden 1996 kjøpt utstyr Kongsberg har laget i samarbeid med Crypto Ag, og forrige uke besøkte utenriksministeren Saudi Arabia.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 27. februar 2020 med spørsmål fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård om norske myndigheter har vært klar over at Kongsberggruppen har samarbeidet med og solgt utstyr fra det sveitsiske selskapet Crypto AG, som har rigget utstyr for spionasje til fordel for amerikansk og tysk etterretning, og om dette var et tema under utenriksministerens nylige besøk til Saudi Arabia.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) er i lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) gitt det nasjonale ansvaret for kryptosikkerhetstjenester og sentral forvaltning av kryptomateriell. Å forvalte og utarbeide regelverk og mekanismer for sikring av informasjon med hensyn til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet, er en av

NSMs kjerneoppgaver. NSM opplyser at det norske forsvaret og norske myndigheter har anskaffet kryptoutstyr fra Kongsberg Gruppen (KG), men uten komponenter fra Crypto AG. NSM opplyser videre at det norske forsvaret og norske myndigheter kun bruker norskutviklet krypto for beskyttelse av høygradert informasjon. Alle kryptosystemer som brukes for å beskytte sikkerhetsgradert informasjon, må være godkjent av NSM.

KG er en av hovedleverandørene av norskutviklet kryptoutstyr til det norske forsvaret og norske myndigheter. KG opplyser at deres egenutviklede løsninger er, og har alltid vært, utelukkende basert på nasjonalt innhold og nasjonale sikkerhetskrav. Ved salg til andre lands myndigheter, opplyser KG at det er det enkelte land som selv velger krypteringsløsning. NSM har vært kjent med at KG har solgt utstyr fra Crypto AG til andre land, og at dette har vært basert på kjøperens valg av løsning. Nasjonal sikkerhetsmyndighet har imidlertid ingen rolle eller myndighet knyttet til salg eller videresalg av kryptoteknologi som ikke er nasjonal kryptoteknologi.

Denne saken var ikke et tema under utenriksministerens nylige besøk til Saudi Arabia 18.-19. februar i år.

SPØRSMÅL NR. 1078

Innlevert 26. februar 2020 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre

Besvart 4. mars 2020 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

Spredningen av Corona-viruset har ledet til at WHO nå mener vi kan stå over for en pandemi. Det betyr at man må påregne spredning av viruset over landegrensene i alle deler av verden. Folkehelseinstituttet varsler at man må påregne at viruset også kan smitte i Norge. Norge har et sterkt og moderne smittevern. Sist vi møtte en pandemi i Norge var under den såkalte svine-influenza-epidemien for over 10 år siden. En rekke land gjennomgår sin beredskap i møte med en spredning av Corona-viruset.

Kan statsministeren forsikre om at helsemyndighetene har nødvendige fullmakter, planer og økonomiske ressurser til å møte en spredning av Corona-viruset i Norge?

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at helse- og omsorgsministeren har anmodet Stortinget om å få redegjøre om situasjonen og håndteringen. Etter avtale med Stortinget vil det skje tirsdag 10. mars.

Arbeidet mot epidemien skjer langs to spor: Et smittevernspor for å redusere spredningen og et behandlingsspor for å hindre dødsfall blant de som blir alvorlig syke. Smittevernsporet har som mål å utsette innenlands spredning av viruset så lenge som mulig og forsøke å bremse spredningen slik at epidemien spres over en lengre periode, med færre smittede samlet sett.

Det er arbeidet mye med beredskap de siste årene. Min vurdering er derfor at vi, så langt vi har oversikt i dag, har det vi trenger av fullmakter, planer og økonomiske ressurser til å møte utfordringen det nye koronaviruset gir. Jeg vil i det følgende gjøre nærmere rede for disse tre

komponentene. Smittevernloven gir fullmakter til blant annet kommunestyre, Helsedirektoratet og

Helse- og omsorgsdepartementet dersom det er nødvendig å sette inn smitteverntiltak. Koronaviruset er etter loven definert som en allmennfarlig smittsom sykdom, noe som medfører at flere fullmakter i smittevernloven kommer til anvendelse og flere tiltak kan iverksettes. Både på samfunnsnivå og overfor enkeltpersoner er det adgang til å sette i verk ulike tiltak for å forebygge eller motvirke spredning av den smittsomme sykdommen.

Tiltakene er i varierende grad inngripende overfor den enkelte. Dette kan dreie seg om å stenge eller begrense aktiviteter som samler mange mennesker, eller det kan være karantenetiltak. Et annet eksempel er Kongens delegasjon av myndighet til Helse- og omsorgsdepartementet slik at departementet kan fastsette regler for å begrense mangel på legemidler, medisinsk utstyr og personlig verneutstyr, dersom det vurderes som nødvendig.

Det er viktig å gjøre forholdsmessighetsvurderinger av tiltakene for å være trygg på at riktig verktøy benyttes. Ifølge smittevernloven skal tiltakene være basert på en klar medisinsk faglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering. Videre skal det legges vekt på frivillig medvirkning fra de som berøres av tiltaket. Det er også fullmakter i annet regelverk, for eksempel helseberedskapsloven og næringsberedskapsloven, som også kan være relevant i denne situasjonen. Nasjonal helseberedskapsplan er det nasjonale rammeverket for alle typer helsekriser. Planen beskriver lov- og plangrunnlag, aktørene, deres roller, ansvar og oppgaver, samt ressurser i forebygging og beredskap. Planen ble sist oppdatert i 2018. I tillegg kommer Nasjonal beredskapsplan mot utbrudd av alvorlige smittsomme sykdommer. Denne retter seg først og fremst mot ledere, leger og annet helsepersonell i primær- og spesialisthelsetjenesten, men planen er også relevant for andre sektorer som er berørt. Nasjonal beredskapsplan mot utbrudd av alvorlige smittsomme sykdommer er en generisk plan. Den er basert på gjeldende lovverk og er underordnet Nasjonal helseberedskapsplan. Denne planen ble fastsatt høsten 2019.

Utbrudd av alvorlige smittsomme sykdommer kan få store samfunnsmessige konsekvenser. Behovet for nasjonal koordinering er derfor stort. Helse- og omsorgsdepartementet etablerte i 2019 Beredskapsutvalget mot biologiske hendelser. Formålet med utvalget er å legge til rette for at sentrale aktører kan komme sammen og koordinere sin innsats for å beskytte liv, helse, miljø og andre viktige samfunnsinteresser ved biologiske hendelser.

Handlingsplan for et bedre smittevern med det formål å redusere helsetjenesteassosierte infeksjoner (2019-2023) har som formål å bedre smittevernet. Godt smittevern bidrar til bedre pasientsikkerhet og er en forutsetning for å begrense utbrudd og spredning av smittsomme sykdommer i helsetjenesten og samfunnet. Slik er

godt smittevern også avgjørende for å håndtere utfordringen med koronaviruset. Denne planen ble fastsatt i 2019.

I tillegg til disse planene har vi også god nytte av erfaringene som ble gjort i forbindelse med influensapandemien i 2009 og 2010. Erfaringene fra den gang ble grundig behandlet blant annet i Meld. St. 16 (2012-2013). Nasjonal beredskapsplan for pandemisk influensa ble revidert i 2014. Helsedirektoratet har også laget en veileder til planen som regelmessig er oppdatert.

Gode beredskapsplaner er en viktig forutsetning for å håndtere en utfordrende situasjon. Samtidig vil enhver situasjon vi ikke har stått i før innebære nye utfordringer. Det er derfor viktig at vi raskt lærer og tilpasser oss underveis. Dersom det skulle oppstå en situasjon hvor det er behov for ytterligere regelverksendringer, fullmakter eller ressurser på helseområdet eller andre samfunnsområder fordi spredningen av viruset gir konsekvenser utover det det som ligger til grunn for eksisterende beredskapsplaner, vil regjeringen raskt komme tilbake til dette for å kunne gjennomføre de tiltak som er mest effektive. Helsemyndighetene har vært forberedt på at viruset ville komme til Norge. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet har forberedt seg sammen med helsetjenesten og har allerede iverksatt planlagte tiltak for å følge opp situasjonen.

Regionale helseforetak har ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester og skal ved kriser om nødvendig legge om, og utvide driften. Kommunene har tilsvarende ansvar for å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester for alle som oppholder seg i kommunen, samt ansvar for å beskytte befolkningens helse, herunder sørge for smittevern.

Selv om norsk helsetjeneste er godt organisert og har god kompetanse, vil en epidemi eller pandemi med stort omfang føre til en utfordrende situasjon. Vi arbeider for tiden både for å sikre tilstrekkelige forsyninger til tjenesten og med å planlegge for økt kapasitet i tjenesten, særlig når det gjelder intensivbehandling. Vi ser eksempelvis at tilgangen på verneutstyr er en utfordring som vi må ta tak i sammen med næringslivet. Nødvendig beredskap og tiltak for å møte situasjonen håndteres per i dag innenfor gjeldende bevilgninger. Hvis det skulle vise seg at situasjonen ikke er håndterbar innenfor det som er vedtatt av Stortinget for 2020, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1079**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 4. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil staten etablere en kompensasjonsordning for de ekstra utgifter for beredskap og håndtering som vil oppstå i kommunene i forbindelse med en eventuell spredning i befolkningen av covid 19?

Svar:

Jeg takker for representanten Nicholas Wilkinson interesse for vår beredskap i forbindelse med den pågående koronavirus epidemien.

Jeg følger situasjonen nøye og får kontinuerlig oppdatering fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Helsemyndighetene har vært forberedt på at Koronaviruset SARS-CoV-2 ville komme til Norge. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet har forberedt seg sammen

med tjenesten og har allerede iverksatt planlagte tiltak for å følge opp situasjonen. Dette er i tråd med samfunnsoppdraget til virksomhetene.

Regionale helseforetak har ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenester og skal ved kriser om nødvendig legge om, og utvide driften. Kommunene har tilsvarende ansvar for å yte nødvendige helse- og omsorgstjenester for alle som oppholder seg i kommunen, samt ansvar for å beskytte befolkningens helse, herunder sørge for smittevern.

Det er per i dag slik at beredskap og tiltak for å møte situasjonen håndteres innenfor gjeldende bevilgning. Hvis det skulle vise seg at situasjonen ikke er håndterbar innenfor det som er vedtatt av Stortinget for 2020, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1080**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 9. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Celleforandringer og forstadier til kreft kan lett oversees når de vurderes i mikroskopet. For mange unge kvinner som følger programmet utvikler derfor livmorhalskreft til tross for at de tester seg regelmessig. Mange av disse tilfellene kunne vært unngått. Celleprøvene til alle kvinner under 34 år må kvalitetsikres med en tilleggstest.

Vil statsråden godta egenbetaling, pålegge helseforetakene å tilby dette innenfor allerede fastsatte rammer, eller må det bevilges friske midler for å kunne gjøre dette?

sannsynlig kunne ha unngått å få kreft hvis prøvene hadde blitt fulgt opp på riktig måte.

Flere sykehus kvalitetssikrer i dag celleprøvene til unge kvinner innenfor egne økonomiske rammer. To sykehus har innført kvalitetssikring som fast rutine for å sikre at unge kvinner oppdager sykdommen tidligst mulig slik at behandling kan settes i gang raskt. Slik kvalitetssikring er foreløpig ikke en del av livmorhalsprogrammet. Bosted kan ikke være avgjørende for om unge kvinner får kvalitetsikret sine prøver.

BEGRUNNELSE:

Ifølge Norsk pasientskadeerstatning (NPE) er personlig svikt av de som tolker celleprøver og undersøkelser årsak til at minst 66 kvinner har utviklet livmorhalskreft siden 2014. Disse kvinnene har ikke fått den oppfølgingen de skulle hatt, og det fikk alvorlige konsekvenser for dem. NPEs direktør har uttalt at alle disse 66 kvinnene mest

Svar:

Jeg viser til mitt svar til representanten Hege Haukeland Liadal datert 26. februar som omhandler samme problemstilling.

Livmorhalsscreeningprogrammet har en styringsgruppe, ledet av Helsedirektoratet, som har ansvar for løpende kvalitetskontroll av programmet og for å behandle

forslag til endringer. Innføring av et nytt system for kvalitetssikring av celleprøver skal derfor vurderes og besluttes av styringsgruppa.

Helsedirektoratet har informert meg om at celleprøven, som er undersøkelse av celler fra livmorhalsen, har en følsomhet (som i dette tilfellet betyr testens evne til å finne de kvinnene som faktisk har celleforandringer) på rundt 70 %. Dermed vil ikke alle kvinner som har celleforandringer oppdages av denne testmetoden. Screeningprogrammet anbefaler imidlertid kvinner under 34 år å teste seg hvert 3 år. Siden livmorhalskreft utvikles over flere år (10-20 år), vil man kunne fange opp en oversett celleprøve ved neste screeningrunde. Programmet får dermed en sensitivitet på rundt 90 %.

Styringsgruppen for Livmorhalsprogrammet og Kreftregisteret er kjent med praksisen med bruken av

den aktuelle kvalitetssikringstesten på enkelte sykehus i Norge. Det finnes i følge Helsedirektoratet per i dag ingen bred vitenskapelig evidens for bruk av denne testen slik det praktiseres ved disse sykehusene.

Styringsgruppen for Livmorhalsprogrammet og Kreftregisteret anbefaler derfor ikke denne praksisen, og har også skrevet brev til de aktuelle helseregioner og meldt sin bekymring. Dette da de anser praksisen som utprøvende og mer egnet i en studie, enn som kvalitetssikring i et nasjonalt finansiert screeningprogram.

Styringsgruppen for Livmorhalsprogrammet og Kreftregisteret forutsetter at screeningprogrammets algoritme følges. Algoritmen har status som en nasjonal retningslinje som tjenesten bør forholde seg til.

SPØRSMÅL NR. 1081

Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 3. mars 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Kjem statsråden til stortinget med oppfølginga av Grimstadutvalet og avklaring til UiS om planar for medisinnutdanning før eller etter sommaren 2020?

GRUNNGJEVING:

Viser til at Grimstadutvalet hadde høyringsfrist 15. februar 2020.

Svar:

Ved behandling av statsbudsjettet for 2018, jf. Innst. 12 S (2017-2018), ble det løyvd fem millionar kroner til ei utgreiing av ulike modellar for eit studium i klinisk medisin i samarbeid mellom Stavanger universitetssjukehus, Universitetet i Stavanger og Universitetet i Bergen. Vidare ba Stortinget regjeringa sette i gang eit arbeid med mål om å auke talet på studieplassar i medisin i Noreg, samt å vurdere å auke talet på studiestader, jf. vedtak 362 i Innst. 11 S (2017-2018).

Kunnskapsdepartementet sette i juni 2018 ned eit utval leia av professor Hilde Grimstad som leverte utgreiinga si 25. september 2019. Utgreiinga blei sendt på høyring 14. november 2019 med frist 15. februar 2020. Vi har

motteke 90 høyringsfråsegner som no er til behandling i departementet.

Utgreiinga til utvalet og høyringsinnspela gir kunnskap om høve til å auke studiekapasiteten i medisinnutdanning i Noreg, som Kunnskapsdepartementet vil vurdere nærmare.

Kunnskapsdepartementet tar sikte på å gi Stortinget tilbakemelding på oppfølging av Grimstadutvalet i statsbudsjettet for 2021.

SPØRSMÅL NR. 1082**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 9. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hvilke endringer vil statsråden gjøre i rovviltforvaltninga for å følge opp rettsavgjørelser fra Frostating Lagmannsrett 2013, Krokann-saken, og Borgarting lagmannsrett 2018, Anti-saken, samt Riksrevisjonens rapport 2019 som sier at rovviltforvaltninga ikke oppfyller intensjonene i rovviltforliket?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunn: I to rettsaker i 2013 og 2018 tapte staten mot saue- og reindriftsnæringa i at erstatningsutmåling for beitedyr drept av rovvilt ikke var i tråd med lovverket. I 2019 kom Riksrevisjonens rapport om rovviltforvaltninga, og også her mente Riksrevisjonen at forvaltninga på flere punkt ikke oppfylte intensjonene i rovviltforliket. Likevel opplever beitenæringene at praksis ikke blir endret, og tilliten til forvaltninga er lav.

Svar:

Innleiingsvis vil eg vise til at regjeringa fører ein rovviltpolitikk som er i samsvar med Bernkonvensjonen, naturmangfaldlova, rovviltforlika i 2004 og 2011 og fleirtalsvedtaket om ulv av 2016.

Eg viser òg til at Riksrevisjonen gjennom sin rapport om rovviltforvaltninga har gjort ei grundig analyse av forvaltninga. Eg meiner Riksrevisjonen finn at forvaltninga fungerer godt, men at enkelte element treng nærare merksemd. Eg oppfattar at representanten i dette spørsmålet tar opp erstatningsordningane vi har for tamrein og husdyr som er skada eller drepne av rovvilt. I Riksrevisjonen sin rapport er ikkje desse ordningane nemnt som tema der Riksrevisjonen har tilrådingar om endringar.

Rapporten frå Riksrevisjonen og tilrådingane dei har kome med vert fylgt opp av forvaltninga. Samstundes skal saka handsamast i Stortinget, og eg ser fram til dette.

Eg viser òg til at den såkalla Krokan-dommen frå 2013 er følgt opp. I dommen kom Frostating lagmannsrett til at Miljødirektoratet sitt vedtak om delvis avslag på ein søknad frå 2008 om erstatning for tap av sau til rovvilt, var ugyldig. Retten gav ikkje uttrykk for at sjølve resultatet var feil, men det vart lagt til grunn at det låg føre mangelfull utgreiing av det faktiske grunnlaget for skjønnnet og at dette kunne ha hatt betydning for resultatet. Retten viste til at det ikkje var gjort ei tilstrekkelig brei vurdering av årsaksfaktorar som kunne forklare tapa av sau som saksøkaren hadde.

Etter dommen fekk Miljødirektoratet ei rekke oppmodingar om omgjering av erstatningsvedtak for tap av sau til rovvilt. Klima- og miljødepartementet bestemte at Miljødirektoratet skulle realitetsbehandle fleire av dei sakene om omgjeringssoppmodingar dei fekk inn. Departementet ga òg dyreeigarane moglegheit til å be om departementet si vurdering av sakene. Som følgje av dette fekk departementet sendt over 49 saker frå Miljødirektoratet, og departementet føretok ei konkret og sjølvstendig ny vurdering av alle desse vedtaka.

Eg viser vidare til Stortinget si behandling av representantforslag 239 S (2017-2018) om erstatningsreglane ved tap av beitedyr til rovvilt, jf. Innst. 140 S (2018-2019), der Stortinget vedtok følgjande (vedtak 383):

”Stortinget ber regjeringen foreta en vurdering av erstatningsordningene for tap av beitedyr til rovvilt og kompensasjonsordningen (FKT) og rapportere til Stortinget på egnet måte.”

For å følgje opp Stortinget sitt oppmodingsvedtak om erstatningsordningane, har Klima- og miljødepartementet gitt følgjande oppdrag til Miljødirektoratet, med frist 1. oktober i år:

”Utarbeide en faglig vurdering av dagens erstatningsordninger for husdyr og tamrein tatt av rovvilt, herunder hva som er konsekvensene av å videreføre dagens ordninger og eventuelt behovet for å gjøre endringer i dagens ordninger.”

I vurderinga vil behovet for ei ny risikobasert erstatningsordning som følgje av mellom anna den såkalla Anti-dommen inngå.

Dette viser at det er gjennomført fleire prosessar på dette området som følgje av dei nemnde domane. Vi vil nå venta på Miljødirektoratets vurderingar før vi avgjer korleis vi ser for oss at erstatningsregelverket på rovviltfeltet skal sjå ut i framtida.

SPØRSMÅL NR. 1083**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 4. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å bedre ordningen med skadefelling av rovvilt?

BEGRUNNELSE:

I en siida i Øst-Finnmark drepte gaupa 18 rein på to dager, og spiste kun tunga av dyrene. Kommunen har ikke et operativt skadefellingslag. Private fellingslag får ikke godtgjørelse for å dra ut i felt, de får kun dekket merutgifter til utstyr og drivstoff. Gaupejakt er vanskelig og krever særlig kompetanse.

Skadedyr som dreper kun for å drepe kan utgjøre stor skade på kort tid. Beitenæringene fortviler fordi det er vanskelig å få raskt uttak av skadevolder.

Svar:

Dagens system er slik at løyve til skadefelling normalt vert gitt til ein kommune, og forsøk på felling vert gjennomført av eit lokalt fellingslag oppnemnt av kommunen. Det

følgjer òg av rovviltforliket at Stortinget legg til grunn at kommunane etablerer lokale fellingslag. Noko av grunngevinga for at løyve til skadefelling normalt vert gitt til kommunale fellingslag er at ein ønskjer mest mogleg profesjonell og effektiv gjennomføring av oppdraga. Staten betaler også godtgjering til gjennomføring av fellingsoppdrag, men føresetnaden er at fellingsoppdraget vert gjennomført av eit kommunalt fellingslag.

Fylkesmannen eller Miljødirektoratet, kan gi løyve til skadefelling til ein annan part saka gjeld dersom han søker om dette, men i slike tilfelle vert det altså ikkje utbetalt godtgjering utover dekning av direkte kostnader ved oppdraget. Eg meiner dagens ordning, der godtgjering berre vert utbetalt til kommunale fellingslag, er riktig fordi det legg til rette for ei mest mogleg profesjonell og effektiv gjennomføring av skadefellingsoppdrag.

Eg er ikkje kjent med dei lokale tilhøva representanten viser til i ein ikkje namngjeven

kommune i Øst-Finnmark, men eg vil oppmode om at dei saka gjeld tek kontakt med Fylkesmannen i Troms og Finnmark for ein nærare dialog om moglege tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1084**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 5. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I utvisningssaker der barn risikerer å bli skilt fra mor eller far skal barn høres. UNEs egen gjennomgang fra oktober 2019 av 54 utvisningssaker, viser at UNE ikke hørte barna muntlig i noen av sakene.

Vil statsråden endre utlendingsforskriften for å sikre at barn høres, at barnets beste utredes og vektlegges i tråd med Grunnloven og Barnekonvensjonen, og at retten til familieliv ivaretas i tråd med Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK)?

BEGRUNNELSE:

Det er ikke mulig å se at det i disse sakene legges vekt på at familiesplittelsen i praksis vil vare mye lenger enn det antall år utvisningsvedtaket gir inntrykk av. Skal utvist mor eller far få et oppholdsgrunnlag gjennom familieinnvandring, vil en saksbehandlingstid på nesten to år komme i tillegg til et to års innreiseforbud. Kraftige innstramminger i familieinnvandringspolitikk- og praksis de siste årene, kan bety at søknad om gjenforening ikke på noe tidspunkt vil innvilges – og familiesplittelsen blir varig.

Svar:

Etter barnekonvensjonen skal barnets beste være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn. Dette gjelder også i utvisningssaker, noe som for øvrig er uttrykkelig fastslått i utlendingsloven. Dette prinsippet anvendes også av Den europeiske menneskerettsdomstol – EMD – når den vurderer utvisningssaker og andre saker som berører barns rett til familieliv og privatliv.

Selv om barnekonvensjonen fastslår at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn, vil det ikke alltid kunne få avgjørende betydning i den enkelte sak. Det er helt bevisst at barnekonvensjonen henviser til barnets beste som «et» grunnleggende hensyn. Formuleringen innebærer at også andre hensyn kan tillegges vekt. Det sentrale blir dermed å sikre en barnesensitiv vurdering i den enkelte sak, herunder forsvarlige og samvittighetsfulle avveininger av hensynet til barnets beste mot andre motstridende interesser i utvisningssaken, som for eksempel innvandringsregulerende og allmennpreventive hensyn.

For å sikre at det foretas barnesensitive vurderinger i alle saker som berører barn, er det inntatt en egen bestemmelse i utlendingsforskriften som fastslår at det i vedtak som berører barn skal fremkomme uttrykkelig:

- hvilke vurderinger som har vært foretatt av barnets situasjon, herunder hvordan hensynet til barnets beste er vurdert,
- hvilke innvandringsregulerende hensyn som er vurdert, og
- hvilken avveining som er foretatt mot eventuelle motstridende hensyn.

Når det gjelder høring av barn krever verken barnekonvensjonen eller utlendingsloven at barn må høres muntlig i utvisningssaker. De kan høres gjennom foreldre eller advokat. For øvrig arbeider departementet med oppfølging av punktet i Granavolden om mer bruk av muntlighet ved behandling av klager i saker som gjelder barn. Dette er derfor noe jeg vil komme nærmere tilbake til i et eget høringsnotat.

SPØRSMÅL NR. 1085

Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 6. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Stortinget har pålagt regjeringen å legge fram alternativer til utvisning i saker der barn er særlig berørt. Det er ikke fulgt opp. Det rammer mange barn. En mor som nå er utvist har vært i Norge siden 2011 og har en 5 år gammel datter. UNE mener mor og barn kan holde kontakt på Skype de nærmeste åra. Det er ikke akseptabelt.

Er statsråden enig i at kontakt på Skype med en 5 åring er å ivareta barnets beste og hva slags barnefaglig vurdering ligger i så fall bak en slik konklusjon?

Svar:

Departementet sendte 2. mars 2020 på høring et forslag til endringer i utlendingsloven og i utlendingsforskriften. Forslagene innebærer endringer i reglene knyttet til utvisning og permanent oppholdstillatelse, og er en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak 542 (2017-2018). Høringsfristen er 5. juni 2020.

Utvisningssaker som berører barn er som regel svært krevende saker, og det vil variere fra sak til sak hvor tungtveiende hensyn som gjør seg gjeldende i den ene

eller andre retning. Hensynet til barnets beste vil være grunnleggende, men ikke nødvendigvis avgjørende. Dette innebærer at resultatet i enkelte saker kan bli utvisning selv om hensynet til barnets beste tilsier det motsatte.

Det har i de senere år blitt lagt stor vekt på å styrke den barnefaglige kompetansen i utlendingsforvaltningen. Utlendingsnemnda (UNE) har bl.a. sammen med rådgivende barnepsykolog gjennomgått ulike tilfeller som er typiske for utvisningssaker som berører barn og hvor det er mulighet for familiesplittelse.

Det blir foretatt en konkret vurdering i hver enkelt sak om utvisningen vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene, og da særlig berørte barn. Muligheten for å kunne opprettholde kontakt via telefon, Skype etc. kan være ett av mange momenter i denne konkrete vurderingen.

I Høyesteretts avgjørelse fra desember i fjor uttalte Høyesterett følgende om muligheten for kontakt gjennom blant annet sosiale medier i den konkrete saken (barna var her mellom 14 og 6 år på domstidspunktet): «Selv om det ikke har stor vekt, peker jeg videre på muligheten for at familien kan ha kontakt i toårsperioden i

ferier, i Djibouti eller andre steder utenfor Schengen-området, og at de kan kommunisere løpende via telefon og sosiale medier.» De konkrete vurderingene av dette må

imidlertid gjøres av UDI og UNE i praksis, og i denne sammenheng legger til grunn at barnets alder vil være et sentralt moment.

SPØRSMÅL NR. 1086

Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 6. mars 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Har statsråden vurdert kostnaden og nytta ved å bruka den tidligare militærleiren Haslemoen dersom Hæren blir utvida?

BEGRUNNELSE:

8. oktober 2019 la Forsvarssjefen fram sitt militærfaglige råd (FMR) for Forsvarets neste langtidsplan. Forsvarssjefen påpekar i sitt råd at eigedom-, bygg- og anleggskapasitetar (EBA) vil vere ein av dei framtidige flaskehalsene ved eit styrka forsvar. I anbefalinga står det mellom anna at:

«Et større volum i styrkestrukturen vil kreve en økning i bygningsmassen innenfor en rekke områder: forlegning, forpleining, velferd, idrett, garasjering, operative flater og så videre.»

Haslemoen har i dag stor bygningsmasse og leiren har om lag 20 000 dekar øvingsområde og skytebanar. Å etablere tilsvarende nye kapasitetar vil innebære store investeringskostnadar for Forsvaret.

I høve den store NATO-øvinga Trident Juncture i 2018 blei Haslemoen leir igjen brukt av Forsvaret. På det meste var det då om lag 2200 soldatar som åt i mannskapsmesssa, hadde undervisning og øvde i både indre og ytre leir. Soldatane var då forlagt i dei fire kasernane og i andre bygningar i leiren. Tilbakemeldingane frå styrkane og Trident Juncture 2018 var at Haslemoen er ein godt fungerande militærleir som er i god stand.

Svar:

Eg syner til brev frå Stortingets president av 28. februar 2020 med skriftleg spørsmål frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om vurdering av nytte/kostnad ved bruk av den tidlegare militærleiren på Haslemoen dersom Hæren blir utvida.

Regjeringa er nå i ferd med å ta fram ein ny langtidsplan for forsvarssektoren, og det er mange omsyn og sa-

manhengar som vurderast som del av dette arbeidet. Som ledd i denne prosessen har regjeringa fått eit fagmilitært råd frå forsvarssjefen. I det fagmilitære rådet var det ikkje lagt til grunn større endringar i Forsvarets geografiske lokalisering, men det anbefalast at den vidare utviklinga og styrkinga av Forsvaret tar utgangspunkt i dagens basestruktur. Regjeringa vil fremme sine anbefalingar om den vidare utviklinga av forsvarssektoren for Stortinget i ein egen proposisjon våren 2020.

SPØRSMÅL NR. 1087**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 7. mars 2020 av utviklingsminister Dag-Inge Ulstein****Spørsmål:**

Vil regjeringa attinnføre informasjonsstøtta til sivilsamfunnet, som forvalta av Norad, som ein eigen post i Statsbudsjettet for 2021 og vurderer auka bevilgingar til dette føremålet?

GRUNNGJEVING:

Norad arbeidar no med ein ny strategisk innretting på informasjonsstøtta, som er på høyring hos organisasjonane. Fram til 2014 var denne viktige informasjonsstøtta, som Norad forvaltar ovanfor norsk sivilsamfunn, ein eigen post i Statsbudsjettet (tilskot til opplysningsarbeid). Dette har sikra ei brei politisk forankring på Stortinget av føringane for denne støtta, som er «å fremje demokratisk deltaking, kritisk debatt og kunnskap om utviklingspolitiske tema». Dette har også beskytta ordninga mot politisk styring frå den til ein kvar tid sittande regjering og sikra ordninga legitimitet. Ordninga har i ei årrekke gjeve gode resultat i tråd med Stortingets føringar. Sidan har omtala av denne støtta gradvis blitt svekka i budsjetta. I budsjettet for inneverande år blei det heller ikkje føreslått nokon bevilging.

Bevilginga til dette føremålet har ikkje auka sidan 2011 og har sidan logge stabilt kr. 60 millionar, noko som reduserer bevilginga si relative storleik i takt med den årlege inflasjon – sidan 2011 utgjer dette over 10 millionar kroner. Norads høyringsnotat om ny innretting som blei sendt ut 7. februar har vakt undring og uro i fleire organisasjonar, og ungdomspartia har stilt relevante spørsmål ved fleire problematiske aspekt ved høyringsnotatet. I lys av dette er det desto viktigare for Stortinget å kunne følgje Norads arbeid med informasjonsstøtta. Eit grep for å gjere dette mogeleg er å attinnføre informasjonsstøtta som eigen post i statsbudsjettet for 2021.

Svar:

Sivilsamfunnet spelar ei nøkkelrolle i norsk utviklingspolitikk. I 2019 vart 7,5 milliardar kroner av utviklingsbudsjettet kanalisert gjennom frivillige organisasjonar.

Føremålet med informasjonsstøtta er å skape kunnskap, engasjement og kritisk debatt om globale miljø- og utviklingsspørsmål i Noreg. I år tek 38 organisasjonar imot slik støtte frå Norad. Til saman vert dette i underkant av 58 millionar kroner. To av desse organisasjonane tek imot støtta på vegne av andre, og fordelar ho vidare til i overkant av ti organisasjonar.

Støtta har god effekt, noko som har vorte bekrefta gjennom to evalueringar dei siste tre åra. Som representanten Navarsete sjølv peiker på, er det brei oppslutning om informasjonsstøtta i Stortinget. Etter mi meining held støtta høgare kvalitet i dag enn i 2014.

Regjeringa legg berekraftsmåla til grunn for norsk politikk fram mot 2030. Arbeidet med å utrydde all ekstrem fattigdom og nå dei andre måla vert utfordrande, og vi vil gå gjennom politikk og verkemiddel for å sjå korleis det kan gjerast så effektivt som mogleg. Dette gjeld ikkje minst spørsmål knytt til klimatiltak, utslppsreduksjonar og tilpassing til klimaendringane. I arbeidet med ein strategi for klimatilpassing i utviklingssamarbeidet vert det mellom anna vurdert korleis vi kan nytta eksisterande og nye verkemiddel betre.

Norad, som forvaltar informasjonsstøtta i samsvar med måla som Stortinget har fastsett, går no gjennom korleis informasjonsstøtta best mogleg kan støtte arbeidet med berekraftsmåla.

For å sikra effektiv og fagleg god forvaltning av støtta, tek gjennomgangen utgangspunkt i tilrådingane frå evalueringane. Norad legg vekt på ein open gjennomgang i samarbeid med organisasjonar som tek imot støtte eller som kan verte aktuelle for støtte.

Det vart haldne to informasjonsmøte i 2019, og Norad inviterte til skriftlege innspel. Det har nett vore ein høyringsrunde om dei førebelse forslaga til endringar.

Eg vil arbeide for at regjeringa vidarefører informasjonsstøtta og er trygg på at Norad vil gjere dei justeringane som er naudsynte for å gjere ho meir effektiv og tilpassa arbeidet med å nå berekraftsmåla.

SPØRSMÅL NR. 1088**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 6. mars 2020 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Hva konkret la statsministeren i begrepet "sammensurium av folk" i intervjuet med TV2 26. februar, ser statsministeren at hennes uttalelser er en lite respektfull og polariserende måte å omtale meningsmotstandere på av landets statsminister, og vil statsministeren beklage sin ordbruk?

BEGRUNNELSE:

Facebook-gruppen «Folkeopprøret mot klimahysteriet» har over 140.000 medlemmer. Til TV2 26. februar omtaler statsministeren Facebook-gruppen slik:

"Det er en samling av personer som er klimafornektere, innvandringsmotstandere, anti-globale løsninger, EU-motstandere, det er et sammensurium av folk som sier at den verden vi har i dag, den aksepterer vi på en måte ikke. Men poenget er at verden må løse oppgaver sammen, dette er en tid for å skjønne at internasjonalt samarbeid er viktig."

Svar:

Klimaendringene er en av de største utfordringene i vår tid. Ifølge den siste hovedrapporten fra FNs klimapanel er oppvarmingen av klimasystemet ubestridelig, og den menneskelige påvirkningen er klar. Det er også et faktum

at klimaproblemet går på tvers av landegrenser. Det kan derfor bare løses gjennom internasjonalt samarbeid.

Det var i denne sammenheng jeg kommenterte Facebook-gruppen «Folkeopprør mot klimahysteriet», under et besøk på Svalbard hvor jeg og en gruppe internasjonale politikere fikk se klimaendringene på nært hold.

Faktisk.no har sett nærmere på hvem som står bak og er sentrale i Facebookgruppen «Folkeopprøret mot klimahysteriet». De har funnet ut at flere av dem er eller har vært aktive i innvandrings- og islamfiendtlige grupper og at flere av dem har hetset flere navngitte politikere. Noen av dem har også bidratt til å spre konspirasjonsteorier om vaksiner. Det var undersøkelsene fra Faktisk.no som gjorde at jeg uttalte meg som jeg gjorde da jeg fikk spørsmål om Facebook-gruppen fra TV2.

Når det er sagt, skal jeg erkjenne at ordbruken i intervjuet var uheldig. Jeg snakket først og fremst om noen av dem som står bak og er sentrale i gruppen, men det er også mange andre personer som av forskjellige årsaker har blitt med i gruppen. Det er ikke min mening å stigmatisere meningsmotstandere.

Jeg ønsket å få frem at vi må basere oss på fakta og vitenskap i møtet med klimaendringene. Dette var en del av et større resonnement om flere utfordringer hvor det er viktig at debatten baserer seg på fakta.

Vi må forholde oss til vitenskapen som grunnlag for politikken, men det kan være delte meninger om hvilke løsninger som er de beste. Og det må vi diskutere.

SPØRSMÅL NR. 1089**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 9. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

En av de store kildene til mikroplast i havet kommer fra vasking av syntetiske tekstiler. I juli 2018 sendte Norge og flere andre land et brev til Europakommisjonen hvor de ba om at EU framskynder arbeidet med å få på plass krav til at vaskemaskiner skal ha et filter som fanger opp mikroplast. Men ifølge kommisjonsforordningen, fra

oktober 2019, skal en vurdering av slike krav først legges fram innen seks år. Frankrike vedtok nylig å innføre et eget krav om dette på det franske markedet.

Vil Norge gjøre det samme?

BEGRUNNELSE:

Dette stod om saken i Meld. St. 45 (2016 –2017), "Avfallsmeldinga":

"Fibre fra syntetiske tekstiler løsrives ved vasking og ender opp som mikroplastforurensning i avløpslam eller i havet gjennom avløpsvannet.

Det har vært beregnet at 1 900 partikler kan løsne fra hvert plagg ved hver vask. Det er beregnet at dette utgjør 700 tonn mikroplast hvert år fra vaskemaskiner og vaskerier direkte til avløpet. Det finnes god teknologi for å rense avløpsvannet fra vaskemaskiner for tekstilfibre før det havner i avløpet. Miljødirektoratet vil innhente ytterligere kunnskap på dette området for å vurdere om det er hensiktsmessig at det blir innstallert egne rensfiltre, enten direkte i vaskemaskinen, eller mellom vaskemaskin og avløp. Reguleringen av førstnevnte bør i så fall skje på internasjonalt nivå. Uansett kan naturfibre være et tilgjengelig og godt alternativ til syntetiske tekstiler".

Det er altså teknisk enkelt å få fjernet tekstilfibre i utløpsvannet fra en vaskemaskin.

I juli 2018 sendte Norge, Sverige, Finland, Island, Frankrike og Luxembourg et brev til Europakommisjonen hvor de ba om at EU framskynder arbeidet med å få på plass krav til at vaskemaskiner skal ha et filter som fanger opp mikroplast. Ifølge kommisjonsforordningen, som ble vedtatt i oktober 2019, skal imidlertid en vurdering av slike krav først legges fram innen seks år, og ikke om to år som Norge og de andre landene ønsket. Frankrike vedtok nylig å innføre et eget krav til mikroplastfilter i maskiner som skal selges på det franske markedet. Se: <https://www.stortinget.no/no/Hva-skjer-pa-Stortinget/EU-EOS-informasjon/EU-EOS-nytt/2020/eueos-nytt---26.-feb->

ruar-2020/mikroplastfilter-i-vaskemaskiner--frankrike-venter-ikke-pa-eu/

Svar:

Utslepp frå vask av tekstil er ei viktig kjelde til mikroplast i naturen og eg ynsker å finna effektive løysingar for å hindra unødige utslepp. Krav til filter i vaskemaskinar er eit tiltak eg synast det er viktig å sjå nærare på, saman med andre tiltak som til dømes krav til avløpsvatn frå maskinar.

Det er viktig at ein finn løysingar for filter som er mogleg å gjennomføra reint teknisk og som òg er samfunnsøkonomisk lønnsamme. Eg forstår det slik at EU ynsker å ha meir tilgjengeleg kunnskap om dette før eit eventuelt påbod om filter blir vurderte. EU har vedteke at ein skal vurdere kor formålstenleg og gjennomførlig ei slik regulering er, og leggja fram forslag til eventuell regulering innan 25. desember 2025.

Eg kjenner ikkje til detaljane i det franske initiativet.

Det har størst miljøeffekt å arbeida internasjonalt for å regulera mikroplast, mellom anna gjennom produktregelverk under EØS-avtalen. Det er òg avgrensa moglegheiter til å innføra særnasjonale reglar for produkt. Nettopp difor er det særskilt viktig at Noreg hald fram med å ta initiativ til at produktregelverket i EU tek omsyn til miljøeffektar.

Eg vil forhøyre meg med dei franske kollegaene mine for å høyre korleis dei har planlagt å gjennomføre forslaget representanten viser til.

SPØRSMÅL NR. 1090

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 5. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Synes statsråden at sentraliseringen av tjenestetilbudet til Statens vegvesen er et nyttig bidrag for å sikre vekst og verdiskaping i hele landet?

BEGRUNNELSE:

I arbeidet med ny tjenesteleveransemodell og tjenestestruktur på trafikant og kjøretøyområdet er det foreslått en rekke sentraliserende endringer. Blant annet flyttes hallkontroll for lette kjøretøy fra Mosjøen til Mo i Rana.

Vefsn og Alstahaug er de to kommunene som bli mest påvirket av endringen, med følgende konsekvens: Vefsn: Økt reiseavstand, ifølge Statens vegvesen på 152 km t/r til Mo for å benytte tjenestene Hallkontroll Lette kjøretøy. Alstahaug: Økt reiseavstand, ifølge Statens vegvesen, på 156 km t/r til Mo for å benytte tjenestene Hallkontroll Lette kjøretøy. En slik sentralisering får store konsekvenser for næringslivet. Kjøretøy som tidligere har fått godkjenning på trafikkstasjonen lokalt, må nå bruke mye ressurser å reise langt for å få denne godkjenningen. Dette kan igjen føre til nedleggelse og tap av arbeidsplasser i området. Særlig går

dette utover forhandlere av bobiler og campingvogner, de er ikke harmonisert med EU sine kjøretøysforskrifter, dette betyr at stort sett alle nye kjøretøy de selger må godkjennes på en trafikkstasjon.

Svar:

Trafikant- og kjøretøyområdet er tjenester knyttet til førerkort og kjøretøy som er etterspurt i hele landet. Det er avgjørende at folk får tilgang til de tjenestene de trenger og at disse i størst mulig grad skal være nær folk.

Digitalisering og ny teknologi gir oss muligheter til å jobbe smartere og tilby bedre og raskere tjenester til publikum. Statens vegvesen har kommet langt i å digitalisere sine tjenester, og i dag kan mange av tjenestene gjennomføres på mobil eller PC uten at man selv må møte opp på en trafikkstasjon. Som en naturlig følge av dette kan vi effektivisere tjenestestrukturen ytterligere til det beste for

folk og næringsliv, og det er det vi vurderer mulighetene for nå.

Som representanten viser til er det imidlertid fortsatt slik at noen av disse tjenestene krever at man møter opp fysisk. Det var nettopp derfor Statens vegvesen fikk et tilleggsoppdrag om å se nærmere på avbøtende tiltak for brukere som, etter maiforslaget, ville få vesentlig lengre reisevei til trafikkstasjonen. Regjeringen er opptatt av å sikre gode og tilgjengelig tjenester i hele landet gjennom et desentralisert Statens vegvesen.

Statens vegvesen leverte rapporten med sitt reviderte forslag 19. november 2019. Det er i forslaget lagt vekt på å opprettholde flere av dagens lokasjoner for de tjenestene som krever oppmøte og har et høyt brukervolum.

Vi vurderer fortsatt sistnevnte rapport og vil se nøye på forslagene før regjeringen tar en avgjørelse. Jeg understreker at utgangspunktet for tilleggsoppdraget er at regjeringen er opptatt av å sikre gode tjenester i hele landet. Dette vil ligge til grunn for de videre vurderingene.

SPØRSMÅL NR. 1091

Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 6. mars 2020 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

De ansatte er Forsvarets viktigste ressurs og kapasitet. Med oppbyggingen på Evenes flystasjon vil Forsvaret ha behov for å beholde sentrale medarbeidere. Det gjelder ikke minst det flyfaglige miljøet i Bodø. Widerøe har varslet nedlegging av strekningen Bodø–Evenes.

Hva vil forsvarsministeren gjøre for å sikre et bedre flytilbud mellom Bodø og Evenes?

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentantens syn på at personellet er Forsvarets viktigste ressurs og kapasitet. I omstillingen av Luftforsvaret er det viktig å beholde ansatte med flyfaglig kompetanse som ønsker å bli med på å etablere et styrket og mer slagkraftig Luftforsvar. Oppbyggingen på Evenes flystasjon er et av flere viktige tiltak i omstillingen. Oppbyggingen av et kampflymiljø på Ørland, en implementering av NH90 til støtte for kystvakt og fregatt, og oppbyggingen av en dedikert helikopterstøtte til spesialstyrkene, er eksempler på andre tiltak i den pågående omstillingen hvor flyfaglig kompetanse er vesentlig.

For å lykkes med omstillingen har Forsvaret en helhetlig plan hvor ulike tiltak for å styre kompetansen dit Forsvaret trenger den mest er en kritisk suksessfaktor. Tiltak for å støtte mulighetene for pendling er noe som kan bidra positivt for å lykkes med en slik styring av kompetanse.

I den sammenheng er det for tidlig å si noe om konsekvensene for oppbyggingen av Evenes som følge av Widerøes varslede reduksjon av flytilbudet. Forsvaret vil eventuelt vurdere personellrelaterte, og andre relevante tiltak, blant annet i dialog med Fylkeskommunen.

SPØRSMÅL NR. 1092**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 10. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil statsråden se på om det kan finnes løsninger for situasjonen der det ikke finnes alternativ kollektivtransport til ekspressbussen, og vil statsråden sammen med bussnæringen ta initiativ til å bedre vilkårene for ekspressbussnæringen?

BEGRUNNELSE:

Ekspressbusser som kjører over lengre strekninger og binder landet sammen er en viktig del av kollektivtransporten. Når ekspressbussen ikke kommer fram dit den skal, eksempelvis på grunn av stengte fjelloverganger blir mange passasjerer overlatt til seg selv. Stengte fjelloverganger gjør også at ekspressbussene må endre kjørerute, og dermed mister mange muligheten til å ta ekspressbussen som planlagt. Et eksempel på dette er i Ottadalen, der mange benytter seg av tilbudet til ekspressbussen for å komme seg til eksempelvis Otta, for så å ta toget fra der. Et godt eksempel på ekspressbussen sin rolle i kollektivtransporten.

Svar:

Fylkeskommunene har ansvar for den lokale kollektivtrafikken innad i hvert fylke. Dette innebærer ansvar for et helhetlig rutetilbud og takster m.m. Fylkeskommunenes

frie inntekter skal dekke tilskudd til det lokale kollektivtilbudet.

Regjeringen har allerede tatt grep for å bedre vilkårene for ekspressbussnæringen. Våren 2019 fremmet vi en lovproposisjon for Stortinget for å sikre at regionreformen ikke fikk utilsiktede konsekvenser for etableringen av kommersielle langruter. Forslaget innebar også en liberalisering av ekspressbusspolitikken.

Med hjemmel i lovendringen som ble vedtatt av Stortinget har Samferdselsdepartementet fastsatt i forskrift at bussruter ikke skal behøvsprøves når rutelengden er over 80 km. Videre skal bussruter der passasjerene blir tatt opp eller satt av på en flyplass, heller ikke behøvsprøves uavhengig av rutelengden. Lov- og forskriftsendringene trådte i kraft 1. januar 2020.

Etter liberaliseringen av ekspressbussrutene har næringen stor frihet til å utforme rutetilbudet. Jeg har ikke konkrete planer om ytterligere endringer i rammevilkårene for ekspressbussnæringen. Dersom fylkeskommunene ønsker det har de anledning til

å kjøpe tjenester på langruter som ikke er kommersielt drivverdige.

Det er også fylkeskommunene som har ansvaret for å sikre og tilrettelegge for nødvendig og regionalt tilpasset transportberedskap i fylket, f.eks. i forbindelse med stengte fjelloverganger.

SPØRSMÅL NR. 1093**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva er status på smittevernplanene i kommunene, og hvilke tiltak settes inn for å sikre kommuner som har behov bedre beredskap rask og god oppfølging?

Svar:

Verdens helseorganisasjon WHO erklærte 30. januar at utbruddet av det nye koronaviruset utgjør en internasjonal folkehelsekrise. 31. januar besluttet Helse- og omsorgsdepartementet at sykdom forårsaket av det nye koronaviruset er en allmennfarlig smittsom sykdom. Samtidig fikk Helsedirektoratet delegert myndighet til å koordinere

helsetjenestens innsats i håndtering av utbruddet, i henhold til Nasjonal helseberedskapsplan.

31. januar ba direktoratet fylkesmennene og de regionale helseforetakene følge opp kommunenes og helseforetakenes plikt til å utarbeide plan for vern mot smittsomme sykdommer, jf. smittevernloven §§ 7-1, 7-2 og 7-3.

Helsedirektoratet ba landets fylkesmenn om å innhente oversikt over smittevernplaner i kommunene og yte bistand der det er behov. De regionale helseforetakene ble på samme tid bedt om å forsikre seg om at helseforetakene har oppdaterte smittevernplaner. Direktoratet ba også fylkesmennene om straks å iverksette tiltak, eventuelt yte bistand til kommuner som ikke har en oppdatert og fungerende smittevernplan.

Fylkesmennene rapporterte i første runde, 19. februar, at det var mangler med smittevernplanene i mellom én og syv kommuner per fylke. Det var noe større andel

av kommuner med mangler i de to nordligste fylkene. Etersom for få kommuner hadde samordnet beredskapsplanene med nærmeste helseforetak fikk fylkesmennene i oppdrag å følge opp kommunene med mangel i planene i sine fylker. Helsedirektoratet gjennomfører ukentlige møter med fylkesmennene og har stadig oppmerksomhet på planstatus i kommunene, spesielt at de har smittevernutstyr og kompetanse til prøvetaking og samarbeid om beredskapsplanene med nærmeste helseforetak.

Dette arbeidet har medført at planene nå er på plass i de fleste kommunene. De siste to ukene er det imidlertid meldt om mangel på smittevernutstyr i flere kommuner. Jeg har derfor nylig gitt Sykehusinnkjøp HF i oppgave å formidle utstyr også til kommunesektoren, der det ikke er mulig å skaffe det på annen måte.

Jeg har bedt om å få redegjøre for norske tiltak for å møte koronaviruset for Stortinget 10. mars.

SPØRSMÅL NR. 1094

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 5. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren på egnet måte, så raskt som mulig, informere stortinget om status for Covid-19-beredskapsarbeid og håndtering?

Svar:

Jeg takker for representanten Torgeir Knag Fylkesnes interesse for vår beredskap og håndtering av den pågående koronavirus epidemien.

Jeg har avtalt å orientere Stortinget om saken 10. mars i år.

SPØRSMÅL NR. 1095

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 6. mars 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Ungarske myndigheter har besluttet fjerne jødisk litteratur fra sin nasjonale litteraturliste, som brukes som utgangspunkt for hva som er obligatorisk lesestoff for skolebarn.

Hvordan reagerer kulturministeren på dette, og tar Norges regjering opp situasjonen med Ungarn direkte eller i relevante forum?

BEGRUNNELSE:

Ungarn har under en ytre høyre-regjering gått i stadig mer autoritær retning de senere år. Nå har SVT og Khrono meldt at Ungarn har bestemt seg for å endre den nasjonale litteraturlisten sin. Listen, som brukes som utgangspunkt for hva som er obligatorisk lesestoff for ungarske skolebarn, skal ikke lenger inneholde bøker skrevet av den jødiske forfatteren. Imre Kertész, som i 2002 mottok Nobelprisen i litteratur. Ett av Kertész' verker tas nå bort fra den obligatoriske litteraturlisten, og erstattes med bøker som er skrevet av antisemittistiske og nasjonalistiske forfattere. Den nye listen skal i henhold til ungarske myndigheters ønsker være fri for jødisk litteratur.

Svar:

Den ungarske forfatteren Imre Kertész (1929-2016) fikk Nobelprisen i litteratur i 2002 og tilhører verdenslitteraturen. Han debuterte i 1975 med en roman som på norsk fikk tittelen Uten skjebne, om en 14-åring som havner i konsentrasjonsleir under den 2. verdenskrigen. Både denne romanen og senere verk er basert på hans egne opplevelser som jødisk fange hos nazistene. Slike vitnesbyrd i skjønnlitterær form er viktige supplement til faktalitteraturen om emnet, og gjør sterkt inntrykk på lesere over hele verden – også her i Norge. Kertész' verk er på videregående trinn i Ungarn ikke lenger obligatorisk lesning,

men anbefalt. Ut i fra det vi forstår er ikke jødisk litteratur som sådan blitt fjernet fra ungarske læreplaner. Det er flere andre ungarsk-jødiske forfattere på leselisten og også bl.a. minst en ungarsk-roma forfatter.

Som kulturminister er jeg opptatt av å legge til rette for ytringsfrihet, demokrati og litterært mangfold. Det gjør vi her til lands gjennom å stimulere lesing og leselyst, ved hjelp av direkte og/eller indirekte støtte til forfattere, forlag, bibliotek og andre målrettede tiltak.

De foreslåtte endringene i ungarske læreplaner og prosessen rundt har utløst kraftig debatt i landet, både blant lærere og litteraturforskere, og internasjonalt, inkl. innad i EU. Jeg støtter anbefalinger rettet til Ungarn de senere årene fra mange hold. Jeg håper også at både den interne debatten i Ungarn og samarbeid og samspill med det europeiske og internasjonale samfunn som Ungarn er en del av, vil gi resultater.

Det er ikke naturlig at Norge har en dialog med Ungarn om hva som bør stå på deres skoleelevers litteraturlister og hvordan opplegget er for å justere dem. Vi bør imidlertid kunne forvente at disse prosessene er åpne og inkluderende, og at resultatet er godt faglig fundert. Jeg håper at debatten internasjonalt kan bidra positivt til samfunnsutviklingen i Ungarn, og til å minne oss om et viktig forfatterskap som aldri vil eller bør gå i glemmeboken – uansett hvordan det blir behandlet i hans hjemland.

SPØRSMÅL NR. 1096

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 10. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

I forbindelse med bruk av verktøyet Spekter i Arendal har det oppstått en tvist mellom kommunen og Datatilsynet om personvern, noe som vil vanskeliggjøre skolenes muligheter til å oppfylle Opplæringslovens kapittel 9A.

Vil statsråden klargjøre regelverket, herunder vurdere eksplisitt lovhjemmel, slik at skoler også kan bruke denne typen pedagogiske verktøy i arbeidet med skolemiljø?

BEGRUNNELSE:

Saken Datatilsynet har vurdert reiser noen avgjørende spørsmål om skjæringspunktet mellom Opplæringsloven og personvernlovgivingen som statsråden må klargjøre.

Jeg vil mene det er uheldig om regelverket hindrer skoler å spørre elever om konkrete spørsmål knyttet til skolemiljø, og at dette vil hindre og vanskeliggjøre skolers mulighet til å oppfylle Opplæringslovens kapittel 9A. Som eksempel har bruken av verktøyet Spekter blitt anbefalt som et verktøy av ulike Fylkesmenn og UDIR i arbeidet med skolemiljø. Saken i Arendal er spesielt problematisk da det fremstår som det vil være umulig å bruke ikke-anonyme spørsmål i arbeidet med skolemiljø, og dermed prinsipielt heller ikke muntlig. Det stenger døren for en type spørsmål som helt klart vil gi nødvendig informasjon i arbeidet med skolemiljø. Spørsmålet har tidligere blitt drøftet av Kunnskapsdepartementet i proposisjon til

Stortinget (Prop. 57 L, 2016-2017), men den vurderingen står seg ikke lengre i lys av nevnte sak:

«Aktivitetsplikten som departementet foreslår å lovfeste forutsetter at det behandles personopplysninger av ulike slag. Departementet legger til grunn at som en konsekvens av de handlinger aktivitetsplikten krever, så har skolen både plikt og rett til å behandle personopplysninger. Dette gjelder både ordinære personopplysninger og sensitive opplysninger. (...) En eksplisitt lovhjemmel for slik behandling er etter departementets syn overflødig å ta inn i opplæringsloven kapittel 9 A.»

Svar:

Datatilsynet fattet vedtak 23. oktober 2019 i sak om Arendal kommunes behandling av personopplysninger i kartleggingsverktøyet Spekter. Vedtaket innebar at kommunen ikke lenger kunne bruke kartleggingsverktøyet, og at den måtte slette alle personopplysninger som var lagret etter bruk av verktøyet.

Arendal kommune påklagde vedtaket 13. november 2019. Saken ligger fortsatt til behandling hos Datatilsynet, som skal avgjøre om det vil ta klagen til følge, eller om sa-

ken skal sendes Personvernemnda (klageinstansen) til behandling.

Saken reiser flere interessante spørsmål, og vi ser fram til en endelig avklaring av denne konkrete saken. Jeg vil deretter vurdere hvilken oppfølging det er behov for. Vi skal ha et regelverk som gir skolene gode rammer for arbeidet med å sikre at alle elever har et trygt og godt skolemiljø, innenfor et godt personvern.

Det er viktig å sikre elever et trygt og godt skolemiljø. Opplæringsloven har derfor en aktivitetsplikt for kommuner, skoler og ansatte. Det er også viktig å sikre elevene et godt personvern. Jeg mener det er mulig å ivareta både retten til et godt skolemiljø og et godt personvern.

Jeg kan ellers orientere om at mitt departement er i gang med en generell gjennomgang av lovgivingen på grunnopplæringens område for nettopp å klargjøre forholdet mellom opplæringsloven og personvernlovgivningen. Målet er å ha et regelverk som gir klare og tydelige supplerende behandlingsgrunnlag for personopplysninger, der det er behov for det. Opplæringsloven kapittel 9 A om elevenes skolemiljø vil også bli vurdert. Vi legger vekt på god dialog med Datatilsynet i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1097

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 10. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Er statsråden enig med direktøren i Datatilsynet om at det trengs en nasjonal plan for hvordan vi skal sikre barns personvern i digitale skolesystemer?

BEGRUNNELSE:

Det ble nylig klart at Datatilsynet mottok over 100 saker i 2019 hvor barns personvern er blitt skadelidende i en stadig mer digitalisert skolehverdag. Dette er alvorlig og det er uholdbart at denne utviklingen får fortsette. Direktør i Datatilsynet Bjørn Erik Thon utdyper hvorfor det trengs en nasjonal plan i en kronikk i Aftenposten 27. januar. Der skriver han at kommunene har to hovedutfordringer: 1. Skolenes digitale kompetanse har ikke holdt tritt med digitaliseringstempoet. 2. Norske kommuner er ofte ikke i stand til å beskytte sine mest sårbare innbyggers personvern godt nok. Jeg håper statsråden deler denne bekymringen og er villig til å ta de nødvendige grep for å snu utviklingen.

Svar:

Ivaretagelse av personvernrettigheter og informasjonssikkerhet i skolen er noe jeg er svært opptatt av. Etter Bjørn Erik Thon sin artikkel i Aftenposten 27. januar tok jeg initiativ til et møte med Datatilsynet for å diskutere problemstillingene som ble trukket frem i kronikken. Møtet ble avholdt 10. mars hvor Datatilsynet utypet hovedutfordringene; 1. Skolenes digitale kompetanse har ikke holdt tritt med digitaliseringstempoet. 2. Norske kommuner er ofte ikke i stand til å beskytte sine mest sårbare innbyggers personvern godt nok. Jeg deler bekymringene til Datatilsynet og departementet kjenner seg igjen i beskrivelsen av disse utfordringene.

Det er kommunene som har ansvaret for personvernet og informasjonssikkerheten i skolen slik at elevenes personopplysninger ikke kommer på avveie. Når det er sagt ser vi at den økte digitaliseringen i skolen skaper et ressursbehov og et kompetansebehov som går utover hva den enkelte kommune kan dekke alene. Det er derfor be-

hov for å se på myndighetenes rolle i arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet i skolen og, sammen med kommunene, vurdere mulige tiltak.

Kunnskapsdepartementet er i gang med å utarbeide en handlingsplan for Digitaliseringsstrategien for grunnopplæringen (2017-2021). De store temaene i denne handlingsplanen vil være samarbeidet mellom stat og kommune og anskaffelse av digitale ressurser i kommunene. Personvern og informasjonssikkerhet vil derfor stå sentralt i dette arbeidet.

Jeg vil også legge til at da Datatilsynet offentliggjorde at de hadde hatt 100 tilsynssaker i 2019 knyttet til barn

og unges personvern under Personverndagen 2020, tok Kunnskapsdepartementet kontakt med Datatilsynet for å få vite mer om disse sakene. Vi fikk denne uken tilsendt ytterligere informasjon om sakene og vil gå gjennom dette sammen med Datatilsynet. Målet med gjennomgangen er å identifisere årsaken til avvikene slik at vi kan vurdere mulige tiltak der det er naturlig.

For øvrig viser jeg til mitt svar på spørsmål fra stortingsrepresentant Solberg knyttet til opplæringsloven kapittel 9 A, der jeg orienterte om at departementet ser på regelverket for å behandle personopplysninger i grunnopplæringen.

SPØRSMÅL NR. 1098

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 11. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hvilke konsekvenser kan koronaviruset få for norsk økonomi, og hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å dempe negative konsekvenser?

BEGRUNNELSE:

Den siste uken har Oslo Børs falt med 10 prosent. Flere har sammenlignet koronaviruset med SARS-utbruddet i 2002-2003. En rapport fra 2004 konkluderte med at denne krisen kostet verdensøkonomien 40 milliarder USD. NHO skriver i en ny rapport at «Norge er en liten, åpen økonomi. Det betyr at sjokk som treffer verdensøkonomien kan få stor betydning for oss her hjemme. Virusutbruddet i Kina er et eksempel på et slikt sjokk. Hvor hardt rammet norsk økonomi avhenger av hvor av hvor alvorlig og langvarig virusutbruddet blir». Kronekursen faller også når usikkerheten i markedene internasjonalt gjør at utenlandske investorer rømmer små valutaer og små verdipapirmarkeder, og kronen har nå nådd sitt laveste nivå noensinne mot euro.

Svar:

Det er en alvorlig situasjon vi nå står i. Det viktigste er at dette rammer liv og helse – og vi må alle være med på dugnaden for å begrense smittespredningen.

Samtidig ser vi at flere deler av norsk næringsliv rammes av virusutbruddet, spesielt reiseliv og deler av industrien. Flere melder også om permitteringer. Dette under-

bygges også av Norges Bank sitt regionale nettverk som kom denne uken. Der meldes det om at; «Over en tredel av bedriftene som deltok i ringerunden har nedjustert vekstutsiktene sine de siste ukene.»

Det er vanskelig å si hvor store konsekvensene blir og hvor lenge de vil vedvare, men vi vet at høyst sannsynlig blir det verre før det blir bedre, fordi sykdommen sprer seg. Vekstanslagene for verdensøkonomien nedjusteres, og det er stor usikkerhet om utviklingen fremover. Det har skapt betydelig uro i finansmarkedene. Vi har sett kraftige utslag i børskurser og i finansmarkedene. I tillegg har oljeprisen falt, og den norske kronen har svekket seg.

Virusutbruddet er blitt møtt med forebyggende tiltak av helsemyndigheter verden over. Det vil trekke ned den økonomiske veksten på kort sikt i de landene som er hardest rammet og hvor tiltakene er mest omfattende. Det ser ut til at veksten i den norske økonomien vil påvirkes negativt i år. Mest sannsynlig vil veksten ta seg opp igjen når virusutbruddet avtar, men usikkerheten er stor.

Heldigvis er norsk økonomi solid og står godt rustet til håndtere situasjonen:

- Vi har mekanismer i arbeidsmarkedet som nettopp er rettet mot slike situasjoner som vi nå opplever. Permitteringsregelverket sikrer dagpenger til den enkelte arbeidstaker dersom han eller hun blir permittert. Da kan bedriftene raskt redusere sine kostnader, og vi unngår oppsigelser.

- Vi har et velfungerende banksystem. Vi har gjennom flere år trappet opp kapitalkravene til bankene, og bankene er i dag solide. En god bankforbindelse vil være viktig

for bedrifter som opplever midlertidige tilbakeslag. Norges Bank overvåker situasjonen i pengemarkedet og har beredskap for raskt å tilføre likviditet til bankene.

- Oljeselskapene står godt rustet til å kunne håndtere fall i oljeprisen – langt bedre rustet enn de gjorde da oljeprisen falt i 2014.

- Også staten står godt rustet til å håndtere et oljeprisfall.

- Vi har handlefrihet i den økonomiske politikken. Vi vil kunne gjøre det vi mener er riktig for å håndtere situasjonen.

Oljeprisfallet vi har sett denne uken, kan også ha stor betydning for norsk økonomi. Skulle oljeprisen bli liggende på et lavt nivå over lengre tid, må vi vurdere tiltak målrettet mot dette. Oljeprisfall er en situasjon vi har erfaring med og verktøy til å håndtere.

Regjeringen jobber løpende for å møte de økonomiske utfordringene koronaviruset skaper. Vi har tett kontakt med både næringslivet og bankene. Vi følger med på reiselivsnæringen, industrien og andre næringer som er særlig utsatt. Vi har også hatt møter med NHO og med bankene, og vi har hatt kontakt med Norges Bank.

Som varslet i tirsdagens pressekonferanse vil vi på fredag legge frem flere konkrete tiltak:

- Vi vil bruke penger i helsevesenet for å håndtere den akutte situasjonen. Vi må blant annet sikre at de kan kjøpe inn mer legemidler, og at de har penger til gjennomføre alle korona-analysene som nå er helt nødvendige.

- Vi foreslår å endre permitteringsregelverket slik at bedriftene får redusert kostnadene sine i en vanskelig økonomisk situasjon. Dette vil vi gjøre gjennom å korte ned perioden arbeidsgivere betaler lønn for sine ansatte ved permittering. Da vil bedrifter få bedre likviditet, og vi kan unngå oppsigelser.

- Vi åpner for at bedrifter som går med underskudd, kan tilbakeføre underskuddet mot beskattet overskudd fra tidligere år. Det vil hjelpe bedrifter som i dag er rammet av at kundene svikter, for eksempel i reiseliv. Da blir lettere å få kortsiktige lån i bankene i en overgangsperiode. Dette er et målrettet tiltak for at sunne og gode bedrifter ikke går konkurs, selv om de blir hardt rammet akkurat nå.

- Formuesskatten er en skatt som må betales av eiere selv om bedriften går med underskudd. Vi foreslår at eiere av bedrifter som går med underskudd skal kunne få utsettelse av betaling av formuesskatt. Da vil bedrifter med underskudd kunne slippe å betale utbytte til eiere for å dekke formuesskatt.

- Vi vil også se hva vi kan gjøre for å bistå flybransjen, som er svært hardt rammet. Vi jobber fortsatt med konkretisering av tiltak som kan avhjelpe situasjonen.

- I en periode med lavere aktivitet kan det være rom for økt satsing på bedriftsintern opplæring eventuelt andre kompetansehevende tiltak. Dette vil komme den enkelte og bedriftene til gode på litt lengre sikt. Vi vurderer nå hvordan dette kan innrettes.

Forslagene vi vil legge frem på fredag, er målrettede og vil virke raskt. Det kan også bli nødvendig med ytterligere tiltak. Vi forbereder oss for det, og kommer tilbake med nye virkemidler i løpet av våren dersom det blir nødvendig. Det gjelder særlig ytterligere tiltak for bransjer som er hardt rammet, som fly- og reiselivsnæringen. Sykehusene og kommunehelsetjenesten vil få mer midler dersom krisen blir langvarig og ressurskrevende. Videre vurderer vi bredere tiltak for å opprettholde aktiviteten i økonomien, dersom dette blir nødvendig. Vi må motvirke at denne krisen får langvarige konsekvenser for norske bedrifters lønnsomhet. Felles for tiltakene er at de skal være målrettede, kunne ha rask effekt, og være avgrenset i tid.

SPØRSMÅL NR. 1099

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 10. mars 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Til tross for tydelige tilbakemeldinger i rapporten om de selvforvaltende universitetene sine erfaringer med samarbeid med Statsbygg, mener statsråden i svarbrev på Representantforslag 66 S (2019-2020) at det er for tidlig å ta stilling til forvaltningsspørsmålet nå.

Hvilken informasjon er det statsråden for forsknings- og høyere utdanning trenger for å ta endelig stilling til hvor vidt utdanningsinstitusjonenes samfunnsoppdrag best blir ivaretatt og bygg og eiendom best forvaltet?

BEGRUNNELSE:

Viser til at Capgemini Invent har på oppdrag fra Finansdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidet en områdegjennomgang med tittel: Bygge- og eiendoms politikken i statlig sivil sektor, som ble overlevert i desember 2018, men først gjort kjent i universitets- og høyskolesektoren i mars 2019. I desember 2019 kom Multiconsult med «Rapport til KD om de selvforvaltende universitet og høyskoleers eiendomsforvaltning ifm. Områdegjennomgangen» på oppdrag fra en Arbeidsgruppe for de selvforvaltende universitet og høyskoler. Her konkluderes det med at det er «uvanlig krevende» å samarbeide med Statsbygg.

Svar:

Spørsmålet om fremtidig forvaltningsregime for bygg og eiendom i statlig sivil sektor er stort og berører mange interesser. Jeg er opptatt av at det skal være et godt nok

kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for beslutning i denne saken.

For universitets- og høyskolesektoren gjelder dette to ting. Det ene er Campus Ås (NMBU og Veterinærinstituttet), hvor det er nedsatt en egen arbeidsgruppe for å få belyst konsekvenser av en eventuell forvaltningsoverføring. Arbeidsgruppen vil snart ferdigstille sin rapport, og saken vil bli drøftet i regjering i løpet av våren. Det andre er de øvrige selvforvaltende institusjonene.

Siden dette er en omfattende sak som berører mange, har regjeringen brukt tid på å fremskaffe et godt beslutningsgrunnlag. I tillegg til rapporten fra områdegjennomgangen er det på oppdrag fra universitets- og høyskolesektoren utarbeidet flere andre rapporter, fra blant annet Multiconsult, som fremhever den samfunnsøkonomiske nytten av at forvaltningen av bygg og eiendom forblir et verktøy som universitets- og høyskoleinstitusjonene har råderett over i utførelsen av sitt samfunnsoppdrag.

Som jeg tidligere har opplyst Stortinget om, tar Regjeringen sikte på å fatte en beslutning om fremtidig forvaltningsregime i løpet av 2020.

SPØRSMÅL NR. 1100

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 4. mars 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Vi er inne i det siste tiåret for å nå bærekraftsmålene. Norge er det eneste nordiske landet som ikke har en nasjonal handlingsplan for arbeidet vi har foran oss. Tiltak forutsetter tverrfaglig og tverrpolitisk samarbeid.

Hvordan vil statsråden sikre en systematisk gjennomføring av det som kalles verdens største dugnad, uten en slik plan, eller vil han vurdere å få en slik plan på plass?

Jeg er nå i ferd med å vurdere på hvilken måte dette best kan gjøres, herunder om en handlingsplan er et hensiktsmessig tiltak i det videre arbeidet.

Svar:

FNs bærekraftsmål har en sterk samlende og motiverende kraft, både innenlands og internasjonalt. Den norske innsatsen rapporteres til Stortinget og samordnes gjennom de årlige budsjettene. Utviklingsministeren har ansvar for utviklingsbistanden og rapporteringen til FN. Jeg har nylig fått ansvar for koordineringen av nasjonale tiltak. Bevisstheten om bærekraftsmålene bør økes i det norske samfunnet, både når det gjelder de utfordringene vi står ovenfor, og den innsatsen som settes inn for å nå målene.

SPØRSMÅL NR. 1101**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 11. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hvorfor er ikke overvåkningsprogrammet for ammonisjonsdeponiet i Mjøsa fulgt, og hvilke konsekvenser kan dette ha; hvilke parametere/stoffer vil det bli målt på når Forsvaret tar opp igjen undersøkelsene i 2020?

BEGRUNNELSE:

Mjøsa er drikkevannskilde for 200 000 innbyggere i 5 kommuner. I 1999 ble det funnet et ammunisjonsdeponi i Mjøsa, som hadde blitt dumpet der av ammunisjonsfabrikken Raufoss og Forsvaret i perioden 1940-1970. I 2002 påla Miljødirektoratet (da SFT) Forsvaret å gjennomføre et overvåkningsprogram for ammunisjonsdeponiet for å undersøke om det lakk ut kjemikalier. Miljøovervåkingen skulle skje hvert tredje år. I 2001 ble det konkludert med at ammunisjonen bør ligge i ro. Etter 2007 er det ikke gjennomført noen undersøkelser. Forsvaret ba om utsatt frist for nye undersøkelser i 2019, og har nå frist til desember 2020 med å gjennomføre overvåkingen. Det er altså gått 13 år siden sist undersøkelse. Det er usikkert hvor lenge konteinerne i ulike metaller og materialer holder tett.

Svar:

Det Norske Veritas gjennomførte i 2000 undersøkingar av ammunisjonsdeponiet i Mjøsa etter pålegg gitt av Miljødirektoratet, tidlegare SFT. Undersøkingane vart samanstilte i ein rapport utgitt i 2001. I rapporten frå 2001 vart det konkludert med at ammunisjonen ikkje vil føre til spreiding av miljøgifter, føreset at det får liggje i ro. Spreiing av sprengstoff til omgivnadene vil ikkje skje før me-

tallhysene er gjennomkorroderte, som truleg vil ta fleire hundre år. Nasjonalt Folkehelseinstitutt uttalte òg at det dumpa materialet ikkje utgjer nokon helserisiko slik det ligg no.

I vedtak av 17. juli 2002 påla likevel Miljødirektoratet, Forsvaret å gjennomføre eit overvåkingsprogram for ammunisjonsdeponiet i Mjøsa. Bakgrunnen for overvåkingsprogrammet var å fange opp ei eventuell utlekking av sprengstoffkjemikal til Mjøsa, som er drikkevasskjelde for fem kommunar. Pålegget vart utforma slik at overvåking skulle gjennomførast kvart tredje år, fram til 2015. Forsvaret følgde opp overvåking, gjennomført av Det Norske Veritas i 2004 og 2007, der sediment og vatn vart analysert for metall og sprengstoff. Resultata frå undersøkingane i 2004 og 2007 konkluderte med at det ikkje kan påvisast sprengstoffrelaterte stoff frå dumpingsområdet i vassprøvene som vart teke rett over botn eller i porevatnet frå sedimentet. Undersøkingane gav heller ingen indikasjon på forandringar i løpet av perioden det vart gjennomført overvåking (2001-2007). Likevel vart det anbefalt å gjennomføre den planlagde miljøovervåkinga kvart tredje år.

Vidare overvåking vart ikkje gjennomført av Forsvaret. Miljødirektoratet vart i 2018 oppmerksom på dette, og Forsvaret vart pålagt å fullføre overvåkingsprogrammet for ammunisjonsdeponiet i Mjøsa ved vedtak av 23. januar 2019. Frist for gjennomføring vart sett til 1. desember 2019, men denne vart sidan utsett til 1. desember 2020 i nytt vedtak 22. november.

Miljødirektoratet vil følgje opp saka, men har per no ingen indikasjonar på at deponiet kan føre til uheldige konsekvensar for miljøet eller Mjøsa som drikkevasskjelde.

SPØRSMÅL NR. 1102**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 9. mars 2020 av forsknings- og høgere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Fagskolesektoren rapporterer jevnlig at det er for lite kunnskap om sektoren. Mange elever er ikke klare over

hvor gode og effektive, yrkesrettede tilbud fagskolene har. En av årsakene til dette er at rådgiverne på ungdomsskolen og i videregående skole i for liten grad kjenner til

fagskolesektoren, og dermed ikke presenterer denne for elevene i skolen.

Hvilke konkrete tiltak vil statsråden foreta for å bedre kunnskapene om fagskolesektoren i rådgivningstjenesten?

BEGRUNNELSE:

I Granavolden-plattformen slås følgende fast:

«Høyere yrkesfaglig utdanning

Regjeringen mener at det må skapes flere jobber. Fagskolene er et viktig virkemiddel for å nå målet om at flere må kvalifiseres for disse jobbene. Fagskoleutdanning betegnes ofte som «arbeidslivets utdanning», fordi utdanningstilbudet drives og utvikles i nært samarbeid med arbeidslivet. Dette gir muligheter til å skreddersy utdanningene til arbeidslivets kompetansebehov, og det gir studentene relevant utdanning.

Regjeringen vil:

- Gjennomføre et kvalitetsløft i fagskolene og likestille fagskolestudenter med andre studenter.
- Stimulere til tettere samarbeid mellom skoleeiere og næringsliv for å heve kvaliteten og sikre praksisnær utdanning.
- Bedre overgangsordningene mellom fagskole og høyskole/universitet.
- Øke kunnskapen om fagskoleutdanning i rådgivningstjenestene.

SPØRSMÅL NR. 1103

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 5. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Tyrkia varsler at de nå vil åpne grensene for flyktninger. Situasjonene for flyktninger og lokalbefolkning er fra før katastrofal i Hellas, særlig for barn som er alene og for andre sårbare.

Ser Regjeringa at det nå er akutt behov for å evakuere barn og sårbare ut av Hellas fordi situasjonen blir ytterligere forverret?

Svar:

Regjeringen er sterkt bekymret for situasjonen på grensen mellom Tyrkia og Hellas, og de potensielle konsekvensene dette har for migrantbevegelsene inn i Europa. Utviklingen i Hellas gir også grunn til bekymring, og presset på

- Legge til rette for et mangfold av offentlige og private fagskoler.»

Svar:

Regjeringen er i ferd med å utvikle en nasjonal digital karriereveiledningstjeneste, som lanseres høsten 2020. I tillegg til å være en tjeneste for landets innbyggere, skal den digitale karriereveiledningstjenesten også være et sted hvor veiledere i alle sektorer kan få kompetanseheving og finner gode verktøy til bruk i veiledningen. Den digitale karriereveiledningstjenesten vil gi rådgivningstjenesten enkel tilgang til kvalitetssikret informasjon om tilgjengelige utdanningstilbud, inkludert fagskoleutdanning.

Mens vi venter på den digitale karriereveiledningstjenesten har Kompetanse Norge fått 0,4 mill. kroner til å utarbeide mer og bedre informasjon om fagskoleutdanning på utdanning.no.

I april 2020 gjennomføres også det første samordnede fagskoleopptaket. Det kan søkes på fagskoleutdanning via samordnaopptak.no parallelt med opptaket til universitet og høyskoler. Dette legger til rette for at fagskoleutdanning blir et mer synlig utdanningsvalg. Unit har også fått om lag 0,4 mill. kroner i ekstra midler for å synliggjøre opptak til fagskoleutdanning blant annet i sosiale medier, særlig for å nå unge voksne.

det greske migrasjonssystemet følges nøye av Norge og andre europeiske land.

Norge sa i fjor høst nei til å ta mot asylsøkere fra Hellas gjennom såkalt relokalisering, altså at asylsøkere blir overført til et annet land for realitetsbehandling av asylsøknaden. Regjeringen mener at en eventuell ordning med relokalisering må skje som følge av en bred europeisk løsning. I vår tilbakemelding ba vi derfor Hellas om å arbeide innenfor EU-rammen.

Regjeringen er innstilt på å finne en felleseuropeisk løsning, og ønsker en bindende og permanent ansvars- og byrdedelingsmekanisme der alle europeiske land bidrar. Det er imidlertid avgjørende at en slik felleseuropeisk mekanisme løser utfordringene på lang sikt.

Jeg viser også til mitt svar til stortingsrepresentant Gharahkhani 2. mars d.å. Her fremgår det at det er avgjørende å bygge opp asylsystemet og kapasiteten i Hellas slik at det blir robust nok til å håndtere og behandle asylsøkere og –søknader på en god og effektiv måte. Norge har de siste ti årene gitt omfattende bistand gjennom EØS-midler for å styrke migrasjonsforvaltningen i Hellas. Vi har nå gått inn i en ny periode med EØS-midler hvor vi vil bidra med nærmere 350 millioner kroner til kapasitetsøkning

i saksbehandlingen og i mottakssystemet. Innsatsen er særlig rettet mot sårbare grupper, herunder enslige mindreårige asylsøkere.

Norge bidrar også med personell og kompetanse til å hjelpe med den umiddelbare håndteringen av migrasjonssituasjonen i Hellas gjennom å sende eksperter til operasjoner i Hellas i regi av EUs asylbyrå (EASO) og EUs grense- og kystvaktbyrå (Frontex).

SPØRSMÅL NR. 1104

Innlevert 25. februar 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. mars 2020 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Det er svært gledelig at Equinor har bestemt seg for å stanse sine planer om oljeboring utenfor kysten av Australia, i Australbukta. Dette er et prosjekt Equinor har jobbet med over en viss tid.

Mitt spørsmål til statsråden er, hvor mye penger har Equinor brukt på planene om oljeboring i dette sårbare området?

Svar:

Olje- og energidepartementet er ikke kjent med størrelsen på Equinors pengebruk i forbindelse med boreplanene i Australbukta. Verken Equinor eller konkurrentene offentliggjør slike detaljer i denne type kommersielle forhold.

I eierskapsmeldingene, lagt frem av ulike regjeringer, fremkommer rammer og prinsipper som gjelder for den statlige eierskapsutøvelsen. Det har vært bred tilslutning på Stortinget til hvordan staten skal opptre som eier. En av de viktigste elementene i eierskapspolitikken har vært selskapslovgivningens rollefordeling mellom eier, styret og daglig ledelse.

Det følger av den siste eierskapsmeldingen ((Meld. St. 8 (2019-2020)) at statens eierskap utøves i tråd med selskapsrettens prinsipp om likebehandling av aksjonærene. Dette er ett av statens 10 prinsipper for god eierstyring. Staten som aksjeeier får i utgangspunktet ikke tilgang til mer informasjon enn det som kan gis til øvrige aksjeeiere, og staten kan heller ikke kreve mer informasjon. Det er selskapets styre og ledelse, i tråd med etablert rollefordeling nevnt ovenfor, som beslutter hvilken informasjon som skal deles med selskapets aksjeeiere.

SPØRSMÅL NR. 1105**Innlevert 27. februar 2020 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 10. mars 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Av de 615 påmeldte melkekvotene som ønskes solgt til staten er hele 204 leiekvoter. Disse leiekvotene omfatter 16,8 mill. liter. Regjeringens oppkjøpsordning som også innebærer salg av leiekvoter har mange svakheter.

Hva er regjeringens plan for de som mister leiekvotene som følge av oppkjøpsordningen?

BEGRUNNELSE:

Med dagens system bærer de som mister leiekvotene en stor andel av reduksjonen i melkekvotene som følge av oppkjøpsordningen.

Svar:

Utleie av melkekvote er et privatrettslig forhold mellom utleier og innleier.

Dersom eier av melkekvote ønsker å selge kvoten uten at leieperioden har utløpt, må det sendes en bekrefteelse til Landbruksdirektoratet på opphør av leieforhold, der begge parter signerer. Det er ikke slik at produsenter som produserer på flere kvoter automatisk vil miste den delen av produksjonsgrunnlaget som er basert på leid kvote midt i en leieperiode.

Nedskaleringen av melkeproduksjonen er en stor utfordring for melkesektoren, og vi brukte mye tid sammen

med faglagene for å finne den beste løsningen for sektoren i denne situasjonen. Den ekstraordinære oppkjøpsordningen er et resultat av en enighet mellom Norges Bondelag og staten, jf. protokoll fra møte om nedskalering av melkeproduksjonen 16. oktober 2019. Partene ble da enige om å gjennomføre en midlertidig oppkjøpsordning med sikte på å kjøpe ut 40 mill. liter kvote, og at resterende del av nedskaleringen skulle gjennomføres med forholdstall for disponibel kvote.

Nedskaleringen av melkeproduksjonen vil gi en betydelig overgangskostnad for melkeprodusentene. Dette er en helt spesiell situasjon hvor alle må dele på ansvaret og kostnaden i overgangen til en ny normalsituasjon. Staten bidrar derfor med 200 mill. kroner til det ekstraordinære oppkjøpet, noe som gir en vesentlig reduksjon i omsetningsavgiften for aktive produsenter, sammenlignet med forutsetningene som lå til grunn fra jordbruksavtalen i fjor vår. Jeg vil minne om at det da var forutsatt at melkeprodusentene selv skulle finansiere oppkjøpet over omsetningsavgiften.

Det ville alltid kunne påpekes svakheter uavhengig av hvilken teknisk løsning for nedskalering som hadde blitt valgt. Vi er nå inne i en dugnad for å komme oss gjennom en vanskelig periode hvor alle produsenter må bidra. Jeg er også enig med Bondelagets leder Lars Petter Bartnes når han i siste utgave av Bondebladet sier at det er uheldig å gjøre endringer i et regelverk midt i virkeperioden.

SPØRSMÅL NR. 1106**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 9. mars 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Tyrkia varsler nå at de ikke lengre vil stoppe flyktninger fra å nå Europa. Situasjonene i Hellas er fra før en humanitær katastrofe og konflikten mellom overbelastet lokalbefolkning, myndigheter og flyktninger er farlig.

Mener Norge fremdeles at Hellas skal takle alle flyktningene som nå kan komme fra Tyrkia alene, og at hjelp forutsetter total enighet mellom alle europeiske land, og

vil Regjeringen umiddelbart trappe opp humanitær bistand og annen hjelp til Hellas?

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for den alvorlige situasjonen i Hellas og ved grensen mellom Hellas og Tyrkia. Norge bidrar med betydelig hjelp.

Etter president Erdogans uttalelser om at Tyrkia ikke vil stanse migranter fra å komme over den sørlige Schengen-grensen følger vi situasjonen i grenseområdet mellom Tyrkia og Hellas tett. Å gjøre flyktninger og migranter om til et politisk pressmiddel er ikke akseptabelt. Norge gir full støtte til EU i denne saken. EU- og Schengen-landene kan ikke gi etter for denne typen press.

Justisminister Mæland møtte sine kollegaer 4. mars på EUs ekstraordinære justis- og innenriksministermøte i Brussel, hvor også ministre fra Schengen-land var invitert. På møtet ble det gitt uttrykk for solidaritet med Hellas og øvrige land som kan bli berørt av situasjonen. Det ble også gitt forsikringer om å opprettholde en effektiv grensekontroll på EUs ytre grense, og å jobbe mot illegal kryssing av grensen. Støtte til Hellas kom også til uttrykk under EU institusjonenes presidenters (Von der Leyen, Michel og Sassoli) besøk til den gresk-tyrkiske grensen 3. mars.

Alle Schengen-land er forpliktet til å gjennomføre effektiv kontroll på EUs yttergrense. Grensen mellom Tyrkia og Hellas er ikke åpen. Per i dag er det færre mennesker som forsøker å krysse grensen til EU enn det hevdes fra tyrkisk hold. Det ser også ut til at dette er mennesker med annen nasjonalitet enn syrisk. Vi oppfordrer Tyrkia til å

overholde enigheten fra EU-Tyrkia-erklæringen fra 2016. I dette samarbeidet ligger også en tydelig solidaritet med og støtte til Tyrkia som har tatt imot nær fire millioner flyktninger.

Hellas har meldt inn konkrete behov gjennom EUs samordningsmekanisme for sivil beredskap, hvor Norge også bidrar. For å bistå greske myndigheter har Norge, med humanitære midler fra Utenriksdepartementet, tilbudt senger, madrasser og telt fra Siviltforsvarets sentrallager. Dette har Hellas akseptert. Norge skal også gi ekspertbistand til dokumentkontroll, identifisering og intervjuer i Frontex.

Vi vil også fortsette vår innsats for å bistå asylsystemet i Hellas gjennom EØS-midlene. Et av prosjektene er etablering av 300 mottaksplasser for mindreårige asylsøkere i Hellas.

For inneværende programperiode i EØS-midlene er det satt av rundt 350 millioner kroner til å bistå Hellas med ulike sider av håndteringen av migrasjon. I tillegg er flere norske fagetater og direktorater involvert som eksperter.

Norge gir også betydelig humanitær støtte til Syria og nabolandene.

SPØRSMÅL NR. 1107

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 6. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Er deler av de 197 mill. rekna som fremkommelighet slik at et statlig bidrag kan regnes med, i så fall kor stort og vil staten om fylkeskommunen støtter forskottering ta sin del samtidig?

GRUNNGJEVING:

Bømlo fiskerihavn er eit viktig prosjekt for fiskerinæringa og vestlandet. Torsdag 20. februar hadde eg gleden sammen med politikere fra fylke, lokalt og næringsliv å sjå nærmare på prosjektet og møtte eit imponerende oppmøte fra lokalbefolkningen. Fylkeskommunen har som kjent overtatt ansvaret og fått vel 24 mill. over tabell c til å dekke sitt ansvar for fiskerihavner. Me oppfordra difor dei til å støtte forskotteringsøknaden slik at dette samfunnsøkonomiske lønnsomme prosjektet kan byggjast no.

Svar:

Spørsmålet blei stilt til kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup, men er sendt vidare til meg som ansvarleg statsråd.

Fiskerinæringa er ein stor og viktig næring for Norge. Utviklinga innan fiskerinæringa har ikkje betydning berre for næringa sjølve, men og for resten av samfunnet. Særlig gjeld dette for mange lokalsamfunn langs kysten.

Dei nye regionene skal no styrkast og få ein større og viktigare rolle i samfunnsutviklinga. Gjennom behandlinga av regionreforma har Stortinget vedteke at eigarskapet og forvaltningsansvaret for fiskerihavnene skal overførast frå staten til fylkeskommunane.

Det følgjer av regionreforma at staten går ut av den aktive fiskerihavneforvaltninga, og at det frå og med 1. januar 2020 vil vere opp til fylkeskommunane å prioritere nye investeringstiltak i fiskerihavneanlegg. Det følgjer og av reforma at det vil vere opp til fylkeskommunane å

vurdere om dei vil gjere dette i eigen regi eller etablere tilskotsordningar retta mot kommunane.

For å ivareta kontinuitet i fiskerihamneinvesteringane i ein overgangsperiode med gjennomføring av regionreforma er det etablert ei forskoteringsordning for fiskerihamne- og farleisutlak. Det har blitt inngått forskoteringsavtaler med 6 kommunar til ei samla forskoteringsramme på 540 mill. kroner. Desse forskoteringsavtalane blei inngått før fylka overtok ansvaret frå 1/1 2020. Dette betyr at fleire prosjekt no kan gjennomførast raskare enn det Nasjonal transportplan 2018-2029 legg opp til. Men med dette har vi og nytta den ramma som er tilgjengeleg til formålet.

Staten har etter at den nye havne- og farvannsloven trådte i kraft 1. januar 2020 fått eit utvida ansvar for utbetringar i farvatnet, frå tidligare å omfatte hovedled og biled til no å omfatte heile farvatnet. Kva dette kan innebære for fiskerihamnene er det for tidleg å seie noko om. Pri-

oritering mellom aktuelle utbetringar i farvatnet må tas i samband med Nasjonal transportplan 2022-2033, som skal leggast fram for Stortinget våren 2021.

Kva gjeld spørsmålet som stortingsrepresentant Njåstad reiser om Bømlo fiskerihamn, må eventuelle utbetringar i farvatnet vurderast på linje med alle andre aktuelle tiltak i den pågåande prosessen med rullering av Nasjonal transportplan.

Fylkeskommunane har frå og med 1. januar 2020 fått eit utvida ansvar for den regionale samfunnsutviklinga. I dette inngår forvaltningsansvar for fiskerihamnene.

Eg kjenner særst godt til planane for Bømlo fiskerihamn. Det er eit av prosjekta med stor samfunnsnytte og eit prosjekt med vidtrekkande positive effektar som eg vonar let seg realiserast.

Eg har tillit til at fylkespolitikarane, med sin kunnskap om lokale behov, vil gjere dei rette prioriteringane, i tråd med intensjonane i regionreforma og vedtak i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1108

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 10. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden i forbindelse med utlysning av Trafikkpakke 4 legge som premiss for lokaltog (L22) at togene skal gå til Rakkestad, og ikke snu i Mysen slik praksis er for de fleste avganger er i dag?

BEGRUNNELSE:

Jernbanedirektoratet skal høsten 2020 lyse ut konkurranse om drift av persontogtrafikk på Østlandet, blant annet Østfoldbanen.

Lokaltog (L22) Skøyen - Mysen/Rakkestad er en del av denne pakken. De fleste avganger på denne linjen snur i dag på Mysen med unntak av et par rushtidsavganger som kjøres helt til Rakkestad.

Det er et tverrpolitisk ønske i regionen og mellom kommunene i regionen at flere, helst alle, avganger bør snus i Rakkestad, eventuelt kjøres gjennomgående til Sarpsborg.

Svar:

Jernbanedirektoratet er gitt ansvaret for konkurranseutsetting av persontogtrafikken, og de arbeider nå med kon-

kurransgrunnlaget for Trafikkpakke 4. Dette innebærer blant annet å ta stilling til hvilke minstekrav som skal stilles til linjestruktur, frekvens, stoppmønster mv., samt i hvilken grad den enkelte togoperatør selv skal ha anledning til å påvirke dette. Etersom arbeidet fortsatt pågår, er det fortsatt mulig å komme med innspill. Jeg vil benytte anledningen til å si litt om prosessen som skal lede frem til et konkurransegrunnlag for Trafikkpakke 4.

Av «Byvekstavtale mellom Oslo kommune, Bærum kommune, Skedsmo kommune, Opegård kommune, Akershus fylkeskommune og staten 2019–2029» fremgår det at

«Togtilbudet er samordnet med det lokale kollektivtilbudet for øvrig gjennom årlig dialog mellom Jernbanedirektoratet/Vy, Akershus fylkeskommune, Oslo kommune og Ruter. Det er behov for å styrke samordningen av rutetilbudet gjennom et mer formalisert/avtalebasert samarbeid mellom partene, som omfatter planlegging av ruteendringer og utforming av krav til rutetilbudet. Dette innebærer tett samarbeid mellom Jernbanedirektoratet og regionale myndigheter i forkant av videre konkurranseutsetting av togtilbudet, slik at grunnlaget for de neste trafikkpakkene ivaretar regionale mål og kundenes behov for et godt kollektivtilbud».

På bakgrunn av dette er det etablert et samarbeid mellom Jernbanedirektoratet og berørte fylkeskommu-

ner / fylkeskommunale administrasjonsselskap: Oslo med Ruter, Viken med Brakar og Østfold kollektivtrafikk, og Innlandet med Innlandstrafikk.

Det er særlig på fire områder hvor fylkeskommunene med administrasjonsselskapene er invitert til dialog og samhandling:

1. Innspill til målsettinger for trafikkpakke 4 (arbeidsmøte er gjennomført)

2. Idedugnad for å drøfte hensiktsmessig kommersielle og operasjonelle frihetsgrader i trafikkavtalen (gjennomført)

3. Idedugnad for å dele erfaringer samt diskutere mulige insitamenter som gjør det lønnsomt for både to-

goperatør og øvrig kollektivtrafikk å levere på løsninger som bidrar til å realisere målsettingene for trafikkpakke 4 (planlagt)

4. To idedugnader for å ytterligere diskutere togtilbud og samordning med øvrig kollektivtrafikk (planlagt).

Det er med andre ord lagt opp til en bred og grundig dialog med berørte fylker. Basert på denne, eventuelt øvrige innspill fra fylkeskommunene og tilgjengelig infrastruktur, kapasitet og kjøretøy, vil Jernbanedirektoratet ta stilling til endelig innhold i konkurransegrunnlaget som publiseres i september 2020.

SPØRSMÅL NR. 1109

Innlevert 1. mars 2020 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 9. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Sykehusskandalen på Sørlandet vokser i omfang, melder NRK 26. februar. Leger som ikke er kvalifiserte truer pasientenes sikkerhet. 132 berørte opererte pasienter ved Flekkefjord har fått tilbud om ny vurdering, 200 i Kristiansand.

Hva vil statsråden foreta seg for forebygge framtidige skandaler, og hindre at leger som er under tilsyn (eller i verste fall uten autorisasjon) får fortsette å behandle pasienter, i eller utenfor Norge?

BEGRUNNELSE:

Sørlandet sykehus har hatt flere tilsynssaker mot seg de siste årene. Helsetilsynet konkluderte i 2019 at Flekkefjord sykehus er drevet på en uforsvarlig måte. En av kirurgene der er involvert i syv av sakene der det er konkludert med lovbrudd. Samtidig er han involvert i syv pågående tilsynssaker. To av de nye tilsynssakene er fra Kristiansand, der legen ble overført etter de mange tilsynssakene i Flekkefjord. Legen opererte ved sykehuset i elleve år uten å være utdannet ortoped. Det visste ledelsen. Ansatte varslet flere ganger, uten at noe ble gjort. Helsetilsynet gransker fremdeles denne legen, og han risikerer å miste autorisasjonen. Flere andre leger i Flekkefjord har også utført operasjoner som har ført til pasientskader de siste årene (kilde: NRK).

Pasienter må være trygge på at leger har den nødvendige kompetansen. Statsråden sa i spørretimen 12. febru-

ar at denne saken viser viktigheten av å ha gode systemer og reguleringer som sikrer pasientsikkerhetshensyn, men ville avvente tilsynsresultater og internrevisjon.

Siden 2010 har velferdsutvalget i Nordisk råd arbeidet for et nordisk elektronisk helseregister over helsepersonell som har feilbehandlet pasienter.

Nordisk Ministerråd sa nei, og ville heller få til en tettere nordisk informasjonsutveksling innenfor EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv 2013/55/EU. Varslingen foregår via Internal Market Information system (IMI). Nordisk råd vedtok i 2015 å akseptere et kompromiss som gikk ut på at hvis IMI-systemet skulle vise seg ikke å være tilstrekkelig for å håndtere varslinger og tilsynssaker, bør det opprettes et nordisk register over leger som har mistet sin autorisasjon.

Det er grunn til å spørre hvorvidt Norge i 2020 har gode nok systemer både internt og internasjonalt, for å hindre ikke kvalifisert personell adgang til pasientbehandling.

Svar:

Jeg vil innledningsvis være tydelig på at det sakskomplekset som er avdekket ved Sørlandet sykehus HF, er svært alvorlig. Det pågår som kjent allerede en gjennomgang av situasjonen, både i regi av tilsynsmyndigheter og av konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst RHF. Sykehuset har også satt inn tiltak overfor berørte pasienter.

Hensynet til pasientsikkerhet står selvfølgelig helt sentralt i helselovgivningen. Pasienter skal ha en trygghet for at helsepersonell som behandler pasienter på sykehus har den nødvendige kompetansen.

På generelt grunnlag vil jeg understreke at det er ledelsen ved helseforetakene som har et lovpålagt ansvar for at helsehjelpen som ytes ved sykehuset er forsvarlig, og at det arbeides kontinuerlig med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet.

Det følger av både lov og forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring at ledelsen kontinuerlig må planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten slik at helsetjenestene er forsvarlige. Det skal blant annet sikres at helsepersonell har de nødvendige kvalifikasjonene til å utføre de oppgavene de er satt til å utføre. Dette innebærer blant annet en plikt til å ha oversikt over medarbeideres kompetanse og behov for opplæring, ha oversikt over avvik og uønskede hendelser, og å rette opp uforsvarlige forhold. Det skal sørges for korrigerende tiltak slik at tjenestene blir forsvarlige. Ledelsen ved en virksomhet kan f.eks. frata eller endre en ansatts oppgaver hvis det er nødvendig for å sikre forsvarlig virksomhet. Det er virksomheten selv som må sette i verk tiltak for å hindre at uønskede hendelser skjer igjen. Det at disse pliktene etterleves er en grunnleggende forutsetning for å kunne oppnå faglig forsvarlige tjenester, og ikke minst tillit til helse- og omsorgstjenesten.

Jeg har i foretaksmøtet i januar i år bedt de regionale helseforetakene om å rapportere på etterlevelse av forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring. Et vesentlig formål med forskriften er at den skal bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet.

Tilsynsmyndigheten (Fylkesmannen og Statens helsetilsyn) har et lovpålagt ansvar for å føre tilsyn med både virksomheter og personell som yter helse- og omsorgstjenester. Dersom sykehus driver virksomhet på en måte som kan ha skadelige følger for pasienter og er i strid med loven, kan Statens helsetilsyn gi sykehuset pålegg om å rette på forholdene eller stenge virksomheten. Sykehus kan også ilegges en tvangsmulkt dersom pålegg ikke etterkommes (jf. spesialisthelsetjenesteloven § 7-1 og helsetilsynsloven §§ 8 og 9).

Helselovgivningen gir muligheter for suspensjon av helsepersonell når det er grunn til å tro at vilkårene for tilbakekall er tilstede og helsepersonellet anses å være til fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten. Statens helsetilsyn kan foruten suspensjon også gi helsepersonell administrative reaksjoner som advarsler, tilbakekall eller begrensning i autorisasjonen.

Helse Sør-Østs konsernrevisjon vil i sin gjennomgang av saken blant annet undersøke internkontrollen som er etablert for å sikre god kvalitet i pasientbehandlingen ved Sørlandet sykehus HF vil, og hvilke systemer sykehuset har for å veilede og følge opp leger i spesialisering. Kon-

sernrevisjonen skal ivareta både et pasient- og systemperspektiv, og skal gi anbefalinger knyttet til helseforetakets interne styring og kontroll.

Som jeg tidligere har kommunisert i svar på spørsmål fra Stortinget, som representanten Sandberg viser til, illustrerer den aktuelle saken viktigheten av å ha både gode systemer og reguleringer for å sikre pasientsikkerhetshensyn. Det vil ikke være aktuelt å se for seg et generelt yrkesforbud for leger som av ulike grunner er under tilsyn, men de virkemidler som er etablert både hos arbeidsgivere og hos tilsynsmyndigheter må praktiseres og etterleves på en kraftfull måte. Den aktuelle saken er således en viktig påminnelse som helse- og omsorgstjenesten bør ta læring av i ettertid.

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten Sandberg blant annet til behovet for informasjonsutveksling om helsepersonell på tvers av landegrensene. Norge har bidratt til å få på plass en felles varslingsmekanisme for helsepersonell i EU/EØS-området. Varslingsmekanismen innebærer at land gjensidig varsler hverandre i situasjoner hvor helsepersonell av ulike årsaker har fått begrenset eller mistet sin autorisasjon eller lisens av enten tilsynsmyndigheter eller domstol. Denne informasjonsutvekslingen er viktig for å ivareta pasientsikkerheten og styrke kontrollen med helsepersonell som flytter mellom land.

Avslutningsvis vil jeg vise til at Helse- og omsorgsdepartementet har satt i gang et arbeid hvor reguleringen av reaksjonssystemet mot helsepersonell og virksomheter ved blant annet uønskede hendelser, står sentralt. Det er for tidlig å si om dette vil kunne innebære endringer. Men det er åpenbart i alles interesse at vi unngår liknende saker i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1110**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 9. mars 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Det er sagt at Landbruks- og matdepartementet ikke har tatt stilling til om det skal settes i gang et lovarbeid på dette området.

Kan statsråden avkrefte eller bekrefte dette, og kan statsråden anslå når man eventuelt kan forvente at dette settes i gang?

BEGRUNNELSE:

3. februar 2011 søkte Norges Buejegerforbund om å starte et prøveprosjekt for jakt med pil og bue. I januar 2012 ga Direktoratet for naturforvaltning (DN) følgende anbefaling:

«Etter at søknaden har vært vurdert intern i DN og vært ute på en landsomfattende høring, anbefaler direktoratet overfor Miljøverndepartementet at det startes et 3-årig prøveprosjekt hvor pil og bue benyttes som jaktvåpen.»

I 2014 avslo Klima- og miljødepartementet søknaden. Begrunnelsen var fra Mattilsynets side at det ikke har vært mulig å framskaffe vitenskapelig dokumentasjon på at pil og bue ivaretar dyrenes velferd på en like god måte som skytevåpen.

I mai 2019 søkte Norges Buejegerforbund, med støtte fra Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Bondelag, Norges Skogeierforbund og NORSKOG, om tillatelse til å gjennomføre en 5-årig prøveordning for jakt med pil og bue i Norge. I Finland og Danmark har buejakt vært lovlig siden henholdsvis 1993 og 1991. Begge disse nordiske landene har også i 2017 etter grundig evaluering også oppgradert sin buejakt til å omfatte større vilt. Søkerne og støttespillerne søker om buejakt for at rettighetshavere til jakt og jegere skal få samme muligheter som i våre naboland.

Jakt med pil og bue fordrer en lovendring i viltloven § 20, som stadfester at:

«Til felling av vilt under jakt kan bare brukes skytevåpen med ladning av krutt.»

Svar:

I 2014 avslo Klima- og miljødepartementet søknaden. Begrunnelsen var fra Mattilsynets side at det ikke har vært mulig å framskaffe vitenskapelig dokumentasjon på at pil og bue ivaretar dyrenes velferd på en like god måte som skytevåpen.

I mai 2019 søkte Norges Buejegerforbund, med støtte fra Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norges Bondelag, Nor-

ges Skogeierforbund og NORSKOG, om tillatelse til å gjennomføre en 5-årig prøveordning for jakt med pil og bue i Norge. I Finland og Danmark har buejakt vært lovlig siden henholdsvis 1993 og 1991. Begge disse nordiske landene har også i 2017 etter grundig evaluering også oppgradert sin buejakt til å omfatte større vilt. Søkerne og støttespillerne søker om buejakt for at rettighetshavere til jakt og jegere skal få samme muligheter som i våre naboland. Jakt med pil og bue fordrer en lovendring i viltloven § 20, som stadfester at

«Til felling av vilt under jakt kan bare brukes skytevåpen med ladning av krutt.»

Regjeringen har nylig bestemt at det skal settes i gang et lovarbeid med mål om å modernisere viltloven. Dette vil også omfatte vurderinger knyttet til viltloven § 20 første ledd om kravet til bruk av skytevåpen med ladning av krutt ved felling av vilt i jaktøyemed. Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet vil stå for arbeidet. Berørte interesser vil få anledning til å komme med synspunkter og innspill.

SPØRSMÅL NR. 1111**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal****Besvart 9. mars 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren ta saka opp med nigerianske myndigheter slik at jenta kan bli redda ut og sett fri?

GRUNNGJEVING:

Av 110 kidnappa skulejenter i Nigeria sit Leah Sharibu framleid i fangenskap etter 2 år, ei gruffull hending med store mediaoppslag. Leah er truleg einaste kristne jente igjen av dei. Boko Haram eller ISWAP (Den islamske staten i provinsen Vest Afrika) som organisasjonen kallar seg stod for ugjerninga. Leah var 14 år og gjekk på skule i Dapchi, delstaten Yobe, då ho blei bortført 19. januar 2018. Ho er framleis fange hos den islamistiske terrororganisasjonen Boko Haram.

Boko Haram har ei lære om at «vestleg utdanning er synd». Fire av jentene kom ikkje frå det i live, 105 andre kom heim ein månad seinare etter tingingar med den nigerianske regjeringa, alle som muslimar. Leah ville ikkje konvertera til islam og slepp dermed ikkje fri. Ho er ein sårbar borgar som opplever urimeleg urett og diverre treng internasjonal merksemd i håp om å koma heim til familien der ho høyrer heime.

Leah er utsett for grove brot på trusfridom, rett til utdanning, omsorg, fridom og tryggleik. Stefanusstiftelsen uttaler at dei kjenner til livsteikn frå henne og andre i same situasjon. Dette skjer samstundes med meldingar om valdsangrep, drap og kidnappingar nord i Nigeria.

Svar:

Det internasjonale samfunns fordømmelse av kidnappingen av skolebarn fra Dapchi i Nigeria har vært nærmest unison. Skjebnen til Leah Sharibu har fått spesiell oppmerksomhet fordi hun er kristen, og det arbeides langs mange spor for å få frigitt henne. Den norske ambassaden i Abuja følger prosessen tett og er i direkte kontakt med aktørene som forhandler om hennes løslatelse. Presset på nigerianske myndigheter kommer fra et samlet internasjonalt samfunn. Myndighetene forsikrer om at de gjør sitt ytterste for å få henne frigitt fra Boko Harams fangenskap.

Selv om Leah Sharibus skjebne har fått særlig oppmerksomhet, illustrerer hennes historie den svært alvorlige situasjonen for store deler av befolkningen i nord-østlige Nigeria. Dette er en av de mest alvorlige pågående krisene i verden i dag, med enorme humanitære behov og beskyttelsesutfordringer. Store områder er ikke tilgjenge-

lige for humanitære aktører. De nigerianske sikkerhetsstyrkene har trukket seg tilbake til garnisonsbyer. Overgrep mot sivilbefolkningen er omfattende, og kidnapping er en av de metodene som brukes som pressmiddel fra væpnede grupper, som Boko Haram.

Norge har over tid gitt betydelig bistand til landet gjennom både humanitær bistand og mer langsiktig utviklingsbistand. Vi har særlig fokus på de mest sårbare gruppene, inkludert kvinner og barn. Vi jobber gjennom FN, Røde Kors-systemet og norske organisasjoner. Også for disse er tilgang og sikkerhet den største utfordringen. Området er også preget av store utfordringer i nabolandene, alle knyttet til fattigdom, klimaendringer, væpnede opprørsbevegelser og flyktningstrømmer over landegrensene. Norge har i samarbeid med Tyskland, Nigeria og FN arrangert to internasjonale konferanser for å rette større oppmerksomhet mot krisen i området.

Norske myndigheter vil fortsette å ha fokus både på Leah Sharibus situasjon og på skjebnen til de millioner av utsatte menneskene i regionen.

SPØRSMÅL NR. 1112**Innlevert 29. februar 2020 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 6. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Er det mulig å beregne hvordan fallet på Oslo Børs endrer formuesulikheten i Norge, målt ved for eksempel Gini?

BEGRUNNELSE:

Debatten om ulikhet og forskjeller i rikdom har de siste årene fått større plass i samfunnet. Det er nærliggende å tro at en av grunnene til økt formuesulikhet de siste årene er at verdens børser, også den norske, jevnt og trutt har vokst siden finanskrisen i 2008-2009. Når aksjer blir mer verdt, øker formuesgrunnlaget til eierne av aksjene.

Hovedindeksen på Oslo Børs falt i uke 9 med 11-12 prosent. I følge kommunikasjonssjef ved Oslo Børs, Geir H. Aase, er dette den verste uken på Oslo Børs siden finanskrisen. Verdiene på selskapene på Oslo Børs ble redusert med om lag 300 mrd. kr. En god del av disse aksjene eies av norske innbyggere. Som i avsnittet over er det nær-

liggende å tro at eierne av disse aksjene har fått redusert formuen sin tilsvarende.

Svar:

Mål på formuesfordeling, herunder Gini-koeffisienten for formue, utarbeides på bakgrunn av SSBs inntekts- og formuesstatistikk. Inntekts- og formuesopplysninger fremkommer ved å koble ulike administrative og statistiske datakilder for hele befolkningen per 31.12. i inntektsåret. Det foreligger ikke datagrunnlag i SSB for å beregne formuesfordelingen på et annet tidspunkt i inntektsåret. Dessuten skiller ikke datagrunnlaget som SSBs skattemodell LOTTE-Skatt bygger på, mellom børsnoterte aksjer og andre verdipapirer. Departementet har derfor ikke anslag på de direkte virkningene på formuesfordelingen av reduserte aksjeverdier som følge av det nevnte kursfallet på Oslo Børs.

SPØRSMÅL NR. 1113**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 9. mars 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Hva vil ministeren gjøre for at alle studentene som i dag går siste kullet under den gamle lærerutdanningen, der studieløpet er 4 år, skal få muligheten til å ta mastergrad på lik linje med andre nyutdannede og hvem sitt ansvar mener ministeren det er at også disse studentene får denne muligheten?

BEGRUNNELSE:

I BergensAvisen (BA kunne vi tidligere denne uken lese om lærerstudenter i Høgskulen på Vestlandet som går siste året under den gamle lærerutdanningen som ikke får ta ett siste studieår for å ta mastergrad på lik linje med alle andre som studerer til å bli lærere "nå til dags" gjør. At studentene ønsker å stille på likefot med andre nyutdannede er, etter min vurdering forståelig. Studentene hevder

de ikke har fått god nok informasjon fra høyskolen slik at også de skulle ha mulighet til å ta mastergrad. Studentene føler seg i tillegg urettferdig behandlet, fordi Høgskolen altså har fjernet deres muligheter til å ta mastergrad i.o.m. at HVL har fjernet opptak til flere studier, og i tillegg at de har mistet viktige fag som ville kvalifisert dem til masterprogrammet.

I likhet med Høyre og høyere utdanningsministeren, har SV støttet innføringen av en masterutdanning, Når nå vi ser at flere studenter som pr dags dato er på den gamle ordningen ikke har mulighet til å ta denne masteren håper jeg ministeren er enig med meg i at en må strekke seg langt for å sørge for at de som er på det gamle "løpet" også skal få mulighet til å ta mastergrad.

Svar:

Regjeringen ønsker at flere lærere skal ha mastergrad. Jeg deler derfor oppfatningen til representanten Fagerås om at studenter i de fireårige grunnskolelærerutdanningene skal sikres gode overgangsordninger til masterutdanning.

Ved innføringen av de fireårige grunnskolelærerutdanningene i 2010 ble det lagt til rette for en struktur som sikrer mulighet for overgang til master etter 3. studieår. I forskrift om rammeplan står det slik, jf. også departementets rundskriv F-05-10:

Ved overgang til masterutdanning etter 3. studieår vil det første året i masterutdanningen erstatte fag i det 4. studieåret i grunnskolelærerutdanningen.

I 2017 tildelte regjeringen 41,5 millioner kroner i rammen til institusjonene som tilbyr grunnskolelærerutdanning. Midlene skulle gå til å sikre god implementering av de nye femårige grunnskolelærerutdanningene. I tildelingsbrevet ble institusjonene blant annet bedt om å legge til rette for overgangsmuligheter til masterutdanning for studenter som er inne i det fireårige studieløpet.

Representanten spør hvem jeg mener er ansvarlig for at studentene i den fireårige utdanningen skal få mulighet til å ta mastergrad. Ansvaret for forskrift om rammeplan ligger hos departementet. Strukturen i forskriften åpner for at studentene kan starte på masterutdanning etter det tredje året. Det er likevel institusjonenes ansvar å legge til rette for å informere om slike utdanningstilbud.

Studentene har også et ansvar for å holde seg informert om studiemuligheter og frister.

Det vil være svært utfordrende for universitetene og høyskolene å imøtekomme fagspesifikke ønsker for hver enkelt student. Studietilbud lyses derfor ut med forbehold om tilstrekkelig mange søkere. Ved liten søkning kan institusjonene forbeholde seg retten til å avlyse et fag- eller studietilbud.

Departementet har generelt oppfordret institusjonene til å finne en god arbeidsfordeling om mastertilbud i grunnskolelærerutdanningene. Jeg vil fortsatt være oppmerksom på hvordan institusjonene tilrettelegger for overgang fra fireårig til femårig grunnskolelærerutdanning.

SPØRSMÅL NR. 1114

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 10. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Telemarksforskning viser til tilskuddet kommunene får til å drive barnehager i større grad bør stå i forhold til det antall barn som faktisk befinner seg i barnehagene til enhver tid. Dagens tilskuddsordning kan føre til, som eksemplet her viser, at kommunen/bydelen har ledige barnehageplasser og samtidig har unger uten barnehageplass.

Hva mener ministeren kan gjøres for at kommuner og bydeler kan tilby barnehageplasser til barn også etter jul når det er ledig kapasitet og dermed gitt barnehagene incitament til å utnytte den kapasiteten de har?

BEGRUNNELSE:

Talledatoen for antall barn i en kommune har stor betydning for hvor mye tilskudd kommunen får fra staten til drift av barnehagen.

Ett eksempel på hvordan talledatoen kan slå "firkan-ta" ut har vi fra en av bydelene i Oslo; bydelsutvalget har ledige barnehageplasser, samtidig som bydelen per 15. ja-

nuar hadde 41 barn under tre år og 9 barn over tre år som har søkt om, men ikke fått barnehageplass.

Bydelen får støtte til drift etter antall barn vi har i barnehage per 1. desember. Og bydelen har ikke råd til å drive barnehageavdelinger uten driftsstøtte. Dermed har ikke bydelen mulighet til å tilby plass til de som enten kommer flyttende til bydelen, eller til de som er ferdig med foreldrepermisjonen og ønsker plass etter jul.

Bydelen har sørget for at der er ledige avdelinger i ulike deler av bydelen, sånn at den er «rigga» for å åpne avdelinger i løpet av året – men skal bydelen kunne gjøre det sånn som situasjonen er i dag, så må den legge ned ungdomsklubber eller noe annet.

Løsningen for bydelen i dette eksemplet ville vært å hatt to talledatoer for barn. Én som nå, 1. desember, og i tillegg én 1. mai eller 1. juni. Differansen i antall barn mellom de to tellingene kunne bli gitt halvårsvirkning.

Telemarksforskning skriver om telling av antall barn i barnehage:

"Et sentralt spørsmål ved beregning av tilskudd til private er hvilke metoder som legges til grunn for telling av antall barn

i barnehage. For å sikre full likebehandling bør barn i private og kommunale barnehager telles likt. Vi anbefaler at det benyttes gjennomsnittlig barnetall gjennom året ved etterberegning av tilskudd, både for kommunale og private barnehager. Vi anbefaler også at kommunen innfører flere telledatoer, både for de kommunale og de private barnehagene. Dette vil gi bedre oversikt over antall barn i barnehagene, og om det ev. er ledige plasser. I tillegg vil tilskuddet i større grad stå i forhold til det antall barn som faktisk befinner seg i barnehagene til enhver tid. Dette vil gi de private barnehagene incitament til å utnytte den kapasiteten de har.”

Svar:

Finansieringen av barnehager skjer igjennom statlige overføringer til rammetilskuddet til kommunene. Kommunenes inntekter fra rammetilskuddet kan brukes fritt etter kommunens egne prioriteringer, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. Kommunens plikt til å oppfylle retten til barnehageplass legger likevel føringer for kommunens bruk av rammetilskuddet. Kommunen må påse at barna i kommunen får et barnehage-tilbud som er i tråd med barnehageloven med forskrifter.

Rammetilskuddet blir fordelt til kommunene ved hjelp av en kostnadsnøkkel. Kostnadsnøkkelens sørger for at midler blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. Kostnadsnøkkelens består av en rekke objektive kriterier, som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Midler i rammetilskuddet på barnehageområdet fordeles etter en delkostnadsnøkkel for barnehage. Delkostnadsnøkkelens for barnehage består

av tre kriterier: innbyggere i alderen 2-5 år, barn som er ett år og som ikke mottar kontantstøtte og innbyggernes utdanningsnivå. Antall barn i barnehage inngår ikke som et kriterie i delkostnadsnøkkelens. Telletidspunktet for barn med barnehageplass har dermed ikke innvirkning på hvor mye kommunen får i rammetilskudd fra staten.

Siden overgangen til rammefinansiering av barnehagesektoren i 2011 er det kommunene som har hatt det helhetlige ansvaret for finansieringen av både offentlige og private barnehager. Hvordan kommunene velger å organisere driften av egne kommunale barnehager er opp til kommunene selv. Når det kommer til finansieringen av private barnehager, er dette regulert i forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager.

I henhold til forskriften skal kommunen fatte vedtak om tilskudd etter innrapporterte barnetall i de private barnehagene per 15. desember året før tilskuddsåret. Samtidig åpner forskriften for at kommunene kan gi lokale retningslinjer om at de private barnehagene skal rapportere om barnetallet ved flere telletidspunkter, og hva som skal til for at tilskuddet endres i løpet av året.

Som beskrevet over gir tilskuddsystemet fleksibilitet til kommunene for å sørge for at finansieringen av både egne kommunale barnehager og private barnehager er i tråd med etterspørselen etter barnehageplasser. Jeg oppfordrer kommunene til å benytte seg av denne fleksibiliteten for å sikre at barnehage tilbudet blir så godt som overhodet mulig. Samtidig er jeg opptatt av å ha et så godt regelverk som mulig og departementet vil i dialog med sektor vurdere nærmere om det er behov for endringer i telletidspunktene.

SPØRSMÅL NR. 1115

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 5. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over psykiatrioppdrag i politiet per politidistrikt per år for perioden 2015-2019?

Svar:

Gjennom nødetatens lovpålagte ansvar for å yte bistand til borgerne, er det et behov for at de bidrar inn i oppdragsløsningen for de øvrige nødetatene, og andre beredskapsaktører ved behov. I følge Politidirektoratet er det

en generell opplevelse at den enkelte nødetat ivaretar sitt primæransvar og at de respektive etatenes rolle og ansvar knyttet til sine kjerneoppgaver, er avklart og tydelig.

Totalt ble det i løpet av 2019 registrert i overkant av 821 000 oppdrag i politiets operative system, og bistand til helsesektoren utgjorde omtrent 5,3 prosent av disse oppdragene. Under følger oversikt over antall avsluttede oppdrag i årene 2015 – 2019 som er registrert per politidistrikt på følgende art-kategori: bistand helsevesen, transport

psykiatri, psykiatri, psykiatri permisjon, psykiatri refusjon og fremstilling lege.

Tallene som er hentet fra Politidirektoratet viser at utviklingen i politiets bistand til helsesektoren har økt vesentlig i antall i løpet av perioden 2015-2019. Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdeparte-

mentet skal derfor i samarbeid gjennomgå regelverket for politiets bistand til helsetjenesten. Gjennomgangen skal ses i sammenheng med oppfølging av tvangslovsutvalgets innstilling.

	2015	2016	2017	2018	2019
201 Oslo politidistrikt	4 658	4 480	4 675	5 094	5 217
202 Øst politidistrikt	3 478	3 297	3 752	3 794	4 650
203 Innlandet politidistrikt	2 099	2 293	2 516	3 178	3 162
204 Sør-Øst politidistrikt	5 134	5 943	6 096	6 817	6 133
205 Agder politidistrikt	1 723	2 286	2 692	3 280	3 902
206 Sør-Vest politidistrikt	3 116	3 517	3 927	4 951	4 644
207 Vest politidistrikt	3 629	4 354	4 440	5 034	5 462
208 Møre og Romsdal politidis- trikt	1 606	1 611	1 944	2 292	2 694
209 Trøndelag politidistrikt	1 916	1 930	2 423	2 908	2 691
210 Nordland politidistrikt	1 807	1 697	2 157	2 697	3 092
211 Troms politidistrikt	772	877	1 307	1 412	1 606
212 Finnmark politidistrikt	501	555	694	605	818
Totalt	30 439	32 840	36 623	42 062	44 071

SPØRSMÅL NR. 1116

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Ser statsråden en sammenheng mellom økningen i psykiatrioppdrag for politiet og manglende kapasitet i psykisk helsevern, og hvordan samarbeider helseministeren med justisministeren for å løse disse utfordringene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge TV2 26. februar bruker politiet enorme ressurser på psykiatrioppdrag. Møre og Romsdal PD har loggført 250 psykiatrihendelser hittil i år, i gjennomsnitt fire per dag. Nordland politidistrikt har hatt en økning på 25 prosent psykiatrioppdrag de siste fem årene. Saken fokuserer på personer som er for friske til å behandles og for syke til å holdes strafferettslig ansvarlige. I tillegg kommer et bredt spekter av psykiatrioppdrag relatert til alt fra velferdskon-

troll til fremstilling på legevakt, bistand med transport til psykiatrisk institusjon eller akuttoppdrag relatert til selvmord og selvmordsforsøk. Problemstillingen er ikke ny. Eksempelvis skrev NRK 2. februar 2018 om at politiet i Stavanger bruker nesten fire timer daglig på psykiatripasienter og at rundt 25.000 oppdrag på landsbasis var knyttet til psykiatripasienter.

Samtidig har det vært en nedbygging av sengeplasser i psykiatrien over mange år, og kapasiteten er sprengt. At politiet bindes opp på psykiatrioppdrag kan delvis sees som et av flere symptomer på manglende kapasitet i psykiatrien. Psykisk helsevern er ekstremt presset. En rapport fra Ullevål Sykehus i desember 2019 viser blant annet 250 prosent økning i hendelser med pasientvold, trusler eller utagering på akuttpsykiatrisk avdeling fra 2015-2019. I samme periode var det både nedbemanning, ventetid

for plass på sikkerhetsenhet og økning av pasienter fordi endringer i tvangslovgivningen gjør at flere dømmes til tvungen psykisk helsevern. Det er grunn til å stille spørsmålstegn ved om krisen i psykisk helsevern kan sees i sammenheng med psykiatrioppdragene i politiet.

Svar:

Representanten Mehl tar opp viktige problemstillinger som berører både politiet og helsetjenesten. Politiet kan ha flere oppgaver knyttet til bistand til helsetjenesten. Dette er en del av politiets samfunnsoppdrag. Blant annet har politiet plikt til å yte nødvendig bistand til helsetjenesten i forbindelse med tvungen psykisk helsehjelp, og det er helsetjenesten som avgjør når det er nødvendig. Politiets rolle er å sørge for at transporten kan gjennomføres og ivareta sikkerhet for ambulanspersonell, involvert helsepersonell, pasient og tredjepersoner.

Organiseringen av psykisk helsehjelpstilbudet i Norge utvikler seg i samme retning som andre land og i tråd med anbefalinger fra WHO. Hovedprinsippene i utviklingen er mindre bruk av institusjoner, desentralisering og integrering av tjenestetilbud lokalt der pasientene bor.

Blant annet er tilbudet i kommunene styrket og det er stimulert til etablering av over 70 ACT- og FACT-team med deltakere fra både kommunene og spesialisthelsetjenesten. Dette er

teambaserte tiltak som oppsøker pasienter for å yte psykisk helsehjelp til de som har behov for det.

Denne omleggingen av psykisk helseverntilbudet reduserer behovet for døgnplasser. Dette er en ønsket utvikling som det er bred tverrpolitisk enighet om. Selv om døgnkapasiteten er redusert, er den totale behandlingsskapasiteten i psykisk helsevern styrket. Helseforetakene skal sørge for at døgnkapasiteten innen psykisk helsevern er tilstrekkelig til enhver tid, men også sørge for en god balanse mellom døgn og poliklinisk/ambulante tjenester. Gode og tilstrekkelige ambulante tjenester forebygger innleggelse og bruk av tvang. Dette er det viktig at helsetjenesten lykkes med.

Endringer i straffeloven har gjort at personer som tidligere falt mellom to stoler, nå blir ivaretatt innenfor psykisk helsevern. Dette har bidratt til reduserte oppgaver i politiet ovenfor en gruppe personer, som nå i større grad får plass i psykisk helsevern. Det har vært en økning av dømte til psykisk helsevern de siste årene, og dette er blant de pasientene som må ha langvarige døgntilbud.

Lov om psykisk helsevern ble endret i 2017 med innføring av bestemmelse om manglende samtykkekompetanse som forutsetning for tvangsinnleggelse. Lovendringene ble gjennomført for å styrke pasientenes rettssikkerhet ved å skjerpe vilkårene for tvangsinnleggelse. Samtidig kan det ikke utelukkes at en effekt kan være økt behov for bistand fra politiet ved enkelte innleggelse.

Regjeringen gjennomførte i perioden 2014-2017 et samarbeidsprosjekt om redusert bruk av politi ved oppdrag relatert til psykisk helse. På bakgrunn av spørsmålet om utviklingen mht. politiets bistand, har jeg har bedt de regionale helseforetakene om en tilbakemelding. Tilbakemeldingene viser at det er variasjoner mellom de enkelte helseforetak. Eksempelvis skriver helse Midt-Norge at det er

”... en stor geografisk variasjon ... Dette tyder på at det ikke er en manglende kapasitet i psykisk helsevern som er årsaken til økningen, men lokale forhold som organisering og samarbeid.”

De regionale helseforetakene har ansvar for å planlegge og dimensjonere tjenestene. I tråd med nasjonal helse- og sykehusplan skal det gjøres særskilte analyser innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling for å videreutvikle framskrivningsmodellen for disse tjenesteområdene. Derfor har regjeringen gitt Helsedirektoratet og helseregionene i oppdrag å utarbeide en analyse av befolkningens behov for psykiske helsetjenester. Dette inkluderer selvsagt også behovet for døgnplasser.

I foretaksrådet 14. januar 2020 ble de regionale helseforetakene bedt om å stille krav til helseforetakene om å blant annet prioritere voksne med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer, samt gjennomgå akuttmedisinske tjenester utenfor sykehus i samarbeid med kommunene i sin neste utviklingsplan.

Avslutningsvis viser jeg til at Justis- og beredskapsministeren har mottatt spørsmål nr. 1115 til skriftlig besvarelse fra representanten Emilie Enger Mehl der hun ber om en oversikt over psykiatrioppdrag i politiet per politidistrikt for perioden 2015-2019. Informasjon innhentet fra Politidirektoratet og politiets operative systemer viser at omfanget av politiets bistand til helsesektoren, herunder bistand til oppdrag som kan kategoriseres som psykiatri, har økt vesentlig i antall i løpet av perioden 2015-2019. Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet skal derfor i samarbeid gjennomgå regelverket for politiets bistand til helsetjenesten. Gjennomgangen skal ses i sammenheng med oppfølging av tvangslovsutvalgets innstilling.

SPØRSMÅL NR. 1117**Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 10. mars 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Vurderer statsråden energiinfrastrukturforordningen (347/2013/EU) som relevant og akseptabel for Norge og hvilke konsekvenser vil en eventuell innlemmelse av forordningen i EØS-avtalen ha for Norge og for prosjekter av felles interesser (PCI-er) som berører Norge?

BEGRUNNELSE:

Som et vedlegg til regjeringens arbeidsprogram for samarbeidet med EU i 2020, ble det 20. februar publisert en oversikt over sentrale EU- og EØS-saker i forvaltningen i 2020. Blant sakene som omtales der er energiinfrastrukturforordningen (347/2013/EU), som regulerer konsesjonsbehandling, finansiering og planlegging av infrastrukturprosjekter av felleseuropeisk interesse innen elektrisitet, petroleum, gass og CO₂. I følge omtalen er formålet med forordningen å

«legge til rette for investeringer i grensekryssende infrastruktur som er viktig av hensyn til det indre marked, EUs klima- og miljømål og/eller forsyningssikkerhet. Infrastruktur som omfattes av forordningen settes på en liste over prosjekter av felles interesse, PCIs (Projects of Common Interest), som vedtas av Kommisjonen. Forordningen erstatter TEN-E retningslinjene (Trans-European Energy Networks 1364/2006/EU), som ikke er innlemmet i EØS-avtalen. Forordningen innebærer også endringer i de tre forordningene under den tredje energimarkedspakken. Forordningen er ikke innlemmet i EØS-avtalen.»

Svar:

Formålet med infrastrukturforordningen er å legge til rette for investeringer i grensekryssende infrastruktur som er viktig av hensyn til det indre marked, EUs klima- og miljømål og forsyningssikkerhet for energi. Forordningen er vedtatt av landene i EU, men ikke innlemmet i EØS-avtalen. Spørsmålet om relevans og konsekvenser av forordningen for Norge og prosjekter i den forbindelse er derfor noe jeg eventuelt må komme nærmere tilbake til.

Norge har allerede et utstrakt samarbeid med EU om energiinfrastruktur. Uavhengig av infrastrukturforordningen har vi i en årrekke hatt utenlandsforbindelser for strøm til Nederland, Danmark, Finland og Sverige. I tillegg er to utenlandsforbindelser under bygging, én til Tyskland og én til Storbritannia. Jeg vil også trekke fram at Norge og EU har et tett samarbeid om karbonfangst og -lagring. Norske aktører samarbeider med aktører i Europa om infrastruktur for fangst, transport og lagring av CO₂.

Det følger av forordningen at prosjekter som knytter seg til et medlemslands territorium krever godkjenning fra det berørte medlemslandet. Selv om forordningen tar sikte på å forbedre konsesjonsprosessen for ny infrastruktur, ligger beslutningsmyndigheten nasjonalt i de enkelte landene.

Avtalen mellom et flertall på Stortinget 20. mars 2018 om innlemmelsen av den tredje energimarkedspakken i EØS-avtalen ligger fast. I tråd med dette skal konsesjoner for utenlandsforbindelser fortsatt avgjøres av norske myndigheter, og etter vårt lovverk. Det følger ikke av forordningen at prosjekter med PCI-status har rett til å få konsesjon i de respektive landene.

SPØRSMÅL NR. 1118**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å skaffe oversikt over hvor mange som har hatt krav på refusjon til legemiddelbe-

handling utenfor godkjent indikasjon og likevel måttet betale for behandlingen selv; hvordan vil han sikre at disse pasientene får utgiftene sine refundert, og hva vil han gjøre for å unngå at flere havner i samme situasjon?

BEGRUNNELSE:

1. januar 2018 ble det iverksatt en rekke endringer i reglene for finansiering av legemidler. I forkant av endringene ble legemidler utenfor godkjent indikasjon, til behandling av sjeldne sykdommer, dekket over folketrygden gjennom ordningen med individuell refusjon. Etter regelendringen er det helseforetakene som har finansieringsansvaret, ettersom sykehusene har behandlingsansvaret.

I Dagens Medisin (26. februar 2020) avdekket det at helseforetakene ikke har forstått konsekvensene av regelendringen, og at sykehusleger har fortsatt å søke Helfo om individuell refusjon over folketrygden. Resultatet er at et uvisst antall pasienter har fått avslag fra Helfo, og måttet betale selv for legemidler de i utgangspunktet har krav på å få refundert. Ifølge avisen har ikke disse pasientene fått beskjed fra Helfo om at utgiftene skal dekkes av helseforetakene.

Viseadministrerende direktør i Helse Sør-Øst RHF uttaler overfor avisen at han ikke har oversikt over hvor mange pasienter som er rammet av regelendringen, ut over at det «opplagt» handler om «en god del pasienter».

Spørsmålsstilleren mener at når selv ikke helseforetakene forstår konsekvensene av regelendringene, er det helt urimelig at konsekvensene av å misforstå regelverket skyves over på pasientene. Derfor bes statsråden svare på hvordan han vil rydde opp i situasjonen – både for dem som allerede er rammet og for dem som kan rammes i fremtiden.

Svar:

Dette er en sak som tas på alvor. Av hensyn til pasientene det gjelder og av hensyn til tilliten til helsetjenestene våre.

Jeg vil starte med pasientene der helseforetakene har satt i gang legemiddelbehandling utenfor indikasjon, men pasienten likevel har måtte betale for behandlingen selv. De regionale helseforetakene er i gang med skaffe seg en oversikt over hvor mange pasienter saken omfatter og hvordan helseforetakene vil følge opp pasientene.

Utgangspunktet er at behandling som igangsettes av det offentlige, finansieres av det offentlige, uavhengig av finansieringskilde. Det gjelder også for utprøvende behandling. I den nasjonale veilederen for utprøvende behandling står det at når en utprøvende behandlingsmetode tilbys i det offentlige utenfor en klinisk studie, skal finansiering være avklart før behandlingen tilbys.

Storingsrepresentanten spør hva jeg vil gjøre for å unngå at flere pasienter ender i samme situasjon. Mitt svar til det er som følger.

Selv om det ble informert om regelverksendringer gjennom ulike kanaler, viser sakene som er omtalt i media den siste tiden at informasjonen ikke er godt nok tatt opp i tjenesten. Inntrykket er at tidligere praksis har vært videreført og at det har vært en økning i antall avslag på

søknader om stønad fra folketrygden. Jeg har innhentet tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene og Helseledirektoratet som viser at det nå gjennomføres tiltak for å sikre etterlevelse av endringene i blåreseptforskriften.

Jeg har for inneværende år gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å utvikle og etablere felles rammeverk/kriterier for utprøvende behandling som kan tilbys enkeltpasienter etter en individuell vurdering, i tråd med de nasjonale prinsippene for utprøvende behandling. De regionale helseforetakene har informert meg om at de i sin oppfølging av oppdraget har konkludert med at oppdraget også skal omfatte i) konsensusbasert, off-label legemiddelbehandling som har vært til bruk for pasientgrupper i sykehus i lengre tid, men hvor effektdokumentasjonen er utilstrekkelig for finansiering etter blåreseptforskriften, ii) etablering av et godt og pasientvennlig system for hvordan utgifter til pasientadministrerte, helseforetaksfinansierte legemidler skal belastes det enkelte helseforetak og iii) sørge for at utprøvende behandling inkluderes i anskaffelsesgrunnlag ved utlysning av anbud på legemidler. Dette er problemstillinger som favner denne saken.

Inntil et slikt felles rammeverk er fastsatt og finansieringsordningen er avklart har de regionale helseforetakene gitt tilbakemelding om at de, i samarbeid med helseforetakene, vil finne midlertidige løsninger for hvordan utgifter til pasientadministrerte, helseforetaksfinansierte legemidler skal belastes det enkelte helseforetak.

SPØRSMÅL NR. 1119**Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 10. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Kan statsråden framskaffe en oversikt som viser hvor mange samfunnsøkonomiske analyser som er gjort av veiprosjekter de siste seks årene, og hvor mange av disse analysene som inneholder spesifikke faktorer som synliggjør verdien av å få fram sjømat fra kyst til marked?

BEGRUNNELSE:

En dagsproduksjon på et av lakseslakteri på Senja er 100 tonn. Verdien er 6 millioner. En stengt vei som fører til en forsinkelse reduserer verdien fra 6 til 4,5 millioner. Det er dessverre mange slike forsinkelser i sjømatnæringen, som kunne vært unngått ved bedre veier. På Senja forlanges det ikke nye næringsveier, bare flere møteplasser, fjerning av flaskehals og skredsikring slik at verdifull last kommer fram uten at verdien forringes. Liknende situasjoner finnes i mange kystsamfunn.

Svar:

Ved utarbeidelse av konseptvalgutredninger (KVUer), og i forbindelse med utarbeidelse og oppfølging av Nasjonal transportplan, gjennomføres det samfunnsøkonomiske analyser av vegprosjekter. Statens vegvesen følger Utredningsinstruksen om utredning av statlige tiltak, fastsatt ved kongelig resolusjon 19. februar 2016 med hjemmel i instruksjonsmyndigheten, fremmet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet angående utredning/planlegging av vegprosjekter. Etaten plikter også å følge rundskriv R (R 109-14) fra Finansdepartementet om «Prinsipper og krav ved utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser mv.» Til sammen er dette førende for de samfunnsøkonomiske analyser som Statens vegvesen gjennomfører.

For å gjennomføre de nødvendige og påkrevde transportanalyser og samfunnsøkonomiske analyser har Statens vegvesen utarbeidet et omfattende metodeverk som benyttes.

I tilknytning til Nasjonal transportplan (NTP) 2018-2029 er det beregnet samfunnsøkonomiske analyser av om lag 35 prosjekter (se prosjektlister i vedlegg 1 i NTP 2018-2029, jf. Meld. St. 33 (2016-2017)). Det gjennomføres anslagsvis 3-5 samfunnsøkonomiske analyser pr prosjekt. I det pågående arbeidet med NTP 2022-2033 gjennomføres det samfunnsøkonomiske analyser for omlag 40 prosjekter. Også her gjennomføres det 3-5 analyser pr prosjekt.

I perioden 2014 til februar 2020 har Statens vegvesen utarbeidet 14 KVUer til Samferdselsdepartementet, og 3 KVUer forventes ferdig i nær framtid (mars 2020). I enkelte av disse (E39 Klett – Vinjeøra/Orkdalsregionen og Innfarer til Tromsø) er forholdet til sjømatnæringens behov for transport et viktig i tema.

I det generelle metodegrunnlag som brukes av Statens vegvesen er det ikke i dag noen spesifikk faktor som synliggjør verdien av sjømattransport. Statens vegvesen har sammen med de øvrige transportvirksomhetene gjennomført en verdsettingsundersøkelse hvor det er estimert en tidskostnad for fersk fisk. Erfaringene så langt er imidlertid at den ligger en god del under det som er estimert fra forslagsstillere. Jeg er kjent med at Statens vegvesen vil implementere verdi for fersk fisk fra nasjonal verdsettingsstudie, slik at det på sikt er mulig å gjennomføre denne typen av analyser.

SPØRSMÅL NR. 1120**Innlevert 29. februar 2020 av stortingsrepresentant Jon Georg Dale****Besvart 9. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hva er den konkrete og spesifikke miljøverdien som Faglig forum mener ligger til grunn for en ny definisjon, og som Faglig forum ikke visste om i 2011?

BEGRUNNELSE:

I forvaltningsplanene for Barentshavet fra 2006 og 2011 ble det lagt til grunn en isfrekvens på 30 prosent for avgrensning av det vi nå kaller "SVO Iskantsonen". En del av Faglig forum har foreslått å videreføre denne definisjonen, mens en annen del foreslår å innføre en helt ny definisjon på 0,5 prosent isfrekvens som vil trekke SVOen inn i Barentshavet sør. Faglig forum påpeker i det faglige grunnlaget at "...0,5 isfrekvens vil bety at havområder der det sjeldent har forekommet havis i den siste 30-årsperioden, vil bli liggende innenfor dette området."

I det politiske ordskiftet så langt har den helt nye definisjonen blitt forsvart i generelle vendinger:

- "klimavern": denne begrunnelsen synes å stamme fra Venstres landsstyre, Faglig forum befatter seg ikke med klimapolitikk som sådan.

- "føre var": prinsippet eies av offentlig beslutningsmyndighet i henhold til naturmangfoldloven, ikke av forskerne eller underliggende etater.

- "sårbare og verdifulle områder": SVOene må ha sin opprinnelse i en konkret økologisk verdi, og som i tillegg er sårbar i relasjon til noe.

I det faglige grunnlaget som er oversendt regjeringen, kan det tolkes som at det nå er ny kunnskap om visse bunndyrsorganismer som er begrunnelsen for at en del av Faglige forum ønsker å komme med en helt ny definisjon til avgrensningen av SVO Iskantsonen. Fremskrittspartiet er selvsagt kjent med, og har stor respekt for, økosystemet i iskantsonen som vi ønsker å beskytte gjennom en dynamisk definisjon av SVOen og operasjonelle begrensninger for petroleumsvirksomheten. Dette spørsmålet gjelder altså eventuelle miljøverdier i havområder hvor det ikke har forekommet is på svært mange år.

Svar:

I Granavolden-plattformen heiter det at

"regjeringen vil fastslå definisjonen av iskanten i forbindelse med revidering av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor

Lofoten, og i lys av anbefalinger fra Faglig forum."

Dei som er med i Fagleg forum er Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Kartverket, Kystverket, Miljødirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Norsk Polarinstittutt, Oljedirektoratet, Petroleumstilsynet og Sjøfartsdirektoratet. Det er Miljødirektoratet som leier Fagleg forum.

I forvaltningsplanen for Barentshavet er iskanten identifisert og kartfesta som eit særleg verdifullt og sårbart område. Dette området omfattar havstrekningar som vanlegvis er dekt av is delar av året, og som iskantsona som naturfenomen går gjennom i løpet av ein årssyklus mellom maksimum og minimum utbreiing av havisen. Grensa for iskanten som eit særleg verdifullt og sårbart område er sett der det finst is 30% av dagane i april månad, når isdekket normalt er på sitt fremste.

Fagleg forum si rolle har vore å vurdere definisjonen av iskanten som eit særleg verdifullt og sårbart område på fagleg grunnlag. I grunnlaget som er levert Klima- og miljødepartementet har Fagleg forum gjort ein fagleg gjennomgang av iskantsona som naturfenomen og av definisjonen som ligg til grunn for grensa for iskanten som eit særleg verdifullt og sårbart område. Dei vurderingane som er gjort her, og den faglege usemja om kor ein skal setja grensa for dette området, er gjort greie for i dette faglege grunnlaget. Det gjeld òg miljøverdiane og kunnskapen som ligg til grunn for å foreslå ein ny definisjon. Dei aktuelle rapportane frå Fagleg forum har vore offentleg tilgjengelege sidan mai 2019.

Det er semje i Fagleg forum om at ein framleis bør setja grensa for iskanten som eit særleg verdifullt og sårbart område på grunnlag av ein tidsserie med satelittobservasjonar av kor det finst havis i april månad, og at ein bør bruke data for isutbreiing for den nyaste tilgjengelege 30-årsperioden 1988–2017.

Det det er usemje om i Fagleg forum er kor ei slik fast grense bør gå. Dei har derfor foreslått to alternativ til grense:

1. Grensa bør gå der det finst is 0,5 % av dagane i april, altså ved maksimal isutbreiing.
2. Grensa bør som i dag gå der det finst is 30% av dagane i april.

Dei som vil flytte grensa frå 30 % til 0,5 % legg vekt på at heile iskantsonen alltid vil vere viktig for fleire artar og biologiske prosessar heile året. Det blir òg argumentert med at ei grense ved 0,5 % vil ta omsyn til både korleis is-

kantsonen beveger seg i tid og rom, og kva område som blir påverka av iskantsonen og er viktige for artar og biologiske prosesser knytta til denne sona. Ei slik grense blir òg grunnleggjande med at kunnskapen om korleis miljøverdiar og sårbarhet er fordelt i tid og rom ikkje er god nok til å gradere ulike delar av iskantsona når det gjeld sårbarhet.

I rapporten frå Fagleg forum om Særleg verdifulle og sårbare område - Faggrunnlag for revisjon og oppdatering av forvaltningsplanene for norske havområder (M-1303/2019) heiter det:

”Det faglege grunnlaget viser at heile iskantsonen har stor betydning for mange artar på ulike trofiske nivå. SVO Iskantsonen sammenfaller derfor med grensen for maksimal isutbredelse i april. Produksjonsforhold, forekomst av artar, sårbarhet for ulike typer av påvirkning og hvordan dette varierer gjennom året og mellom år har betydning for i hvilken grad iskantsonen er verdifull og sårbar. Imidlertid vil heile iskantsonen alltid være viktig for flere artar og/eller biologiske prosesser uavhengig av årstid.”

I sammendragsrapporten fra Faglig forum heiter det at:

”Vi har nå bedre kunnskap om økologi, inkludert interaksjoner og forekomst av artar, sårbarhet for påvirkning, vi har oppdaterte bestandstall for flere artar, økt kjennskap til forekomst vinterstid, bedre kunnskap om koblingen mellom samfunn på havbunnen, i vannmassene og isen, og vi har bedre modeller med flere komponenter, både fysiske og biologiske. Det faglege grunnlaget viser at produksjonsforhold, forekomst av artar, sårbarhet for ulike typer påvirkning og hvordan dette varierer gjennom året og mellom år har betydning for i hvilken grad iskantsonen er verdifull og sårbar. Imidlertid vil heile iskantsonen alltid være viktig for flere artar og/eller biologiske prosesser uavhengig av årstid.”

I kapittel 4.1.6 i delrapporten Særleg verdifulle og sårbare område (2019), er det gitt ei meir inngående skildring av både naturverdiane og ny kunnskap om desse, og av kunnskapsutviklinga når det gjeld områda sin sårbarhet. Denne rapporten oppsummerer i to tabellar kunnskapen slik han har lege til grunn for tidlegare forvaltningsplanar, og den kunnskapen som ligg til grunn for den forvaltningsplanen det blir arbeidd med no.

SPØRSMÅL NR. 1121

Innlevert 29. februar 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen

Besvart 5. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Er det sånn å forstå, at statsråden ikke kan ta selvstendig initiativ til å innføre strekningsvise gjennomsnittsmålinger av fart, såkalt streknings-ATK, men at Statens vegvesen må søke om dette?

BEGRUNNELSE:

I avisa Strandbuen, den 26. februar 2020, kan man lese en artikkel vedrørende råkjøring i den nye Ryfylketunnelen, som er en del av Ryfast. I artikkelen viser journalisten til en selvopplevd hendelse i tunnelen, der han blir forbi-kjørt av to biler, der han anslår farten til den ene til over 140 km/t. Farten kan ikke bekreftes, fordi det ikke foretas kontroll av fart i tunnelen av andre enn politiet. Biler filmes ikke i tunnelen under normalsituasjoner. De filmes bare dersom det skjer noe uventet, som f.eks. stopp eller kjøring i feil retning.

Strekningsvis-ATK er ikke innført i Ryfast, men den 8. mars 2019 skrev Stavanger Aftenblad, i en artikkel som omtaler at Fylkesmannen i Rogaland krever innført denne

teknologien i Ryfast, at «Dette var planlagt frå starten av prosjektet. Alt er teknisk på plass for å ta systemet i bruk.» Men dette utstyret ble montert før Granavolden-plattformen ble nytt grunnlag for regjeringens samarbeid. I Granavolden ble regjeringspartiene enige om å «begrense bruken av streknings-ATK». Derfor er ikke denne teknologien tatt i bruk i Ryfast. Statsråden har tidligere bestemt at det skal innføres streknings-ATK i Ålesundstunnelene og i Mælefjelltunnelen. Lokalavisa skriver at de har spurt statsråd Hareide om det nå også er blitt mer aktuelt med streknings-ATK i Ryfast. Avisen hevder at de ikke fikk et klart svar, men at statsråden viser til at Statens Vegvesen enda ikke har søkt om etablering av strekningsvis-ATK i Ryfast.

Svar:

I arbeidet for nullvisjonen om ingen drepte eller hardt skadde i transportsektoren, er streknings-ATK åpenbart et svært viktig virkemiddel.

Kriteriene for bruk av streknings-ATK er strenge og faglig begrunnet. De skal sikre at tiltaket bare settes inn

der hvor for høy fart og/eller ulykker er et dokumentert trafikksikkerhetsproblem, og der streknings-ATK etter en faglig vurdering anses som det beste og mest kostnadseffektive trafikksikkerhetstiltaket. I dette ligger det bl.a. krav til målinger av fartsnivå og beregning av skadestruktur. Kriteriene er fastsatt av Statens vegvesen og Politidirektoratet. Jeg mener det er viktig ut fra å sikre tiltakets treffsikkerhet og legitimitet, at dette forblir en faglig vurdering.

Statens vegvesen har i samarbeid med politiet, gjennomgått eksisterende kriterier for bruk av streknings-ATK

og nylig fremmet forslag om reviderte kriterier til Samferdselsdepartementet. Fram til de nye kriteriene er gjennomgått og fastsatt, viderefører jeg en praksis etablert under denne regjeringen, der Statens vegvesen kan fremme forslag til Samferdselsdepartementet om etablering av streknings-ATK på enkeltstrekninger der dette av fageta ten vurderes å være nødvendig og best egnet for å ivareta trafikksikkerheten.

SPØRSMÅL NR. 1122

Innlevert 28. februar 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 9. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hva har regjeringen gjort for å sikre at ofre for partner vold, i all hovedsak kvinner, får nødvendig beskyttelse, etter at Politiforum i mars 2019 avdekket at ingen norske politidistrikter oppfyller Politidirektoratets krav om at det skal foretas risikovurdering i samtlige partnervoldssakene, og at det i seks av 12 politidistrikt foretas risikovurdering i under halvparten av tilfellene, og når har regjeringen tenkt at krav om vurdering av beskyttelsesbehov for samtlige partnervoldsofre skal oppfylles?

BEGRUNNELSE:

I mars 2019 avdekket fagbladet Politiforum at Politidirektoratets (POD) forutsetning om at alle partnervoldssaker skal risikovurderes med sikte på å tilby nødvendig beskyttelse til ofre for partner vold som trenger det, ikke blir fulgt opp. Politiforum har skaffet tall fra 11 av 12 politidistrikter for 2018, og av disse er det ingen som oppfyller kravet. I seks av de 11 politidistriktene er det under halvparten av partnervoldssakene som blir risikovurdert.

I de tilfellene hvor risikovurderinger gir grunnlag for det, skal politiet iverksette beskyttelsestiltak. Politiforum beskriver tiltak som varierer fra «å realitetsorientere offeret, som regel en kvinne, om at forholdet og det som skjer ikke er akseptabelt» og «å finne aggresjonsdempende tiltak for voldsutøveren» samt ivaretagelse av barn, til voldsalarm og besøks- eller kontaktforbud for voldsutøveren. Omtrent 25 prosent av alle drap i Norge begås av en person i nåværende eller tidligere forhold til den drepte. Det er all grunn til å tro at mange menneskeliv kunne vært reddet dersom regjeringen hadde sørget for at kravet fra

POD om risikovurdering ved alle partnervoldssaker ble oppfylt, slik at de som trengte det fikk beskyttelse.

Regjeringen har satt ned et partnerdrapsutvalg med mandat til å «å avdekke om, i hvilken grad og eventuelt på hvilken måte det har forekommet svikt i det offentlige tjenesteapparats håndtering i forkant av disse sakene» i tillegg til å «gi anbefalinger som kan bidra til at fremtidige tilfeller forebygges og forhindres». Partner vold, og manglende risikovurdering og beskyttelsestiltak, rammer imidlertid mange flere enn de som blir drept. Dessuten har det vært kjent helt siden mars 2019 at ofrene i over halvparten av partnervoldssakene som registreres i flertallet av de 11 politidistriktene, ikke får den vurderingen av beskyttelsesbehov som de har krav på etter PODs vedtak. Det er ingen grunn til å vente på utvalgets innstilling for å gjennomføre nødvendige tiltak for å bøte på det velkjente og akutte problemet med manglende vurdering av beskyttelsesbehov for ofre for partner vold.

Politiforums undersøkelse avdekket ikke bare en uakseptabel svikt i gjennomføring av risikovurdering på landsbasis, men også svært store variasjoner mellom politidistriktene. Mens Sør-Vest politidistrikt i 2018 risikovurderte 93 prosent av alle tilfellene av partner vold, var tallet for Øst politidistrikt bare 18 prosent. I dette politidistriktet var det bare 120 av 680 ofre for partner vold som fikk den vurderingen av beskyttelsesbehov de har krav på, mens 82 prosent av ofrene ikke fikk noen slik vurdering. Også i Troms, Finnmark, Sør-Øst, Oslo og Agder politidistrikt, ble risikovurdering foretatt i langt under halvparten av sakene.

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett i 2019 spurte Rødt hvor mye det vil koste å sikre at politidistrik-

tene får ressurser til å oppfylle kravene til risikovurdering av partnervoldsaker i tråd med PODs krav. Svaret fra regjeringen ved justis- og beredskapsdepartementet var departementet ikke har «anslag på ressursbehov knyttet til en risikovurdering av samtlige partnervoldssaker».

Svar:

I årets tildelingsbrev er det stilt krav til politiets arbeid med vold i nære relasjoner, både under målet om å redusere kriminalitet gjennom effektiv forebygging og under målet om effektiv straffesaksbehandling med høy kvalitet.

Politiet vurderer at risikovurderingsverktøy SARA har stor verdi når det gjelder å forebygge og hindre gjentatt alvorlig vold i nære relasjoner. Bruken øker tryggheten for den voldsutsatte og setter politiet bedre i stand til å iverksette riktig beskyttelsestiltak, herunder besøksforbud, voldsalarm, omvendt voldsalarm, adressesperre (kode 6) og i ytterste konsekvens bruk av fiktiv identitet.

I flere distrikter er risikovurderingsverktøyet SARA godt implementert, mens det i andre distrikt fortsatt er utfordringer. Utfordringene knytter seg i hovedsak til kapasitet og kompetanse, samt sakenes karakter. Politidirektoratet registrerer imidlertid at antallet gjennomførte SARA-vurderinger har økt fra 2018 til 2019.

Til tross for variasjon mellom distriktene, legges det ned en stor innsats for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep i politiet. Hvert politidistrikt har blant annet en SARA-koordinator som følger opp og er en del av politidistriktets kontakt med relevante samfunnsaktører, koordinerer politidistriktets forebyggende arbeid mot mishandling i nære relasjoner og inngår i politidistriktets arbeid med kompetanseutvikling og opplæring om mishandling i nære relasjoner.

Som et ledd i arbeidet for å øke distriktenes måloppnåelse hva gjelder bruk av risikovurderingsverktøy, har jeg fått opplyst fra Politidirektoratet at det er gjennomført egne samlinger for politidistriktenes SARA-koordinatorer. I tillegg har Politidirektoratet nedsatt en arbeidsgruppe som ser nærmere på mulige forbedringer, forenklinger og videreutvikling av rutiner for risikovurderingsverktøyet SARA.

Risikovurdering i partnervoldssaker er også et tema i Politidirektoratets styringsdialog med politimestrene, med fokus på styrket innsats og økt bruk av risikovurderingsverktøyet SARA.

Etter min vurdering vil summen av de tiltak som allerede er igangsatt fra Politidirektoratets side utgjøre et vesentlig bidrag i arbeidet for å sikre økt bruk av risikovurderinger i politiet. Jeg vil imidlertid følge utviklingen nøye.

SPØRSMÅL NR. 1123

Innlevert 29. februar 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helse- og omsorgsministeren sørge for at det ikke blir planlagt for en markert nedbygging av sengeplasser og store kutt i liggetider innen voksenpsykiatri og barne- og ungdomspsykiatrien i Sykehuset Innlandet HF, samtidig som Helsedirektoratet har fått i oppdrag av departementet å utrede kapasitetsbehovet i psykisk helsevern?

BEGRUNNELSE:

I Nasjonal helse- og sykehusplan varsler regjeringen at de vil be Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene om å levere en analyse av befolkningens fremtidige behov for psykiske helsetjenester i samarbeid med Folkehelseinstituttet og KS. Bakgrunnen for dette er at regjeringen mener det er nødvendig med en bedre analyse av behov

og en mer avklart arbeidsdeling mellom ulike deler av tjenesten for å fremskrive behovet for dag- og døgn tjenester, poliklinikk og ambulante tjenester innen psykisk helsevern.

Mens man nasjonalt starter er arbeid for å vurdere kapasitet og innhold, styrer nå Helse Sør Øst og Sykehuset Innlandet HF mot en sterk nedbygging av sengeplasser og reduksjon i liggetid innen psykisk helsevern, det gjelder både i voksenpsykiatrien og barne- og ungdomspsykiatrien.

I følge Helse Sør Øst RHF sin rapport: "Konkretisering av virksomhetsinnhold Sykehuset Innlandet HF", planlegges det nå for store kutt i sengekapasitet innen psykisk helsevern. Det foreslås å redusere liggetid innen psykisk helsevern for voksne med 21 prosent på sykehus og 23 prosent på DPS, fram mot 2040. I barne- og ungdomspsy-

kiatrien foreslås i tilsvarende periode å kutte liggedøgn med 28 prosent. Innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal liggedøgn kuttes med 22 prosent. Antall sykehussenger i psykisk helsevern skal reduseres fra 107 til 94, antall senger i psykisk helsevern på DPS skal kuttes fra 95 til 63 og antall senger i barne- og ungdomspsykiatrien foreslås å bli redusert fra dagens 26 senger til 19. Innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal antall senger kuttes fra 41 til 32.

Spørsmålsstiller mener at dette er svært omfattende kutt i sengeplasser og liggedøgn i en situasjon der mange i fagmiljøet mener at nedbygging av sengekapasitet i psykisk helsevern har gått for langt. Det er tilbudet til de mest alvorlig psykisk syke voksne, barn og ungdom, som dette vil gå ut over, pasienter som ikke i like stor grad kan nyttiggjøre seg av ambulante og polikliniske tjenester. Det er også et paradoks at helseforetakene planlegger for en slik omfattende nedbygging av døgnkapasitet, samtidig som det regionale foretaket får i oppdrag av regjeringen å nettopp utrede og avklare hva det fremtidige behovet av døgnkapasitet i psykisk helsevern skal være.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Toppe er enig med regjeringen om behovet for å sikre gode tjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer. Mange vil ha behov for døgnbehandling og det skal legges til rette for det. Samtidig er det viktig å legge til rette for god og effektiv behandling nærmere der de bor og i en ramme som muliggjør mestring av et hverdagsliv. Dette gjelder selvsagt ikke minst for dem med omfattende behov for tjenester. Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 1116 til skriftlig besvarelse.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å planlegge og dimensjonere spesialisthelsetjenester. De skal sørge for at døgnkapasiteten innen psykisk helsevern er tilstrekkelig til enhver tid, men også sørge for en god balanse mellom døgn og poliklinisk/ambulante tjenester. Spørsmålet fra representanten Kjersti Toppe har vært forelagt Helse Sør-Øst.

Sykehuset Innlandet HF planlegger med en reduksjon i antall døgnplasser og liggedøgn og styrking av desentraliserte tilbud. Eksempelvis framskrives den polikliniske aktiviteten innen psykisk helsevern voksne med en vekst på 33 prosent og 28 prosent innen psykisk helsevern barn og unge. De mener dette er en riktig utvikling, slik at pasienter som egner seg for et slikt tilbud kan få hjelp og oppfølging hjemme i sitt lokalmiljø og i sitt hjem, istedenfor å bli flyttet fra nærmiljøet gjennom en innleggelse på institusjon. Det planlegges økning i liggedøgn innen alderspsykiatri på 3,9 prosent og en økning i poliklinisk aktivitet på 83 prosent på grunn av forventet økning i antall eldre.

Helse Sør-Øst opplyser at Styringsgruppen for utvikling av ny sykehusstruktur i Sykehuset Innlandet, ledet

av Helse Sør-Øst RHF, vedtok i sitt møte 29. januar 2020 å kvalitetssikre framskrivningen for PHV og TSB:

«Den nye framskrivningen av aktivitet og kapasitetsbehov ved Sykehuset Innlandet HF i 2040 skal legges til grunn for det videre arbeidet. Dog skal framskrivningen for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling kvalitetssikres.»

Helse Sør-Øst opplyser videre at spesialiserte funksjoner innen somatikk, psykisk helsevern (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) er planlagt samlokalisert i det nye Mjøssykehuset ved Mjøsbrua. Dette vil legge til rette for at pasienter innen PHV og TSB vil få likeverdig utredning og behandling for sine somatiske helseproblemer. Tilsvarende at pasienter som behandles for somatiske sykdommer får tilbud om utredning og behandling for psykiske problemer og rusproblemer når det er relevant. Ved siden av sykehusbaserte tjenester innen PHV og TSB skal det desentraliserte tilbudet videreutvikles, både ambulante tilbud og tilbudene ved DPS.

Som representanten viser til, skal det i tråd med nasjonal helse- og sykehusplan, gjøres særskilte analyser innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, blant annet for å videreutvikle framskrivningsmodellen for disse tjenesteområdene. Analysene vil på sikt gi enda bedre kunnskap om det framtidige behovet for psykiske helsetjenester både i kommunene og i spesialisthelsetjenesten. Eventuell ny kunnskap vil brukes for å kvalitetssikre og justere kapasitet i tjenestene, slik også Styringsgruppen for utvikling av ny sykehusstruktur i Sykehuset Innlandet har vedtatt.

Det foregår en kontinuerlig utvikling av tilbudene innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Dette gjøres på grunnlag av lokale behov og forhold, nye behandlingsmetoder som for eksempel nettbasert behandling, framskrivninger og andre relevante datakilder.

Helse Sør-Øst viser til at over tid har døgnplasser blitt mer spesialisert og det totale antallet døgnplasser har blitt redusert. En forutsetning for denne utviklingen er at det har kommet nye behandlingsformer og nye måter å tilby behandling på. Eksempel på dette er opprettelsen av ACT- og FACT-team for pasienter som har vansker med å profitere på ordinær behandling og som har behov for oppfølging over lengre tid av både spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten. Erfaringer viser reduksjon i tvangsbruk og en halvering av liggedøgn i pasientpopulasjonen.

Jeg forutsetter og har tillit til at de regionale helseforetakene planlegger og videreutvikler tjenestene basert på den beste tilgjengelige kunnskapen, og sørger for et godt tilbud også til de som har behov for døgnbehandling eller annen langtidsbehandling.

SPØRSMÅL NR. 1124**Innlevert 24. februar 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 11. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

I 2015 la Klima- og miljødirektoratet fram en utredning av klimakutt som også omfattet kvotepliktig sektor, og der ulike tiltak ble satt sammen til tiltakspakker som til sammen kunne gi omfattende kutt.

I hvilken grad har tiltakene for kvotepliktig industri i tiltakspakke 1 blitt gjennomført, og har man oversikt også for status for industriltakene i tiltakspakke 2 og 3?

BEGRUNNELSE:

Miljødirektoratet ga ut rapporten Klimatiltak og utslippsbaner mot 2030 i 2015. Rapporten finnes her:

<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M386/M386.pdf>

Tiltakspakke 1 inneholdt følgende tiltakt for industrien:

- Reduserte utslipp av PFK fra aluminiumsindustrien
- Økt bruk av biobrensel i sementindustrien
- Slukking av raffinerifakler
- Energieffektiviseringstiltak med kostnader under 500 kr/tonn CO₂-ekvivalent
- Energikonvertering med kostnader under 500 kr/tonn CO₂-ekvivalent

Tiltakspakke 2 inneholdt i tillegg følgende tiltak:

- Økt andel trekull i ferrosilisiumindustrien
- TiZir – Overgang til hydrogen
- Klinkersubstitusjon i sementindustrien
- Forbedret varmeintegrering i raffinerier
- Optimalisering av ovner og kjeler i raffinerier
- Gjenvinning av varme fra røykgass på raffinerier
- CCS - Norcem Brevik, fangst basert på tilgjengelig overskuddsvarme
- CCS - Yara Porsgrunn, uten rensing av røykgass på reformeren

- Energikonvertering med kostnader mellom 500 og 1500 kr/tonn CO₂-ekvivalent

Tiltakspakke 3 inneholdt i tillegg følgende tiltak

- CCS - Norcem Brevik
- CCS - Yara Porsgrunn
- CCS - Mongstad Cracker
- Energieffektiviseringstiltak med kostnader over 1500 kr/tonn CO₂-ekvivalent
- Energikonvertering med kostnader over 1500 kr/tonn CO₂-ekvivalent

Svar:

Industrien i Noreg er svært energieffektiv og brukar fornybar vasskraft som energikjelde. Utsleppa frå industrien har gått kraftig ned med i underkant av 40 pst. sida 1990. Denne reduksjonen skjedde fram til 2010. Utsleppa frå industrien har sidan den gongen vore stabile. Arbeid med å redusere utslepp i industrien vert kjenneteikna ved at mykje av reduksjonspotensialet for dei enkle tiltaka allerede er teke ut og at det vil krevje ei større omstilling å redusere utsleppa ytterligare.

Miljødirektoratet sin rapport frå 2015 er ein gjennomgang av moglege tiltak i industrien som kan gjerast fram mot 2030. Store delar av kutta må skje i verksemdar som er kvotepliktige i EU sitt system for kvotehandel (EU ETS).

I tiltakspakke 1 såg Miljødirektoratet på tiltak der teknologien er tilgjengeleg, og der kostnadane er låge. Rapporten syner at desse tiltaka har eit lågt potensial for utslippsreduksjonar. Tiltak i tiltakspakke 2 inneheld i tillegg tiltak med høgare kostnader og krav til teknologisk utvikling, slik som bruk av hydrogen i TiZir sitt smelteverk, og karbonfangst og lagring (CCS) på Norcem og Yara Porsgrunn. Tiltakspakke 3 inneheld CCS med enda større potensial for kutt i utslepp, og energitiltak som har høge kostnader.

Noreg har gode vilkår for industrien med mellom anna støtteordningar gjennom Noregs forskingsråd, Innovasjon Noreg og Enova for å fremje innovasjon og teknologiutvikling. Slik støtte er eit viktig supplement til prising av utslepp gjennom deltaking i EU sin kvotemarknad og CO₂-avgift. Mens prising av utslepp gjev kontinuerleg insentiv til utsleppsreduksjonar, medverkar støtte til at naudsynte teknologiar for framtidige utsleppsreduksjonar og omstilling vert utvikla.

Enova har i dag programtilbod retta mot forskjellige stadium i teknologiutviklinga, frå demonstrasjons- og forprosjektfasen til fullskala implementering og marknadsintroduksjon. Programma legg til rette for å støtte innovative teknologiprojekt innanfor alle dei største norske industrigreinene og styrkjer innsatsen som har medverka til realisering av Hydro sin pilot for aluminiumsproduksjon på Karmøy, TiZir sin pilot for avansert smelteverksteknologi i Tyssedal som første skritt i å ta i bruk hydrogen som reduksjonsmiddel, Glencore sitt energieffektive elektrolyseanlegg i Kristiansand, og Arba sitt demonstrasjonsanlegg for produksjon av biokol i Follum.

Samtidig arbeidar mellom anna prosessindustrien for å redusere eigne utslepp, og har utvikla eit vegkart

for grøn konkurransekraft, som no strategiforumet Prosess21 følger opp. I Prosess 21 samarbeidar forvaltninga og næringslivet for å gi strategiske råd og forslag til korleis prosessindustrien best kan få til ei utvikling i retning av minimale utslepp i 2050 og samtidig legge til rette for at verksemdar i prosessindustrien har berekraftig vekst i denne perioden.

Verken departementet eller Miljødirektoratet har oppdatert informasjon om status for tiltaka representanten etterspør. På den tilgjengelege tida har det lukkast departementet å samanstilte følgjande informasjon, i hovudsak basert på innspel frå Miljødirektoratet.

Energieffektivisering

Alle verksemdar med løyve til forureinande verksemdar har krav om energileiing. Dette betyr at verksemda skal ha eit system for kontinuerleg, systematisk og målretta vurdering av tiltak for å oppnå ein mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Energieffektiviserande tiltak vert vurdert fortløpande.

Energikonvertering – frå fossil energi til fornybar energi

Basert på samla rapportar om bruk av energibærare frå 2015 til 2018, er det ein nedgang i bruk av naturgass (LNG) og lett fyringsolje med rundt 20 og 30 prosent respektivt. Samtidig er bruken av elektrisitet auka med 20 prosent. Dette kan tyde på at det er gjort ein del konvertering.

PFK i aluminiumsindustrien

PFK-utsleppa frå aluminiumsindustrien er redusert med om lag 96 prosent sidan 1990. I perioden 2015-2018 har utslepps nivået vore relativt stabilt.

Sementindustrien

Det er inga tydeleg endring i bruk av biobrensel i sementproduksjon etter 2015. Norcem brenner avfall, og andelen biobrensel (som flis og anna biologisk avfall) er mellom anna avhengig av tilgang og pris. Norcem har også fått løyve til å erstatte klinker med flygeoske frå kull-

fyrte kraftverk og returkips i produksjonen av sement, men Miljødirektoratet har ikkje oversikt over kor stor del som per i dag er erstatta.

Ferrosiliumindustrien

Fleire ferrosiliumsverk nyttar trekull. Bruk av trekull er avhengig av tilgang og pris. I snitt utgjer trekull brukt i sum under 10 prosent av total kull-/koksforbruk.

Raffinerier

Fakling er ein del av sikringssystemet for raffineria. Bedrifter som er omfatta av EU sitt industriutsleppsdirektiv blir regulert med utgangspunkt i bransjespesifikke konklusjonar om beste tilgjengelege teknikkar (BAT) utvikla i EU. Raffineria har også eit krav om energileiing og krav om å utnytte overskotsenergi og jobbar kontinuerleg med optimalisering av omnar og andre energieffektiviserende tiltak.

CCS

Noreg har lang erfaring med CO₂-handtering. Sida 1996 har omkring 1 million tonn CO₂ frå gassproduksjon på norsk sokkel årleg blitt injisert tilbake og permanent lagra under havbunnen ved Sleipnerfeltet. I 2007 starta CCS-prosjektet ved Snøhvitfeltet, kor det blir lagra omtrent 700 000 tonn CO₂ årleg. Regjeringa har ein ambisjon om å realisere ei kostnadseffektiv løysing for fullskala CO₂-handteringsanlegg i Noreg gitt at dette gir teknologiutvikling i eit internasjonalt perspektiv. Norcem og Fortum Oslo Varme ferdigstilte forprosjektering av CO₂-fangst ved anlegga sine hausten 2019. Equinor, Shell og Total, som utgjer Northern Lights-konsortiet, gjennomfører forprosjektering av CO₂-transport og –lagring. Når forprosjekteringa er fullført og ekstern kvalitetssikring er gjennomført, vil regjeringa vurdere om fullskalaprojekt bør realiserast i Noreg.

Det er utrekna at begge fangstaktørane vil kunne fange opptil 400 000 tonn CO₂ årleg. Northern Lights-prosjektet vil i første fase ha ein kapasitet til å lagre opptil 1,5 millionar tonn CO₂ årleg.

SPØRSMÅL NR. 1125

Innlevert 1. mars 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 10. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I et oppslag i Nr.k.no 28.2.20 var tidligere overingeniør og kontrollør Dag Rykkje krystallklar: Dekkene på vogntoget som forårsaket dødsulykken på E6 i Snåsa holder ikke mål

på norske vinterveier, til tross for at de var merket som lovlige.

Vil statsråden se på kravene til merking av dekk, og vil han vurdere krav om på stedet-betaling av overtredelsesgebyrer før videre kjøring?

BEGRUNNELSE:

Oppslaget i NRK: https://www.nrk.no/trondelag/dodsulykken-i-snasa_-slik-var-dekkene-til-vogntoget-som-forarsaket-ulykken-1.14917705

NRK og overingeniør Rykkje har fått tilgang til bilder av dekkene på det utenlandske vogntoget og har den klare konklusjonen at dette vogntoget ikke hadde dekker for norske forhold denne skjebnedagen den 2. februar i Snåsa, da to mennesker omkom. Det tragiske er at dekkene har merking som gjør at dekkene ikke er ulovlige, men de er likevel slett ikke egnet for norske forhold.

Jeg har hatt kontakt med denne kontrolløren tidligere og har full tillit til forholdene han beskriver. Det er fullstendig mangel på gode kontrolltiltak og virkemidler for å stoppe kjøretøyene.

Det er beklagelig at norske kontrollører ikke kan illegge gebyrer og ha mulighet til å stanse kjøretøy som er riktig merket, men fortsatt farlige på norske veier.

For både kontrollørene og sikkerheten på norske veier er det også uholdbart at de gebyrer som blir ilagt ikke skal betales umiddelbart på stedet, men blir sendt over sendt til transportselskapet, gjerne i Øst-Europa – og trolig pr. brev!

Svar:

Regjeringen har et overordnet mål om at det ikke skal være ulykker med drepte eller hardt skadde i vegtrafikken, og har derfor et særlig fokus på trafikksikkerhet og fremkommelighet vinterstid. Selv om ulykkesstatistikken 2013-2018 viser at antall alvorlige ulykker med tunge kjøretøy har gått ned er en ulykke en for mye, og arbeidet for å bedre trafikksikkerheten fortsetter. Det skal være trygt å ferdes på norske vinterveier.

Et grunnleggende krav er at kjøretøyet skal være sikret tilstrekkelig veggrep for føret.

Her har sjåføren et selvstendig ansvar for å gjøre en løpende vurdering av føret, værforhold og veien opp mot de totale egenskapene for eget kjøretøy og egne ferdigheter. Dekkustrustning er selvfølgelig svært viktig i denne sammenheng, men det er ikke alene avgjørende om dekkene har korrekt merking og oppfyller krav til tillatt mønsterdybde. Ved kontroll langs vei vil det fokuseres på dekkenes kvalitet og egenskaper ved siden av selve merkingen. Regjeringen har besluttet en kraftig satsning på målrettede veikantkontroller av tunge kjøretøy, hvor kritiske elementer som dekkustrustning er prioritert.

Når Statens vegvesen påtreffer kjøretøy med vinterdekk som ikke har tilstrekkelig veggrep i forhold til føret, kan de ilegge bruksforbud og sette på hjullås selv om vinterdekkene er riktig merket. Det vil si at kjøretøyet ikke får kjøre videre før det har tilstrekkelig veggrep ved bruk av kjetting e.l. eller føreforholdet har endret seg slik at kjøretøyet har veggrep. I tillegg kan Statens vegvesen anmelde

føreren dersom føreren ikke iverksetter tiltak, som f.eks. kjetting, for å bedre veggrep. Forutsetningen for dette er imidlertid at føreforholdene på kontrolltidspunktet krever det.

Regjeringen innførte strengere krav til dekk og utstyr fra vintersesongen 2013/2014. Tunge kjøretøy skal ha særskilt merkede vinterdekk i perioden fra 15. november til 31. mars, og er pålagt å ha med kjettinger i samme periode. Disse kravene retter seg selvsagt også mot utenlandske kjøretøy. I lys av de alvorlige hendelsene med tunge kjøretøy i 2018 skjerpet departementet kravene til vinterdekk ytterligere i oktober 2019, ved at det fra neste vinterseong blir påkrevd med dekk merket med "alpesymbolet" på drivakslar og fremre styreakslar. Disse dekkene har vist seg å ha bedre akselerasjonsevne på vinterføre, og vil derfor bidra til bedre fremkommelighet. Overgangsperioden på ett år er begrunnet i at næringen må få noe tid til å omskille seg til de nye kravene. Tyskland og Sverige har innført samme krav, men med en vesentlig lenger overgangsperiode, fram til 2024.

Vi har også innført skjerpede og økte gebyrsatser for kjøring med dekk under lovlig mønsterdybde, manglende vinterdekk eller manglende antall kjetting. Formålet er å sikre at overtredelsesgebyrene har en reell preventiv effekt. Endringene ble gjort gjeldende fra 11. oktober 2019. Disse kravene gjelder også uavhengig av kjøretøyets nasjonalitet.

Gebyr for brudd på krav til vinterutrustning ilegges i dag føreren av kjøretøyet. Det medfører ikke riktighet at gebyret ilegges per brev. Det fattes et vedtak om gebyr i kontrollsystemet VaDIS, og vedtaket sendes så til sjåføren per SMS.

Når det gjelder betaling av overtredelsesgebyrer har Statens vegvesen med seg kortautomater slik at fører kan betale gebyret på stedet, men det stilles ikke krav om at det skal betales på stedet. Statens vegvesen, politiet eller tolletaten har også hjemmel i vtrl. § 36 til å holde tilbake kjøretøy der det er nødvendig for å sikre betaling av overtredelsesgebyr.

Som følge av en avgjørelse i EU-domstolen er det behov for å endre denne bestemmelsen for å kunne bruke tilbakeholdsretten etter formålet. Forslag til slike endringer var på høring sommeren 2019, og Samferdselsdepartementet jobber nå med en proposisjon som skal fremlegges for Stortinget i løpet av 2020.

SPØRSMÅL NR. 1126**Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Solveig Schytz****Besvart 9. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at norske justismyndigheter benytter seg av Clearview AI, og hva brukes de i så fall til?

BEGRUNNELSE:

Clearview AI utvikler og selger teknologi som lar aktører scanne og gjenkjenne ansikter i stor skala. Selskapet matcher bilder av "personer av interesse" med bilder fra nettet hentet fra millioner av nettsider.

Nå truer flere selskaper med å saksøke dem etter at det ble kjent at de, ifølge Buzzfeed, har hentet ut millioner av bilder uten lov, og amerikanske senatorer har advart mot selskapets praksis. Selskapets president har hevdet at verktøyet kun skal brukes av justismyndigheter, men det har blitt avslørt at de har solgt seg inn i alle mulige bransjer - som banktjenester, videospill og dagligvareindustrien - over hele verden.

Det kan true personvernet til innbyggere i alle land. Personvernet er grunnlovsfestet i Norge, men ifølge Buzzfeed er norske justismyndigheter blant kundene til Clearview AI.

Svar:

Med «norske justismyndigheter» forstår jeg i denne sammenheng politi- og lensmannsetaten med Politidirektoratet som overordnet organ (politiet). I henhold til politiets etatsinstruks for IKT-sikkerhet er politiansatte pålagt å anvende utstyr autorisert av politiet i sitt arbeid. Programvare som benyttes skal være sikkerhetstestet, godkjent og autorisert av Politiets IKT-tjenester.

I følge Politidirektoratet er ikke Clearview AI installert i politiets systemer.

En medarbeider i Kripos har ved ett tilfelle henvendt seg til Clearview AI via deres portal og bedt om informasjon om tjenesten de tilbyr, hvordan den er bygget opp og hvordan den fungerer. Denne henvendelsen er ikke besvart av selskapet.

Kripos har også ett tilfelle der en medarbeider høsten 2019 registrerte seg for å få en prøvelisens fra selskapet. Denne ble benyttet i et begrenset omfang innenfor lisensens varighet på 30 dager. Lisensen er ikke lenger aktiv. Så langt Kripos har klart å bringe klarhet i, har det ikke vært flere tilfeller av kontakt med selskapet.

På grunn av knapphet på tid har Politidirektoratet ikke innhentet opplysninger fra politidistriktene.

SPØRSMÅL NR. 1127**Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 5. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren ta nødvendig grep, slik at forskjellsbehandlingen for deltakelse på pasientreiser for pårørende i forbindelse med opphold til rusbehandling opphører?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har blitt gjort oppmerksom på at det er ulik praksis når det gjelder å få innvilget pasientreiser for pårørende til å delta i forbindelse med opphold til rusbehandling. I enkelte regioner vil ikke Pasientreiser innvilge dette, noe som gjør at pårørende ofte ikke vil ha anled-

ning til å prioritere en slik pårørendereise. Spørsmålsstiller reagerer på at det skal være ulik praksis i ulike regioner, og ønsker en forklaring på problemstillingen og hvordan man skal løse dette.

Svar:

Pasient- og brukerrettighetsloven gir pasient og ledsager rett til dekning av nødvendige utgifter når pasienten må reise i forbindelse med en helsetjeneste som omfattes av spesialisthelsetjenesteloven og som dekkes av et foretak etter helseforetaksloven. Det samme gjelder helsetje-

nester som omfattes av folketrygdloven kapittel 5. Retten til dekning av nødvendig utgifter er nærmere regulert i pasientreiseforskriften.

Pårørende til pasient som ikke er ledsager har i utgangspunktet ikke rett til dekning av

reiseutgifter. Det følger imidlertid av pasientreiseforskriften § 19 at nære pårørende i særskilte tilfeller kan få dekket nødvendige utgifter ved reise. Blant annet vil nære pårørende til en pasient ha rett til å få dekket nødvendige utgifter ved reise til kurs eller opplæring i regi av helseinstitusjon, forutsatt at kurset eller opplæringen har

et medisinsk eller behandlingsmessig innhold og kursdeltakelsen er nødvendig for fremtidig oppfølging av pasienten.

Pasientreisekontorene må vurdere i hvert enkelt tilfelle om nære pårørende fyller vilkårene for å få dekket nødvendige utgifter ved reiser. Jeg legger til grunn at pasientreisekontorene følger regelverket og at like saker behandles likt.

Dersom nære pårørende til en pasient opplever å ikke få innvilget det han eller hun mener å ha krav på, kan vedkommende klage til Fylkesmannen.

SPØRSMÅL NR. 1128

Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 10. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

I svar til mitt spørsmål 12.2 skriver finansministeren følgende, uten å forklare resonnetet: «Om Norges Bank alternativt hadde skaffet til veie kroner ved å låne fra publikum – i stedet for å selge valuta til publikum – har ingen betydning for kronekursen eller for virkningene av finanspolitikken.»

Kan statsråden forklare hvorfor det ikke har noen betydning for kronekursen om man unnlater å kjøpe kroner for å dekke det oljekorrigerte underskuddet, samt hvilke antakelser som ligger til grunn for denne konklusjonen?

BEGRUNNELSE:

I en forskningsartikkel i Journal of Post Keynesian Economics 20. desember 2018, «Paradox of plenty: Norway's macroeconomic policy dilemmas during the oil price crash, 2014-15», av Sashi Sivramkrishna hevdes det blant annet at:

“Norway's decision to instead adhere to the fiscal rule gives rise to several interesting macroeconomic dilemmas; rather than enabling the use of fiscal policy as the primary countercyclical policy tool, it not only constrains the quantum of fiscal spending but adversely affects the foreign exchange rate thereby transferring the onus onto monetary policy to stabilize the economy.” (s. 6)

Kort sagt hevdes det at bruk av oljepenger (veksling av valuta til kroner) har en negativ virkning på kronekursen. Artikkelen argumenterer videre for at et alternativt scenario, der økt pengebruk over statsbudsjettet motsvares med salg av obligasjoner fra Norges Bank (eller eventuelt

økte skatter), ikke vil ha den samme effekten på kronekursen – og for den del også gi økt fleksibilitet i finanspolitikken.

“By running fiscal deficits, “funded” by issuance of national government debt, it would have also allowed the domestic private sector to increase its net financial asset accumulation outside the private sector and/or the foreign sector while pursuing their deleveraging goals. In other words, the policy space available to Norway could have extended [...]” (s. 21)

Svar:

Jeg viser til mitt svar til representanten Fylkesnes av 19. februar 2020. Representanten gjentar sitt spørsmål om konsekvensene av ulike måter å finansiere en offentlig utgiftsøkning.

Når bruken av oljepenger i statsbudsjettet øker, innebærer det enten at det offentlige beslaglegger mer av samfunnets ressurser eller økt kjøpekraft for privat sektor gjennom skattelettelser. Det vil kreve økte ressurser til offentlig/skjermet sektor, som helt eller delvis vil komme fra konkurranseutsatt sektor. Den reelle kronekursen vil da appresiere slik at konkurranseutsatt virksomhet fortrenses. Denne virkningen av finanspolitikken vil gjelde tilsvarende i Norge hvor staten kan trekke på Statens pensjonsfond utland, som i andre land hvor staten må lånefinansiere sine underskudd.

Skulle de økte utgiftene derimot finansieres med økte skatter, som har en inndragende effekt, er det er grunn til å tro at kronestyrkingen blir vesentlig mindre. Det vil være

det samme som en mindre økning i oljepengebruken og en mindre svekkelse av den kostnadmessige konkurranseevnen, dvs. en mindre styrking av den reelle kronekursen.

For øvrig vedtok Stortinget nylig i lov om Statens pensjonsfond at «Staten skal ikke lånefinansiere utgifter på statsbudsjettet så lenge det er midler i Statens pensjonsfond utland». Et gjeldsopptak slik representanten foreslår, ville være i brudd med loven.

SPØRSMÅL NR. 1129

Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 10. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Vil ministeren vurdere, i den prekære situasjonen landet står oppe i og i det presset som legekantorene dermed opplever, vurdere å innføre en midlertidig ordning hvor foreldrene får fullmakt til å dokumentere elevenes fravær på videregående skoler?

Endringen er midlertidig og gjelder for perioden 4. mars 2020 til 1. august 2020.

Jeg er glad for at vi kan bidra med å legge til rette for at helsevesenet nå får brukt sine ressurser på best mulig måte.

BEGRUNNELSE:

Både alarmsentral, fastlegene og helsepersonell forøvrig er midt inne i travle tider i disse dager. Coronaviruset har allerede ført til at mange blir satt i karantene, mange må testes og mange mennesker er svært bekymret.

I denne situasjonen burde skolene derfor få lov til å innføre en ordning hvor foresatte får fullmakt til å skrive dokumentasjon på fravær i videregående skole. En ordning som gjerne må være midlertidig til vi får evaluert fraværsordningen. Men nå er altså fastlegesystemet SÅ presset og enkelte leger har sågar har uttrykt bekymring for at hele fastlegesystemet bryter sammen om de ikke får færre oppgaver.

Svar:

I forbindelse med håndteringen av koronaviruset er det viktig at helsepersonell får bruke kapasiteten sin på de som trenger det mest. Helsemyndighetene har også bedt om at elever som har fravær av helsemessige grunner, slipper å gå til fastlegen for å få dokumentert fraværet sitt i perioden vi er inne i nå.

Vi har derfor gjort en midlertidig endring i reglene om fraværs grensen, ved at elever med fravær av helsegrunner ikke trenger å få dokumentert fraværet sitt. Det holder nå at elevene legger fram bekreftelse på fraværet fra en forelder, eventuelt egenmelding fra myndige elever. Endringen gjelder også for føring av fravær på vitnemål og kompetansebevis i grunnskolen og videregående skole.

SPØRSMÅL NR. 1130**Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 9. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Det har vist seg at ingen norske entreprenører har lagt inn tilbud på bygging av Sotrasambandet, slik mange av oss advarte mot pga. OPS-løsning og valget av enormt stor samlet kontrakt.

Ser statsråden en sammenheng med disse forutsetningene og null norske entreprenørtilbud, og hvilke grep vil statsråden ta for å øke norsk deltakelse, både i dette prosjektet og framtidige, store prosjekter?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er denne saken i Bergensavisen: <https://www.ba.no/ingen-norske-selskaper-vil-bygge-sotrasambandet/s/5-8-1243950?access=granted>

Svar:

Ved behandlingen av Prop. 41 S (2017-2018) og Innst. 270 S (2017-2018) Gjennomføring av rv. 555 Sotrasambandet i Hordaland som OPS-prosjekt med delvis bompengefinansiering, sluttet Stortinget seg til at rv. 555 Sotrasambandet i Hordaland blir gjennomført som OPS-prosjekt (offentlig-privat samarbeid). OPS er en av flere kontraktsformer som kan være hensiktsmessig for veiprosjekter og som bidrar til en differensiert kontraktstrategi i veisektoren. Regjeringen mener at OPS kan være en formålstjenlig organisering av utbygging, drift og vedlikehold av transportinfrastrukturen, som bidrar til kostnadseffektiv prosjektgjennomføring og innovasjon både i tekniske løsninger og i byggemetoder.

En OPS-kontrakt inngås med et OPS-selskap, ikke et entreprenørselskap. OPS-selskapet etableres for å gjennomføre den konkrete kontrakten det opprettes for. Ofte etableres OPS-selskap av både finansielle aktører og utbyggingsaktører. Videre er det OPS-selskapet som inngår kontrakt med entreprenører, leverandører og rådgivere for gjennomføring av utbyggingsprosjektet. OPS-markedet for infrastrukturprosjekter er internasjonalt og i den norske OPS-porteføljen på veiområdet har man så langt erfart god konkurranse, med deltakelse fra både nasjonale og internasjonale aktører. Riksvei 555 Sotrasambandet utgjør et unntak i så måte, men jeg forventer senere i gjennomføringen å se norsk deltagelse, både fra rådgivende ingeniører og entreprenører for utførelsen av arbeidene.

At det denne gangen er fire utenlandske OPS-selskaper som har meldt sin interesse for OPS-prosjektet, kan ha sammenheng med at de nasjonale aktørene ikke har hatt

mulighet til å påta seg en så stor risiko som kontrakten for Sotrasambandet krever. Den store risikoen skyldes både prosjektets størrelse og karakter, med en stor hengebro, omfattende tunnelbygging i tettbygde områder og krevende logistikk for byggearbeidene. Med OPS ses utbygging, drift og vedlikehold i sammenheng av det ansvarlige OPS-selskapet. For Sotrasambandet er vurderingen at man ikke vil kunne oppnå effektiv og hensiktsmessig drift og vedlikehold av prosjektet dersom det deles opp i flere mindre kontrakter. Driftsperioden vil da ikke være attraktiv for investeringsmarkedet på grunn av en forholdsmessig for stor risiko.

I Norge har vi en relativt liten OPS portefølje sammenlignet med andre europeiske land. Hvert OPS-prosjekt gir mulighet for å høste erfaring og bygge opp kompetanse innen denne typen kontrakter og muliggjør også erfaringsoverføring til utvikling av mer tradisjonell prosjektgjennomføring. Ved å nyttiggjøre denne erfaringen har vi særlig de senere årene sett at Norge er helt i front hva gjelder konkurranse- og kontraktsutvikling også i tradisjonelle anskaffelser i veisektoren.

SPØRSMÅL NR. 1131**Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 11. mars 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Kan statsråden skissere mulige løsninger kommunen kan bruke for å hjelpe en næringsaktør i denne saken?

BEGRUNNELSE:

FrP ønsker at plan- og bygningsloven skal praktiseres som en JA-lov og at man skal lete etter grunner å si ja til folk fremfor grunner til å si nei. Dessverre opplever alt for mange å møte på vanskeligheter og byråkrati knyttet til plan- og bygningssaker.

E24 skriver 1. mars om en sak som må sies å være svært spesiell og det er vanskelig å ikke være enig i at byråkratiet oppleves som urimelig.

I rundt 90 år har det vært tannlegekontor i lokalene til Odd Erik Rogndahl - ulovlig, mener Oslo kommune - og viser til en tegning fra 1916 står det i saken.

– Det er eiers ansvar å følge med på reguleringsplanen, og vite hva som gjelder for sin eiendom, opplyser Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune. Altså mener kommunen at eieren som kjøpte bygget i 1991 skulle satt seg inn i om bygget ble tatt i bruk til tannlege før eller etter 1924 da bruksendringer ble søknadspliktig. Når Rogndahl kjøpte seksjonen fikk han opplyst at dette var en seksjon til næring. Noe grunnboksutskriften som E24 har fått i hende bekrefter.

Nå vil kommunen ilegge han 30 000 kroner i bot for denne saken.

Dette strider mot sunn fornuft og folk flest sin rettsoppfattelse og noen burde skjæret igjennom for å unngå at man må bruke tid på slike saker.

Svar:

Det er kommunene og fylkesmennene som har delegert myndighet til å behandle og avgjøre byggesaker etter plan- og bygningsloven. Jeg kjenner ikke saken annet enn fra medieomtalen, og jeg konstaterer at E24 i en artikkel 3. mars skriver at kommunen på bakgrunn av nye opplysninger har bestemt seg for å avslutte Rogndahls sak. Redegjørelsen nedenfor gis derfor på generelt grunnlag.

Kommunen har etter plan- og bygningsloven plikt til å forfølge ulovligheter som de blir gjort kjent med. Kommunen kan som utgangspunkt ikke la være å forfølge lovbruddet. Hensikten er å sikre etterlevelse og respekt for regelverket, og ivareta befolkningens tillit til forvaltningen. Samtidig kan et ulovlig forhold, for eksempel ulovlig bruk av lokaler til næringsvirksomhet, gjøres lovlig ved

at den som bruker lokalene søker om og får tillatelse til bruksendringen i ettertid.

Når et bygg er oppført, kan det brukes til det formålet det er gitt byggetillatelse for. Bruksendringer forutsetter vanligvis en søknad om tillatelse. Det sentrale hensynet bak søknadsplikten for bruksendring, er at kommunen skal få mulighet til å vurdere den nye bruken opp mot kravene i regelverket. Ny bruk kan medføre nye krav til tiltaket eller bruken av byggverket, for eksempel knyttet til brannsikkerhet, parkeringsforhold, støy, planløsning, ventilasjon og tilgjengelighet. Dette er forhold som kommunen ikke har fått anledning til å vurdere tidligere. Hvis det ikke er søkt om tillatelse i slike tilfeller, er bruken derfor ulovlig. Det gjelder uavhengig av om det er tidligere eier som skulle ha sendt inn søknad om bruksendring. Det er den som til enhver tid bruker lokalene, som er ansvarlig for at regelverket etterlevs.

Når man søker om etterfølgende tillatelse, kan man også søke om unntak fra tekniske krav. Kommunen har på visse vilkår mulighet til å gi tillatelse og sikre fortsatt bruk av lokalene, uten at alle tekniske krav er oppfylt. Det kan for eksempel være aktuelt dersom krav til parkeringsplasser eller tilgjengelighet ikke er mulig å oppfylle i tilknytning til lokalene det søkes om bruksendring for. Det må i så fall framgå av søknaden hvorfor det søkes om unntak fra tekniske krav. Bakgrunnen for denne regelen er at kommunen skal ha mulighet til å legge til rette for at bygninger fortsatt skal kunne brukes, i stedet for å stå tomme eller forfalle.

Jeg har forståelse for at dagens regelverk i saker som denne kan oppfattes som komplisert og vanskelig å forstå. I departementet pågår det et lovarbeid for å revidere regelverket for eksisterende bygg i plan- og bygningsloven. Forslaget har vært på høring. Her er bruksendringer et tema. Forslagene til lovendringer for eksisterende bygg skal gjøre det enklere for eiere å endre eiendommen sin etter egne ønsker og behov. Det skal bli lettere å forstå reglene og vite hvilke krav som gjelder. Det skal også bli lettere å søke om og få unntak fra tekniske krav.

SPØRSMÅL NR. 1132**Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 10. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Vil regjeringen sørge for at krav om tilbakebetaling fra Nav-brukere som er i ferd med å tilbakebetale gjeld der skatt er inkludert, stilles i bero inntil kravets netto størrelse er avklart?

BEGRUNNELSE:

Skatteetaten talte ved årsskiftet 41 000 Nav-brukere som holder på å betale tilbake feilutbetalt Nav-støtte på til sammen 2,8 milliarder kroner til Nav. Det opplyses at arbeidet med å fjerne skatten fra denne gjelden er i gang, men kan vare frem til sommeren 2021. Inntil videre betyr dette at Nav-brukerne med feilutbetalt støtte betaler tilbake for høye beløp fordi etaten har krevd tilbake både ytelsen og skatten, selv om skatten er trukket fra før utbetaling. Disse brukerne betaler dermed tilbake på en gjeld som inkluderer penger de aldri har fått på konto.

Svar:

Departementet er kjent med at Skatteetaten har endret skattebetalingsforskriften fra 1.1.2020. Nav har endret praksis fra samme dato, slik at denne problemstillingen ikke gjelder nye saker etter dette tidspunkt.

På saker før 2020, opplyser Arbeids- og velferdsdirektoratet at etaten arbeider intensivt for at brukere ikke skal måtte betale tilbake mer enn de har fått utbetalt etter skatt. Disse sakene gjennomgås nå av etaten. For brukere som er ferdige med å betale tilbake dette beløpet, vil innkrevingen bli stilt i bero så snart dette lar seg gjennomføre. Dette vil skje senest innen utgangen av mars 2020.

For brukere som fortsatt har et restkrav fra Nav ut over skattebeløpet, vil ikke innkrevingen bli stilt i bero. Etaten erfarer at brukere ofte ønsker å bli ferdig med å nedbetale det de skylder. Her vil etaten bli ferdig med å behandle sakene innen utgangen av 2020, slik at brukere unngår å betale tilbake noe de ikke har fått utbetalt. Fremdriften i arbeidet er slik at de fleste av disse sakene vil være ferdigbehandlet allerede sommeren 2020.

SPØRSMÅL NR. 1133**Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden å rydde opp i uklarhetene som oppstod som følge av endring i blåreseptforskriften, og hva vil han gjøre for de som er feilfakturert i dag?

BEGRUNNELSE:

Endringer i blåreseptforskriften fra 1 januar 2018 har ført til uklarheter rundt finansiering av behandling av sjeldne sykdommer. Blant annet reagerer Pasient- og brukerombudet på at endringer har trådt i kraft uten at ansvaret har vært tydelig avklart.

Svar:

Jeg vil starte der jeg startet i mitt svar til stortingsrepresentant Kjersti Toppe. Dette er en sak som tas på alvor. Av hensyn til pasientene det gjelder og av hensyn til tilliten til helsetjenestene våre.

De regionale helseforetakene er i gang med skaffe seg en oversikt over hvor mange pasienter saken omfatter og hvordan helseforetakene vil følge opp pasientene.

Utgangspunktet er at behandling som igangsettes av det offentlige, finansieres av det offentlige, uavhengig av finansieringskilde. Det gjelder også for utprøvende behandling. I den nasjonale veilederen for utprøvende behandling står det at når en utprøvende behandlingsme-

tode tilbys i det offentlige utenfor en klinisk studie, skal finansiering være avklart før behandlingen tilbys.

Stortingsrepresentanten spør om jeg vil rydde opp i uklarehetene som oppstod som følge av endringen i blåreseptforskriften. Mitt svar til det er som følger.

Selv om det ble informert om regelverksendringer gjennom ulike kanaler, viser sakene som er omtalt i media den siste tiden at informasjonen ikke er godt nok tatt opp i tjenesten. Inntrykket er at tidligere praksis har vært videreført og at det har vært en økning i antall avslag på søknader om stønad fra folketrygden. Jeg har innhentet tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet som viser at det nå gjennomføres tiltak for å sikre etterlevelse av endringene i blåreseptforskriften.

Jeg har for inneværende år gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å utvikle og etablere felles rammeverk/kriterier for utprøvende behandling som kan tilbys enkeltpasienter etter en individuell vurdering, i tråd med de nasjonale prinsippene for utprøvende behandling. De

regionale helseforetakene har informert meg om at de i sin oppfølging av oppdraget har konkludert med at oppdraget også skal omfatte i) konsensusbasert, off-label legemiddelbehandling som har vært brukt for pasientgrupper i sykehus i lengre tid, men hvor effektdokumentasjonen er utilstrekkelig for finansiering etter blåreseptforskriften, ii) etablering av et godt og pasientvennlig system for hvordan utgifter til pasientadministrerte, helseforetaksfinansierte legemidler skal belastes det enkelte helseforetak og iii) sørge for at utprøvende behandling inkluderes i anskaffelsesgrunnlag ved utlysning av anbud på legemidler. Dette er problemstillinger som favner denne saken.

Inntil et slikt felles rammeverk er fastsatt og finansieringsordningen er avklart, har de regionale helseforetakene gitt tilbakemelding om at de, i samarbeid med helseforetakene, vil finne midlertidige løsninger for hvordan utgifter til pasientadministrerte, helseforetaksfinansierte legemidler skal belastes det enkelte helseforetak.

SPØRSMÅL NR. 1134

Innlevert 2. mars 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Helseministeren har snakket om å styrke primærhelsetjenesten og fastlegeordningen, men kuttet i Helsebiblioteket rammer nettopp dem.

Hva vil helseministeren gjøre med det?

BEGRUNNELSE:

Helsebiblioteket har gjennom mange år vært framholdt som en stor suksess innenfor tilgang til oppdatert kunnskap om helse, og som måte å gjøre digitale ressurser tilgjengelig på. Helsebiblioteket har inngått nasjonale avtaler om tilgang til tidsskrifter, databaser og andre digitale ressurser som har vært gjort tilgjengelig for studenter og forskere, og ikke minst helsepersonale over hele landet – både i helseforetakene og i kommunene.

Når Helsebiblioteket har inngått slike avtaler som omfatter hele landet, har det ikke vært vesentlig dyrere enn om de skulle inngå det bare for en begrenset brukergruppe.

Nå sliter Folkehelse økonomisk samtidig som lav kronkurs gjør at utenlandske digitale ressurser blir dyrere. Fra 1. mars vil derfor Helsebiblioteket si opp flere avtaler.

Det er Tidsskriftspakkene PsycARTICLES og ProQuest Health Research Premium Collection går ut av HB. PsycARTICLES inneholder ca. 120 tidsskrifter innen psykisk helse og ble kjøpt inn i forbindelse med opptrappingsplan for psykisk helse. ProQuest er den største pakken med over 4000 tidsskrifter og dekker et bredt spekter av temaer innen medisin og helsefag.

Dette presser utgiftene over på utdanningsinstitusjonene som må inngå separate avtaler med PsycARTICLES og ProQuest. Det er ingen tvil om at det vil koste mange ganger så mye som det helsebiblioteket sparer på å si opp sin avtale. I tillegg vil det bety at alle brukere i helsevesenet utenom uh-institusjonene mister tilgang.

Dette er altså et eksempel på at en nedskjæring i Helsebiblioteket fører til et dårligere tilbud, økte offentlige utgifter og kanskje mindre tilgang til god fagkunnskap.

Svar:

Regjeringen bygger sin politikk på en effektiv bruk av felleskapets ressurser. Gjennom avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen forutsettes det at statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive. Re-

gjeringen har derfor ikke bare foretatt generelle kutt, men også besluttet sammenslåinger og omorganiseringer for å gjøre omstillingen mulig. Folkehelseinstituttet har de siste årene gjennomgått og effektivisert hele virksomheten. Krav til effektivisering og omstilling vil nødvendigvis medføre at omfanget av en del oppgaver og tjenester vil bli redusert. Det vil også kunne påvirke Helsebiblioteket. Jeg er kjent med at kostnadene til innkjøp av kunnskapsressurser til tjenesten Helsebiblioteket har økt på grunn av en betydelig prisøkning fra forlagenes side og ugunstige valutavingninger og kronekurs. Tjenesten drives av Folkehelseinstituttet og finansieres i hovedsak av instituttets driftsbevilgning. Folkehelseinstituttet arbeider for å opprettholde tilbud og høy kvalitet, men når kostnadene øker må instituttet tilpasse drift og utvikling av Helsebiblioteket deretter. Jeg er kjent med at det pågår et strategisk arbeid med tanke på Helsebibliotekets framtidige tilbud av kunnskapsressurser. Det kan f.eks. være aktuelt å vurdere brukerbetaling i samråd med kommuner og RHF-ene.

Jeg viser også til regjeringens arbeid med å legge til rette for åpen tilgang. Granavolden-plattformen slår fast at regjeringen vil gjøre forskningen mer tilgjengelig ved å stimulere til mer åpen forskningsformidling og mer åpne data. Dette er et stort internasjonalt omstillingsarbeid som vil ta tid, men som vil bedre situasjonen og gi bedre tilgang til fagkunnskap i tjenesten.

Agenda Kaupang gjorde i 2018 en evaluering av Helsebiblioteket. Denne viste at primærhelsetjenesten prioriterte tilgang til oppslagsverk, retningslinjer, veiledere og fagprosedyrer. Disse ressursene vil fortsatt ligge i Helsebiblioteket. Et sentral oppslagsverk er Norsk elektronisk legehåndbok (NEL). Dette ligger i dag ikke i Helsebiblioteket, men de aller fleste fastleger abonnerer selv direkte på dette. Det er derfor ikke grunn til å vente at innstrammningene i Helsebiblioteket vil få betydelige konsekvenser for primærhelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1135

Innlevert 3. mars 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Ser statsråden hvordan helsetjenestene vil kunne rammes av dette, for eksempel fastleger og psykologer, og ellers hvilke konsekvenser dette kan få for fagfolk og pasienter?

BEGRUNNELSE:

Helsebiblioteket.no avtaler nasjonale lisenser for kostbare medisinske databaser og forsknings artikler som deretter er gratis tilgjengelig for alt helsepersonell i Norge. Årlige kutt og dårligere tilgang øker forskjellene mellom store helseinstitusjoner og primærhelsetjenesten. Helsebiblioteket.no har vært og er et stabilt og forutsigbart felles tilbud.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 1134 fra stortingsrepresentanten Nicholas Wilkinson til skriftlig besvarelse om kutt i Helsebiblioteket. Jeg er kjent med at kostnadene til innkjøp av kunnskapsressurser til tjenesten Helsebiblioteket har økt på grunn av en betydelig prisøkning fra forlagenes side og ugunstige valutavingninger og kronekurs.

Tjenesten drives av Folkehelseinstituttet og finansieres i hovedsak av instituttets driftsbevilgning. Folkehelseinstituttet arbeider for å opprettholde tilbud og høy kvalitet, men når kostnadene svinger og kostnadene øker må instituttet tilpasse drift og utvikling av Helsebiblioteket deretter. Jeg er kjent med at det pågår et strategisk arbeid med tanke på Helsebibliotekets framtidige tilbud av kunnskapsressurser. Det kan f.eks. være aktuelt å vurdere brukerbetaling i samråd med kommuner og RHF-ene.

SPØRSMÅL NR. 1136**Innlevert 3. mars 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 10. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Under interpellasjonsdebatten om kommersialiseringen av barnehagesektoren 27.02.20 sa statsråden "Dette vil føre til et bedre og mer effektivt tilsyn med private aktører, sånn at vi får mer informasjon om at det offentlige tilskuddet og foreldrebetalingen faktisk brukes på barna – og kanskje noen av konspirasjonsteoriene rundt barnehagedriften også kan avlives".

Hva slags konspirasjonsteorier mener statsråden at finnes rundt barnehagedrift, hvem mener statsråden at står bak det, og kan statsråden vise til konkrete eksempler på spredning av slike teorier?

Svar:

Halvparten av alle barnehagebarn går i dag i en privat barnehage. Denne regjeringen er for private barnehager og ønsker å ivareta mangfoldet av eierstrukturer og barnehager med ulike profiler. Private barnehager sikrer dermed større valgfrihet for foreldre.

Barnehagesektoren har gått gjennom store endringer de siste ti årene. Fra å være en sektor under utbygging, er den i dag tilnærmet fullt utbygget i store deler av landet. Private barnehageeiere har i denne perioden vært aktive pådrivere som har bygget opp mer profesjonelle og større enheter. Flere av de større aktørene har satsset på egne utviklingsprogrammer og er dermed en viktig bidragsyter til innovasjon i barnehagesektoren.

Utviklingen av den private delen av barnehagesektoren har tidvis blitt fremstilt overveiende negativt, hvor det hevdes at eiere av private barnehager utelukkende er velferdsprofitører som tar ut store verdier fra barnehagesektoren. Dette er en svært uheldig fremstilling av viktige bidragsytere i barnehagesektoren. Samtidig er jeg klar over at vi har behov for mer og bedre informasjon om bruken av de offentlige tilskuddene og foreldrebetalingen hos de private barnehagene. Jeg mener et mer effektivt tilsyn med private aktører vil vise at den negative fremstillingen ikke er representativ for sektoren som helhet.

Jeg er samtidig glad for å se at det er en aktiv debatt om utviklingen av barnehagesektoren. Det er en stor sektor som er viktig for norske barnefamilier. Foreldreundersøkelser viser at foreldrene er veldig fornøyd med barnehagene. Jeg ønsker et positivt debattklima som støtter opp under det daglige kvalitetsarbeidet i både kommunale og private barnehager. Jeg opplever at engasjementet for å drive gode barnehager er minst like stort hos private eiere som hos kommunale.

Etter planen vil lovproposisjonen om ny regulering av private barnehager bli lagt fram for Stortinget våren 2020. I arbeidet med denne lovproposisjonen har departementet vært opptatt av å få et bredt kunnskapsgrunnlag om den private delen av barnehagesektoren, og mottatt i alt 10 ulike rapporter. Dette gir oss et godt grunnlag for å utvikle sektoren videre.

SPØRSMÅL NR. 1137**Innlevert 3. mars 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 11. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hålogalandsveien i Nordland er lagt opp som et stort OPS-prosjekt.

Vil statsråden bruke de erfaringene en nå har gjort seg ved OPS-prosjektet Sotrasambandet hvor det kun er uten-

landske entreprenører med i konkurransen, og legge mer til rette for Norsk anleggsbransje?

BEGRUNNELSE:

Det er nå klart at det kun er utenlandske entreprenører som er med i konkurransen i OPS-prosjektet Sotrasam-

bandet. En samlet norsk anleggsbransje har advart både mot så store prosjekt som OPS men de har også bedt om at store prosjekt deles opp slik at også norske entreprenører kan konkurrere.

I 2017 regnet Samfunnsøkonomisk analyse på forskjellen mellom å tildele en kontrakt på 1 mrd. kroner til en norsk entreprenør og en utenlandsk entreprenør (60 % import). Verdiskapingen faller fra 740 mill. kr til 285 millioner kr. Tilsvarende faller skatteinntektene fra 232 mill. kr til 79 mil.l kr, og antall nye årsverk faller fra 860 til 320. I tillegg forsvinner kompetansen til utlandet. Dette er en uheldig utvikling som krever at en tar viktige grep i utformingen av anbudsstrategi.

Svar:

Jeg vil vise til at E10/Rv85/Rv83 Hålogalandsvegen er det siste av de tre nye OPS-kontraktene som regjeringen har foreslått gjennomført i vegsektoren. Det første av de tre prosjektene, Rv 3/25 Løten – Elverum nærmer seg allerede trafikkåpning og prosjektet er gjennomført med norske aktører. Prosjektet er gjennomført på kortere tid enn antatt, og til en lavere pris enn antatt. Det var stor interesse i markedet for prosjektet, og både norske og utenlandske aktører deltok i konkurransen om denne OPS-kontrakten.

For det neste OPS-prosjektet, Rv 555 Sotrasambandet pågår nå kvalifikasjon av aktører som skal delta i selve konkurransen. Så langt ser vi at hovedaktørene som søker om å bli kvalifisert for prosjektet er svært store europeiske og asiatiske aktører. Årsaken til dette er som antatt at risikoen i OPS-kontrakten for Sotrasambandet blir vurdert som stor, både som følge av prosjektets størrelse og egenart, med en stor hengebru og krevende gjennomføring i

tettbygd område. Vi forventer at norske aktører vil delta som underleverandører for selve gjennomføringen av prosjektet.

Hålogalandsvegen er også et stort prosjekt, men et prosjekt som ikke har den samme forventede risiko som Sotrasambandet. I tillegg arbeides det nå med en fordeling av risikoen i prosjektet, slik at OPS-kontrakten for Hålogalandsvegen skal kunne bli mer attraktiv for flere aktører, også norske. Det pågår derfor nå også dialog både med norske og utenlandske aktører for best mulig å kunne tilpasse risikodelingen i OPS-kontrakten til hva markedet ønsker.

Gjennomføring av vegprosjekter ved bruk av OPS-kontrakter er en av flere kontraktsformer som kan være hensiktsmessig. OPS-kontraktene som så langt er gjennomført i vegsektoren har gitt nyttige erfaringer som også benyttes ved tradisjonelle gjennomføringsmodeller. Dette er også noe av hensikten med de nye OPS-prosjektene som det nå arbeides med, i tillegg til at det antas som hensiktsmessig å gjennomføre de aktuelle prosjektene ved bruk av OPS-kontrakter.

En gjennomføring av prosjekter ved bruk av OPS medfører av selve kontrakten inngås med et OPS-selskap. Aktørene i et OPS-selskap er både finansielle aktører og entreprenører. OPS-selskapet inngår så kontrakt med en eller flere entreprenører. Så lang har vi ikke et eget norsk OPS marked for infrastrukturprosjekter, men prosjektene som er gjennomført har bidratt til å øke denne type kompetanse også hos norske aktører. Jeg håper dette nå kan bidra til at også norske aktører viser interesse for Hålogalandsvegen.

SPØRSMÅL NR. 1138

Innlevert 3. mars 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 11. mars 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det serveres norsk kjøtt til norsk sokkel i framtiden?

BEGRUNNELSE:

Det meste av kjøttet som spises i Nordsjøen eller off-shore, er importert. Dette er det mange som synes er et stort

paradoks. Det burde være helt naturlig å spise norsk produsert kjøtt på norsk sokkel.

Svar:

Importvernet for landbruksvarer er en bærebjelke i norsk landbrukspolitikk. For kjøttvarer bidrar importvernet til å sikre avsetningen av norske kjøttvarer på det innenlandske markedet.

Det norske tollområdet er avgrenset til det norske fastlandet med tilhørende territorialfarvann. Territorialgrensen går 12 nautiske mil utenfor fastlands-Norge. Det er kun innenfor dette området importvarer kan ilegges toll.

Norske boreplattformer og oljeinstallasjoner ligger i all hovedsak utenfor det norske tollområdet, og er dermed ikke omfattet av norske tollsatser. Operatørene på kontinentalsokkelen står dermed fritt til å hente matforsyninger til eget bruk uten å betale toll, og fra alle land. Etter den norske tollforskriften kan også norske proviantører levere importvarer tollfritt til petroleumsvirksomheten utenfor det norske tollområdet.

Oljeinstallasjonene på sokkelen baserer i stor grad sin forsyning av meierivarer og egg på norske produkter, mens en stor andel av kjøttvarene har opprinnelse i andre land.

Oljearbeidernes fagorganisasjon har reist spørsmålet om ikke kjøttforbruket på sokkelen bør dekkes av norsk produksjon framfor importert vare. Det stilles spørsmål ved hvorfor kjøtt importeres fra andre verdensdeler, når norsk landbruk kan tilby trygge kvalitetsvarer produsert på en miljø- og dyrevennlig måte. Oljearbeiderne ber derfor om norsk kjøtt på norsk sokkel.

Jeg mener at oljearbeiderne her stiller et høyst betimelig spørsmål, som særlig er en utfordring til oljebransjen. Det bør være en målsetting at mest mulig av maten som serveres på norsk sokkel kommer fra norsk produksjon. Jeg mener således at landbruket og matindustrien nå bør sette seg sammen med oljebransjen, og finne en løsning til beste både for oljearbeiderne, norsk matproduksjon og miljøet.

SPØRSMÅL NR. 1139

Innlevert 3. mars 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 13. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for at Finnmarkssykehuset fremover ikke skal tappes for økonomi og ressurser, fordi man i forbindelse med tidligere fristbrudd er innelåst i avtaler med private firmaer innenfor psykisk helsevern som man ikke kommer seg ut av, vil helseministeren la sykehusene få større innsynsrett i hva de betaler for til private firma i slike saker, og vil helseministeren gi sykehusene en mulighet til å ta pasienter i privat behandling tilbake, når man har fått på plass behandlingskapasitet i egen regi?

BEGRUNNELSE:

Finnmarkssykehuset har siden 2012 hatt utgifter på over 70 millioner til private firma i forbindelse med fristbrudd innen psykisk helsevern. Per januar 2020 var det fortsatt 36 fristbruddpasienter i behandling hos private firma innen psykisk helsevern, som må dekkes av Finnmarkssykehuset. De private selskapene tar opptil 7500 kr i be-

taling per behandlingstime. Finnmarkssykehuset har ikke innsynsrett i hvilke pasienter som blir behandlet. De har heller ikke mulighet for selv å ta pasientene tilbake til behandling i egen regi, selv ikke når tilstrekkelige ressurser og kompetanse tilsier at det er mulig.

Over samme periode har Helse Nord gjennomført kutt i budsjettammen til Psykisk Helsevern i Finnmarkssykehuset, med et rammekutt på 60 millioner fra 2010 til 2019, hvilket utgjør 30% av rammen til psykisk helsevern i Finnmarkssykehuset.

I 2017 kunne NRK melde at Finnmarkssykehuset på grunn av presset økonomi hadde måttet kutte 62% av stillingene i de akuttpsykiatriske teamene i Finnmark, og avvikle ambulante tjenester til Finnmarks befolkning. Etter Helse Nords budsjettkutt på 20 millioner i 2019 uttalte leder av Mental Helse Linn Berg-Heggelund i Altaposten at hun var rystet over disse nye kuttene, og pekte på at de var stikk i strid med regjeringens uttalte ambisjoner om økt satsing på rus og psykisk helsevern.

Samtidig som det kuttes i den offentlige tildelte rammen, må i tillegg Finnmarkssykehuset bære utgifter på opptil 13 millioner i året der private firma behandler tidligere fristbruddpasienter innen psykisk helsevern, der sykehuset er uten mulighet for å kontrollere fakturaene, medvirke i avklaringen av når en pasient er ferdigbehandlet eller ta pasienten tilbake til behandling i egen regi.

Svar:

Jeg vil innledningsvis redegjøre for pasientenes rettigheter i forbindelse med fristbrudd i spesialisthelsetjenesten. Pasienten har i henhold til pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2 rett til å få et tidspunkt for oppmøte i spesialisthelsetjenesten og en juridisk frist for når helsehjelpen senest skal settes i gang. Tidspunktet for oppmøte skal settes før den juridiske fristen er gått ut. Det er følgelig ikke anledning for spesialisthelsetjenesten å planlegge uforutsvarlige pasientforløp. Dersom spesialisthelsetjenesten ikke klarer å finne et tilbud til pasienten innenfor den juridiske fristen for når helsehjelp senest skal gis, skal spesialisthelsetjenesten umiddelbart kontakte HELFO. Denne meldeplikten gjelder altså ikke bare ved fristbrudd, men allerede når sykehuset ser at fristen ikke kan overholdes. I 2013 vedtok Stortinget endringer i pasient- og brukerrettighetsloven som blant innebar at det er spesialisthelsetjenesten, og ikke pasienten, som skal kontakte HELFO dersom de ikke er i stand til å oppfylle den juridiske fristen for når helsehjelp senest skal gis.

Dersom spesialisthelsetjenesten må kontakte HELFO, skal deretter HELFO kontakte pasienten for å høre om vedkommende er interessert i å få et alternativt tilbud gjennom HELFO. I de tilfeller hvor HELFO ikke får tak i pasienten, må HELFO likevel starte arbeidet. Det er imidlertid pasienten som skal ta stilling til om han eller hun ønsker å benytte seg av det tilbudet HELFO fremskaffer. Det innebærer at HELFO på et eller annet tidspunkt må etablere en kontakt med pasienten, slik at pasienten kan gi uttrykk for hva han eller hun ønsker.

Pasienten står altså fritt til å velge om han eller hun ønsker å benytte seg av det tilbudet HELFO fremskaffer eller bli stående på venteliste hos det opprinnelige sykehuset. Sykehuset må imidlertid informere pasienten om konsekvensene av å bli stående på venteliste, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 3-1.

Jeg har forelagt spørsmålet for Helse Nord RHF. Det regionale helseforetaket opplyser at Finnmarkssykehuset HF har løpende oppmerksomhet på omfordeling av pasienter innad i Finnmark for å overholde behandlingsfristen, eller ved korttidsansettelse/innleie av helsepersonell for å dekke opp for manglende behandlingsskapasitet innen psykisk helsevern. Når alle stillinger er besatt, taler den enkelte poliklinikk vanlig sykefravær og et visst fravær i forbindelse med utdanning/spesialisering av an-

satte. Uforutsett fravær og ubesatte stillinger utover dette kan føre til fristbrudd.

Videre spør representanten om helseforetakenes innsynsrett i hva faktureringen fra en fristbruddleverandør konkret knytter seg til. Det fremkommer av pasient- og brukerrettighetsloven § 2-2 femte ledd at "spesialisthelsetjenesten kan uten hinder av taushetsplikten gi nødvendige helseopplysninger til HELFO dersom det er nødvendig for å sikre at pasienten får nødvendig helsehjelp innen forsvarlig tid jfr. andre ledd." Tilsvarende bestemmelse finnes ikke når pasienten er overført til fristbruddleverandør, altså når ny behandler har overtatt ansvaret for helsehjelpen. HELFO eller sykehuset kan ikke motta taushetsbelagte opplysninger med hjemmel i denne bestemmelsen. Dette er også bakgrunnen for at innsynsretten i hva faktureringen konkret knytter seg til blir begrenset.

Til slutt spør representanten om helseforetakenes anledning til å ta tilbake pasienter som mottar behandling hos en privat leverandør som følge av fristbrudd. Generelt gjelder at en pasient som allerede har fått et alternativt tilbud fra HELFO vil kunne velge å benytte seg av sykehusets tilbud. Dette gjelder også selv om pasienten allerede har takket ja til HELFOs tilbud, men behandlingsforløpet ennå ikke har startet. Dersom pasienten selv skulle ønske å bytte behandlingssted underveis i behandlingsforløpet, har pasienten også rett til det, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4 annet ledd. Helseforetakene kan ikke kreve at pasienten tilbakeføres når pasienten velger å motta et alternativt tilbud gjennom HELFO.

SPØRSMÅL NR. 1140**Innlevert 3. mars 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 16. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

I forbindelse med fristbrudd innen psykisk helsevern har Finnmarkssykehuset fra 2012 betalt over 70 millioner til private firma.

Hvor mye har hvert av de lokale helseforetakene i Norge betalt til private aktører i forbindelse med slike fristbrudd i henholdsvis 2018 og 2019 innen psykisk helsevern, og hva er summene på nasjonalt nivå for hvert av disse to årene?

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar på spørsmål nr. 1139 fra representanten, der jeg redegjør for pasientenes rettigheter og regelverket rundt fristbrudd i spesialisthelsetjenesten.

Jeg har forelagt spørsmålet for de fire regionale helseforetakene. Helseforetakenes kostnader (i mill. kroner) knyttet til pasientbehandling utført av private leverandører i forbindelse med fristbrudd innen psykisk helsevern fremgår i tabellen nedenfor. Samlet utgjorde disse kostnadene 22,3 mill. kroner i 2018 og 28,6 mill. kroner i 2019.

Helseforetak	2018	2019
Akershus universitetssykehus HF	3,0	2,0
Oslo universitetssykehus HF	0	0
Sykehuset i Vestfold HF	0	0
Sykehuset Innlandet HF	0	0
Sykehuset Telemark HF	0,3	0,9
Sykehuset Østfold HF	0	0
Sørlandet sykehus HF	0	0
Vestre Viken HF	0	0
Sum Helse Sør-Øst RHF	3,3	2,9
Helse Bergen HF	0	0
Helse Stavanger HF	0,6	0,2
Helse Førde HF	0	0
Helse Fonna HF	0	0
Sum Helse Vest RHF	0,6	0,2
St. Olavs hospital HF	0	0
Helse Møre og Romsdal HF	0	0
Helse Nord-Trøndelag HF	0	0
Sum Helse Midt-Norge RHF	0	0
Finnmarkssykehuset HF	13,3	7,9
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	0	0
Nordlandssykehuset HF	5,1	17,6
Helgelandssykehuset HF	0	0
Sum Helse Nord RHF	18,4	25,5
Sum hele landet	22,3	28,6

SPØRSMÅL NR. 1141**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 11. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Vil statsråden se på mulighetene for å oppheve foreldelsesfristene i saker som omhandler seksuelle handlinger begått mot mindreårige, slik som ble gjort for seksuell omgang med mindreårige i 2014?

BEGRUNNELSE:

Høsten 2019 kunne vi lese på NRK om en 40 år gammel mann, som ble frikjent for overgrep, til tross for at han innrømmer å ha utført handlinger som har vært «grenseoverskridende og skadevoldende» mot en 13 år yngre jente, som på tidspunktet for handlingene var fem år gammel. Mannen har innrømt at han fikk den da fem år gamle jenta til å stryke seg i underlivet og at han viste henne pornofilmer. Lagmannsretten frikjente likevel mannen for overgrep, men mannen må likevel betale nær kr. 400.000 i erstatning. Jenta sliter i dag med både depresjoner og PTSD.

Mannen kunne i denne saken ikke dømmes for overgrep blant annet fordi handlingene ligger mange år tilbake i tid. Manglende domfellelse skyldes at det i dag er en viktig juridisk forskjell på seksuell handling og seksuell omgang. Dersom mindreårige i dag blir utsatt for en seksuell handling, starter foreldelsesfristen i det øyeblikket overgrepene tar slutt. Blir mindreårige utsatt for seksuell omgang, blir imidlertid ikke den straffbare handlingen

foreldet og vil kunne straffeforfølges selv etter lang tid. Denne forskjellen eksisterer til tross for den krenkelse seksuelle handlinger begått mot mindreårige utgjør, og til tross for at også handlinger som etter loven ikke klassifiseres som «seksuell omgang» klart må kunne sies å utgjøre et overgrep når de blir begått overfor mindreårige. Mindreårige må ha det samme vernet mot slike handlinger som de har mot seksuell omgang, selv om handlingene har skjedd langt tilbake i tid.

Svar:

Jeg er klar over at foreldelse av straffeansvar noen ganger kan få uheldige utslag. Det gjelder særlig i saker om overgrep mot barn, der fornærmede ofte først er i stand til å fortelle om hendelsene etter at han eller hun har blitt vesentlig eldre. Samtidig tjener foreldelsesreglene viktige formål, slik at en bør være varsom med å helt oppheve foreldelsesreglene for annet enn de aller mest alvorlige forbrytelsene.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte mai 2018 på høring et forslag om forlenget foreldelsesfrist i saker om seksuell handling med barn under 16 år. Forslaget går ut på at foreldelsesfristen på fem år først begynner å løpe når fornærmede har fylt 18 år. Det er til behandling i departementet, og det tas sikte på snarlig oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 1142**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Tore Storehaug****Besvart 11. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Nye legemiddelreglar gjer at Miljødirektoratet ikkje ser det mogeleg å gjennomføre immobilisering av jerv etter 15. februar.

Ser statsråden noko løysing på dette, og er det aktuelt å ta initiativ overfor andre myndighetsnivå for å til dømes å autorisere medarbeidarar i SNO til å gjennomføre bedøving/immobilisering?

GRUNNGJEVING:

I eit brev datert 14. februar meddelar Miljødirektoratet at ein ikkje kan nytte det vanlege bedøvingsmiddelet for å sikre immobilisering av jerv etter 15. februar. Sidan ein må gjennomføre immobilisering før ein tar ut individ ved helikopterjakt for å kjønsbestemme individ, forsvinn denne uttaksmåten i praksis. Ekstraordinære uttak er naudsynte

for å ivareta dei beiteprioriterte områda. Miljødirektoratet peikar på hiuttak framleis vil kunne gjennomførast.

Svar:

Innleiingsvis vil eg vise til at det ikkje er noko nytt at det blir sett strenge vilkår for handtering av potente medikament. Det er naudsynt fordi konsekvensane ved feil handtering kan vere særskild alvorlege, og nokre medikament er også dødelege for menneske i små dosar. Eg er derfor heilt einig i den prinsipielle haldninga om at ein skal vere særskild tilbakehalden med å overlata til andre enn veterinærar å anvende slike medikament.

Ekstraordinære uttak inneber at staten, ved Statens Naturoppsyn (SNO), gjer uttak av jerv i særleg tapsutsette områder for å avverje skader på sau eller tamrein. Dette er per no eit naudsynt verkemiddel for å fylgje opp føringane frå Stortinget i rovviltpolitikken.

Tidlegare år har ekstraordinære uttak av jerv vore praktisert slik at ansvarleg veterinær kan nytte medhjelparar i form av profesjonelt fellingspersonell frå SNO.

Denne vinteren har det oppstått spørsmål kring denne praksisen. Noko som i neste omgang slår direkte inn i handsaminga av ekstraordinære uttak av jerv. Årsaka var nye vilkår frå Statens legemiddelverk knytte til bedøvingsmiddel som medførte at veterinær alltid måtte vere fysisk til stades ved bedøving av jerv. Det blei raskt klart for SNO at ein slik praksis ville gjere det svært krevjande å gjennomføre ekstraordinære uttak og innskrenke effektiviteten. SNO tok difor tidleg i januar kontakt med Statens legemiddelverk og har arbeidd intensivt for å finne ei løysing, noko som viste seg å vere vanskeleg.

Eg kan opplyse at eg, i dialog med helse- og omsorgsministeren og landbruks- og matministeren, som har ansvar for regelverka som er aktuelle i denne saka, no har funne ei løysing i saka. Det inneber at ordninga med ekstraordinære uttak av jerv kan fortsetje som tidlegare år, ved at ein veterinær står ansvarleg for og har tilsyn med arbeidet utført av personell i SNO som har fått opplæring, utan vilkår om fysisk nærvær frå veterinær.

SPØRSMÅL NR. 1143

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 11. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvert år er det mange bilister som får skade på bilen grunnet dårlig kvalitet på vei eller mangelfullt vedlikehold. Det er Statens vegvesen som sikrer drift og vedlikehold av riksveiene.

Vil statsråden sørge for at Statens vegvesen tar ansvar når dårlig kvalitet på riksveier medfører skade på kjøretøy?

Svar:

Det statlige veinettet stilles som utgangspunkt til trafikantenes disposisjon slik det til enhver tid foreligger. Det påhviler den enkelte trafikant et selvstendig ansvar å innrette sin adferd ut fra veiens tilstand slik at det ikke oppstår fare eller skade. Dette fremgår av vegtrafikkloven § 3 første ledd, som sier følgende:

Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade og

slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.

Drift og vedlikehold av landets riksveger er et ansvar som ligger hos Statens vegvesen som veimyndighet og eier. Ansvaret utføres av private entreprenører iht. kontrakt med Statens vegvesen. I tilfeller hvor en bil påføres skade som følge av mangelfullt veivedlikehold rettes eventuelle erstatningskrav for slik skade mot entreprenøren som har ansvar for vedlikeholdet på den vegstreknin-gen hvor skaden har inntruffet.

Etter gjeldende norsk erstatningsrett har Statens vegvesen som oppdragsgiver ikke erstatningsansvar for skader som oppdragstaker/driftsentreprenør direkte eller indirekte påfører tredjeperson under utførelsen eller eventuell mangelfull utførelse av sitt kontraktsansvar. Statens vegvesen identifiseres i slike tilfeller ikke med entreprenør på samme måte som en arbeidsgiver identifiseres med sine arbeidstakere, hvor skadeerstatningslovens bestemmelse om arbeidsgivers erstatningsansvar kan komme til anvendelse.

Staten som eier av landets riksveger, og private drifts-entreprenører av veiene, har etter norsk erstatningsrett ikke noe objektivt ansvar for eventuelle skader som oppstår som følge av bruken av veien. Veiene stilles til trafikantenes disposisjon slik de til enhver tid fremstår, og ferdsel skjer på eget ansvar, jf. vegtrafikkloven § 3 første ledd.

Hensynene som ligger bak de erstatningsrettslige reglene på dette området, er bl.a. at et objektivt ansvar for veieier og/eller driftsentreprenøren vil kunne ha konsekvenser for trafikksikkerheten, ved at det stilles lavere

krav til trafikantens aktsomhet. Videre er det påregnelig at et utvidet ansvar for veieier eller driftsentreprenør ville gått på bekostning av de offentlige midlene som brukes til drift og vedlikehold av veiene, eller eventuelt andre tiltak som finansieres med offentlige midler.

Endringer i erstatningsreglene som gjelder på dette området ville krevd en egen regulering i lov. Alt i alt mener jeg at kravene til aktsomhet etter vegtrafikkloven er riktige og at det ikke vil være en god løsning å utvide veieiers erstatningsansvar for materielle skader som inntreffer ved ferdsel på de offentlige veiene.

SPØRSMÅL NR. 1144

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Trond Giske

Besvart 9. mars 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Norsk Rikstoto ivaretar en viktig rolle for norsk hestesport og hesteinteressen.

Vil regjeringen videreføre denne vellykkede modellen, eller slå sammen Norsk Rikstoto og Norsk Tipping?

kan ivaretas på best mulig måte i fremtiden. Samtidig vurderes de økonomiske og organisatoriske konsekvensene for selskapene, og hvordan interessene til hestesporten kan ivaretas.

Regjeringen har ikke konkludert i dette spørsmålet.

BEGRUNNELSE:

Norsk Rikstoto har i dag en konsesjon for spill og det er kommet signaler om at man vurderer en mulig overføring til Norsk Tipping, etter utløpet av konsesjonen i 2021. Andre har prøvd en slik modell med lite hell. Hestesporten er viktig for svært mange mennesker i Norge, og Norsk Rikstoto gir viktige inntekter til dette arbeidet. Derfor er det bekymringsfullt om regjeringen planlegger endringer som svekker muligheten for et slikt arbeid.

Svar:

Regjeringen vil føre en ansvarlig og fremtidsrettet pengespillpolitikk. Hensynet til personer med spillproblemer må komme først. I forbindelse med det pågående arbeidet med en ny pengespillov er det naturlig å se på om en overføring av hestespillene til Norsk Tipping kan styrke enerettsmodellen og gi en mer ansvarlig pengespillpolitikk, eller om vi bør videreføre dagens løsning. Det er samtidig viktig for regjeringen at den fremtidige løsningen er til det beste for norsk hestesport.

Vurderingen gjennomføres av Kulturdepartementet i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet og fokuserer primært på hvordan hensynet til ansvarlige spill

SPØRSMÅL NR. 1145**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 10. mars 2020 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Tidligere statssekretær Alf Erik Andersen har mottatt lønn både for ordførerverv og statssekretær samtidig, samt etterlønn fra Lindesnes kommune og SMK. Nå må Andersen betale tilbake både den doble lønnen og etterlønnen fra SMK.

Har statsministeren og SMK vurdert andre sanksjoner enn tilbakebetaling i lys av at Andersen mottok etterlønn urettmessig og oppga gale opplysninger i søknaden om etterlønn til SMK?

Svar:

Andersen ble utnevnt som statssekretær for statsråd Kallmyr 29. november 2019 og fratradte 24. januar 2020. Samme dag søkte han om fratredelsesytelse for perioden 24. januar til og med 24. april 2020.

Statsministerens kontor sendte 6. februar et brev til Andersen hvor han ble innvilget fratredelsesytelse for perioden 25. januar til og med 24. februar 2020. Statssekretærer og politiske rådgivere har ikke automatisk rett til fratredelsesytelse, slik det også fremgår av Håndbok for politisk ledelse punkt 16.2. I den skjønsmessige vurderingen la SMK vekt på Andersens opplysninger i søknads-

skjemaet om at han verken hadde en annen stilling å gå til eller annen inntekt. Denne vurderingen var i tråd med tidligere praksis.

I ettertid ble SMK kjent med at Andersen allerede mottok ettergodtgjøring fra Lindesnes kommune. Deresom Andersen hadde gitt SMK opplysninger om dette, ville han ikke ha blitt innvilget fratredelsesytelse. Den 3. mars 2020 fremmet SMK derfor et tilbakebetalingskrav mot Andersen for hele den tilståtte ytelsen.

Administrasjonen på SMK har også vurdert om forholdet burde anmeldes. Etter en helhetsvurdering konkluderte kontoret med at det ikke var tilstrekkelig grunnlag for anmeldelse. For det første kunne retningslinjene om fratredelsesytelse i Håndbok for politisk ledelse vært klarere når det gjelder betydningen av annen inntekt for den første måneden det kan søkes om fratredelsesytelse for (basisperioden), jf. Håndbok for politisk ledelse punkt 16.2. Da Andersen søkte og fikk fratredelsesytelse fra SMK, hadde han ikke fått innvilget ettergodtgjøring fra kommunen ut over den nevnte basisperioden for SMKs ytelse. For det andre har administrasjonen sett hen til at Andersen ikke har mottatt to ytelser samtidig all den tid han frasa seg ettergodtgjøringen fra kommunen da SMK innvilget fratredelsesytelsen.

SPØRSMÅL NR. 1146**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 11. mars 2020 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

En statsminister kan ikke sitte stille å se på denne utviklingen, hvilke nye grep vil statsministeren ta for å bidra til en positiv utvikling for Nord-Norge?

BEGRUNNELSE:

Det har vært bred politisk enighet i Norge om at det har vært et nasjonalt ansvar å sikre en positiv befolkningsutvikling i Nord-Norge. Etter krigen ble det satt inn store ressurser på å gjenoppbygge Finnmark. I 1952 ble

Nord-Norge programmet startet opp. Programmet innebar blant annet et fond for Nord-Norge, det innebar egne skatteregler og ekstraordinære statlige tiltak for landsdelen. Programmet ble sett på som en suksess i samtida, og det inspirerte til en sterkere satsing på distriktene i hele Norge.

Norge sentraliseres i dag kraftig. Også nå reflekterer utviklingen i Nord-Norge en større nasjonal trend, men denne gang går utviklingen i feil retning. For første gang siden 2001 opplever alle de tidligere fylkene i Nord nedgang i folketallet. Ifølge SSB, ble det 912 færre innbyggere

i Nordland, 600 færre i Troms og 393 færre i Finnmark i 2019. Vadsø, Andøy og Målselv er kommuner som har blitt rammet av bevisste politiske prioriteringer fra regjeringen og som nå opplever sterk nedgang i folketallet. Dessverre er ikke disse kommunene alene om å ha nedgang i folketallet. Hele 74 av 87 kommuner i Nord-Norge opplever nedgang i folketallet. Dette er dramatisk. Det er politiske valg som avgjør hvordan Norge skal se ut i framtida. Regjeringen har bevisst kuttet i flere ordninger som er rettet mot vår nordligste landsdel, kuttet og sentralisert offentlige tjenester og ført en avgiftspolitik som rammer viktige tilbud for befolkningen. Det er statsministeren som har det overordnede ansvaret for alle vedtak som blir fattet av regjeringen, og hvordan de samlet påvirker landets utvikling.

Svar:

I motsetning til hva stortingsrepresentanten Trygve Slagsvold Vedum gir inntrykk av, går det stort sett godt i Nord-Norge. Arbeidsledigheten er lavere enn for landet sett under ett, og den økonomiske veksten ligger over landsgjennomsnittet.

Regjeringen legger til rette for næringsutvikling i nord gjennom blant annet bedre samferdsel, et tilrettelagt og relevant utdanningstilbud, lettelse i skatter og avgifter og næringsrettet forskning.

En aktiv utenriks- og handelspolitikk og EØS-avtalen sørger for tilgang til markeder for viktige næringer i Nord-Norge som fiskeri, havbruk, energi og reiseliv.

Lønnsomme private bedrifter utgjør ryggraden i det norske velferdssamfunnet, og betyr arbeidsplasser og inntekter. Derfor har vi sagt ja til tiltak som bidrar til næringsutvikling i nord. Vi ga Nussir konsesjon i Kvalsund, vi sa ja til fortsatt drift ved Sydvaranger gruve, og vi godkjente nye områder for akvakultur i Lenvik. Regjeringen vil fortsette å være positiv til næringsutvikling.

Regjeringen fører en fremtidsrettet sjømatpolitikk som legger til rette for bærekraftig forvaltning, verdiskaping og arbeidsplasser. I 2019 eksporterte sjømatnæringen sjømat for 107,3 milliarder kroner. Det jobber flere i Nord-Norge med fiske, oppdrett og fiskeindustri nå enn noen annen gang siden 2008. Regjeringen er opptatt av rammebetingelsene for fiskeriene. I stortingsmeldingen om kvotesystemet foreslår vi et nytt regime som forenkler kvotesystemet og legger bedre til rette for verdiskaping.

Regjeringen har høyt trykk på forskning, innovasjon og grønn konkurransekraft. Innovasjon Norge har siden 2013 tildelt 7,7 milliarder kroner til bedrifter i Nord-Norge. Olje- og gassnæringen flytter stadig lengre nord. Når flere felt i nord bygges ut, øker også de lokale og regionale ringvirkningene. Samlet er det beregnet at Johan Castberg kan gi Nord-Norge 1 750 årsverk i utbyggingsfasen og 470 årsverk per år i driftsperioden på 30 år, selv om vi gjerne skulle sett at ringvirkningene lokalt ble enda større. Langs

Helgelandskysten ser vi tilsvarende spor av petroleumsindustrien som en viktig distriktsnæring. Gassfeltet Aasta Hansteen 30 mil vest for Bodø skaper betydelige ringvirkninger.

Resultatene har vært svake i grunnskole og videregående opplæring. Nord-Norge er den landsdelen som har hatt den største forbedringen i gjennomføring av videregående opplæring fra de som startet i 2006 til de som startet i 2012. Men fremdeles har de tre nordligste fylkene de høyeste frafallstallene. Arbeidet mot frafall er en hovedprioritet for regjeringen.

Regjeringen satser på Nord-Norge. Det har blitt flere statlige stillinger i alle de nordnorske fylkene siden vi overtok. I perioden 2013-2018 økte antall statlige arbeidsplasser i landsdelen med 3,6 prosent. Nord-Norge med 14,7 prosent av sysselsettingen i statsforvaltningen er den landsdelen med relativt sett flest statlige arbeidsplasser.

Vi har styrket beredskapen i nordområdene. Direktøren i Hovedredningssentralen skal være i Bodø, og vi har etablert Senter for oljevern og marint miljø i Lofoten.

Vi har styrket helsevesenet i nord. Vi har lagt til rette for bygging av nye sykehus i Kirkenes, Narvik og Hammerfest. Vi oppretter 38 nye turnusstillinger for leger, som alle skal legges til Nord-Norge.

Satsingen på tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms er økt til vel 1,3 milliarder kroner i 2020, og kommunene og fylkeskommunene får 2,9 milliarder kroner i ekstra midler over rammetilskuddet. Til sammen utgjør dette 4,2 milliarder kroner. I tillegg kommer ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift som treffer hele Nord-Norge, både kommuner og næringsliv.

En landsdel preget av store avstander og sjømat som skal raskt til markedet, er helt avhengig av et pålitelig, effektivt og miljøvennlig transportsystem. I nasjonal transportplan for 2018-2029 legges det opp til å bruke 40 milliarder kroner til investeringsprosjekter i Nord-Norge. I Nord-Norge er det ferdigstilt prosjekter på E6, riksvei 77 og riksvei 80, i tillegg til Tromsø havn, Breivika. I 2018 ble det åpnet flere prosjekter på strekningen E6 Narvik - Alta som har bidratt til å korte inn veien med over 4 mil. I 2019 investeres det i E6 på Helgeland, ny bru på E6 over Tanaelva og i E69 Skarvberg tunnelen. Vi vil fortsette å satse, og har satt i gang å utarbeide en helhetlig konseptvalgutredning (KVU) for utvikling av transportløsninger i Nord-Norge.

Massiv utrulling av bredbånd sørger for at så å si hele Norge har grunnleggende bredbåndstjenester. Dekningsgraden for innendørs 4G har økt fra 11 prosent til 94 prosent i Nord-Norge mellom 2013 og 2018.

Selv om det er mye som går godt i Nord-Norge, og regjeringen har en aktiv politikk for jobbskaping og vekst, er innvandringsstrømmer, fødselstall og utdanningsvalg tunge trender som påvirker befolkningsutviklingen. I både 2006 og 2007 ble det færre innbyggere i Nord-Norge. I årene siden har det vært vekst frem til i år. Fra denne

regjeringen overtok til utgangen av 2018 har det blitt over 8000 flere innbyggere. Men innvandringen er nå redusert, og fødselstallene er lave, og i 2019 snudde vekst til nedgang. Folketallet i Nord-Norge ble i løpet av fjoråret redusert med 0,4 prosent, eller rundt 2 000 personer.

Utdanningsrevolusjonen fortsetter å bidra til å trekke folk til de mest sentrale strøkene av landet. For 50 år siden hadde bare 7 prosent høyere utdanning. Nå har mer enn hver tredje innbygger det. Og nesten halvparten av dem bor i de aller mest sentrale strøkene av landet. Mange unge drar til større byområder for å ta utdanning eller finne et større arbeidsmarked.

Det er en av grunnene til at regjeringen blant annet har lagt til rette for desentralisert utdanning for å bedre tilgangen på kompetanse lokalt og regionalt. I 2019 og 2020

er det bevilget over 90 mill. kroner til fleksible studietilbud og videreutdanninger.

Midlene skal blant annet gi studietilbud som er tilgjengelige utenfor de faste campusene, og gjøre høyere utdanning mer tilgjengelig i distriktene. Regjeringen har i tillegg fra 2014 tildelt midler til cirka 550 studieplasser til Nord universitet og Universitetet i Tromsø.

Jeg ser frem til at regjeringen høsten 2020 vil legge fram en ny stortingsmelding om nordområdene, som et grunnlag for en helhetlig debatt av utfordringer og muligheter. Hovedvekten i meldingen vil være på samfunnsutviklingen i nord, næringsliv og kompetanse, infrastruktur, klima og miljø, samt sikkerhet og beredskap. Urfolk og samiske spørsmål har en selvfølkelig plass i meldingen.

SPØRSMÅL NR. 1147

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 10. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Kan statsråden gi en utfyllende liste over samtlige støtteordninger og ytelser, både behovsprøvd og ikke-behovsprøvd, som innbyggere kan motta fra staten på arbeids- og velferdsområdet som administreres av Nav?

Svar:

Jeg forstår spørsmålet som at det dreier seg om støtteordninger og ytelser rettet mot individer, og ikke tilskudd til organisasjoner o.l. Svaret på spørsmålet er avgrenset til å gjelde ytelser og støtteordninger som administreres av Arbeids- og velferdsetaten. Under er en liste over ytelser og ordninger, inkl. budsjett for 2020, fordelt på kapitler og poster under Arbeids- og sosialdepartementet og Barne- og familiedepartementet.

Kapitler og poster under Arbeids- og sosialdepartementet

Kapitler/poster	Budsjett 2020 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak	
Post 01 Driftsutgifter	259 745
Post 76 Tiltak for arbeidssøkere	7 079 465
Post 77 Varig tilrettelagt arbeid	1 603 812
Post 78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	70 300
Post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet	73 900
Kap. 635 Ventelønn	
Post 01 Driftsutgifter	7 000
Kap. 660 Krigspensjon	
Post 70 Tilskudd, militære	47 980
Post 71 Tilskudd, sivile	143 500

Kapitler/poster	Budsjett 2020 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)	
Post 70 Tilskudd	2 760 000
Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	
Post 70 Tilskudd	328 000
Kap. 2541 Dagpenger	
Post 70 Dagpenger	8 964 800
Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.	
Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	925 000
Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	
Post 70 Overgangsstønad	1 678 000
Post 72 Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid	122 740
Post 73 Tilleggsstønader og stønad til skolepenger	58 820
Post 76 Bidragsforskott	715 000
Kap. 2650 Sykepenger	
Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv.	39 890 000
Post 71 Sykepenger for selvstendige	1 460 000
Post 72 Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv.	1 100 000
Post 75 Feriepenger av sykepenger	2 260 000
Post 76 Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte	102 000
Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger	
Post 70 Arbeidsavklaringspenger	28 489 000
Post 71 Tilleggsstønad	168 000
Post 72 Legeerklæringer	395 000
Kap. 2655 Uførhet	
Post 70 Uføretrygd	100 699 500
Post 75 Menerstatning ved yrkesskade	70 000
Post 76 Yrkesskadetrygd gml. lovgivning	38 000
Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
Post 70 Grunnstønad	1 616 300
Post 71 Hjelpestønad	1 570 200
Post 72 Stønad til servicehund	5 310
Post 73 Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	130 000
Post 74 Tilskudd til biler	799 700
Post 75 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	3 417 400
Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	330 000
Post 77 Ortopediske hjelpemidler	1 685 700
Post 78 Høreapparater	772 000
Post 79 Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år	52 064
Kap. 2670 Alderdom	
Post 70 Grunnpensjon	78 750 000
Post 71 Tilleggspensjon	154 780 000
Post 72 Inntektpensjon	4 360 000
Post 73 Særtilllegg, pensjonstillegg mv.	6 410 000
Kap. 2680 Etterlatte	

Kapitler/poster	Budsjett 2020 (beløp i 1000-kroner)
Post 70 Grunnpensjon	1 100 000
Post 71 Tilleggspensjon	810 000
Post 72 Særtilllegg	82 000
Post 74 Utdanningsstønad	1 200
Post 75 Stønad til barnetilsyn	3 900
Kap. 2686 Stønad ved gravferd	
Post 70 Stønad ved gravferd	220 000

Kapitler og poster under Barne- og familiedepartementet

Kapitler/poster	Budsjett 2020 (beløp i 1000-kroner)
Kap. 844 Kontantstøtte	
Post 70 Tilskudd	1 560 000
Kap. 845 Barnetrygd	
Post 70 Tilskudd	16 459 000
Kap. 2530 Foreldrepenger	
Post 70 Foreldrepenger ved fødsel	19 230 000
Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	825 000
Post 72 Feriepenger av foreldrepenger	485 000
Post 73 Foreldrepenger ved adopsjon	49 000

SPØRSMÅL NR. 1148

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 11. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Har regjeringa planar om ekstraordinære tiltak for norsk økonomi som følgje av coronaepidemien og i tilfelle kva grep vurderer regjeringa som for å redusere økonomiske tilbakeslag knytta til epidemien?

GRUNNGJEVING:

Coronaepidemien får konsekvensar for verdsøkonomien og truleg også norsk økonomi. Den svenske finansministeren har nett lagt fram forslag som skal gje svenske bedrifter fleksibilitet. Vidare skal forslaget gje tillitsvalde og arbeidsgjevar i bransjar som er ramma støtte for å hindre masseoppseiing. Det svenske Finansdepartementet orienterer om saka her: [https://www.regeringen.se/pressmed-](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/forslag-om-utvidgat-stod-vid-korttidsarbeite-till-lagradet/)

[delanden/2020/03/forslag-om-utvidgat-stod-vid-korttidsarbeite-till-lagradet/](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2020/03/forslag-om-utvidgat-stod-vid-korttidsarbeite-till-lagradet/)

Svar:

Det er en alvorlig situasjon vi nå står i. Det viktigste er at dette rammer liv og helse – og vi må alle være med på dugnaden for å begrense smittespredningen.

Samtidig ser vi at flere deler av norsk næringsliv rammes av virusutbruddet, spesielt reiseliv og deler av industrien. Flere melder også om permitteringer. Dette underbygges også av Norges Bank sitt regionale nettverk som kom denne uken. Der meldes det om at; «Over en tredel av bedriftene som deltok i ringerunden har nedjustert vekstutsiktene sine de siste ukene.»

Det er vanskelig å si hvor store konsekvensene blir og hvor lenge de vil vedvare, men vi vet at høyst sannsynlig blir det verre før det blir bedre, fordi sykdommen sprer seg. Vekstanslagene for verdensøkonomien nedjusteres, og det er stor usikkerhet om utviklingen fremover. Det har skapt betydelig uro i finansmarkedene. Vi har sett kraftige utslag i børskurser og i finansmarkedene. I tillegg har oljeprisen falt, og den norske kronen har svekket seg.

Virusutbruddet er blitt møtt med forebyggende tiltak av helsemyndigheter verden over. Det vil trekke ned den økonomiske veksten på kort sikt i de landene som er hardest rammet og hvor tiltakene er mest omfattende. Det ser ut til at veksten i den norske økonomien vil påvirkes negativt i år. Mest sannsynlig vil veksten ta seg opp igjen når virusutbruddet avtar, men usikkerheten er stor.

Heldigvis er norsk økonomi solid og står godt rustet til å håndtere situasjonen:

- Vi har mekanismer i arbeidsmarkedet som nettopp er rettet mot slike situasjoner som vi nå opplever. Permitteringsregelverket sikrer dagpenger til den enkelte arbeidstaker dersom han eller hun blir permittert. Da kan bedriftene raskt redusere sine kostnader, og vi unngår oppsigelser.

- Vi har et velfungerende banksystem. Vi har gjennom flere år trappet opp kapitalkravene til bankene, og bankene er i dag solide. En god bankforbindelse vil være viktig for bedrifter som opplever midlertidige tilbakeslag. Norges Bank overvåker situasjonen i pengemarkedet og har beredskap for raskt å tilføre likviditet til bankene.

- Oljeselskapene står godt rustet til å kunne håndtere fall i oljeprisen – langt bedre rustet enn de gjorde da oljeprisen falt i 2014.

- Også staten står godt rustet til å håndtere et oljeprisfall.

- Vi har handlefrihet i den økonomiske politikken. Vi vil kunne gjøre det vi mener er riktig for å håndtere situasjonen.

Oljeprisfallet vi har sett denne uken, kan også ha stor betydning for norsk økonomi. Skulle oljeprisen bli liggende på et lavt nivå over lengre tid, må vi vurdere tiltak målrettet mot dette. Oljeprisfall er en situasjon vi har erfaring med og verktøy til å håndtere.

Regjeringen jobber løpende for å møte de økonomiske utfordringene koronaviruset skaper. Vi har tett kontakt med både næringslivet og bankene. Vi følger med på reiselivsneringen, industrien og andre næringer som er særlig utsatt. Vi har også hatt møter med NHO og med bankene, og vi har hatt kontakt med Norges Bank.

Som varslet i tirsdagens pressekonferanse vil vi på fredag legge frem flere konkrete tiltak:

- Vi vil bruke penger i helsevesenet for å håndtere den akutte situasjonen. Vi må blant annet sikre at de kan kjøpe inn mer legemidler, og at de har penger til gjennomføre alle korona-analysene som nå er helt nødvendige.

- Vi foreslår å endre permitteringsregelverket slik at bedriftene får redusert kostnadene sine i en vanskelig økonomisk situasjon. Dette vil vi gjøre gjennom å korte ned perioden arbeidsgivere betaler lønn for sine ansatte ved permittering. Da vil bedrifter få bedre likviditet, og vi kan unngå oppsigelser.

- Vi åpner for at bedrifter som går med underskudd, kan tilbakeføre underskuddet mot beskattet overskudd fra tidligere år. Det vil hjelpe bedrifter som i dag er rammet av at kundene svikter, for eksempel i reiseliv. Da blir lettere å få kortsiktige lån i bankene i en overgangsperiode. Dette er et målrettet tiltak for at sunne og gode bedrifter ikke går konkurs, selv om de blir hardt rammet akkurat nå.

- Formuesskatten er en skatt som må betales av eiere selv om bedriften går med underskudd. Vi foreslår at eiere av bedrifter som går med underskudd skal kunne få utsettelse av betaling av formuesskatt. Da vil bedrifter med underskudd kunne slippe å betale utbytte til eiere for å dekke formuesskatt.

- Vi vil også se hva vi kan gjøre for å bistå flybransjen, som er svært hardt rammet. Vi jobber fortsatt med konkretisering av tiltak som kan avhjelpe situasjonen.

- I en periode med lavere aktivitet kan det være rom for økt satsing på bedriftsintern opplæring eventuelt andre kompetansehevende tiltak. Dette vil komme den enkelte og bedriftene til gode på litt lengre sikt. Vi vurderer nå hvordan dette kan innrettes.

Forslagene vi vil legge frem på fredag, er målrettede og vil virke raskt. Det kan også bli nødvendig med ytterligere tiltak. Vi forbereder oss for det, og kommer tilbake med nye virkemidler i løpet av våren dersom det blir nødvendig. Det gjelder særlig ytterligere tiltak for bransjer som er hardt rammet, som fly- og reiselivsnæringen. Sykehusene og kommunehelsetjenesten vil få mer midler dersom krisen blir langvarig og ressurskrevende. Videre vurderer vi bredere tiltak for å opprettholde aktiviteten i økonomien, dersom dette blir nødvendig. Vi må motvirke at denne krisen får langvarige konsekvenser for norske bedrifters lønnsomhet. Felles for tiltakene er at de skal være målrettede, kunne ha rask effekt, og være avgrenset i tid.

SPØRSMÅL NR. 1149**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 12. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Flere steder i landet sliter primærhelsetjenesten med sviktende bemanning og stor arbeidsmengde, særlig hos fastlegene. Nå, med spredningen av SARS-CoV-2 økes arbeidsmengden og fastlegene spiller en avgjørende rolle for å hindre smitte og følge opp syke.

Hvilke grep gjøres for å redusere arbeidsmengden til fastlegene på områder som ikke er knyttet til corona?

Svar:

Det er viktig at fastlegene i sitt arbeid prioriterer egne listeinnbyggere ut fra en konkret medisinsk vurdering av haste- og alvorlighetsgrad. Det kan bety at oppgaver som ikke haster, vil måtte vente.

Den senere tiden har vist oss at fastlegeordningen er under press. Det arbeides med en handlingsplan for allmennlegetjenesten i kommunene som skal legges frem denne våren.

I den vil det vurderes bl.a. tiltak for å avlaste fastlegene for oppgaver. Enkelte av de vurderte tiltakene er iverksatt i forbindelse med håndteringen av koronaviruset, slik at

helsepersonell i disse tider kan bruke kapasiteten sin på det som er viktigst og dem som trenger det mest.

Det betyr at vi bl.a. har endret reglene som sier at elever som har fravær av helsegrunner må å ha legeerklæring for å få dokumentert fraværet. Endringene gjelder fra 4. mars 2020 og varer til 1. august 2020, så fremt det ikke skjer endringer som gjør at den bør forlenges eller forkortes. Endringen innebærer at ut skoleåret vil elever som har fravær av helsegrunner, slippe å gå til fastlegen for å få dokumentert fraværet.

Det er også åpnet for at sykmelding uten personlig undersøkelse av pasienten kan godtas i tilfeller der pasienten har, eller antas å ha, en smittsom sykdom av betydning for folkehelsen. Den som sykmelder pasienten må vurdere hvordan undersøkelsen skal foregå for å være faglig forsvarlig. Dette er et unntak fra hovedregelen om at sykmelding krever personlig undersøkelse.

Det vil fortløpende vurderes om det er behov for å gjøres andre særskilte tiltak med hensyn til oppgaveporteføljen til fastlegene sett i lys av utviklingen av spredningen av SARS-CoV-2.

SPØRSMÅL NR. 1150**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen****Besvart 13. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Over de siste årene har medisinmangelen nasjonalt og internasjonalt blitt stadig mer prekær. 1. februar 2019 var Legemiddelverket ute og fryktet at det kan bli mangel på antibiotika og bedøvelsesmidler som en følge av SARS-CoV-2.

Hvordan er status nå på medisintilgangen i Norge, for hvilke medisiner er den særlig prekært, og har ministeren vurdert at be medisinnæringen ta initiativ til samarbeid med produsenter i andre land til produksjon i Norge?

Svar:

Utbruddet av koronaviruset i Kina påvirker både tilgangen til og forbruket av legemidler. Kun en marginal andel av legemidlene som brukes i Norge produseres i Norge. Norge er avhengig av import for å dekke behovet for legemidler. Markedet og forsyningskjedene for legemidlene er globale.

Legemiddelverkets vurdering er at lagrene i Norge for antibiotika, bedøvelsesmidler, febernedsettende og smertestillende er tilstrekkelig for et normalt forbruk. Legemiddelverket har i samarbeid med Mangelsenteret satt opp en liste over legemidler det trolig kan bli økt etterspørsel

av ved et større utbrudd av koronaviruset i Norge. Helse- og omsorgsdepartementet fikk den 6. mars 2020 i oppdrag å forberede innkjøp av legemidler for håndteringen av utbruddet av koronaviruset. Helse- og omsorgsdepartementet er i denne sammenheng også bedt om å vurdere om det i lys av beredskapssituasjonen er mulig å øke produksjonskapasiteten på kritiske legemidler i Norge.

Som et ytterligere tiltak for å ivareta tilgangen til legemidler som følge av utbruddet av koronaviruset fastsatte Helse- og omsorgsdepartementet 6. mars 2020 en forskrift som innebærer innføring av meldeplikt før paralleleksport samt Legemiddelverkets adgang til å forby paralleleksportforbud og innføre rasjonering av legemidler.

Videre ser vi nå også på muligheten for å slutte oss til EU-initiativ for felles anskaffelse av legemidler, medisinsk utstyr, beskyttelsesutstyr og andre helsemessige tiltak – The Joint Procurement Agreement for medical countermeasures.

Vi jobber også med å trygge legemiddeltilgangen i Norge på sikt. I 2018 fikk Helse- og omsorgsdepartementet i oppdrag å foreta ny vurdering av legemiddelberedskapen i Norge. Rapporten Nasjonal legemiddelberedskap- vurderinger

og anbefalinger (IS-2837) ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet 21. juni 2019.

Som en oppfølging av rapporten fra juni 2019, har Helse- og omsorgsdepartementet utarbeidet en delrapport om legemiddelproduksjon. Rapporten Nasjonal legemiddelberedskap – Delrapport: Legemiddelproduksjon (IS-2873) ble overlevert Helse- og omsorgsdepartementet 29. februar 2020. Rapportens hovedfokus er å fremme anbefalinger som vil bidra til å øke tilgangen til legemidler ved forsyningssvikt. En av anbefalingene er gjennomføring av en samfunnsøkonomisk analyse for produksjon av smalspektrede antibiotika (penicillin) i Norge. En slik analyse vil få frem kost nytte knyttet til slik legemiddelproduksjon og vil bidra til å etablere et kunnskapsgrunnlag for videre drøfting av muligheten til å produsere smalspektrede antibiotika i Norge. Helse- og omsorgsdepartementet anbefaler også flere tiltak knyttet til internasjonalt samarbeid. Det anbefales blant annet nordisk samarbeid om innkjøp av råvarer og etablering av en nordisk eller europeisk formelsamling for apotekproduserte legemidler. Begge tiltakene krever videre utredning som følges opp av departementet.

SPØRSMÅL NR. 1151

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 16. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Er statsråden villig til å bestille videre planlegging av strekningen Stanghelle-Voss i inneværende år slik at man sikrer kontinuerlig planlegging av fellesprosjektet K5?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen valgte i 2015 alternativet K5 for utbygging av ny E16 og Vossabane mellom Arna og Voss. Den statlige reguleringsplanen Arna – Stanghelle er i ferd med å fullføres, og for å sikre kontinuitet i planlegging og senere utbygging bør videre planlegging av Stanghelle – Voss starte så raskt som mulig.

For å komme i gang med videre planlegging trenger Bane NOR/Statens vegvesen et bestillingsbrev fra Samferdselsdepartementet.

I et svarbrev til Vossaløysinga datert 26. februar 2020 viser Samferdselsdepartementet til arbeidet med ny NTP for perioden 2022-2033, som ikke blir vedtatt av Stortinget før om over et år.

Svar:

Samferdselsdepartementet besluttet i 2015 at det såkalte konsept 5 med full utbygging av vei og jernbane skulle legges til grunn for videre utvikling på strekningen E16/Vossebanen Arna-Stanghelle. På den videre strekningen fra Stanghelle til Voss ble det lagt til grunn at også her kan K5 prioriteres, på lang sikt. Departementet presiserte samtidig at det åpnes for at også andre løsningen kan vurderes på denne strekningen, basert på erfaringer og utvikling i prosjektet.

Fellesprosjektet E16/Vossebanen på strekningen Arna-Stanghelle er prioritert i siste seksårsperiode i Nasjonal transportplan (NTP) 2018-2029, jf. Meld. St. 33 (2016-2017). Samferdselsdepartementet har åpnet for å fremskynde oppstart av dette prosjektet. Statens vegvesen og Bane NOR har på denne bakgrunn igangsatt oppstart av planprosesser etter plan- og bygningsloven. I planarbeidet har det funnet sted betydelige kostnadsøkninger i prosjektet og departementet har bedt om at trans-

portvirksomhetene gjør en gjennomgang av for å vurdere kostnadsreducerende tiltak. Dette arbeidet pågår fortsatt.

Strekningen Stanghelle-Voss er ikke prioritert i NTP 2018-2029. I og med at strekningen ikke er prioritert i NTP har det heller ikke vært aktuelt å starte opp planlegging etter plan- og bygningsloven. Planlegging av store samferdselsprosjekter er svært ressurskrevende og forutsetter bl.a. at det settes av betydelige midler gjennom de årlige statsbudsjettene. Ressurser og midler til planlegging

må derfor først og fremst settes av til prosjekter som er prioritert i NTP med sikte på at disse blir igangsatt først. På denne bakgrunn vil jeg ikke legge opp til å sette i gang planprosesser for utbygging av E16/Vossebanen Stanghelle-Voss inneværende år.

Når det gjelder prioritering av strekningen Stanghelle-Voss må dette vurderes opp imot andre viktige store samferdselsprosjekter i fremtidige nasjonale transportplaner.

SPØRSMÅL NR. 1152

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 11. mars 2020 av fiskeri- og sjømatminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Er retningslinjene å forstå slik at all havbruksaktivitet på land må ha sitt laveste nivå over høyeste tidevann, og er det en ønsket situasjon fra et energiperspektiv?

BEGRUNNELSE:

I forskrift av 22. desember 2004 nr. 1798 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret ble det 1. juni 2016 fastsatt særskilte bestemmelser for tildeling av tillatelse for akvakultur på land. 4. juli 2019 kom det retningslinjer til disse bestemmelser som definerer hva som regnes å være på land. Det sies der i punkt 1.2 avsnitt 4: "Et akvakulturanlegg vil også klart være "på land" dersom produksjonsenhetene står på fast grunn eller på utfylte masser på et område av jordoverflaten som ikke er dekket av vann, dersom også laveste nivå (bunnen) i produksjonsenhetene er på nivå over høyeste astronomiske tidevann (HAT) slik at det ikke er noen direkte tilknytning mellom produksjonsenhet og sjø.

Ved oppdrett på land vil det gå med mye energi til å løfte sjøvann opp til høyden på tankene som skal stå på land. Hvis en kan senke tankene ned i jorda slik at vann kan flyte inn i tankene, oppgir aktørene i næringen at energiforbruket kan reduseres med 90 %. Tilgang til nok kraft kan bli et problem for utvikling av oppdrett på land, og klimaavtrykket kan bli mye høyere på grunn av høyt energiforbruk ved en slik forståelse av forskriften.

Svar:

Det gjelder et forbud mot å benytte landbaserte tillatelser i sjø. Det kan således ikke tildeles tillatelser til landba-

sert oppdrett som i realiteten kan vurderes som sjøbasert oppdrett. Hensikten med de omtalte retningslinjene er å presisere anvendelsesområdet for laksetildelingsforskriften kapittel 5a om tillatelse til akvakultur på land, og retningslinjene er begrenset til en presisering av skillet mellom akvakultur i sjø og akvakultur på land.

Regjeringen ønsker å legge til rette for utvikling av ny teknologi og en bærekraftig utvikling av akvakulturvirkosomhet både i sjø og på land. På kort tid har det imidlertid skjedd en kraftig utvikling innenfor landbasert oppdrett, og en rekke nye teknologier og konsepter er under utvikling. Noen av disse utfordrer grensene for hva som skal anses for "i sjø" og "på land".

Retningslinjene har til hensikt å være en støtte for tildelingsmyndigheten i arbeidet med å behandle søknader samtidig som det gir aktørene større forutsigbarhet med tanke på hva som legges til grunn som oppdrett "på land".

Det fremgår av punkt 1.2 i retningslinjene at om et anlegg skal ansees for å være plassert i sjø eller på land må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Retningslinjene peker videre på to typetilfeller; en gruppe som klart er på land og en gruppe som klart er i sjø:

"Et akvakulturanlegg vil klart være "i sjø" dersom produksjonsenheten(e) flyter i sjø, står på sjøbunnen, eller er omsluttet av sjø. Et akvakulturanlegg vil også klart være "på land" dersom produksjonsenheten(e) står på fast grunn eller på utfylte masser på et område av jordoverflaten som ikke er dekket av vann, dersom også laveste nivå (bunnen) i produksjonsenheten(e) er på et nivå over høyeste astronomiske tidevann (HAT) i sjø slik at det ikke er noen direkte tilknytning mellom produksjonsenheten og sjø".

Det fremgår videre av retningslinjene at "[f]or akvakulturanlegg som ikke omfattes av de nevnte typetilfellene, vil grensdragningen mellom land og sjø måtte

avgjøres etter en konkret vurdering i det enkelte tilfelle.” Retningslinjene angir også momenter i en slik vurdering: ”Det vil være sentralt å vurdere hvor produksjonsenheten(e) er plassert i forhold til grensen mellom land og sjø. Tilknytningen til havet er et naturlig utgangspunkt ved vurderingen av om et anlegg er plassert på land eller i sjø. Forbindelsen til havet kan være et eller flere sund, kanaler, tunneler, rør eller lignende. Det kan ikke være avgjørende for vurderingen om forbindelsen til havet midlertidig kan stenges eller blokkeres.”

Det er altså ikke slik at et anlegg er ”på land” kun dersom laveste nivå (bunnen) i produksjonsenheten(e) er på et nivå over høyeste astronomiske tidevann (HAT). Dersom bunnen er over HAT, vil anlegget klart være på land. Dersom bunnen i produksjonsenheten derimot er på et nivå under HAT, vil det bero på en konkret vurdering om anlegget er i sjø eller på land.

Jeg har forståelse for problemstillingen knyttet til strømforbruk på grunn av pumpehøyde og påvirkningen dette har på driftskostnadene ved landbaserte anlegg. Dersom anlegget anses å ligge i sjø, forutsetter dette imidlertid en annen type tillatelse for virksomheten.

SPØRSMÅL NR. 1153

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 11. mars 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Kan regjeringen gi en oversikt over hytter og koier hos Statskog som er solgt fra 2014 og fram til i dag?

BEGRUNNELSE:

Statskog har hytter og koier som vi alle i Norge kan leie og bruke på likefot. Når hytter og koier i flotte friluftsområder hvor det finnes få eller ingen alternativer selges, privatiseres også mulighetene for å bruke hytter for allmennheten i disse områdene. Friluftsliv med utgangspunkt i disse hyttene blir dermed privatisert og forbeholdt færre personer.

Svar:

Forvaltning av bygningsmassen på Statskog SFs grunn er et område som ligger under foretakets ansvar. Med mindre det er spørsmål om transaksjoner som overstiger fullmaktene foretaket har etter vedtektene, eller dreier seg om salg som i vesentlig grad vil endre virksomheten, vil ikke slike saker bli forelagt departementet.

Statskog SF har en stor mengde ulike bygg som leies ut på åremål eller står tomme. Siden kjøpet av Borregaardskogene i 2010, har det vært et mål for Statskog SF å redusere antall bygg som foretaket ikke har vurdert til å være nødvendige eller hensiktsmessige i arbeidet med å legge til rette for allmenheten. Foretaket viser til at de derfor har solgt en del bygninger av denne typen og benyttet deler

av inntektene fra disse salgene til å oppgradere andre bygninger som har blitt gjort tilgjengelige for korttidsleie.

Statskog SF har ikke gitt noen komplett oversikt over utvikling i bygningsmassen, men viser til at om lag 100 bygg er solgt eller sanert siden 2014. Dette omfatter alt fra enkle båthus og lager til større komplekser som Gravberget gård i Innlandet. Statskog SF anslår at 2/3 av det som er solgt er bygg som fulgte med kjøpet av Borregaardskogene.

Statskog SF vurderer at det er hyttene som kan tilbys for korttidsutleie og åpne buer og koier som er viktige i arbeidet for å tilrettelegge for allmenhetens friluftsliv. I 2014 hadde Statskog SF 83 hytter for korttidsutleie, ved utgangen av 2019 var antallet økt til 86. Hyttene er populære, og siden 2014 har antallet utleiedøgn økt fra 5863 til 7108, en økning på 21 prosent.

Antallet åpne buer og koier har vært stabilt siden 2014, og det er i dag i overkant av 120 slike åpne husvære. Den nyeste av disse er Gjevlekollbua som ble åpnet i 2018 og ligger i Lier kommune i Viken.

Gjennom korttidsutleie av hytter, og ved å stille enkle buer og koier til fri bruk, bidrar Statskog SF til å gjøre friluftsopplevelser tilgjengelig for allmenheten. Disse tilbudene har økt siden 2014, og er mer populære enn noen gang. Statskog SF har lagt ut informasjon om sin virksomhet med hytteutleie på sine hjemmesider, der det også er mulig å bestille en gratis håndbok med oversikt over alle foretakets buer og koier som er åpne for allmenheten.

SPØRSMÅL NR. 1154**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 12. mars 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Vil statsråden høyre på lokale og regionale myndigheter og gjera om konsesjonen frå NVE til Ivar IKS om å nytta Birkelandsvatnet til drikkevasskjelde, og kva tid kan ein venta ei avgjerd?

Svar:

Spørsmålet handler om en viktig sak for drikkevannsforsyningen til Stavangerregionen. NVEs vedtak i saken er til

behandling i departementet som klagesak etter vannressursloven. Klagebehandlingen følger de lovbestemte kravene, og saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak kan fattes.

Synspunktene fra lokale og regionale myndigheter inngår i klagebehandlingen. Jeg legger vekt på at alle berørte har fått mulighet til å fremme sine synspunkter før departementet avgjør klagesaken etter en avveining av alle de ulike hensynene. Jeg kan derfor ikke i dag si sikkert hvor lang tid det vil ta før saken får sin avklaring.

SPØRSMÅL NR. 1155**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 10. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Regjeringen har besluttet å ikke gå videre med kraftskatteutvalget, som også var relevant for vindkraft.

Når kan vi forvente at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag om en naturressursskatt som vil gi vertskommunene en andel av verdiskapingen?

Svar:

Kraftskatteutvalget la frem sin utredning 30. september 2019 i NOU 2019: 16 Skattlegging av vannkraftverk. Ekspertutvalget fikk i mandat å gjøre en helhetlig vurdering av vannkraftbeskatningen. For vindkraft uttalte utvalget følgende:

«Den teknologiske utviklingen reduserer nå støttebehovet for vindkraft og kan gjøre vindkraft til en konkurransedyktig teknologi uten støtte. Dersom lønnsomhetsforbedringene for vindkraft fortsetter, (...) kan det på sikt oppstå renprofitt i vindkraft. Man bør derfor følge utviklingen for kostnader for vindkraft og kraftpriser for å vurdere om det kan forventes grunnrente over tid. Vindkraften utnytter, som vannkraft, fellesressurser som det er begrenset tilgang til og som det kreves konsesjon for å bygge ut. Utvalget vil derfor tilrå at det gjøres en vurdering av om det bør innføres grunnrenteskatt og naturressursskatt for vindkraft.»

Regjeringen varslet 18. februar 2020 at den ikke går videre med Kraftskatteutvalgets forslag for vannkraft.

Regjeringen har ikke tatt stilling til om det bør innføres grunnrenteskatt og naturressursskatt for vindkraftverk. Skatter og avgifter vurderes i de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 1156**Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 11. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvordan tenker statsråden å sikre inntektene til Avinor Flysikring AS med de foreslåtte endringer i kostnadsfordelingen som er foreslått til ytelsesplan for referanseperiode 3?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsdepartementet har sendt inn forslag til ytelsesplan for referanseperiode 3. Dette er plan for avgiftsinnkreving og luftstromsorganisering for alle i land i Europa. Departementet har her valgt å endre kostnadsfordelingen fra 50/50 til 80/20 mellom underveisavgifter og landingsavgifter. Dette innebærer en økning av underveisavgift for aktører som benytter norsk luftrom.

En vesentlig del av inntektene fra dette systemet kommer fra fly som aldri lander på norske lufthavner, men som hovedsakelig på grunn av gunstig pris og effektiv flygekontrolltjeneste velger å fly gjennom norsk luftrom fremfor andre lands luftrom. Ved å endre kostnadsfordelingen vil unit rate (avgift for overflyvning) gå opp, og vi kan risikere at trafikk blir styrt utenom norsk luftrom. Dette kan i sin tur føre til svekkelse av inntektsgrunnlaget for de som leverer flygekontrolltjenester i norsk luftrom.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at flysikringsvirksomheten er organisert i Avinor Flysikring AS, som er et heleid datterselskap av Avinor AS. I denne saken har Samferdselsdepartementet to roller overfor Avinor: Rollen som forvalter av det statlige eierskapet i Avinor AS (eier) og rollen som sektormyndighet – i dette tilfellet som regulator av avgiftene for Avinor Flysikring AS.

Som regulator fastsetter Samferdselsdepartementet bl.a. Norges ytelsesplan innenfor ytelsesstyringssystemet i EU/EØS. Det vedtatte utkastet til ytelsesplan for referanseperiode 3, som dekker årene 2020–2024, er for tiden gjennstand for samsvarsvurdering i EU-kommisjonens ekspertorgan (Performance Review Body). Der blir Norges plan vurdert opp mot vedtatte felleseuropeiske ytelsesmål for tjenesteytingen, som identifiserer krav til sikkerhet, kapasitet, miljø og kostnadseffektivitet til flysikringstjenestene.

I utkastet til ytelsesplan har Samferdselsdepartementet endret kostnadsfordelingen mellom underveisavgiften og terminalavgiften, noe som gir økt underveisavgift. Uavhengig av endringene i underveisavgiften, er det for-

ventet lav vekst i trafikken. Dette er reflektert i utkastet til ytelsesplan. Risikoen for inntektsbortfall i Avinor Flysikring som følge av sviktende trafikk, er i dette regimet delt mellom flysikringstjenesteleverandørene og flyselskapene. Det innebærer at risikoen for inntektstap for Avinor Flysikring er begrenset oppad til 4,4 prosent. Dersom Avinor Flysikring ikke klarer å tilpasse kostnadsutviklingen til inntektsutviklingen ved lavere trafikk enn det som er lagt til grunn, vil flyselskapene måtte bære sin andel (70 prosent) gjennom en tilsvarende økning i underveisavgiften for senere år.

I rollen som eier fastsetter departementet bl.a. avkastningsmål og en utbytteforventning til Avinor-konsernet. Som eier har jeg lagt spørsmålet fra representanten Langholm Hansen fram for Avinor. I innspillet til Samferdselsdepartementet blir det vist til at trafikkutviklingen i norsk luftrom generelt avhenger av mange faktorer, men nivået på underveisavgiften er spesielt viktig der alternative ruteføringer kan gi flyselskapene lavere avgifter. Risikoen for trafikknedgang i norsk luftrom som følge av økt underveisavgift blir vurdert å være størst for enkelte nasjonale ruter som går langs grensen til Sverige, samt for transatlantisk trafikk på grensen mellom Norge og Storbritannia.

Avinor Flysikring har begrenset påvirkning på utviklingen i inntektsgrunnlaget. Selskapet må derfor tilpasse kostnadsutviklingen til inntektsutviklingen for å sikre finansielle resultater i samsvar med krav fra eieren. På bakgrunn av dette har Avinor Flysikring gjennomført kostnadsreduksjoner. Selskapet planlegger ytterligere omfattende kostnadsreduksjoner for å levere på de kravene som er uttrykt gjennom ytelsesplanen og for å holde den norske underveisavgiften på et konkurransedyktig nivå. Alle tiltak vurderes opp mot kvalitet på tjenesteleveransen for å sikre fortsatt sikker og stabil drift.

SPØRSMÅL NR. 1157**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 10. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Både folkehelsemessig og på andre måter er det en stor samfunnsutfordring at over 50 000 ungdommer i Norge mellom 16 og 29 år ikke er i aktivitet. I den forbindelse har «Inn på tunet» vist seg som et godt tiltak. Det har lenge være tverrpolitisk enighet om at «Inn På Tunet» har positive virkninger både for den enkelte og for samfunnet som helhet.

Vil statsråden vurdere ordninger for å implementere «Inn på tunet» i NAVs regelverk, slik at det enkelte NAV-kontor på en enkel måte kan benytte ordningen?

BEGRUNNELSE:

Inn på tunet Norge SA er en medlemseid interesseorganisasjon som ble stiftet 15.mars 2016. Den representerer gårder som sammen har dannet felles foretak som yter tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Tilbudene tilpasses alle nivå og aldrer. De fleste tilbudene er rettet inn mot oppvekst og opplæring, arbeid og arbeidstrening samt helse og omsorg, som for eksempel gårdshelger for barn, opplevelsestun og familieaktiviteter, fritidskontakt/gårdsaktivitet, arbeidslivstrening og språkpraksis med mere.

Det eneste NAV i dag har i sin verktøykasse i sammenheng med «Inn på tunet» er «Grønt Arbeid», som krever involvering av en arbeidsmarkedsbedrift og som bare omfatter en liten del av de 400 godkjente Inn på tunet-gårdene.

Svar:

Inn på tunet er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Godkjente Inn på tunet- gårder tilbyr aktiviteter som gir meningsfylt arbeid, mestring, utvikling og trivsel. Som representanten viser til i sin begrunnelse, er de fleste tilbudene rettet inn mot oppvekst og opplæring, arbeidstrening og rehabilitering, samt helse og omsorg.

Det overordnede målet til Arbeids- og velferdsetaten (NAV) er å få flere i arbeid og færre på trygd. Arbeids- og velferdsetaten forvalter arbeidsmarkedstiltakene som er regulert i forskrift om arbeidsmarkedstiltak (tiltaksforskriften). Derfor vil Arbeids- og velferdsetatens tjenester innenfor Inn på tunet i stor grad være knyttet til disse tiltakene.

Grønt arbeid er et Inn på tunet-tilbud i Arbeids- og velferdsetaten som retter seg mot personer med psykiske

helseutfordringer eller rusproblemer. Tilbudet er et av flere tilrettelagte tiltak og er primært basert på arbeidsmarkedstiltaket arbeidsforberedende trening (AFT).

Som representanten påpeker, krever Grønt arbeid involvering av en arbeidsmarkedsbedrift. Dette henger sammen med at det stilles bestemte krav til organisering, kompetanse og innhold som det vil være vanskelig å oppfylle for den enkelte gårdbruker.

For å gjøre det enkelt å etablere samarbeid om Grønt arbeid, er det utarbeidet en egen veileder.

Arbeids- og velferdsdirektoratet reviderte veilederen i 2018, med bred deltakelse fra involverte aktører. Det ble i den forbindelse utarbeidet et vedlegg til veilederen som gir en nærmere beskrivelse av krav til Inn på tunet-gården. Det er ikke planlagt noen endringer i regelverket utover dette.

NAV-kontoret drives i samarbeid mellom Arbeids- og velferdsetaten og den enkelte kommune. Sosialtjenesteloven regulerer de tjenestene som kommunene som et minimum skal legge til NAV-kontoret. Den enkelte kommune har stor frihet i utformingen av disse tjenestene. I hvilken grad det kan være aktuelt å benytte Inn på tunet-tiltak, for eksempel som en del av kvalifiseringsprogrammet, bestemmer den enkelte kommune.

Regjeringen har i tråd med intensjonene i jordbruksavtalen etablert en treåring satsing, Inn på tunet-løftet (2020-2022) hvor hensikten er å utvikle og ta i bruk nye Inn på tunet-tilbud. Innsatsen er tverrsektoriell.

Jeg er enig med representanten om at Inn på tunet har positive virkninger for den enkelte og for samfunnet som helhet. Jeg vil følge med på utviklingen i tilbudet fra Arbeids- og velferdsetaten og resultatene av det tverrsektorielle samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1158**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 13. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Målet om at bistandsbudsjettet skal utgjøre 1 prosent av bruttonasjonalinntekt (BNI) innebærer at bistandsbudsjettet må økes betydelig fremover på bekostning av helt sentrale velferdsoppgaver til den norske befolkningen.

Hvorfor mener statsråden at det er riktig at énprosentmålet skal gå foran alle andre hensyn i budsjettarbeidet, og hvor mye kunne skattebetalerne ha spart på å senke målet til 0,7 pst.?

BEGRUNNELSE:

Norge skal i år bruke nær 40 milliarder kroner på bistand, tilsvarende nær tre prosent av statsbudsjettet.

I 2020 bruker staten over 7.300 kroner på vegne av hver eneste person som er registrert bosatt i Norge.

Samtidig har finansministeren vært tydelig på at handlingsrommet i statsbudsjettet blir mindre i årene fremover, og at det må prioriteres hardere.

Riksrevisjonen har i to runder vært kritisk til Norges bruk av bistandspenger; det er lite åpenhet, ofte umulig å ser resultatet av pengene, man gir penger til alt for mange prosjekter – dette er bare noen av mange ankepunkter. Faktisk gir Norge penger til nær samtlige ikke-vestlige land.

Det kan nærmest virke som om norsk bistand mangler noen klar forståelse av måloppnåelse, fokus er snarere på hvor mye penger som skal gis bort – og 1-prosentmålet følges slavisk. Selv om det er drøyt 40 prosent over FNs anbefaling på 0,7 prosent.

Svar:

Rammen for norsk utviklingspolitikk er bærekraftsmålene, og i særdeleshet målet om å utrydde all ekstrem fattigdom i verden innen 2030.

Regjeringserklæringen fra Granavolden legger til grunn at én prosent av anslått bruttonasjonalinntekt skal gå til offisiell utviklingsbistand (ODA) hvert år. Denne ambisjonen er også forankret i Stortinget, nærmere bestemt i vedtak nr. 370 av 19. desember 2016, der flertallet ber regjeringen avsette 1 prosent av brutto nasjonalinntekt til bistand i de årlige budsjetter.

Granavolden-erklæringen legger videre til grunn et mål om at ingen skal utelates, og at Norge skal ha et effektivt utviklingssamarbeid av høy kvalitet. Regjeringen prioriterer utdanning, helse, næringsutvikling, humanitær bistand, klima, miljø og fornybar energi som de mest

effektive verktøyene for å skape utvikling og bekjempe fattigdom. Vi har gode resultater å vise til fra de siste årenes arbeid.

Dette er også i vår egen, nasjonale interesse. Et aktuelt eksempel er hvordan globalt helsesamarbeid gjennom flere tiår, og styrking av helsesystemer i fattige land, bidrar til mer robust håndtering av epidemier globalt. Ebolautbruddet i Vest-Afrika og den pågående kampen mot Covid-19 er en påminnelse om hvordan svake systemer i fattige land kan øke risikoen for alle land.

Norge har i lang tid hatt et internasjonalt lederskap innen helse, ikke minst gjennom støtten til Vaksinealliansen Gavi. Denne har i løpet av 20 år sørget for vaksinasjon av 700 millioner barn. Før GAVI var vaksiner lite tilgjengelig i utviklingsland, og barn døde av lungebetennelse, diaré og hjernehinnebetennelse. Vaksinene har forhindret rundt 10 millioner dødsfall. Det norske bidraget har vært om lag 16 milliarder kroner over 20 år, slik at den norske støtten i seg selv har bidratt til å redde én million menneskeliv. Så sent som for en drøy uke siden besøkte jeg et større offentlig sykehus i New Delhi, hvor man tallet være norsk støtte hadde halvert barnedødeligheten i løpet av tre år.

Denne regjeringen har doblet satsingen på utdanning som virkemiddel for utvikling. Fra 2013 til 2016 bidro Norge til at 3,1 millioner jenter og gutter fikk skolegang, hvorav 1,6 millioner barn i sårbare og konfliktrammede land. 140 000 lærere fikk i samme periode opplæring for å styrke kvaliteten på undervisningen.

Kriser og konflikter vanskeliggjør ofte barns tilgang på utdanning. Norge var en av pådriverne bak Education Cannot Wait, fondet for utdanning til barn og ungdom i krise- og konfliktsituasjoner. Som nest største giver bidro vi i 2018 til utdanning for mer enn 1,4 millioner barn og unge, blant annet i Syria, Somalia og land i Sahel-regionen.

Utviklingspolitikken må stadig fornyes. For å nå ut med tiltak som både styrker menneskerettighetene og øker den enkeltes muligheter for utvikling, har regjeringen lagt frem en egen strategi mot skadelige skikker. Her som ellers vil mye av innsatsen kanaliseres gjennom vårt meget kompetente sivilsamfunn. Det kan blant annet vises til at Kirkens Nødhjelp, i samarbeid med Redd Barna, har bidratt til 31 prosent reduksjon i nye tilfeller av kjønnslemlestelse der de har arbeidet i Etiopia.

OECD har i en årrekke fremhevet norsk utviklingspolitikk som et eksempel til etterfølgelse for andre giverland. I 2019 berømmet blant annet organisasjonen Norges hu-

manitære bistand for å svare på stadig skiftende utfordringer globalt, og for å være i stand til å møte ulike typer av kriser. Ifølge organisasjonen er dette mulig på grunn av klar strategi, økte budsjettmidler og solid samarbeid med internasjonale partnere.

Etableringen av Kunnskapsbanken i Norad i 2018 ble også fremhevet. Ifølge OECD representerer dette en fornyelse av faglig samarbeid med utviklingsland på områder hvor Norge har særlig god kompetanse, som Fisk for utvikling, Skatt for utvikling, Hav for utvikling og fornybar energi. Kompetanseoverføringen gir mottakerlandene grunnlag for bedre forvaltning av egne ressurser og styresett, noe som styrker grunnlaget for å kunne tilrettelegge for sin egen utvikling.

Et av de viktigste formålene med utviklingspolitikken er å bidra til økt jobbskaping. Stor befolkningsvekst har skapt millioner av arbeidsledige unge i fattige land. Dette er prioritert i utviklingspolitikken og utredet i stortingsmeldingen Sammen om jobben.

Vårt viktigste virkemiddel for å støtte opp om næringsutvikling og jobbskaping er Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (Norfund).

Norfunds porteføljeinvesteringer har vokst fra 9,6 milliarder kroner i 2013 til 22,3 milliarder kroner i 2018. Dette skyldes kapitaltildelingene over bistandsbudsjettet, men også Norfunds evne til å gjøre lønnsomme investeringer der andre, mer kommersielle investorer, mener at risikoen er for høy. Norfunds resultater gjennom mange år viser at det er mulig å investere lønnsomt i bedrifter som skaper jobber, også i Afrika sør for Sahara.

Norfund skal særlig vektlegge investeringer i fornybar energi og i Afrika sør for Sahara. En av investeringene har vært vindkraftanlegget Lake Turkana i Kenya, som nå står klar til å produsere 17 prosent av landets strøm. Det hadde neppe kommet i stand uten Norfunds tidlige delaktighet, egenkapital og garantier. Det antas at rundt 93 000 indirekte jobber sikres ved at virksomheter får sikker strømtilførsel fra anlegget.

Samlet sett har OECD beskrevet norsk utviklingspolitikk som «ledende og konsistent» til fremme av utvikling, og blant annet pekt på det aktive norske engasjementet i multilaterale organisasjoner og initiativer. OECD har fremholdt at vi fortsatt har utfordringer i arbeidet med målretting av bistandssamarbeidet, men at det de siste årene er gjort fremskritt. Dette gjelder særlig med hensyn til prosjektstyring, blant annet ved krav om resultatrammeverk for hvert enkelt prosjekt.

Flere nye bistandsland, deriblant Kina og Sør-Korea, har uttrykt ønske om et nærmere samarbeid med Norge for å lære av måten Norge gjennomfører sitt utviklings-samarbeid på.

Vi fortsetter arbeidet med å effektivisere forvaltningen og øke resultatorienteringen i utviklings-samarbeidet. Derfor gjennomførte vi reformen av tilskuddsforvaltningen. Jeg forventer at reformen som trådte i kraft 1. februar,

og som innebærer klarere arbeidsdeling mellom Utenriksdepartementet og Norad, vil føre til en enda mer effektiv forvaltning av bistandsbudsjettet. For øvrig er antallet tilskuddsavtaler redusert med 30 prosent siden 2013, til tross for at den totale bistanden er økt.

I løpet av året lanseres Resultatportalen for utviklings-samarbeidet, noe som vil styrke åpenheten og informasjonen om bruken av midler. Samtidig vil portalen kunne forbedre grunnlaget for analyser, oppsummeringer og læring på tvers av prosjekter innad i forvaltningen.

Jeg viser til min orientering til Stortinget i 2019 som svar på Riksrevisjonens rapport om informasjon om resultater av bistand til utdanning (Dokument 3:10 (2018-2019)). Som det fremgikk av orienteringen, omhandler rapporten kvaliteten på informasjonen om resultatene, og ikke mangel på oppnådde resultater. Påpekningen av at resultatrapporteringen er blitt mer relevant og pålitelig når det gjelder nyere prosjekter, viser at vi er på riktig vei.

Bistand utgjør en liten, men viktig del av innsatsen som trengs for at verdens fattige land skal kunne nå bærekraftsmålene. Mesteparten av midlene må landene skaffe selv gjennom nasjonal ressursmobilisering og kamp mot korrupsjon og kapitalflukt. Derfor rettes mye av vår utviklingspolitikk inn mot å styrke deres evne til å gjøre dette. Klimakrisen styrker behovet for innovativ og effektiv innsats mot fattigdom i årene som kommer.

Jeg er glad for at oppslutningen om utviklings-samarbeidet er høy. Statistisk sentralbyrå konstaterte i 2017 at 87 % av befolkningen støtter bistand til de fattige landene. Mer enn 50 % ga uttrykk for at bistandsbudsjettet er passe stort, og at det kan økes.

En reduksjon av bistandsandelen til 0,7 prosent ville for øvrig bety 11,6 milliarder kroner mindre til verdens fattigste og mest sårbare – til kampen mot fattigdom og for jobbskaping, utdanning, bedre helse, godt styresett og menneskerettigheter.

SPØRSMÅL NR. 1159**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 10. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren ta initiativ til at de som reiser til utlandet for å få behandlet og stoppet sin MS får refundert hele eller deler av utgiftene, at deres behandlings- og utviklingsdata kjøpes i forskningsøyemed, eller at det norske forsøket på Haukeland utvides?

BEGRUNNELSE:

Over 10 000 personer i Norge lever med MS. Mange av disse opplever å få livet sitt fullstendig ødelagt som følge av diagnosen.

NRK har fortalt historien til en 37 år gammel norsk kvinne som ble MS-fri etter stamcelletransplantasjon (heretter kalt HSCT) i Moskva. Snart har 400 norske MS-pasienter reist til utlandet for slik behandling, primært til Mexico og Moskva. Jeg kjenner selv personer som har fått stoppet sin MS-utvikling etter å ha betalt rundt en halv million kroner for slik behandling i utlandet. Dette er personer som føler de har fått livene sine tilbake, men i prosessen er blitt gjort til gjeldsslaver.

I Moskva alene er det behandlet 1600 MS-pasienter, 250 av disse er fra Norge. I Mexico skal 79 nordmenn ha fått behandling. Flere hundre norske MS-pasienter har dermed fått behandling i utlandet, inkludert personer med progressiv MS. Norge har behandlet rundt 50 personer med MS på Haukeland sykehus, men der har man valgt å kutte ut behandling av progressiv MS i et pågående prosjektet, selv om erfaringer fra utlandet viser at HSCT virker på alle typer MS. Nordmenn med progressiv MS har også hatt stor effekt av HSCT-behandling i utlandet. Det pågående studiet ved Haukeland mangler 58 pasienter for å bli fullført.

Svar:

Som stortingsrepresentanten viser til pågår det en forskningsstudie ved Haukeland universitetssykehus. Autolog stamcellebehandling skal gis innenfor rammene av en slik klinisk studie. Det var tilrådingen til Beslutningsforum i 2016. Bakgrunnen var en oppsummering gjennomført av Folkehelseinstituttet av tilgjengelig dokumentasjon om behandlingens effekt, nytte for pasient og kostnadseffektivitet. Den konkluderte med at det var for lite vitenskapelig dokumentasjon til å kunne vurdere metodens effekt og sikkerhet. Usikkerheten knyttet seg blant annet til langtidseffekter ved metoden.

Jeg orienterte Stortinget om denne studien i desember sist år. Studien er et samarbeid mellom Haukeland universitetssykehus, Akershus universitetssykehus, Universitets-sykehuset i Nord-Norge, St. Olavs hospital og sykehus i Sverige, Danmark og Nederland. Dette er en såkalt ublindert randomisert behandlings studie. De siste tallene som jeg er kjent med, viste at det var inkludert 37 pasienter, av et behov for 100 pasienter. Jeg er også kjent med at prosjektlederen anslår at det vil ta om lag 2-3 år til før inklusjonen av pasienter er ferdig. Pasientene som deltar i studien fordeles tilfeldig og i like store grupper mellom stamcelletransplantasjon (HSCT) og standardbehandling.

Det er ikke alle pasienter med MS som er aktuelle for å delta i studien, og det er satt kriterier for hvilke pasienter som kan delta. Slike kriterier kan generelt ikke endres underveis i gjennomføringen av en studie. Mitt svar til stortingsrepresentantens spørsmål om studien kan utvides, er at det må vurderes av de regionale helseforetakene og Haukeland universitetssykehus. Det er ikke departementet som har initiert studien.

Representantens spør også om data fra behandlingen som er gitt til de aktuelle pasientene som er behandlet i utlandet, bør forskes på. Det vil i så fall innebære at det settes opp et eget forskningsprosjekt med dette som formål og som kan gjennomføres innenfor gjeldende regelverk. Videre forutsetter en slik studie at det er forskningsmiljøer som vil søke om godkjenning og forskningsmidler til å gjennomføre en slik studie.

Når det gjelder dekning av utgifter til behandling i utlandet har pasienter på nærmere angitte vilkår rett til dette. For eksempel har pasienter rett til å få utgifter til helsehjelp som mottas i utlandet helt eller delvis dekket dersom pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten og det ikke finnes et tilbud i Norge, eller helsehjelpen i utlandet er dokumentert mer virkningsfull enn den helsehjelpen som tilbys av det offentlige i Norge. Det er en forutsetning at helsehjelpen kan utføres forsvarlig av tjenesteyter i utlandet etter akseptert metode. I tillegg må pasientens tilstand og den aktuelle helsehjelpen tilfredsstillende kravene knyttet til nytte og ressursbruk i prioriteringsforskriften.

Dette innebærer at pasienter ikke har rett til å reise til utlandet for utprøvende behandling. I spesielle tilfeller kan imidlertid enkeltpasienter med sjeldne sykdomstilfeller få eksperimentell eller utprøvende behandling i utlandet selv om vilkårene ikke er oppfylt.

Pasienter anbefales å søke om godkjenning før de tar imot behandlingstilbud fra utlandet, hvis ikke reiser de for egen regning og risiko.

SPØRSMÅL NR. 1160

Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 27. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva regjeringen har gjort i oppfølging av anbefalingene fra Riksrevisjonen på samtlige punkter?

BEGRUNNELSE:

9. desember 2016 behandlet Stortinget Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av ungdom utenfor opplæring og arbeid (Dokument 3:9 (2015-2016)). Et av Riksrevisjonens hovedfunn var at det var stor variasjon i kvaliteten på oppfølgingen av ungdom som hadde avbrutt videregående opplæring, og at oppfølgingen i mange tilfeller ikke var god nok. Et fåtall av ungdommene er i tiltak som inkluderer læreplanmål og samarbeidet mellom ulike aktører om en helhetlig oppfølging av disse ungdommene fungerer ikke godt nok.

Riksrevisjonen kom med følgende anbefalinger:

- Kunnskapsdepartementet iverksetter ytterligere tiltak for å styrke systematikken i fylkeskommunenes arbeid med ungdom som har avbrutt videregående opplæring. Dette omhandler blant annet raskt å etablere kontakt med ungdommene for å unngå passivitet og komme tidlig i gang med veiledning og tiltak, få flere ungdommer i tiltak og øke bruken av oppfølgingsplaner.

- Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet vurderer på hvilken måte fylkeskommunenes oppfølgingstjeneste og NAV-kontorene kan styrke samarbeidet om oppfølgingstilbudet, slik at flere ungdommer deltar i tiltak som inneholder både arbeidspraksis og læreplanmål.

- Kunnskapsdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet stimulerer til at fylkeskommunenes oppfølgingstjeneste og NAV-kontorene forsterker sitt samarbeid med ulike kommunale/fylkeskommunale instanser (blant annet pedagogisk-psykologisk tjeneste, barnevernet og rusomsorgen) og helsevesenet for å sikre en helhetlig oppfølging av ungdommene. I tillegg må det være avklart hvem som har koordineringsansvaret i oppfølgin-

gen av den enkelte ungdom når flere aktører og tjenester er involvert.

- Kunnskapsdepartementet tar initiativ til å forbedre fylkeskommunenes rapportering om kvaliteten på oppfølgingen av ungdom som har avbrutt videregående opplæring.

Svar:

Jeg er glad for spørsmålet representanten Bjørnebekk-Waagen stiller. Et hovedanliggende for mitt arbeid er at flere skal settes i stand til å fullføre videregående skole og at vi skal bli bedre til å følge opp unge som er utenfor opplæring og arbeid. Fullført videregående opplæring er i dag en forutsetning for at hver enkelt ungdom skal kunne få realisere sitt talent og forfølge sine drømmer.

Bak statistikken er det enkeltindivider. Og for et individ har gjennomføring av videregående opplæring stor innvirkning på muligheter videre, både når det gjelder arbeidsliv og høyere utdanning. Mange ungdommer får dessverre ikke god nok hjelp når de trenger det. Ungdommer som har for dårlige faglige forutsetninger fra grunnskolen til å fullføre videregående opplæring trenger tettere og bedre oppfølging. Det kan også være andre grunner utenfor skolen som kan gjøre det vanskelig for elever i kortere og lengre perioder og som kan bidra til de faller av faglig utvikling.

De siste årene har vi sett positive trender knyttet til fullføring av videregående opplæring.

Vi må kunne se på dette som en indikasjon på at arbeidet med å øke fullføringen i videregående opplæring har en effekt. Men det er fremdeles vanskelig å peke på akkurat hvilke tiltak og faktorer som fører til mindre frafall og bedre fullføring. Jeg mener vi må se på om vi kan jobbe enda mer systematisk både med elevene som går i videregående opplæring og som står i fare for å falle ut, og med ungdommene som allerede har falt ut.

Selv om fullføringen i videregående opplæring er noe bedre, er den likevel ikke god nok. Jeg mener det er særlig

viktig at skolen samarbeider med andre tjenester med tiltak som kan hjelpe disse ungdommene. Dette ble også påpekt i Riksrevisjonens rapport fra 2016. Dette har Kunnskapsdepartementet tatt tak i, og jeg vil særlig framheve noen satsinger.

0–24– samarbeidets formål er å skape bedre samordnede tjenester og mer helhetlig innsats for utsatte barn og unge under 24 år for at de skal kunne lykkes i skolen og gjennomføre videregående opplæring som grunnlag for en varig tilknytning til arbeidslivet. Prosjektet har vart siden 2015 og er et samarbeid mellom KD, ASD, BLD, HOD og JD med underliggende direktorater. Gjennom samarbeidet jobbes det blant annet med å skape ett felles kunnskapsgrunnlag og utfordringsbilde mellom sektorene.

Videre jobbes det med samordning, tilgjengelighet og tilpasning av de statlige virkemidlene. Fra 2020 er det satt i gang en 2-årig pilot for programfinansiering av tilskuddsordninger. Hensikten er at det skal bli lettere for kommunene å søke om midler til tiltak som inkluderer flere sektorer, og som kan tilpasses lokale forhold. Gjennom samarbeidet vurderes også forslag til endringer i regelverket for økt samarbeid og bedre samordning av velferdstjenestene til barn og unge slik at de lettere kan få tilrettelagt og helhetlig hjelp.

Et styrket samarbeid mellom skole, fylkeskommunale tjenester som OT, NAV og helsetjenester kan gjøre tilbud bedre tilpasset for den enkelte ungdom, og øke kvaliteten på arbeidet. Godt tverrfaglig samarbeid handler om å se tilbudene til barn og unge i sammenheng slik at de beste tiltakene kan settes inn.

I Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO varsles det at regjeringen vil sende på høring et forslag til lov- og forskriftsendringer i sektorregelverkene som skal sikre tydeligere samarbeidsplikter, bedre koordinerte tjenester og styrke samarbeidet rundt barn og unge jf. omtale ovenfor i forbindelse med 0-24-samarbeidet. Høringen vil sendes ut i løpet av våren 2020. Regjeringen peker i samme melding på at det på sikt også kan være aktuelt å foreslå et nytt lokalt støttesystem. I meldingen varsles det derfor en utredning som skal blant annet se på hvordan PP-tjenesten og helsestasjons- og skolehelsetjenesten kan samordnes bedre eller eventuelt slås sammen.

For å øke gjennomføringen i videregående opplæring er det også behov for nye tiltak på både nasjonalt nivå og fylkeskommunalt nivå. Med tettere oppfølging av elevene kan vi sikre at flere fullfører og består. Kunnskapsdepartementet varslet i Meld. St. 6 om Oppgaver til nye regioner, at man skal vurdere om fylkeskommunene skal få et utvidet og mer helhetlig ansvar for unge mellom 16 og 24 år. Formålet er å gi alle elever med svak grunnskolekompetanse en mer reell mulighet til å gjennomføre videregående opplæring.

Kunnskapsdepartementet er nå i gang med større oppfølgingsarbeid etter at både Lied-utvalget (NOU

2019:25 Med rett til å mestre) og opplæringslovutvalget (NOU 2019:23 Ny opplæringslov). Våren 2021 er det varslet at det vil legges frem en melding om videregående opplæring i et livslang læringsperspektiv. Arbeidet med et utvidet og helhetlig ansvar for fylkeskommunalt ansvar for alle 16 til 24 åringer og oppfølging av resultater fra Program for bedre gjennomføring vil være en del av grunnlaget for arbeidet. Det er et mål å komme frem til endringer som skal bidra til å gjøre videregående opplæring bedre tilpasset det elvene må kunne for å gå ut i arbeidsliv og videre utdanning. Det kan omfatte tiltak innenfor både inntak, organisering, struktur og innhold. Tiltak som skal kan forbedre overgangen mellom ungdomstrinn og videregående opplæring vil være aktuelt. Videre arbeides det med å legge frem et forslag til ny opplæringslov som er planlagt fremmet for Stortinget våren 2021.

Å forebygge frafall i videregående opplæring er et av de viktigste satsingsområdene for regjeringen. Riksrevisjonens anbefalinger om oppfølging av ungdom utenfor utdanning og arbeid er derfor et viktig grunnlag for oss når vi vurderer tiltak for å øke fullføringen i videregående opplæring. Samlet sett mener jeg regjeringen har lagt opp til å følge Riksrevisjonens råd om å bedre tiltakene for unge utenfor opplæring og arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1161**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 11. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kan statsråden innhente informasjon om omfanget og utviklingen i antall straffbare handlinger som blir oppgjort på stedet av politiet, og kartlegge hvorvidt det har vært en utvikling hvor stadig flere og mer alvorlige lovbrudd blir oppgjort på stedet?

BEGRUNNELSE:

Politibetjentes rolle som håndhevere av mindre alvorlige straffbare handlinger er i liten grad lovregulert i Norge. Det er likevel anerkjent av jurister, dommere og politiet selv at politibetjentene har anledning til å gjøre opp mindre straffbare handlinger på stedet. Politiet har stor grad av frihet når det gjelder å bestemme om mindre straffbare forhold skal straffefølges, og en forventer at politiet opererer etter oppgjort på stedet – kompetanse, som vil si å løse straffesaken på stedet. Dette innebærer at politiet har stor grad av frihet til å utøve skjønn. Politibetjentene omtaler dette selv som «oppførsel tilpasset situasjonen», og betjentene har da mulighet til selv å vurdere om det skal iverksettes formell forfølgning av mindre alvorlige straffbare handlinger. Ifølge politiet finnes det få eller ingen formelle regler om hvordan dette skjønnet skal utøves. Dette kan medføre at personlighet, erfaring og dagsform spiller inn på betjenter som utøver skjønn, og det samme gjør hensynet til knappe ressurser, føringer fra overordnede og prosjekter som gjennomføres i det enkelte politidistrikt.

Lovbrudd som blir oppgjort på stedet, blir verken rettsforfulgt eller statistikkført. Ved mindre alvorlige lovbrudd av bagatellmessig art kan dette helt klart være formålstjenlig. Det som imidlertid vil være en åpenbar fare ved denne formen å agere på overfor lovbrudd, er dersom stadig flere og mer alvorlige lovbrudd skulle bli løst og avgjort på denne måten. Som politiet altså selv påpeker, så ligger det, til tross for profesjonsmoraliske normer, svært få eller ingen regler til grunn for politiets frie skjønn i denne typen situasjoner. En eskalering i antall og type lovbrudd som blir oppgjort på stedet kan være svært uheldig både i et rettsikkerhetsperspektiv og samfunnsikkerhetsperspektiv, all den tid dette vil kunne resultere i at mer alvorlige lovbrudd verken rettsfølges eller statistikkføres.

Svar:

Som det er vist til i representantens begrunnelse for spørsmålet, er det anerkjent at politibetjentene har anledning

til å gjøre opp mindre straffbare handlinger på stedet. Dette fremgår av Riksadvokatens rundskriv RA 1999-3 om etterforskning, der det uttales at det i praksis er akseptert en skjønsmessig adgang for polititjenestemenn til å løse bagatellsaker på stedet. I slike tilfeller settes det ikke i gang etterforskning og det skrives ikke rapport eller anmeldelse. Det samme er forutsatt i Ot.prp. nr. 22 (1994–1995) Om lov om politiet (politiloven), der det i punkt 2.6.1 fremgår at

«[e]n ordensforstyrrelse vil ofte være et lovbrudd, men ikke alltid av et slikt omfang at de straffeprosessuelle tvangsmidlene kan eller bør anvendes. De mindre lovovertridelser kan normalt betraktes som rene ordensanliggender og avgjøres på stedet med et polisiært og ikke straffeprosessuelt tiltak.»

Adgangen til å gjøre opp saken på stedet er ment å være begrenset til forhold av bagatellmessig art, der det ikke er hensiktsmessig å benytte strafferettsapparatet for å reagere på overtredelsen. Som representanten har vist til er vurderingen i stor grad overlatt til den enkelte tjenstepersons skjønn i den konkrete situasjonen. Jeg har ingen indikasjoner på at adgangen til å gjøre opp saken på stedet benyttes i andre tilfeller enn forutsatt, og ser det derfor ikke hensiktsmessig å igangsette en nærmere kartlegging av omfang og utvikling på dette feltet.

SPØRSMÅL NR. 1162**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 12. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Har utvalget som har sett på EUs trygdeforordning rett i at arbeidsavklaringspenger har blitt trukket tilbake og personer har blitt straffet ikke bare i strid med EØS-retten, men – før 1. januar 2018 – også uten hjemmel i norsk lov?

BEGRUNNELSE:

4. mars la utvalg oppnevnt av Kongen i statsråd 8. november 2019 for eksternt gjennomgang av praktisering og håndtering av EUs trygdeforordning fram sin første delutredning. Her går utvalget grundig gjennom EØS-retten, men den ser også på det norske lovverket. Der vises det til at kravet om at det må søkes om godkjenning av utenlandsoppholdet først kom inn i lovteksten med virkning fra 1. januar 2018.

«Utvalget skriver at det før dette synes usikkert om det, helt uavhengig av EØS-rettens krav til norsk rett, var hjemmel for å trekke tilbake arbeidsavklaringspenger utelukkende av den grunn at medlemmet oppholdt seg i utlandet uten forutgående tillatelse. Langt mindre var det hjemmel for å straffe for dette.»

Svar:

Utvalget som skal foreta en eksternt gjennomgang av praktiseringen og håndteringen av EUs trygdeforordning avga sin første delutredning 4. mars 2020. Et enstemmig granskingsutvalg støtter hovedtrekkene i Arbeids- og velferdsetatens juridiske vurdering høsten 2019. Utvalget slår fast at EUs trygdeforordning ikke gir anledning til å avslå krav om kontantytelser utelukkende fordi en bruker oppholder seg i et annet EØS-land.

Jeg antar at representantens spørsmål tar utgangspunkt i det utvalget skriver i kapittel 7 i rapporten om EØS-rettens betydning for folketrygdlovens krav om opphold i Norge for rett til sykepenger, pleiepenger og arbeidsavklaringspenger. Utvalget viser her at kravet om å søke om godkjenning av utenlandsopphold kom inn i lovteksten i folketrygdloven § 11-3 tredje ledd med virkning fra 1. januar 2018. Videre står det

”Utvalget påpeker at dersom man legger til grunn Arbeids- og sosialdepartementets oppfatning av gjeldende rett forut for lovendringen som trådte i kraft 1. januar 2018, synes det usikkert om det, helt uavhengig av EØS-rettens krav til norsk rett, var hjemmel for å trekke tilbake arbeidsavklaringspenger utelukkende av den grunn at medlemmet

har oppholdt seg i utlandet uten forutgående tillatelse.”

Etter folketrygdloven § 11-3 første ledd er det er vilkår for rett til arbeidsavklaringspenger at medlemmet oppholder seg i Norge. Etter § 11-3 andre ledd kan ytelsen likevel gis til den som får medisinsk behandling eller deltar på et arbeidsrettet tiltak i utlandet i samsvar med aktivitetsplanen. Etter § 11-3 tredje ledd, slik det lød fram til 1. januar 2018, kan et medlem også få arbeidsavklaringspenger i en begrenset periode under opphold i utlandet dersom det kan godtgjøres at utenlandsoppholdet er forenelig med gjennomføringen av den fastsatte aktiviteten, og ikke hindrer Arbeids- og velferdsetatens oppfølging og kontroll. Det betyr at det ikke foreligger en ubetinget rett til å beholde ytelsen ved opphold i utlandet. En slik forståelse av ordlyden i daværende tredje ledd tilsier at det også før 2018 var nødvendig å søke til Arbeids- og velferdsetaten på forhånd, slik at etaten kunne ta stiling til om vilkårene for å kunne gjøre unntak fra kravet i første ledd var oppfylt. En høyesterettsdom fra 2017 (HR-2017-560-A) synes å bygge på en slik forståelse av ordlyden og systemet i § 11-3, hvorefter Høyesterett la til grunn at det måtte søkes om få innvilget arbeidsavklaringspenger under utenlandsopphold etter denne unntaksbestemmelsen. Jeg viser også til bestemmelsene i folketrygdloven §§ 21-2 og 21-3 om framsettelse av krav og medlemmets opplysningsplikt og § 21-6 om endrede forhold.

Fra 1. januar 2018 ble kravet om å søke uttrykkelig presisert i folketrygdloven § 11-3 tredje ledd nytt tredje punktum, jf. Prop. 74 L (2016–2017). Omtalen av gjeldende rett i lovproposisjonen er knapp på dette punktet, og jeg har forståelse for at granskingsutvalget kan ha oppfattet den som noe upresis. Jeg viser imidlertid til departementets oppfatning av gjeldende rett og bakgrunn for endringen i høringsnotatet som ble sendt på høring 8. juli 2016 (punkt 4.5.3):

”Alle som mottar arbeidsavklaringspenger, skal som hovedregel oppholde seg i Norge. I § 11-3 andre ledd er det gjort unntak dersom et medlem i samsvar med sin aktivitetsplan får medisinsk behandling eller deltar i et arbeidsrettet tiltak i utlandet. Dersom oppholdet i utlandet ikke er til hinder for oppfølging og kontroll, og utenlandsoppholdet er forenelig med planlagt aktivitet, kan arbeidsavklaringspenger imidlertid mottas i utlandet i en begrenset periode. I praksis er det lagt til grunn at et opphold på inntil fire uker er å anse som en begrenset periode. Oppholdet må godkjennes på forhånd av Arbeids- og velferdsetaten. Dette samsvarer med praksis når det gjelder sykepenger, som har en tilsvarende bestemmelse i folketrygdloven § 8-9 tredje ledd. Departementet foreslår at gjeldende praksis presiseres i ny § 11-3 tredje ledd.”

Dette viser at formålet med lovforslaget var å presisere gjeldende rett, og ikke innføring av et nytt krav.

Jeg viser samtidig til at det er enkelte saker som kommer til behandling i rettsapparatet i tiden framover

knyttet til EØS-saken, og jeg legger til grunn at også dette spørsmålet vil kunne bli vurdert i den forbindelse.

SPØRSMÅL NR. 1163

Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 10. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Vil ministeren vurdere å innføre en midlertidig dispensasjon fra arbeidsmiljøloven slik at også arbeidstakere som ikke er ansatt i IA-bedrifter får utvidet adgang til å skrive egenmelding, slik at de ikke belaster fastlegen med ikke-alvorlige sykdommer, nå når fastlegene spiller en alvorlig rolle i oppfølgingen av SARS-CoV-2-viruset som nå spres i befolkningen?

Svar:

IA-avtalen som gjelder fra 1. januar 2019 omfatter hele arbeidslivet. Den tidligere retten til åtte dager med egenmelding for IA-bedrifter ble i forbindelse med ny IA-avtale erstattet av en presisering i folketrygdloven (§ 8-24 tredje ledd) om at arbeidsgiver i arbeidsgiverperioden kan gi rett til å bruke egenmelding utover tre kalenderdager. Videre framgår det i loven at arbeidsgiver har plikt til

å drøfte med de tillitsvalgte om det skal gis utvidet rett til å bruke egenmelding.

Jeg siterer fra IA-avtalen:

”Partene i IA-avtalen foreslår at muligheten til å avtale utvidet rett til egenmelding presiseres i folketrygdloven. Det foreslås videre at det innføres en plikt for arbeidsgiver til å drøfte utvidet rett til egenmelding med de tillitsvalgte. Dette vil medføre at flere arbeidstakere enn i dag kan få mulighet til utvidet egenmelding.

Organisasjonene vil oppfordre tidligere IA-virksomheter til å videreføre ordningen med utvidet rett til egenmelding. Organisasjonene vil oppfordre virksomheter som ikke tidligere har hatt utvidet egenmelding til å vurdere denne ordningen.”

I arbeidsgiverperioden har man altså anledning til å benytte egenmelding i hele perioden, dersom dette er avtalt med arbeidsgiver. Det er først når Arbeids- og velferdsetaten skal utbetale sykepengene at det etter regelverket kreves sykmeldingsattest fra lege (folketrygdloven § 8-7).

SPØRSMÅL NR. 1164

Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 16. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Kan finansministeren klargjøre bakgrunnen og begrunnelsen for at tollmyndighetenes kameraovervåkning ved den norske riksgrensen i stor grad er tatt ut av funksjon,

og hva vil han eventuelt foreta seg for å sikre at kameraene igjen blir operative?

BEGRUNNELSE:

Fra 2016 ble det montert kamera langs norske grenseoverganger fra Finnmark til Østfold. Bakgrunnen var et prøveprosjekt med kameraovervåking langs grensene med gode resultater for Tollvesenet. Hensikten var at politiet skulle få kontroll over overganger også når man ikke har mannskap ute, og målet var at tollvesenet på denne måten skulle ha en tilstedeværelse på alle overganger. Fra prøveprosjektet ble satt i gang i 2015 og frem til vedtaket som kom i 2016, hadde det allerede vært en økning på over 50 prosent i antall beslag siden kameraene kom opp. Kameraene var et veldig viktig hjelpemiddel for tolletaten, og gjorde det enklere eksempelvis å ta flere narkotikasmuglere.

Nå opplyser politiet om at disse kameraene i stor utstrekning er tatt ut av bruk. De grep som ble tatt for å styrke grensekontrollen og hindre grenseoverskridende kriminalitet ser dermed ut til å ha blitt reversert, til tross for gode resultat.

Svar:

Tolletatens samfunnsoppdrag er å sikre etterlevelse av lover og regler for grensekryssende vareførsel. Skiltgjenkjennende kameraer langs grensen er et viktig og effektivt verktøy som Tolletaten benytter for å bekjempe ulovlig grensekryssende vareførsel. Kameraene gjør at etaten kan ha kontroll med kjøretøy som passerer grensen uten at tjenestepersonell fysisk må være tilstede, og gir mulighet til å identifisere når forhåndsutpekte risikoobjekter krysser grensen, slik at disse kan stanses. Kameraene gir også etaten bedre kunnskap om trafikkbildet og den grensekryssende vareførselen. Opplysninger fra kameraene benyttes både i den direkte kontrollen av vareførselen med kjøretøy som passerer grensen, samt for å planlegge og målrette fremtidige kontroller.

Utbygningen av skiltgjenkjennende kameraer har vært ett av tre satsingsområder i regjeringens styrking av Tolletatens grensekontroll, jf. Prop 1 (2015–2016) for Finansdepartementet. Stortinget bevilget i statsbudsjettet for 2016 midler til utbygging ved alle landeveis grenseoverganger og ved fergeanlegg med utenlandstrafikk. Tolletaten startet utbyggingen i 2016. Før det hadde etaten i 2011 etablert skiltgjenkjennende kameraer som et prøveprosjekt ved syv grenseoverganger i Østfold. I årene 2013–2015 ble det etablert skiltgjenkjennende kamera ved noen flere grenseoverganger, også i Hedmark. Da Tolletaten startet utbyggingen i 2016, ble det etablert skiltgjenkjennende kameraer ved noen av de største grenseovergangene, men ikke langs hele riksgrensen fra Finnmark til Østfold, slik spørsmålet til stortingsrepresentanten gir inntrykk av. Arbeidet har vært noe forsinket, hovedsakelig som følge av konkurs hos en leverandør, men Tolletaten vil ferdigstille utbyggingen i løpet av 2020. Fra 1. januar

2017 har tollmyndighetene hatt adgang til å lagre opplysninger fra skiltgjenkjenningssystemet i seks måneder, jf. Prop. 1 LS (2016–2017). Stortingsrepresentant Amundsen skriver at "tollmyndighetenes kameraovervåking ved den norske riksgrensen i stor grad er tatt ut av funksjon". Jeg kan opplyse stortingsrepresentanten om at per nå har Tolletaten etablert skiltgjenkjennende kameraer ved 56 av totalt 75 grenseoverganger og ferjeterminaler, men at det som nevnt over har vært noe forsinkelser i arbeidet.

Det er imidlertid enkelte skiltgjenkjennende kameraer som ikke lenger er i bruk av Tolletaten. Etaten hadde før juni 2018 tilgang til opplysninger fra flere kameraer som tilhørte Statens vegvesen og som var plassert andre steder enn langs riksgrensen. I tillegg hadde etaten utplassert såkalte veivalgskameraer i veikryss i grensenære strøk, som skulle gi informasjon blant annet om hvilken vei aktuelle kontrollobjekter valgte videre inn i landet. Tolletaten meldte i juni 2018 om avvik fra personopplysningsreguleringen knyttet til bruken av Statens vegvesen sine kameraer til Datatilsynet. Tolletatens tilgang til disse kameraene ble skrudd av i juni 2018, etter en vurdering av at det ikke forelå tilstrekkelig hjemmel for etatens tilgang til Statens vegvesen sine kameraer. Videre ble Tolletatens veivalgskameraer skrudd av i 2019 etter en fornyet vurdering av hjemmelsgrunnlaget for bruk av skiltgjenkjenningssystemet. Kameraene ved tiliggende grenseoverganger er fortsatt i drift. Jeg viser for øvrig til tidligere finansminister Siv Jensens svar til stortingsrepresentant Ingrid Heggø på skriftlig spørsmål nr. 1008 (2018–2019).

Stortingsrepresentant Amundsen skriver i sitt spørsmål at hensikten med kameraovervåking langs grensen var "at politiet skulle få kontroll over overganger også når man ikke har mannskap ute." Til det vil jeg understreke at formålet med tiltaket var at Tolletaten skulle kunne løse sitt samfunnsoppdrag bedre og mer effektivt, jf. omtale i Prop 1 (2015–2016) for Finansdepartementet. Tolletaten har et godt samarbeid med politiet og etaten kan utlevere kameraopplysninger til politiet i forbindelse med samarbeid med sikte på å bekjempe, hindre og undersøke overtreddelser av tollovgivningen. Utenfor Tolletatens forvaltningsområde kan opplysninger gis til politiet dersom det er grunn til å undersøke om noen forbereder, begår eller har begått en handling som kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder.

Skiltgjenkjennende kameraer er viktig i arbeidet med å digitalisere Tolletatens virksomhet, og er kjernen i Tolletatens satsing for å etablere elektronisk nærvær ved alle landeveis grenseoverganger. Løsningen legger til rette for at Tolletaten kan jobbe mer effektivt og målrettet, og er med på å styrke Tolletatens kontroll av den grensekryssende vareførselen.

SPØRSMÅL NR. 1165**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 11. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mener statsråden vi har et tilstrekkelige lovverk for å håndtere villedende markedsføring rettet mot innbyggerne eller utsatte personer i en sårbar fryktsituasjon fra såkalte mirakelpredikanter, og vil statsråden eventuelt foreta seg noe for å ta tak i slik aktivitet?

BEGRUNNELSE:

På den kristne TV-kanalen Visjon Norge ble seerne nylig oppfordret til å gi 2020 kroner til kanalen som gjenytelse for at Gud skulle beskytte givernes barn mot koronaviruset.

Predikanten i sendingen uttalte at han som en Guds profet utfordret alle til å ringe nummeret på skjermen, og at Den hellige ånd hadde veiledet han med 2020 kroner.

Det har kommet sterke reaksjoner etter sendingen, og hendelsen er blant blitt kalt en utnyttelse av personer i en sårbar og fryktpreget situasjon.

Svar:

Bønn og forbønn er viktig for mange mennesker og en grunnleggende og naturlig del av deres trosutøvelse. Dette skal selvfølgelig ikke være forbudt. Jeg reagerer imidlertid

på sendingen fra TV-kanalen Visjon Norge hvor seerne ble oppfordret til å gi 2020 kroner til kanalen for at Gud skulle beskytte givernes barn mot koronaviruset. En slik praksis med å ta betalt for forbønn, kan utnytte mennesker som befinner seg i en sårbar situasjon. Dette bidrar også til å spre unødig frykt og bekymring.

For meg handler dette først og fremst om anstendighet. Bønn og forbønn for syke, eller for å forhindre sykdom, skal ikke være avhengig av at man kan betale. Jeg registrerer at Forbrukertilsynet har uttalt at de vil vurdere om denne virksomheten er i strid med markedsføringsreglene etter lov om alternativ behandling av sykdom.

Jeg viser i den forbindelse også til mitt svar av 4. juli 2018 på spørsmål nr. 1953 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, datert 27. juni 2018. I dette svaret har jeg redegjort for gjeldende regelverk knyttet til såkalte mirakelpredikanter virksomhet og jeg viser til denne redegjørelsen. I mitt svar uttalte jeg blant annet at jeg i samråd med Barne- og familiedepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet ville vurdere om regelverket er godt nok eller tydelig nok når det gjelder slik virksomhet. I tråd med dette har Helse- og omsorgsdepartementet startet et utredningsarbeid for å vurdere om skillet mellom såkalt alminnelig og ikke-alminnelig religiøs aktivitet kan presiseres bedre enn i dag.

SPØRSMÅL NR. 1166**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 12. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Kva kriterier låg til grunn for å plassere sjefen for Hovedredningssentralen i Bodø og ikkje i Sola?

GRUNNGJEVING:

Det er omtalt i Stavanger Aftenblad 04.03.2020 at det ligg ein «helhetsvurdering» bak avgjerda. Det eg er ute etter et kva element/ kriterier som var ein del av denne vurderinga.

Svar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementets retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon er lagt til grunn for beslutningen om å plassere direktøren for Hovedredningssentralen til Bodø.

Det er vurdert krav til nærhet til brukerne, kompetansekrav til de som skal utføre arbeidsoppgavene, krav til infrastruktur, samt nærhet til fagmiljø og offentlige myndigheter. Hensyn til kostnadseffektivitet og effektiv oppgaveløsning samt vurdering av lokaliseringspolitiske

hensyn er også lagt til grunn. Begge steder kom utfra en samlet vekting av disse elementene tilnærmet likt ut, men etter en helhetsvurdering ble det besluttet å lokalisere direktørstillingen til Bodø.

Dette er en endring av beskjedent omfang, men som vil styrke den administrative styringen av virksomheten, og på sikt kunne gi en enda bedre og mer effektiv

redningstjeneste. Hovedredningsentralen vil fortsette å være helt sentral i å lede og

koordinere den samlede innsatsen når liv og helse er truet på den samme gode måten som tidligere. Den geografiske plasseringen av direktørstillingen endrer ikke hvordan Hovedredningsentralen leder og koordinerer redningsaksjoner.

SPØRSMÅL NR. 1167

Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Runar Sjøstad

Besvart 11. mars 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Vil ministeren sette inn tiltak på kort og lenger sikt for å avhjelpe krisen reindriften opplever og hvilke tiltak vil landbruks- og matministeren iverksette ?

BEGRUNNELSE:

Reindriftsnæringen er kommet i en akutt krisesituasjon pga. snømengdene denne vinteren. Krisefondet for reindriftsnæringen er i dag på 2,5 mill. kr. og dekker ikke behovet for foring og transport. Dette fører til store økonomiske belastninger for den enkelte reieneier i en allerede presset situasjon.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg har fulgt utviklingen av beitekrisen tett, og jeg har bl.a. vært i direkte kontakt med lederen av beredskapsutvalget i Finnmark.

Kriseberedskapsutvalgene har konkludert med at det nå er en alvorlig beitekrise i store deler av Finnmark, samt i deler av Troms og Nordland. Situasjonen er også krevende i deler av Trøndelag, men krisoberedskapsutvalget har ennå ikke definert en beitekrise i dette området. Beitekrisen skyldes ikke et for høyt reintall – men har sin årsak i de unormalt store snømengdene.

Etter beitekrisen i 2017 ble det opprettet et krisereds-kapsfond for reindriften. Det er satt av midler til dette fondet over reindrifftsavtalen hvert år siden. Distriktene har også egne krisereds-kapsfond der de setter av midler fra distriktstilskuddet. Vi er nå imidlertid inne i en situasjon hvor distriktenes midler i stor grad er brukt opp.

Under forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2020/2021, som ble avsluttet med inngåelse av avtale 27. februar, var beitekrisen et sentralt tema. Det var på det tidspunktet klart at den eksisterende beholdningen på krisereds-kapsfondet ikke ville være tilstrekkelig. Avtalepartene ble derfor enige om å redusere egenkapitalen til Reindrifftsens utviklingsfond med 10 mill. kroner, og overføre disse til krisereds-kapsfondet. Krisereds-kapsfondet har etter dette en beholdning på 12,7 mill. kroner i 2020.

Avtalepartene har forutsatt at støtte fra fondet skal brukes til innkjøp av fôr. Sett ut fra graden av beitekrise i det enkelte distrikt og utvikling av krisen, skal Landbruksdirektoratet og fylkesmennene sammen med beredskapsutvalgene foreta en riktig fordeling av midlene i krisereds-kapsfondet.

Jeg vil følge beitesituasjonen fortløpende og vurdere behovet for eventuelt ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1168**Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 11. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Har regjeringa sidan ein ikkje omtalte den løysinga i høyringsdokumentet vurdert og avvist framlegget eller er ein open for å vurdere det framleis?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa sendte på høyring domstolstrukturen nyleg. Som statsråden kjenner til skapte framlegget frå domstoladministrasjonen om å leggje Sunnhordland inn under Haugaland motstand lokalt frå kommunane og under-teikna for å nemne nokon. Lokalt ville me heller ha ei løysing med samanslåing internt i Vestland fylke mellom

Hardanger og Sunnhordland. Ei ordning som er frivillig frå begge si side. Eg var difor overraska over at regjeringa ikkje inkluderte dette i høyringa.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt Domstolkommisjonens forslag til struktur på høyring, sammen med et alternativt forslag fra departementet om bare å endre rettskretsene, i tråd med kommisjonens forslag til rettskretser, og opprettholde alle rettssteder. Høyring er en viktig del av utredningen, og departementet er åpen for å vurdere andre innspill.

SPØRSMÅL NR. 1169**Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 19. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Støtter statsministeren Sykehuset Østfold som nå går rettes vei for å nekte ansatte i deltidsstilling større stilling samtidig som man lyser ut nye deltidsstillinger?

BEGRUNNELSE:

4. november 2019 holdt statsminister Erna Solberg tale ved Sykepleierforbundets landsmøte og uttalte følgende:

”Regjeringen er opptatt av å utvikle en heltidskultur i helse- og omsorgstjenestene og redusere bruken av deltid.

Å ha en jobb som gjør det mulig å forsørge seg selv, familien sin og bidra til fellesskapet er viktig for oss alle.

Innsatsen for heltid er derfor viktig for oss som samfunn generelt.

En heltidskultur i en sektor hvor mer enn 70 prosent av de ansatte er kvinner har også et likestillingsperspektiv.

Faste hele stillinger er viktig for å beholde og rekruttere kompetente medarbeidere og samtidig bidra til å ivareta arbeidsmiljøet og redusere sykefravær.

En velutviklet heltidskultur er kvalitetsfremmende og gir bedre kontinuitet i pasientoppfølgingen.

For å legge forholdene bedre til rette for heltidsstillinger og større fleksibilitet i arbeidstiden har vi gjort endringer i lovverket.

I 2018 endret vi arbeidsmiljøloven ved å åpne for at deltidsansatte kan ha fortrinnsrett til en del av stilling.

Hensikten med fortrinnsretten for deltidsansatte er å bidra til å redusere ufrivillig deltid.

I 2015 endret vi arbeidsmiljøloven ved å åpne for at det skulle bli enklere for partene lokalt å avtale vakter opp til 12,5 timer.

På den måten kan man for eksempel avtale lange vakter i helgene og dermed dekke behovet for søndagsarbeid uten å arbeide flere helger.

Helseministeren har i flere år stilt krav til de regionale helseforetakene om at sykehusene skal ansette flest mulig i hele, faste stillinger.”

4. mars 2020 melder NRK.no:

”En lovendring skulle hjelpe deltidsansatte til fulle stillinger. Nå tar Sykehuset Østfold fire sykepleiere til retten for å hindre at de blir fulltidsansatte.”

Bakgrunnen er at sykehuset lyste ut en fast stilling i 75 prosent ved nyfødtintensiven. Fire av sykepleierne som jobber deltid ved avdelingen krevde at sykehuset heller burde gi dem større stillinger enn å ansette noen andre i en deltidsstilling.

Svar:

La meg først slå fast at behovet for og krav til å utvikle heltidskultur i spesialisthelse- tjenesten ligger fast. Dette er tatt opp av både statsministeren og undertegnede ved ulike anledninger, og ble senest formidlet regionale helseforetak i foretaksmøtet som ble avholdt i januar i år.

I den konkrete saken ved Sykehuset Østfold HF som representanten Myhrvold viser til, har sykehusets ledelse sett behov for å bringe den aktuelle avgjørelsen inn for domstolen. Jeg ser at situasjonen kan framstå som urimelig for de berørte, men registrerer samtidig at sykehusets ledelse vurderer det som prinsipielt viktig å avklare det

rettslige grunnlaget for avgjørelsen. Dette er forhold som ligger inn under arbeidsgiverrollen som det enkelte helseforetaket har.

Både lov og tariffavtaler setter rammer for sykehuses turnusplanlegging. I tillegg til dette vil enkelte ansatte, f.eks. av helsemessige årsaker, etter loven ha rett på tilrettelagt arbeidstid. Sykehusene har døgndrift året rundt, og skal sørge for at den tilgjengelige arbeidskraften til enhver tid har den nødvendige kompetansen. I enkelte tilfeller kan sykehuses døgkontinuerlige arbeidskraftbehov gjøre det vanskelig å tilby fulle stillinger i én avdeling til alle ansatte som ønsker det. Det som kan framstå som en urimelig situasjon for enkelte arbeidstakere, kan samtidig være viktig for drift av sykehusene. For øvrig er jeg gjort kjent med at de aktuelle sykepleierne er tilbudt full stilling som ville innebære arbeid på flere av sykehusets avdelinger, en ordning som praktiseres ved mange helseforetak.

SPØRSMÅL NR. 1170

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 11. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Når vil regjeringen legge fram proposisjon for utbygging av fylkesveg 359 Kaste-Stoadalen i Nome kommune i Vestfold og Telemark fylke?

Svar:

Samferdselsdepartementet har nylig mottatt saken om utbygging av fylkesveg 359 Kaste - Stoadalen i Nome kommune i Vestfold og Telemark fylkeskommune. Denne er nå til behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1171

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 13. mars 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

På bakgrunn av Bane Nors innstilling til nytt hensettingsanlegg for tog på Østfoldbanen, vil statsråden gjennomføre en uavhengig avveiing og gjennomgang når saken kom-

mer til regjeringen for endelig avgjørelse, og hvordan vil statsråden da avveie hensynet til dyrka mark mot andre hensyn når regjeringen skal avgjøre saken?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med utbyggingen av Østfoldbanen skal det bygges hensettingsanlegg for tog i nærheten av Moss.

Tiltaket skal gjennomføres ved statlig plan. Fagmyndigheten Bane Nor har lagt fram forslag om at anlegget skal bygges på Gon ved Halmstad i Moss kommune. Gon er en del av Østfoldraet og ligger i et av landets beste jordbruksarealer. Valget av Gon som plassering for hensettingsanlegg for tog betyr at store arealer dyrka mark vil gå tapt.

Ifølge Bane Nor har man veid dyrka mark opp mot andre ulemper.

Svar:

Bane NOR er i ferd med å utarbeide et forslag til planprogram som vil bli lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på

høring til berørte parter, herunder de aktuelle kommunene og statlige sektormyndigheter. Bane NOR har utredet de aktuelle lokalitetene i denne saken, og utredningene vil inngå i planprogrammet når det sendes på høring.

Jeg er kjent med at Bane NOR tilrår Gon som lokaliseringalternativ. Beslutningen om hvilken lokalisering det skal utarbeides reguleringsplan for, tas imidlertid av Kommunal- og moderniseringsdepartementet som statlig planmyndighet etter at høring av planprogrammet er gjennomført. Det er viktig for meg at alle synspunkter og interesser kommer frem, som grunnlag for departementets behandling av saken. Hensynet til jordvern vil inngå i vurderingene sammen med andre relevante forhold, uten at det kan konkluderes nå.

SPØRSMÅL NR. 1172

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 18. mars 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for om og hvordan regjeringen jobber for å få videreført dagens CO₂-kompensasjonsordning for industrien og om nikkell er inkludert i et slikt arbeid?

BEGRUNNELSE:

For industrien er en viktig forutsetning for videre satsing i Norge at det legges til rette for at industrien gis tilstrekkelig sikkerhet for tilgang på kraft til konkurransedyktige priser. I den sammenheng er det viktig at regjeringen har en aktiv tilnærming til arbeidet med å videreføre ordningen for kompensasjon for klimapåslaget i kraftprisen den såkalte CO₂-kompensasjon, også etter 2020. Regelverket for CO₂-kompensasjon er nå under revisjon i EU. Det nye regelverket vil gjelde for perioden 2021-2030. Den 11. februar d.å. ble rettet en anmodning om møte med næringsministeren fra ordfører i Bamble kommune Hallgeir Kjelldal om dette tema. Anmodningen om møtet ble avist av næringsministeren. På bakgrunn av den betydning CO₂-kompensasjonsordningen har for norsk industri er det ønskelig å få avklart, hvordan regjeringen nå jobber overfor EU med å påvirke resultat i tråd med Norges

behov. For Arbeiderpartiet er det viktig at regjeringen forsikrer norsk industri med at ordningen slik den nå er, videreføres også for perioden 2021-2030. Det vil også være av betydning at nikkell involveres i ordningen.

Svar:

Det følger av Meld St 27 (2016-2017) Industrien, grønnere, smartere og mer nyskapende at regjeringen vil bidra til å motvirke faren for karbonlekkasje blant annet gjennom CO₂-kompensasjonsordningen for kraftkrevende industri. Regjeringens ambisjon er at det fortsatt skal være en CO₂-kompensasjonsordning etter 2020. Regjeringen vil arbeide for dette.

Europakommisjonen presenterte i januar i år forslag til nye retningslinjer for kompensasjon av indirekte kvotekostnader ("CO₂-kompensasjon") for perioden 2021-2030. Regjeringen vil i

høringsinnspill til Europakommisjonen ivareta norske interesser ved særlig å forsvare en ren norsk industri.

I høringsinnspillet vil vi påpeke at retningslinjene generelt må ivareta incentiver for å kutte energiforbruk og utslipp, vektlegge behovet for likebehandling av virksomheter som anses å ha samme risiko for karbonlekkasje,

prioritere virksomheter som har høyest risiko for karbonlekkasje, og ikke bidra til støtteavhengighet.

Vi vil høringsinnspillet vektlegge at de-karboniseringen som klimamålene for 2030 og 2050 legger opp til, forutsetter at industrien er med på laget. I en slik situasjon kan vi ikke risikere at miljøvennlige industribedrifter i Europa flytter ut eller re-allokerer sine investeringer til land utenfor EU ETS-området som følge av en ambisiøs klimapolitikk i EU. Derfor påpeker vi i høringsinnspillet at den grovmaskede sektortilnærming som Kommisjonen har foreslått ikke vil være i tråd med ordningens formål. Kommisjonens utgangspunkt må derfor suppleres med en kvalitativ vurdering som sikrer inkludering av virksomheter som har et høyt nivå på de satte objektive kriterier for karbonlekkasje og som etter en samlet vurdering faller inn under ordningens formål. I en norsk sammenheng kan dette særlig gjelde produsenter av nikkell, mineralgjødsel, plast og avanserte biokjemikalier. Subsidiert må en kvalitativ vurdering inkludere undersektorer etter en mer finmasket sektortilnærming. Om dette ikke

er mulig, må terskelen for inkludering av sektorer senkes noe.

Vi er også opptatt av å få frem overfor Europakommisjonen at norsk prosessindustri på mange måter står i en særstilling. Den forsynes 98 pst. av fornybare energikilder. Mange norske bedrifter opererer med høy miljøstandard og ligger langt framme når det gjelder miljøvennlig teknologi og teknologi-kompetanse. Handelsintensiteten er høy og de fleste bedriftene produserer nøkkelkomponenter i form av råvarer eller halvfabrikata som setter andre bedrifter og sektorer i EU og i verden for øvrig i stand til å levere miljøvennlige produkter. Selv om norsk industri forsynes av utslippsfri, fornybar kraft, er denne kraften priset som om den var fossilbasert. Det er essensielt for Norge at retningslinjene for CO₂-kompensasjon anerkjenner og reflekterer dette. Dette er derfor et hovedbudskap i det norske høringsinnspillet overfor Europakommisjonen. Regjeringen vil ta endelig stilling til en videreføring av CO₂-kompensasjonsordningen, og rammer for denne, når EUs regelverk for CO₂-kompensasjon er fastsatt.

SPØRSMÅL NR. 1173

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 17. mars 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Stortinget har verken vedtatt å omorganisere eller legge ned Campus Nesna.

Hva er det rettslige grunnlaget for at Kommunal- og moderniseringsdepartementet godkjenner oppsigelsen av leiekontrakten mellom Kunnskapsdepartementet og Statsbygg vedrørende Nesna syv år før leietida går ut, når det ikke foreligger positivt vedtak om omorganisering eller nedlegging i Storting eller regjering?

BEGRUNNELSE:

Statsbygg skal iverksette Stortingets vedtatte politikk innen statlig bygge- og eiendomssektor. Leiekontrakten mellom Statsbygg og Kunnskapsdepartementet med Nord universitet som bruker, gjelder ut 2029. Punkt 5 i leiekontrakten gir mulighet til å si opp leieforholdet i løpet av leiekontrakten med 12 måneders varsel hvis leieforholdet blir uhenksommessig som følge av omorganisering o.l. som vedtas av Storting eller Regjering.

Ny studiestedsstruktur og nedleggelsen av campus Nesna ble vedtatt av styret i Nord universitet i 2019. Uni-

versitet har sagt opp leiekontrakt for campus Nesna fra 1. august 2022. KMD har i brev av 4.2.2020 bedt Statsbygg om å informere Nord universitet om at det vil bli igangsatt arbeid med å finne ny statlig bruker, alternativt at det igangsettes en avhendingsprosess.

I mai 2019 fremmet SV et representantforslag hvor de ba regjeringen stanse endringen i studiestedsstruktur ved Nord universitet. Forslaget ble nedstemt. Nord universitet viser til vedtaket i Stortinget om ikke å stanse endringen i studiestedsstruktur i sin oppsigelse av leieforholdet.

Et Stortingsvedtak om ikke å stanse endringen i studiestedsstruktur, er imidlertid ikke det samme som at Stortinget har vedtatt nedlegging av Nesna.

Kunnskapsdepartementet har vært tydelig på at det ligger innenfor universitetsstyrets autonomi å bestemme egen studiestedsstruktur, og at departementet ikke kan overstyre universitetsstyrets vedtak om å legge ned studiestedet.

Statsbygg har i brev til KMD, og med henvisning til nevnte bestemmelse i punkt 5, uttrykt tvil om at det er grunnlag for å heve kontrakten. Statsbygg mener saken er av prinsipiell betydning, og kan skape presedens. Det er

med andre ord usikkert rettslig grunnlag for en avgjørelse som senere kan bli lagt til grunn i andre, lignende tilfeller.

Arbeiderpartiet var imot å legge ned lærerutdanninga på Nesna, satte av midler til å opprettholde studiestedet, og mener at bygningene bør ivaretas, slik at de også framover kan brukes til undervisning, forskning eller annen ny aktivitet som gagnar regionen. Regjeringen bør ikke tillate nedbygging eller avhending av lokaler og utstyr på Nesna, men arbeide for å styrke og utvikle mulighetene for desentralisert utdanning.

For øvrig viser jeg til representantforslag 78 S 2019 – 2020 om at Statsbygg ikke skal selge bygningene på studiested Nesna.

Svar:

Campus Nesna er i statlig eie og forvaltes av Statsbygg med Nord universitet som bruker. Både Statsbygg og Nord universitet er del av rettssubjektet staten. Leiekontrakten mellom virksomhetene er et internstatlig forhold, som blant annet regulerer finansieringen av bygningsmassen samt utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold.

Det er ikke en juridisk bindende avtale, siden det kun er en part (staten). Leieforholdet kan derfor ikke sammenlignes med ordinære leieforhold mellom to ulike parter, der oppsigelse krever et rettslig grunnlag.

Selve saken har sin bakgrunn i strukturendringer i UH-sektoren, som har ført til at Nord universitet har besluttet å avvikle Nesna som studiested fra 2022. En direkte følge av denne beslutningen er at Nord universitet, i brev av 19. desember 2019 til Statsbygg, har valgt å si opp leieforholdet med virkning fra august 2022. Vi har valgt å akseptere Nord universitetets eget ønske om å kunne flytte fra lokalene, blant annet for å unngå at universitetet skal betale tomgangsleie i en periode på ca. 7 år.

En konsekvens av at Nord universitet avvikler sin aktivitet på Campus Nesna, er at lokalene fristilles fra august 2022. Statsbygg er gitt i oppdrag å undersøke om det er annet statlig behov for eiendommen. Dersom det viser seg ikke å være et annet statlige behov, skal eiendommen normalt selges, jf. kgl. resolusjon om Instruks om avhending av fast eiendom.

SPØRSMÅL NR. 1174

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 12. mars 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

I maritim strategi fra 2015 var det et mål å sikre norsk kompetanse til den maritime næringen. Signalene vi mottar fra næringen er at de opplever et økende behov for kompetanse, og at det er underskudd på kompetent arbeidskraft.

Vil statsråden komme med konkrete initiativer og sørge for at maritim utdanning blir et prioritert område i den kommende stortingsmeldingen om maritim sektor?

BEGRUNNELSE:

Den maritime klyngen er fortsatt svært viktig for norsk økonomi. Dette er en næring som gir arbeid til 85 000 kvinner og menn, og som bidrar stort til både verdiskaping, men også som vår nest største eksportnæring etter olje og gass. Tilgang på kompetanse er helt nødvendig for å opprettholde verdiskapingen i maritim sektor.

Svar:

Kompetanse er et sentralt rammevilkår for maritim næring og et prioritert område i Regjeringens maritime politikk. Regjeringen har blant annet satset målrettet på maritim utdanning gjennom samarbeidsprosjektet Markom2020. Prosjektet har resultert i et tettere samarbeid mellom de maritime utdanningsinstitusjonene, mulighet for faglig konsentrasjon ved den enkelte institusjon og arbeidsdeling mellom institusjonene. Institusjonene på universitets- og høyskolenivå som deltar i prosjektet har blant annet samarbeidet om opprettelse av nye maritime utdanningsprogrammer på mastergradsnivå, felles pensumutvikling, kompetanseheving for undervisningspersonell og et felles doktorgradsprogram. Bevilgningen til Markom2020 ble styrket med 20 mill. kroner i 2016 til totalt 38,5 mill. kroner. Bevilgningen er videreført for 2020. I forbindelse med revidert budsjett 2019 ble det også bevilget 15 mill. kroner til å styrke digitaliseringsinnholdet i havrelaterte utdanningsløp.

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er et annet sentralt virkemiddel for å bidra til å opprettholde norsk maritim kompetanse, rekruttering av norske sjøfolk, og at rederier med skip under norsk flagg har konkurransedyktige rammebetingelser. Rederier som mottar tilskudd skal bidra til opplæring av arbeidstakere til sjøs og er pålagt å ha et visst antall opplæringsstillinger om bord gjennom året. Rederiene betaler månedlig inn 500 kroner per arbeidstaker omfattet av ordningen til kompetansefondet under Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse. Fondet utbetaler i neste omgang støtte til opplæringsstillinger. Rederienes innbetalinger til fondet beløp seg til om

lag 76 mill. kroner i 2018, og stiftelsen utbetalte tilskudd for 2800 stillinger.

For 2020 har Regjeringen bevilget 2173,3 mill. kroner til tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk.

Det er også positivt at næringen, med støtte fra Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse, aktivt jobber for å få flere til å velge maritim utdanning, blant annet gjennom rekrutteringsprosjektet Maritim Karriere.

Den varslede stortingsmeldingen om den maritime politikken vil gi en helhetlig gjennomgang av den maritime politikken, og maritim utdanning og kompetanse vil være et sentralt tema.

SPØRSMÅL NR. 1175

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 20. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Realfag er og har vært viktig for både FrP og regjeringen, og i Granavolden-plattformen er en ekstra realfagstime et av punktene.

Når planlegger statsråden å iverksette innføringen av en ekstra realfagstime?

BEGRUNNELSE:

Norge er i toppsjiktet når det gjelder ressursbruk per elev i OECD-området. Likevel er resultatene for norske elever bare rundt middels. Dette er alvorlig for fremtidig verdiskaping, da Norges mest verdiskapende næringer som

olje, gass, finans, maritim sektor, havbruk med mere er avhengig av høy kompetanse innen realfag.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at realfag er viktig. Real-fagskompetanse er ettertraktet både i offentlig og privat sektor. Slik kompetanse er blant annet av stor betydning for å finne løsninger for en bærekraftig fremtid.

Hvilke tiltak i grunnopplæringen regjeringen vil prioritere fremkommer i de årlige budsjettforslagene til Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1176

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 11. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kva gjer regjeringa for å avhjelpe den spente situasjonen i Hellas, og hjelpe dei som no er på flukt?

GRUNNGJEVING:

I media dei siste dagane har me kunne lese om norske hjelpearbeiderar som har fått bilane sine angripne av

høgrekestreme på Lesbos. Lokale innbyggjarar har gått til åtak på journalistar og det har vore konfrontasjonar mellom politiet og innbyggjarar. Situasjonen er svært spent etter at Tyrkia gjorde det klart at dei ikkje ville stoppe flyktningar på veg til Europa. Hendingane har ført til ei forverring av forholdet på dei greske øyene mellom innbyggjarar, flyktningar og hjelpearbeidarar. Dette har igjen ført til at ein har måtte stenge ned fleire senter i mellom anna Moria-leiren der ein har hatt tilbod til barn og mindreårige asylsøkjjarar.

Svar:

Regjeringen deler representant Navarsete sin bekymring for situasjonen i Hellas. Utviklingen i Hellas, og presset på det greske migrasjonssystemet, følges nøye av Norge og andre europeiske land. Hellas har over tid hatt utfordringer med å håndtere antallet asylsøkere til landet. Dette til tross for omfattende bistand fra EU og europeiske land. Jeg viser til mitt svar til stortingsrepresentant Gharahkhani 2. mars d.å.

Det er greske myndigheters ansvar å sørge for at bl.a. driften av leirene og tilgangen på basistjenester er i samsvar med EUs standarder, blant annet etter mottaksdirektivet. Videre er det gjennom å styrke det greske asylsystemet at vi best kan yte hjelp til dem som søker om asyl i Hellas. For å avhjelpe situasjonen er det avgjørende at greske myndigheter bygger opp asylsystemet og kapasiteten i dette, slik at det blir robust nok til å håndtere og behandle asylsøkere og deres søknader på en effektiv måte. Norge har derfor de siste ti årene kanalisert en betydelig andel av EØS-midlene til Hellas, med mål om å forbedre landets migrasjonsforvaltning. Vi har nå gått inn i en ny periode med EØS-midler. I denne perioden bidrar vi med 33 mill. euro til kapasitetsøkning i saksbehandlingen og i mottakssystemet. Innsatsen er særlig rettet mot sårbare grupper, herunder enslige mindreårige asylsøkere. Hellas har også meldt inn behov gjennom EUs samordningsmekanisme for sivil beredskap, og Norge har tilbudt senger, madrasser og telt. Dette har Hellas akseptert. Norge vil også bidra med personell og kompetanse gjennom å sende eksperter til operasjoner i Hellas i regi av EUs asylbyrå (EASO) og EUs grense- og kystvaktbyrå (Frontex).

SPØRSMÅL NR. 1177

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 31. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over alle personer som innehar flere enn én av følgende roller samtidig: direktørstilling i et helseforetak, direktørstilling i et regionalt helseforetak, styreverv i et helseforetak, styreverv i et regionalt helseforetak, styreverv i øvrig del av den offentlige helse-tjenesten?

BEGRUNNELSE:

Det er vesentlig at offentligheten har innsyn i hvem som sitter i maktposisjoner i den offentlige helsetjenesten, og det er særlig viktig at det er synlig om de samme persone-

ne bekler flere av disse posisjonene samtidig. Statsråden bes derfor legge frem en oversikt over personene som innehar flere slike posisjoner samtidig, hvor det fremkommer hvilke posisjoner disse personene bekler.

Svar:

Vedlagt er en oversikt over alle personer som per dags dato innehar flere enn én av følgende roller: direktørstilling i et helseforetak, direktørstilling i et regionalt helseforetak, styreverv i et helseforetak, styreverv i et regionalt helseforetak, styreverv i andre selskaper eid av helseforetak eller regionale helseforetak.

Navn	Verv/ stilling
Anne Sissel Faugstad	Nestleder Helse Førde HF, Styremedlem UNN HF, Nestleder AHUS HF
Anne-Marie Barane	Økonomidirektør Helse Midt-Norge RHF , Styremedlem Helseplattformen AS

Arve Varden	AD Helse Førde HF, Styremedlem Sjukehusapoteka Vest HF, Styremedlem Helse Vest IKT AS
Atle Brynestad	Konserndirektør Helse Sør-Øst RHF, Styremedlem Sykehusbygg HF, Nestleder avviklingstyret for Nasjonal IKT HF
Bente Aae	Nestleder HDO HF, Nestleder Pasientreiser HF, Styremedlem Sjukehusapoteka Vest HF
Bjørn Atle Bjørnbeth	AD Oslo Universitetssykehus HF, Styremedlem Sykehuspartner HF
Bjørn Nilsen	Styremedlem HDO HF, Styremedlem Helse Nord IKT HF
Cathrine Lofthus	AD Helse Sør-Øst RHF, Styremedlem Norsk Helsenett
Dag Helge Hårstad	Administrerende direktør Sykehusapotekene i Midt-Norge HF, Styremedlem Luftambulansetjenesten HF
Daniel Haga	Styremedlem St Olav Hospital HF, Styremedlem Sykehuset Innlandet HF
Eivind Gjerdal	Styremedlem Helse Vest IKT, Styremedlem Sykehuspartner HF
Eivind Hansen	AD Helse Bergen, Styremedlem Sjukehusapoteka Vest HF
Geir Kristoffersen	Divisjonsdirektør Prehospitaltjenester Sykehuset Innlandet HF, Styremedlem Pasientreiser HF
Gunn Fredriksen	Styremedlem Nasjonal IKT HF, Styremedlem Sykehusapotekene i Midt-Norge HF, Styremedlem Helseplattformen AS, Nestleder Sykehusbygg HF
Hege Gjessing	AD Sykehuset Østfold HF, Styremedlem Sykehuspartner HF
Herlof Nilsen	Styreleder Norsk Helsenett SF, Styreleder Helse Vest IKT AS
Hilde Brit Christensen	Direktør medarbeidar, organisasjon og teknologi Helse Vest RHF, Styremedlem Helse Fonna HF, Styrets leder avviklingstyret for Nasjonal IKT HF
Hilde Rolandsen	Eierdirektør Helse Nord RHF, Styremedlem Sykehusbygg HF, Styremedlem avviklingstyret for Nasjonal IKT HF
Inger Cathrine Bryne	AD Helse Stavanger HF, Styremedlem Sykehusapoteka Vest HF, Styremedlem Helse Vest IKT AS
Ingerid Gunnerød	Direktør for stab og prosjektstyring Helse Midt-Norge RHF, Styremedlem Sykehusinnkjøp HF
Ivar Eriksen	Eierdirektør Helse Vest RHF, Styreleder Sykehusbygg HF, Styremedlem Helse Stavanger HF, Styremedlem Helse Førde HF
Lasse Sølvberg	Styremedlem Helse Sør-Øst RHF, Styremedlem avviklingstyret for Nasjonal IKT HF
Line Alfarrustad	Finansdirektør Helse Sør-Øst RHF, Styreleder Pasientreiser HF
Nils Kvernmo	Eierdirektør Helse Midt-Norge RHF, Styremedlem Helse Nord-Trøndelag HF
Nina Mevold	AD Sørlandet Sykehus HF, Styremedlem Sykehuspartner HF
Olav Godtfred Klausen	AD Helse Fonna HF, Nestleder Sjukehusapoteka Vest HF, Styremedlem Helse Vest IKT AS
Per Karlsen	Økonomi- og finansdirektør Helse Vest RHF, Styrets leder Sykehusinnkjøp HF, Styremedlem Helse Bergen HF
Per Kristian Voss	Styreleder Sykehuset Vestfold HF, Styremedlem Sykehuset Telemark HF
Siv Cathrine Høy-mork	Direktør for somatikk og rehabilitering Helse Sør-Øst RHF, Styremedlem Luftambulansetjenesten HF
Steinar Marthinsen	Styreleder Luftambulansetjenesten HF, Styreleder Helsetjenestens Driftsorganisasjon for Nødnett HF
Svein Gjedrem	Styreleder Helse Sør-Øst RHF, Styreleder Helse Bergen HF
Torbjørn Almlid	Styreleder Sykehuset Østfold HF, Nestleder Sykehuset Innlandet HF

SPØRSMÅL NR. 1178**Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen****Besvart 17. mars 2020 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hva er grunnen for praksisendringen i Nav når det gjelder «kontrollunntaket» i fvl. § 36 som innebærer at flere ikke får tilkjent dekning for kostnader når et vedtak blir endret til gunst for brukeren, og ber også om oversikt over antall, andel og beløp fordelt på avslag/ikke avslag etter § 36 for Nav-saker for perioden 2014 tom 2019?

BEGRUNNELSE:

SV har blitt kontaktet av flere som mener at stadig flere NAV-brukere får avslag på krav om dekning av sine advokatombudsninger etter forvaltningslovens § 36 etter at NAV-klage vant frem med bistand fra advokat. Det økonomiske ansvaret for at NAV omgjorde vedtaket etter en tvisteprosess lempes da over på brukerne selv.

Det er en reell bekymring for at NAV fortolker ordlyden «utenfor kontroll» langt mer utvidende enn før, selv om loven har vært uendret siden 1995. I praksis fraskriver NAV seg oftere ansvaret for avslag som medførte klagesak og advokatutgifter for brukeren, f.eks. ved avslag på arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd, eller annen ytelse, selv om vedkommende likevel vinner frem.

Svar:

Representanten stiller spørsmål vedrørende dekning av sakskostnader etter forvaltningsloven § 36 og Arbeids- og velferdsetatens praktisering av dette. Jeg har kontaktet Arbeids- og velferdsdirektoratet i sakens anledning, og fått bistand til å fremskaffe de opplysninger representanten ber om.

Det er vedtaksinstansen som behandler krav om sakskostnader når vedtaksinstansen har omgjort et vedtak til brukerens gunst. Vedtak om saksomkostninger klagebehandles av NAV Klageinstans, Arbeids- og velferdsdirektoratet eller Arbeids- og sosialdepartementet, beroende på hvilken enhet som har fattet vedtak om saksomkostninger i førstinstans.

Representanten viser til en praksisendring i etaten. Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til at det ikke har vært lagt opp til noen slik endring. Arbeids- og velferdsetatens praksis på dette området er nærmere regulert i saksbehandlingsrundskrivet til bestemmelsen. Dette er igjen basert på Justis- og beredskapsdepartementet rundskriv (G-1995-37).

Arbeids- og velferdsetaten har ikke strammet inn sin praksis sammenlignet med tidligere, eller tolket ordlyden

i forvaltningsloven § 36 mer restriktivt. Arbeids- og velferdsdirektoratet har gitt instruks i eget saksbehandlingsrundskriv om hvordan bestemmelsen skal forstås. Denne er i tråd med de nevnte retningslinjene fra Justis- og beredskapsdepartementet og er ikke endret de siste årene.

Frem til 1. januar 2019 ble alle krav og klager om saksomkostnader i NAV Klageinstans behandlet av den avdelingen som hadde omgjort vedtaket i den underliggende stønadsaken. Fra 1. januar 2019 ble behandling av krav og klager sentralisert til to avdelinger. Dette kan ha ført til at flere saksomkostningskrav har blitt avslått sammenlignet med tidligere. Formålet med sentraliseringen var imidlertid ikke å stramme inn praksisen, men å sikre lik og god praksis i NAV Klageinstans.

Representanten ber om statistikk på dette området. Arbeids- og velferdsdirektoratet har ikke tilstrekkelig detaljert styringsinformasjon til å besvare dette fullt ut.

Statistikk på antall, andel innvilget/ avslått finnes for de tre siste år (se tabell nedenfor):

Antallet søknader om saksomkostnader har nesten fordoblet seg fra 2017 til 2019. Avslagsprosenten har endret seg fra 15 prosent i 2017 til 19 prosent i 2018, og til 25 prosent i 2019.

Når det gjelder forbruket til dette, så har jeg mottatt følgende oversikt fra Arbeids- og velferdsdirektoratet:

Tabellen viser en jevn økning i forbruket i perioden 2014 til 2019.

Kontrollunntaket brukes for eksempel ved endringer i brukers helsetilstand som ikke var dokumentert da førstinstansen vurderte søknaden. Det er særlig i saker om uføretrygd og arbeidsavklaringspenger (AAP) at det ofte skjer endringer i søkers helsetilstand fra første vedtak ble fattet. I disse sakene har økningen i antall søknader om saksomkostnader vært størst. Det har igjen hatt den konsekvensen at avslagsprosenten har økt.

Hvis Arbeids- og velferdsetaten har oppfylt sin utredningsplikt etter fvl. § 17, vil endringene nevnt over anses å ligge utenfor forvaltningens (og partens) kontroll, og saksomkostningskravet dekkes derfor ikke etter fvl. § 36. En slik praktisering er helt i tråd med gjeldende regelverk.

En økning av antallet saker som gjelder uføretrygd og AAP, sammenholdt med en mer ensartet praktisering i etaten, er hovedårsaken til økningen i antall avslag.

SPØRSMÅL NR. 1179**Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 16. mars 2020 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Sentre for barn og foreldre er et viktig tilbud for tidlig innsats i barnevernet. To slike sentre som er drevet ideelt står nå etter anbudskonkurranser i fare for nedleggelse, fordi de har mistet rammeavtale eller fått redusert antall plasser i kontrakten med Bufdir.

Vil statsråden gripe inn for å sikre disse sentrene, og mener statsråden at anbud er en hensiktsmessig måte innhente særlig ideelle leverandører av slike sentre spesielt og til barnevernet generelt?

BEGRUNNELSE:

Stiftelsen Vilde i Vestfold har etter anbudskonkurranse gått fra 8 til 2,5 plasser i sin avtale med Bufdir, og sier det kan føre til nedleggelse av senteret. Aglo barne- og familiesenter i Trøndelag har mistet hele rammeavtalen med Bufdir og frykter også for fremtiden. Begge sentre peker på at det ikke er gitt noen faglig begrunnelse for hvorfor de mister plasser og kontrakter, årsaken virker heller å være anbudsteknisk, og sentrene mener at konsekvensene vil være i strid med barnas beste. For eksempel vil det kunne bety svært store reiseavstander for enkelte. Begge sentre peker på deres tilbud er lite egnet for anbudskonkurranser.

Svar:

Noe av det viktigste jeg jobber med er å tilrettelegge for at alle barn i landet skal kunne vokse opp i trygge og gode omsorgsforhold. Sentre for foreldre og barn er en del av barnevernets hjelpetiltak som gir støtte og veiledning til familier som har eller venter barn. Formålet med et opphold på et slikt senter er å gi det enkelte barn bedre utviklingsmuligheter gjennom styrking av foreldreferdigheter. Ideell sektor har gått i bresjen i utviklingen av tilbudet av sentre for foreldre og barn, til slik de er i dag. Regjeringen er opptatt av å videreføre det viktige bidraget fra ideell sektor. I Granavolden-plattformen er vi klare på at regjeringen vil øke andelen ideelle og styrke deres posisjon. Jeg er glad for at leveranser til Bufetat på dette feltet fortsatt er forbeholdt ideelle.

Tjenestene det er snakk om i sentre for foreldre og barn er ikke lovpålagte tjenester, og det er per i dag ingen unntaksbestemmelser fra lov og forskrift om offentlig anskaffelse som gjør seg gjeldende for disse tjenestene. Tjenester i barnevernet som er lovpålagte og som innebærer offentlig myndighetsutøvelse etter EØS-retten, kan imid-

lertid unntas regelverket for offentlige anskaffelse. Dette betyr at Bufdir er forpliktet til å følge anskaffelsesregelverket dersom og når det skal kjøpes plasser i sentre for foreldre og barn, men dette er ikke tilfelle i samme grad når det gjelder institusjonsplasser for øvrig.

Departementet ba den 4. november 2019 Bufdir om å gjennomføre en skjermet konkurranse om rammeavtaler for kjøp av plasser fra ideelle leverandører for sentre for foreldre og barn. Også leverandører lokalisert i Oslo kunne delta. Direktoratet ble bedt om å gi en kjøpsgaranti basert på regionenes historiske behov for kjøp av plasser. Konkurranses grunnlaget for rammeavtalene viste behov for en noe annen fordeling av plassene, bl.a. færre private plasser i Bufetat region sør enn det som lå inne i tidligere rammeavtaler. Gjennom forrige kontraktsperiode 1.3.17 – 31.12.19 ble det utbetalt betydelige summer for ubenyttet kapasitet. Det ville ikke være forretningsmessig å inngå kontrakt på kjøp av plasser som ikke blir brukt, og jeg synes heller ikke det ville være en riktig bruk av etatens begrensede midler.

For Region midt fikk ikke Bufdir et tilbud som oppfyller etatens behov.

Konkurranses grunnlaget viste imidlertid et behov for plasser i Region midt, og jeg er kjent med at Bufdir, etter at kontrakt er inngått for de andre regionene, vil arbeide videre med å finne en løsning som ivaretar regionens behov. For øvrig registrerer jeg at Kirkens Bymisjons senter for foreldre og barn, Nanna-Marie, har kommet til i gruppen som har rammeavtale med garanterte plasser.

Anskaffelsesreglene har ikke generelle unntak for kjøp fra ideelle. Jeg er derfor glad for at vi nylig har fått på plass en forskrift om adgang til å reservere konkurranser for ideelle leverandører av helse- og sosialtjenester, slik at vi kan opprettholde et mangfold av tilbud.

Vi jobber med å følge opp Stortingets anmodningsvedtak om å øke de ideelles andel av institusjonsplasser i barnevernet til om lag 40 prosent. Jeg har gitt Bufdir i oppdrag å anbefale en strategi for gjennomføringen. I oppdraget er det presisert at alternative tilknytnings- og avtaleformer til dagens system skal vurderes. Jeg er åpen for at det kan være ulike måter det offentlige kan innhente de viktige bidragene fra ideell sektor på. Jeg jobber videre med å gjennomgå rammebetingelser for bruk av private aktører i barnevernet, og tar sikte på å sende et høringsnotat på offentlig høring i løpet av våren.

Det følger av barnevernloven at Bufetat har ansvaret for barnevernsinstitusjonene. Bufetat skal sørge for at det til enhver tid er et tilgjengelig og tilstrekkelig differens-

ert institusjonstilbud over hele landet. Bufetat kan ivareta dette ansvaret ved å etablere og drive egne institusjoner og ved å inngå avtale om bruk av private institusjoner. Ivaretagelsen av Bufetats ansvar stiller store krav til både faglig og økonomisk styring. Terskelen for politisk detal-

jstyring av de enkelte kjøpene er og bør derfor være høy. Jeg har på overordnet nivå i tildelingsbrevet for 2020 bedt Bufdir om å prioritere ideelle fremfor kommersielle der det lar seg gjøre innenfor budsjettet og krav til tilbudet som etterspørres.

SPØRSMÅL NR. 1180

Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 19. mars 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hvordan vurderer næringsministeren situasjonen for norsk næringsliv, jobbes det med ulike tiltak å bistå bedrifter og næringer som rammes og i så fall hvilke tiltak er aktuelle?

BEGRUNNELSE:

På grunn av koronaviruset er det flere næringer og bedrifter som allerede merker konsekvensene i en eller annen form. Et eksempel av antatt flere, er at vi nå ser at enkelte hotellkjeder vurderer permitteringer av ansatte blant annet som følge av at bestillingsraten har sunket med så mye som 50 prosent.

Svar:

De omfattende smitteverntiltakene som er satt inn de siste dagene, både her hjemme og i mange land, er nødvendige for å begrense smitte. De får konsekvenser for den enkelte, for norske bedrifter, arbeidsplasser og arbeidstakere, og for samfunnet i stort. Store deler av økonomien er påvirket. De første og nødvendige strakstiltakene for å trygge jobber og hjelpe bedrifter i en krevende situasjon ble lagt fram av regjeringen 13. mars, og de ble videre utvidet i et samarbeid mellom opposisjonen og regjeringspartiene.

Regjeringen arbeider med tiltak i tre faser:

- Nå iverksettes strakstiltak for å unngå unødige konkurser og oppsigelser for bedrifter som er akutt rammet av virusutbruddet.

- Den nærmeste tiden vil vi arbeide med ytterligere konkrete tiltak, både for bransjer og bedrifter som er spesielt hardt rammet, og for næringslivet for øvrig.

- Vi vurderer også bredere tiltak for å opprettholde aktiviteten dersom dette blir nødvendig.

Regjeringen legger vekt på at tiltakene som settes inn, bør være målrettede, effektive og reverserbare. I denne første fasen er det blant annet prioritert:

- Tiltak i helsevesenet for å håndtere den akutte situasjonen.

- Endring i reglene om permittering, sykepenger og omsorgspenger. Blant annet redusere kostnader for næringsdrivende knyttet til omsorgspenger og sykepenger og bedre inntektsdekning for arbeidstakere ved permittering og for selvstendig næringsdrivende

ved inntektstap som følge av koronapandemien.

- Endring i skattereglene knyttet til underskudd, formueskatt og merverdiavgift.

- Nye lånetiltak

Regjeringen vurderer situasjonen løpende og er beredt til å komme med nye tiltak på kort varsel. Det er god dialog og tett samarbeid med partene i arbeidslivet og mellom partiene på Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1181

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 16. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

For yrkessjåfører flest, er det strenge kjøre- og hviletidsbestemmelser. Ambulansepersonellet i Sykehuset Innlandet og ellers i landet er fritatt for dette regelverket, delvis på grunn av helsepersonelloven og dels på grunn av arbeidets karakter. Ambulanse har ofte kritisk dårlige pasienter, som gjør at de må raskt fram på ulike typer føre og veistandard, og i tillegg har ambulansepersonellet ansvaret for krevende medisinsk behandling.

Hva slags kjøre- og hviletidsbestemmelser mener statsråden er forsvarlig for ambulansepersonell og –sjåfører?

BEGRUNNELSE:

Hvis du kjører slakt fra Otta til Rudshøgda er sjåføren på bilen omfattet av strenge kjøre- og hviletidsbestemmelser. Det samme er du dersom du kjører annet gods langs norske veier. Du skal minimum være sikret 11 timers døgn hvil for å ivareta din, dyrs, passasjerers og andre medtrafikanters sikkerhet.

I Sykehuset Innlandet har de utarbeidet vernebestemmelser om «sammenhengende oppdragstid» Den sier: «Ambulansepersonell som i løpet av 16 timer ikke har hatt 2 timer sammenhengende oppdragsfri skal melde fra om dette til AMK. Aktuelle ambulanser skal da ha 4 timers sammenhengende oppdragsfri (...)» Lenger ned i prosedyren står det videre: «(...) med unntak som first responder når liv og helse er truet (...)».

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF, som har innhentet en uttalelse fra Sykehuset Innlandet HF. Jeg viser til Sykehuset Innlandet HFs svar som jeg i helhet har tatt inn under:

”Hvem gjelder kjøre- og hviletidsregelverket for? Du er omfattet av regelverket dersom du:

- Kjører godstransport på veg der største tillatte masse, medregnet tilhenger eller semitrailer, overstiger 3,5 tonn
- Kjører persontransport på veg med kjøretøy som er bygget for, eller permanent tilpasset transport av, mer enn ni personer medregnet føreren. Kjøretøyet må være beregnet brukt til å transportere mer enn ni personer

Som det fremkommer av kjøre- og hvilerregelverket er ikke ambulansetjenesten omfattet av dette regelverket. Syke-

huset Innlandet er imidlertid som arbeidsgiver pålagt av Arbeidstilsynet å løpende vurdere om arbeidstidsordningen er forsvarlig, herunder den totale arbeidsbelastningen. Det gjelder også når det er inngått arbeidstidsordninger i tariffavtale, eller ved særlige unntak fra arbeidstidsbestemmelsene med blant annet døgnvakter med innslag av hvilende vakt vurdert ut fra aktivitetsnivå.

Arbeidstilsynet gjennomførte i 2019 et nasjonalt tilsyn i ambulansetjenesten. Under tilsynet ble det lagt stor vekt på forsvarlighetsvurderinger knyttet til ulike forhold, blant annet arbeidstid.

Sykehuset Innlandet HF har i etterkant av dette tilsynet satt ned en partssammensatt gruppe for å gjennomføre forsvarlighetsvurderinger rettet spesielt mot ambulansetjenesten. Arbeidsgruppen består av representanter fra arbeidstakerorganisasjonene, vernetjenesten, HR-avdelingen, arbeidsmedisiner fra bedriftshelsetjenesten og arbeidsgiver.

Ambulansetjenesten har gjennom det siste tiåret gjennomgått store endringer som en naturlig utvikling av endringer i legevaktsstruktur og endring i den generelle bruken av ambulansetjenesten. På bakgrunn av dette har Sykehuset Innlandet innført evalueringer av alle arbeidstidsordninger som er omfattet av turnuser som må godkjennes etter AML § 10.12-4. Det innhentes en evaluering fra alle ansatte i aktuelt tariffområde. Sammen med monitorering av aktivitet, danner dette grunnlaget for nye og endrede arbeidsplaner. Evalueringene følges opp av vernetjeneste, tillitsvalgte og arbeidsgiver og danner grunnlag for eventuelle endringer i avtalene mellom partene.

En viktig sikkerhetsventil for både arbeidsgiver og arbeidstaker er vernebestemmelser rundt arbeidsbelastning og oppdragstid. Den ytre rammen for denne bestemmelsen beskriver arbeidstid inntil 16 timer der arbeidstaker ikke er gitt minimum to timer sammenhengende hvile. Vernebestemmelsen gir også arbeidstakeren mulighet til å avbryte arbeid og varsle leder eller AMK hvis arbeidstakeren ikke føler seg skikket til å gjennomføre vekten.

Sykehuset Innlandet er av den oppfatning at vernebestemmelsene er dekkende og tilstrekkelig fleksibel til å ivareta arbeidstakeren fullt ut. Vernebestemmelsene har også vært gjenstand for drøftinger og vurderinger i divisjonens arbeidsmiljøutvalg.”

Som det fremkommer av uttalelsen til Sykehuset Innlandet HF, er sykehuset av den oppfatning at vernebestemmelsene er dekkende og tilstrekkelig fleksible til å kunne ivareta arbeidstakeren fullt ut. Helseforetaket viser også til at vernebestemmelsene har vært gjenstand

for drøftinger og vurderinger i divisjonens arbeidsmiljøutvalg.

SPØRSMÅL NR. 1182

Innlevert 8. mars 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 17. mars 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Hva vil utenriksministeren gjøre for å verne dissidenter og politiske flyktninger fra slik juridisk og teknologisk misbruk?

BEGRUNNELSE:

Internasjonal flyktningstatus garanterer ikke lenger beskyttelse mot politisk forfølgelse, ifølge under side-evenetet til Open Dialogue Forum under vintermøtet i Wien: «New and Old Ways of Suppressing Dissent in the OSCE Area: Protecting Political Refugees from Legal and Technological Abuse» (<https://en.odfoundation.eu/a/26954,odf-co-hosts-side-event-at-the-19th-winter-meeting-of-the-osce-parliamentary-assembly-in-vienna/>)

Ikke-demokratiske stater bruker mer og mer sofistikerte metoder for undertrykkelse. Myndigheter i land med demokratisk underskudd kan bruke data og overvåking av internett til økt kontroll fremfor økt inkludering og åpenhet. Digitale verktøy kan rettes mot politisk opposisjon, journalister og kritiske stemmer i sivil samfunn. På grunn av manglene i tilsynsmekanismene har Interpol blitt et "praktisk" verktøy som misbrukes av autokrater for å forfølge motstanderne i utlandet gjennom utstedelse av såkalte «red notices» - 'røde kunngjøringer'. Desinformasjonskampanjer har blitt en del av autoritære staters tvangsmidler, som brukes til å undertrykke potensiell opposisjon hjemme, men også utviste dissidenter. Dette truer omdømmet, helsen og til og med livene til aktivister, politikere og journalister og begrenser deres bevegelsesfrihet.

Svar:

Digitale kommunikasjonsmidler er viktige verktøy for å fremme demokrati og respekt for grunnleggende rettigheter og friheter. Samtidig muliggjør økt digitalisering nye former for overvåking og annet misbruk, som f.eks. desinformasjon og trakassering. Ofte rettes slike virke-

midler mot bl.a. politisk opposisjon, sivil samfunn, menneskerettighetsforvarere, journalister, og kunstnere.

Staters menneskerettighetsforpliktelser gjelder i det digitale rom, som i den fysiske verden. Konkret betyr dette at blant annet ytringsfriheten gjelder, at myndighetene har plikt til å respektere individers rett til privatliv, og at forsamlings- og foreningsfriheten gjelder. Dette er noe Norge er opptatt av å fremme på internasjonale arenaer der digitale sikkerhetsspørsmål diskuteres.

Selv om det er internasjonal enighet om at menneskerettighetene gjelder i det digitale rom, ser vi dessverre at ikke alle stater overholder sine forpliktelser. Enkeltstaters overtredelse av sine menneskerettighetsforpliktelser tas opp i bilaterale samtaler og i ulike fora i FN, som landhøringene i Menneskerettighetsrådet (Universal Periodic Review, UPR).

FNs spesialrapportør for menneskerettighetsforvarere har ved flere anledninger uttrykt bekymring for en økende tendens til kriminalisering av menneskerettighetsforvarere. Dette skjer både i form av falske anklager, og gjennom misbruk av lovgivning rettet mot nasjonal sikkerhet og anti-terror. Staters ansvar for å forhindre slikt misbruk er klart nedfelt i blant annet den norsklede resolusjonen om menneskerettighetsforvarere som ble vedtatt enstemmig av FNs medlemsland i desember i fjor.

Misbruk av digitale verktøy er en global utfordring som krever internasjonalt engasjement og samarbeid. Norge deltar aktivt i arbeidet i FN om ytringsfrihet, internettfrihet, personvern, beskyttelse av ytrere og bekjempelse av straffefrihet ved drap og trakassering av ytrere. Vi støtter også opp om OSSEs og Europarådets ytringsfrihetsarbeid, og Norge er med i Freedom Online Coalition, en uformell sammenslutning av stater som jobber for å sikre at menneskerettighetene overholdes også på internett.

Når det gjelder beskyttelse av enkeltpersoner, støtter vi en rekke norske og internasjonale organisasjoners arbeid for å beskytte ytrere, bl.a. Norsk PEN og International PEN, Freemuse og Safemuse (kunstnerisk ytringsfrihet), og fribynettnetverket International Cities of Refuge

Network (ICORN). ICORN har over 70 fribyer i verden, som tar imot dokumentert forfulgte ytrere som forfattere, journalister, bloggere, karikaturtegnere og musikere. 17 av disse fribyene er i Norge. Ytrere som får opphold i de norske fribyene, tilbys varig og trygt opphold over kvoten for overføringsflyktninger. Gjennom «Students at Risk»

tar norske læresteder årlig opp et begrenset antall studenter som er blitt utestengt fra studier i hjemlandet på grunn av sin aktivisme for menneskerettighetene. Departementet samarbeider også med andre aktører i siviltt samfunn som arbeider med digitalisering og menneskerettigheter, som for eksempel International Commission of Jurists.

SPØRSMÅL NR. 1183

Innlevert 8. mars 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 11. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at folks nærhet til domstolen i Akershus, Østfold og Buskerud vil bli opprettholdt gjennom at alle dagens rettssteder/tinghus skal beholdes?

BEGRUNNELSE:

Under overskriften «Regjeringen vil beholde alle tinghusene» presenteres på hoyre.no 2. mars at regjeringen anbefaler å opprettholde alle dagens rettssteder, men slå sammen rettskretser, og statsråd Monica Mæland siteres på at «regjeringen anbefaler å videreføre samtlige rettssteder slik at folk fortsatt skal ha nærhet til domstolen, som tross alt bidrar med viktige kompetansearbeidsplasser rundt omkring i hele landet.» Videre siteres statsråden på at «For å sikre raskere og mer fleksibel behandling av folks saker i domstolene, foreslår vi derimot å redusere antallet rettskretser. Det vil ikke ha betydning for folks nærhet til domstolen.» Det tas i artikkelen ingen forbehold om unntak fra prinsippet om at alle tinghusene skal beholdes.

I høringsbrevet til regjeringen kan man imidlertid lese at

«Forslaget er ikke til hinder for at lokale initiativ om samlokalisering følges opp. Prosessene i Vestfold, Østfold og Romerike har vært forelagt Stortinget etter forutgående høring, og er derfor ikke en del av denne høringen.»

I statsråd 28. februar ble det gjort vedtak om at Øvre og Nedre Romerike tingrett skal slås sammen. Samtidig slås det fast at Romerike tingrett skal ha «sete på Eidsvoll og Lillestrøm», jf. § 10 e i forskrift-2020-02-28-197. Vedtaket sier videre at Asker og Bærum tingrett fortsatt skal ha sete i Sandvika (for Asker og Bærum), mens Follo tingrett fortsatt skal ha sete i Ski (for Follo). Heggen og Frøland tingrett (Mysen) og Ringerike tingrett (Hønefoss) opprettholdes. Derimot foretas sammenslåing av fire tingretter til

Østfold tingrett, med sete i Moss, Sarpsborg, Fredrikstad og Halden.

Gjennom vedtaket i statsråd 28. februar har regjeringen slått sammen rettskretser i Østfold og Akershus, samtidig som alle dagens rettssteder/tinghus opprettholdes. Dette er i tråd med det prinsipp som fremkommer av statsrådets uttalelser på Høyres nettsider 2. mars. Siden prosessene i Østfold og Romerike ikke er en del av den høringen som regjeringen nå sender ut, må man kunne forvente at det ikke foretas ytterligere endringer her. Det må videre kunne forventes at statsråden avklarer hvorvidt folks nærhet til domstolen skal opprettholdes i Akershus, Buskerud og Østfold gjennom at alle dagens rettssteder/tinghus skal bestå også i dette området av Norge.

Svar:

Det ble i statsråd 28. februar 2020 fattet vedtak om sammenslåing av Nedre Romerike tingrett og Øvre Romerike tingrett til én tingrett, og sammenslåing av Fredrikstad tingrett, Halden tingrett, Moss tingrett og Sarpsborg tingrett til én tingrett ved endring i forskrift 15. november 2019 nr. 1545 om inndelingen i domssogn og lagdømmer § 10. Endringene i § 10 trer i kraft fra det tidspunkt departementet bestemmer.

Når det gjelder Asker Bærum tingrett, Heggen og Frøland tingrett og Follo tingrett er det ikke vedtatt noen realitetsendringer. Endringene i forskriften § 10 bokstav f-h henspeiler kun på endring i bokstavangivelsen i forskriften som følge av sammenslåingen av Nedre Romerike tingrett og Øvre Romerike tingrett. Ringerike tingrett er ikke berørt av forskriftsendringen.

Som det fremgår av departementets høringsbrev 2. mars 2020 omfatter ikke høringen av Domstolkommisjonens delutredning og departementets alternative forslag prosessene i Østfold og på Romerike, ettersom spørsmålet

om sammenslåing for disse allerede har vært på høring, og er behandlet av både Stortinget og regjeringen. Jeg gjør oppmerksom på at sammenslåingene er et resultat av lokale initiativ, og et ønske om samlokalisering på sikt. Det er på nåværende tidspunkt ikke tatt beslutning om sam-

lokalisering, og som det fremgår av høringsnotatene om sammenslåing til Østfold tingrett og Romerike tingrett må spørsmålet om felles tinghus utredes nærmere og behandles i en egen prosess på et senere tidspunkt. Dette betyr at alle rettsstedene/tinghusene beholdes inntil videre.

SPØRSMÅL NR. 1184

Innlevert 8. mars 2020 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 17. mars 2020 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Har statsråden noen tanker om hvorvidt veterinær- og dyrepleierstudiet bør innlemmes i forskrift om skikkethet i høyere utdanning?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen er opptatt av dyrevelferd, og det følger et stort ansvar med å bli veterinær- og dyrepleier. Slik forskriftene er i dag er det ikke et system for å sjekke at studenter som skal jobbe med dyr er skikket for dette, slik vi har for studenter som skal jobbe med mennesker. De som utdanner seg til veterinær vil også få et medisinsk ansvar og vil kunne skrive ut resepter, og det bør kunne sikres at også veterinærkandidater har den nødvendige kompetanse og er skikket for det. Veterinær og dyrepleierutdanningene er profesjonsstudier med autorisasjon og underlagt lov om dyrehelsepersonell, og studentene ved disse studiene har praksis i studietiden. Det vil derfor være naturlig at forskriften gir adgang til å vurdere om studentene er skikket for yrket.

Svar:

Med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 4-10 første ledd kan Kongen fastsette at det skal foretas skikkethetsvurderinger i enkelte utdanninger.

Det fremgår av skikkethetsforskriften § 1 hvilke utdanninger som er omfattet av ordningen, og i dag omfatter den en rekke lærer- og helse- og sosialfaglige utdanninger, samt profesjonsutdanning i teologi og tolkeutdanningene i tegnspråk. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket.

Kunnskapsdepartementet har mottatt henvendelser fra flere universiteter om å inkludere ytterligere utdanninger i skikkethetsforskriften, senest fra Norges miljø-

og biovitenskapelige universitet (NMBU) i januar i år om nettopp disse to utdanningene.

Et offentlig utvalg har nettopp lagt frem forslag til ny universitets- og høyskolelov (NOU 2020: 3). Siden skikkethetsforskriften har sitt utspring i universitets- og høyskoleloven vil det være naturlig å vurdere alle innspill som kan knyttes til lovverket under ett. NOU-en er nå ute på høring med høringsfrist 22.mai. I etterkant av det vil Kunnskapsdepartementet gjennomgå alle høringsinnspillene og vurdere hvilke eventuelle endringer som bør foretas.

Utestenging av studenter etter skikkethetsvurdering er sterke inngrep som krever et tydelig rettslig grunnlag. Jeg er ikke fremmed for at dette bør vurderes, men vi må se helhetlig på lovverket og eventuell innlemming av de to utdanningene i forskriften forutsetter derfor at forslaget sendes på høring. En eventuell forskriftsfesting av skikkethetsvurdering for veterinær- og dyrepleierutdanningene vil skje i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet, som har det overordnede ansvaret for autorisasjon etter lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.

SPØRSMÅL NR. 1185**Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 16. mars 2020 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Statsråden uttalte i debatten om fjellandbruket og NIBIO Løken 27.02.2020 at 16 institusjoner er involvert i FoU rettet mot fjellandbruket, og at Landbruks- og matdepartementet har gitt tydelige føringer til NIBIO om at kunnskapsutvikling for fjellandbruket skal være prioritert område i tida fremover. I jordbruksavtalen i 2019 ble midlene til fjellandbruket over Landbrukets utviklingsfond doblet.

Hvilke 16 institusjoner viste statsråden til, hvilke konkrete føringer har NIBIO fått, og hvordan er midler til fjellandbruket brukt?

Svar:

Jeg svarer på disse tre spørsmålene i kronologisk rekkefølge:

1) Institusjoner som er involvert i forskning og utvikling med betydning for fjellandbruket

I debatten om fjellandbruket i Stortinget 27. februar viste jeg til en kartlegging som ble utført av Norsk institutt for bioøkonomi i 2018. Denne viste at minst følgende institusjoner på det tidspunktet var involvert i forskning og utvikling med betydning for fjellandbruket:

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Nordlandsforskning, Telemarksforskning, Norsk institutt for naturforskning, Ruralis, Vestlandsforskning, Høgskolen i Innlandet, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Østlandsforskning, Trøndelag Forskning og Utvikling AS, Norut Northern Research Institute AS (nå en del av Norwegian Research Centre AS), Norsk institutt for bioøkonomi, Graminor AS, Norsk Landbruksrådgivning, Nordgen og Energigården – Senter for Bioenergi AS.

2) Konkrete føringer til NIBIO

I det første tildelingsbrevet fra departementet til NIBIO, som ble oversendt på fusjonsdagen 1. juli 2015, ble det gitt føring om at fjellandbruket er viktig for den nye enheten. Her går det frem følgende under omtale av instituttets daværende enhet på Løken:

"Landbruks og matdepartementet er opptatt av forskning og kunnskapsutvikling for fjellandbruket, og NIBIO vil få i oppdrag å sikre forsøksarealer og gjennomføre andre tiltak med dette som formål. Målsettingen med det nye instituttet er å styrke forskningsmiljøene. Selv om enheten legges ned, vil forskningen bli ivaretatt og videreutviklet."

Departementet tok opp føringen med instituttet i styringsmøte i april 2019. Her ble det bedt om en oppdatering om status og planer for kunnskapsutvikling for fjellandbruket. I referat fra møtet går det frem følgende:

"Instituttet orienterte om intern prosess om temaet, og at det er utarbeidet et notat høsten 2018 med anbefalinger til ledelsen. Denne følges nå opp løpende. Det er opprettet en intern gruppe som skal koordinere og drive frem faglig aktivitet rettet mot fjellandbruket. Videre er NIBIO opptatt av god dialog med næring og forvaltning slik at ressursene prioriteres inn mot de viktigste behovene. Videre blir det gitt oppfordringer fra ledelsen til forskerne om viktigheten av å utforme prosjektsøknader som rettes inn mot fjellandbrukets behov og muligheter."

Med utgangspunkt i en tydelig føring fra departementet om kunnskapsutvikling for fjellandbruket, opplever jeg at NIBIO følger godt opp og prioriterer dette fagområdet.

3) Hvordan er midler til fjellandbruket brukt?

Målet med midlene til fjellandbruket er å styrke grunnlaget for bærekraftig verdiskaping i fjellområdene med basis i landbrukets ressurser, både innen tradisjonelt landbruk og landbruksbaserte næringer. Hvert fylke som inngår i satsingen tildeles en lik andel midler, og de står fritt til å prioritere tiltak innenfor overordnede føringer.

I Trøndelag og Innlandet har man over noen år prioritert midlene til tiltak for lønnsom og økt produksjon av melk og kjøtt basert på egne grovforressurser. Økte investeringsmidler i grovforbaserte produksjoner, desentralisert agronomutdanning, styrking av fagkompetanse og fagmiljø gjennom rådgivningstilbud, er eksempler på tiltak som er gjennomført her. Videre er det gjennomført felles forsknings- og utviklingsprosjekter rettet mot bedre grasproduksjon, bygningsløsninger og dyrevelferd, samt kvalitetsproduksjon av mandelpotet.

I Vestfold og Telemark og i Viken har man prioritert å rette inn midlene direkte mot næringa og det enkelte gårdsbruk. En betydelig andel av midlene har gått til investeringer i drifts-bygninger og utbygging på støler. Videre er det tildelt midler til produksjonsanlegg, lokalmat og distribusjon, tiltak innen kunnskap og mobilisering, samt andre landbruksbaserte næringer.

Fylkene rapporterer om stor pågående aktivitet innen utviklingsarbeid rettet mot fjellandbruket, og det er igangsatt et vidt spekter av tiltak som tar utgangspunkt i regionale og lokale utfordringer og muligheter. Arbeidet gjennomføres i nært samspill med jordbrukets organisasjoner og andre aktører.

Det at vi doblet midlene til fjellandbruket i jordbruksavtalen fra 2019 over Landbrukets utviklingsfond bidrar mye til alt det positive som nå skjer og viser at jeg prioriterer denne delen av norsk landbruk høyt.

SPØRSMÅL NR. 1186**Innlevert 7. mars 2020 av stortingsrepresentant Siv Jensen****Besvart 12. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke kommuner har søkt om deltakelse i forsøket om statlige finansiering av omsorgstjenester, og hvilke kriterier vil helseministeren legge til grunn for utvelgelse av de seks kommunene forsøket skal utvides med?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller legger til grunn at regjeringen viderefører forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene, slik det er lagt opp til gjennom statsbudsjettet for 2020. For spørsmålsstiller og Fremskrittspartiet skal ikke god eldreomsorg være avhengig av god eller dårlig kommuneøkonomi. I 2016 startet Fremskrittspartiet i regjering forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenesten for seks kommuner, og det utvides med ytterligere seks kommuner nå i 2020. Kommuner skal ikke kunne bruke eldreomsorgen som en salderingspost i budsjettene, og derfor er det viktig for spørsmålsstiller og Fremskrittspartiet at staten tar over finansieringen av omsorgstjenestene. Gjennom statsbudsjettet for 2020 ble det bevilget 22,1 mill. kroner til utvidelse av forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene med seks nye kommuner. Søknadsfristen for kommunene gikk ut 1. februar.

Svar:

Helsedirektoratet har ansvaret for å administrere forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten. Helsedirektoratet opplyser at følgende kommuner har søkt om deltakelse i forsøket innen fristen 1. februar 2020: Froland, Tvedestrand, Austevoll, Sveio, Vanylven, Våler, Fauske, Flekkefjord, Lyngdal, Bømlo, Osterøy, Stord, Enebakk, Arendal og Askøy. I tillegg har Helsedirektoratet, etter søknadsfristen, mottatt søknad fra kommunene Karmøy og Løddingen.

Forsøket skal etter planen pågå ut 2022. Stortinget har ved behandlingen av Helse- og omsorgsdepartementets budsjett for 2020 bevilget 22,1 mill. kroner til utvidelse av forsøket med 6 nye kommuner. Av dette skal 20,6 mill. kroner dekke inntektspåslaget til 6 nye kommuner fra 1.7.2020 (halvårsvirkning). 1,5 mill. kroner skal, i og med utvidelsen, dekke økte utgifter til administrasjon, samt til følgeevaluering av forsøket.

Regjeringen tar sikte på å utvide forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene slik det er lagt opp til i budsjettet for 2020. Det innebærer at 6 nye kommuner vil få tilbud om deltakelse i forsøket, og vil motta inntektspåslag fra 1.7.2020. Hvilke kommuner som vil få tilbud om deltakelse er foreløpig ikke avklart.

SPØRSMÅL NR. 1187**Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 16. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren gi eit tydeleg signal til Helse Vest RHF om at det er helseføretaket som har det finansielle og medisinske ansvaret for følgetjeneste for gravide ved fødsel, og sikre at helseføretaka finansierer følgetjeneste og beredskap for alle fødande i Vik kommune som har rett på slikt tilbud?

GRUNNGJEVING:

Ei velfungerande følgetjeneste er viktig for tryggleiken til dei fødande. Ansvaret for følgetjenesta og naudsynt beredskap for fødande og gravide blei ført over til helseføretaka 1.januar 2010, saman med ansvaret for ambulansenesta og annan sjuketransport. Statsråden presiserte i oppdragsdokumenta til helseføretaka i 2020 at 90 minutt er ei veiledande grense for slik følgetjeneste og at den skal reknast ut frå faktisk busetnad og ikkje kommunesenteret. Spørsmålsstillar er gjennom media gjort kjent med at

Vik kommune i Sogn og Fjordane står i fare for å miste følgetjenesta for gravide fordi noverande jordmor går av med pensjon, og kommunen vurderer å måtte redusere stillingsprosenten til 20 prosent.

Det er godt kjent at risiko for komplikasjonar for mor og barn aukar ved reiseveg over ein time og at kvinner med ikkje- planlagt fødsel utanfor institusjon har om lag tredobla risiko for at barnet døyr i forbindelse med fødsel. Statsråden har forsikra stortinget om at regjeringa skal sørge for at alle kvinner skal sikrast følgjeteneste ved behov, og det er difor uakseptabel om Vik kommune no misser følgjetenesta fordi helseføretaket ikkje tek ansvaret for den, slik dei er plikta til.

Svar:

De regionale helseforetakene har fra 2010 hatt ansvaret for organisering av beredskap for følgetjeneste for gravide til fødeinstitusjon, og for følgetjenesten. Det var Stoltenberg II-regjeringen som overførte ansvaret for følgetjenesten fra folketrygden til helseregionene. Overføringen omfattet både leger og jordmødre, og det ble flyttet 3,6 mill. kroner i 2012.

I 2018 ble ansvaret for dekning av utgifter for beredskap for følgetjeneste og for fødsel under transport over-

ført fra folketrygden til helseregionene (om lag 1 million kroner). Jeg viser til mitt svar i fjor på spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 1558 fra representanten Elise Bjørnebekk-Waagen om finansiering av følgetjeneste og beredskap for følgetjeneste. Tilbakemeldingene fra helseregionene tyder på at det ikke har vært utfordringer med omleggingen av finansieringen. På tross av overføring av finansieringsansvar og tydeliggjøring av ansvarsforhold, er det likevel utfordringer med følgetjeneste flere steder. At det mangler følgetjeneste flere steder, er ikke godt nok. Jeg har derfor gitt helseregionene en klar føring om å få på plass følgetjeneste.

Det er ingen tvil om at Helse Vest RHF har ansvaret for følgetjenesten i sin region, men jeg vil understreke at følgetjenesten bygger på et samarbeid mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten, herunder prehospitale tjenester som legevakt og ambulanse, og med kommunalt ansatte jordmødre. Det er jordmorberedskap ved God start enhetene i Nordfjord, Lærdal og Odda, og ifølge Helse Vest er det etablert godt samarbeid med kommunene. I den grad en kommune gjør endringer i tilbudet til innbyggerne, legger jeg til grunn at kommunen har hatt en prosess med helseforetaket om dette i forkant.

SPØRSMÅL NR. 1188

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. mars 2020 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Indias rundt 200 millioner muslimer utsettes i dag for systematisk diskriminering av landets regjering. Siden februar har også voldelige grupper gått til angrep på og fordrevet indiske muslimer fra sine hjem med stilltiende og aktiv aksept fra politiet.

Hvordan mener utenriksministeren at Norge kan bidra til at India respekterer sine folkerettslige forpliktelser og at de systematiske overgrepene mot landets muslimske befolkning opphører?

BEGRUNNELSE:

I det siste har Indias muslimske befolkning vært utsatt for grove brudd på menneskerettighetene. Moskeer, hus og butikker blir brent ned. Sosiale medier viser muslimske menn som blir slått og tvunget til å synge nasjonalsan-

gen. Kvinner blir utsatt for trakassering, voldtekter og det rapporteres også om at mennesker er blitt brent levende. Mennesker jages nå på flukt fra sine hjem, flere steder med politiets stilltiende og aktive aksept, og i Indias nest største by Delhi, som rommer hovedstaden New Delhi, snakkes det nå om pogromer, eller systematisk fordrivelse basert på religiøs tilhørighet.

Indias muslimske befolkning deltok på linje med andre religiøse og politiske grupper, i Indias frigjøring fra den britiske kolonimakten og har røtter i landet som går mange århundrer tilbake i tid. Likevel fremstiller Modi-regjeringen indiske muslimer som inntrengere i sitt eget land. Indias nye statsborgerskapslov, som krever at alle indiske borgere skal kunne dokumentere sin tilhørighet med papirer som svært mange ikke har, har allerede rammet landets muslimer. I delstaten Assam lager regjeringen leire for å internere mennesker som ikke har tilstrekkelig

dokumentasjon. I verste fall står India ved begynnelsen av en massiv systematisk kampanje for å fordrive deler av sin egen befolkning.

Også i Kashmir har store deler av befolkningen blitt rammet av Modi-regjeringens kampanje mot muslimer. I august 2019 avskaffet Modi særstatusen til indiskkontrollert Kashmir (Jammu og Kashmir) og kastet folkevalgte og tusenvis av borgere i fengsel. I tillegg har regjeringen signalisert at den vil endre befolknings sammensetningen i Kashmir. Den indiske regjeringens handlinger i indiskkontrollert Kashmir kan utgjøre brudd på flere av Genèvekonvensjonenes bestemmelser.

India fremstilles gjerne som «verdens største demokrati» målt i folketall. Et hovedprinsipp i det indiske demokratiet har vært den sekulære grunnloven. Nå brytes grunnlovens prinsipper, og menneskerettighetene på det groveste.

Norge har gjennom lang tid pleid tette bånd til India. Det er viktig at den norske regjeringen er sitt ansvar bevisst og sier klart fra, både offentlig og i direkte samtaler med indiske myndigheter, om at den systematiske diskrimineringen og fordrivelsen av landets muslimske befolkning må stoppe.

Svar:

Norge har langvarige og gode forbindelser til India. I dialog med indiske myndigheter tar vi jevnlig opp menneskerettighetsspørsmål og uttrykker våre forventninger om at India overholder sine menneskerettighetsforpliktelser. Det har vi også gjort i forbindelse med situasjonen representanten Moxnes tar opp. Under sitt besøk til India tidligere denne måneden uttrykte utviklingsminister Dag-In-

ge Ulstein sin bekymring for den sekteriske volden i et møte med den indiske helseministeren.

Endringer i den indiske statsborgerskapsloven vedtatt i desember 2019 har utløst de mest omfattende demonstrasjonene i landet på flere år. Lovendringen har ført til økt politisk polarisering i et allerede anstrengt politisk klima. I noen tilfeller har demonstrasjonene ført til voldelige sammenstøt mellom tilhengere og motstandere av lovendringene. Politiet har blitt kritisert for å gjøre for lite for å beskytte demonstrantene, og i noen tilfelle for å slå uforholdsmessig hardt ned mot aktivistene.

I slutten av februar blusset situasjonen opp i den nord-østlige delen av Delhi, med voldelige sammenstøt mellom i hovedsak hinduer og muslimer. Dette førte til flere titalls drepte og et større antall skadede. Også her har politiet høstet kritikk for å gjøre lite for å forebygge eskalering av spenningsnivået.

Endringene i statsborgerskapsloven har som formål å gjøre det enklere for en særskilt gruppe migranter å bli indiske statsborgere. Gruppen omfatter personer ankommet før 2015 fra det regjeringen omtaler som seks forfulgte religiøse minoriteter fra nabolandene Pakistan, Afghanistan og Bangladesh (hinduer, sikher, kristne, parsere, buddhister og jainer, men ikke muslimer). Mange av dem som protesterer ser endringene i statsborgerskapsloven i sammenheng med en planlagt landsomfattende folkeregisteringsprosess, som de frykter kan føre til at mange blir statsløse og særlig ramme muslimer i lys av den endrede statsborgerskapsloven.

Spørsmål om lovendringen er i strid med Indias sekulære grunnlov er for tiden til behandling i rettssystemet. Det samme er spørsmål om myndighetenes og politiets håndtering av protestene og angrepene. Fra norsk side vil vi følge disse prosessen nøye i tiden framover.

SPØRSMÅL NR. 1189

Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 16. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Representanter fra grupper som er særlig sårbare mot Corona-viruset melder at de opplever uklare anbefalinger om hvilke tiltak de bør gjøre. Dette fører til stor usikkerhet for dem og de får ulik informasjon om smitterisiko og smittevern.

Hva vil helseministeren gjøre for å trygge deres hverdag, og sikre bedre informasjonsflyt for dem?

Svar:

Jeg takker representanten Wilkinson for interessen for arbeidet mot koronavirus epidemien og spesielt for interessen for informasjonen til sårbare grupper.

Som jeg gjorde rede for i Stortinget 10. mars har vi fortsatt ikke full oversikt over hvor stor andel av de smittede som blir alvorlig syke av dette viruset. Foreløpige tall kan tyde på at ca. 80 prosent av dem som blir syke får et mildt sykdomsforløp. Det er spesielt de eldre og de med underliggende sykdom som har høy risiko for alvorlig sykdom.

Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og helsemyndigheter har fokus på beskyttelse av sårbare grupper, utvidet testing av helse- og omsorgspersonell med pasientkontakt, og testing av alle som kommer fra områder med vedvarende smitte.

Spesielt om informasjon

Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet er opptatt av å gi kunnskapsbasert og oppdatert informasjon til befolkningen og at tiltakene er basert på faglige råd.

Situasjonen er i stadig utvikling, både nasjonalt og globalt. Rådene må derfor oppdateres fortløpende. Dette innebærer at rådene kan endres fra den ene dagen til den andre, noe som er utfordrende å kommunisere ut til befolkningen. Etterlatt inntrykk kan da bli at helsemyndighetene ikke er konsekvente. Men som både Helsedirektoratet og FHI hele tiden tydelig har kommunisert: Informasjon og råd vil bli justert og oppdatert i henhold til utbruddets utvikling og kunnskap om utbruddet og infeksjonen.

Helsemyndighetene har informert i flere kanaler for å nå bredest mulig ut til befolkningen. Helsedirektoratet sendte tidlig ut informasjonsmaterieell om koronaviruset

og relevante smittetiltak til flyplasser, havner, togstasjoner, toll, politi, apotek, skoler og barnehager.

Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet har gjennom hele perioden oppdatert egne nettsider og helsenorge.no med informasjon om virusutbruddet med råd til både befolkningen generelt og til helsepersonell spesielt. Dette omfatter også smittevernråd ved reise, i tillegg til at Utenriksdepartementet kontinuerlig overvåker situasjonen og oppdaterer sine reiseråd. Informasjon finnes på flere språk.

Siden det første tilfellet ble oppdaget i Norge har Folkehelseinstituttet sendt ut daglige nyhetsvarsel om antall smittede. De siste ukene har både Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet hatt daglige pressekonferanser. Slik har ledere og fagpersoner vært tilgjengelige for mediene med siste nytt. De har også deltatt i en rekke nyhetssendinger og debatter.

Helsedirektoratet opprettet 28. februar en telefon-tjeneste for publikum hvor man kan stille spørsmål man ikke får svar på via Helsenorge.no eller FHI.no, men ikke konsultere om sykdom.

Informasjon og dialog med de involverte partene og til befolkningen har vært prioritert fra dag én. Men vi er i en krevende situasjon hvor mye er usikkert og ny kunnskap tilkommer daglig. Helsemyndighetene følger situasjonen nøye, og vurderer løpende behovet for nye tiltak for å begrense smittespredning og for å sikre kapasiteten i sektoren.

SPØRSMÅL NR. 1190

Innlevert 4. mars 2020 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 13. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva er status i arbeidet med å utarbeide forskrift for omsetning av rå melk og rå fløte til konsum?

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet sendte utkast til forskrift om omsetning av rå melk og rå fløte til konsum på offentlig høring i november 2018. Den 19. februar 2019 ble høringsinnspillene lagt ut på Mattilsynets nettsider, og etter det har det ikke blitt lagt ut noe informasjon om den videre saksgangen. Viser også til mine spørsmål Dokument nr. 15:2165 (2017-2018) og Dokument nr. 15:1472 (2016-2017).

Svar:

Spørsmålet er adressert til landbruks- og matministeren. Grunnen til at jeg besvarer henvendelsen er at ansvaret for saken ligger i Helse- og omsorgsdepartementet.

Mattilsynet sendte sin sammenstilling og vurdering av uttalelsene fra høringsrunden til Helse- og omsorgsdepartementet i juni 2019. Det kom omfattende høringsinnspill og saken har siden da vært til vurdering i Helse- og omsorgsdepartementet. Dette arbeidet pågår fortsatt.

Innspillene fra høringsrunden og sammenstillingen fra Mattilsynet er tilgjengelig på Mattilsynet sine nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1191**Innlevert 6. mars 2020 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 12. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Dyrepåkjørsler er tilbakevendende problem på jernbaneskinnene. Det er mange som undres over at ikke pengene som nå går til å lønne alle kommunikasjonsrådgiverne, heller brukes på å gjøre banen tryggere og bedre. En brøkdel av pengene kan føre til betydelige færre dyrepåkjørsler.

Synes statsråden at Bane Nor prioriterer riktig?

BEGRUNNELSE:

Bane Nor har nå 50 ansatte bare i kommunikasjonsavdelingen - tolv er lederstillinger med millionlønn. Men Bane Nor er ikke et reklame- eller rådgivningsbyrå som First House med 35 ansatte, de skal drive og vedlikeholde jernbanen. Likevel har de inngått en kontrakt med Creuna, som for 54 millioner skal bygge opp Bane NOR som "merkevare og visuell identitet". Og det er ikke nok med 50 informanter - de hyrer også inn "eksterne konsulenter", ifølge media. Samtidig er dyrepåkjørsler er tilbakevendende problem på jernbaneskinnene. På Jernbanestrekningen Mo stasjon–Krokstrand stasjon, en strekning på ca. 50 jernbanekm. gjennom Dunderlandsdalen i Rana, drepes det i gjennomsnitt ca. 100 elger pr. år av tog. Dette er en av de mest ulykkesbelastede strekninger på Nordlandsbanen når det gjelder vilt påkjørsler. Mange tiltak har vært prøvd gjennom år uten at det har hatt noen synlige effekter på antall hjortevilt som årlig drepes. Ansvarlig eier på strekningen er staten, ved Bane Nor. Jeg antar at også statsråden mener at 100 drepte elger årlig på 50 km jernbane er altfor mye, så spørsmål blir hva statsråden vil gjøre for å få opp nødvendige viltgjerder.

Forprosjektet Reinforsen gjerdeprosjekt peker på at det er nødvendig med viltgjerder på store deler av jernbanestrekningen i området. Både dette forprosjektet og div. faglige utredninger og forskning på området som er gjort på generelt grunnlag av NINA viser til viltgjerder som løsning på problemet med dyrepåkjørsler. Kostnadene i dette prosjektet er beregnet til under 8 millioner.

Svar:

Dyrepåkjørsler på jernbanen er et problem, som Bane NOR jobber systematisk for å begrense. Bane NOR har ikke gjerdeplikt, men anser gjerder langs jernbanen som et viktig tiltak for å redusere antall påkjørsler av husdyr. Innen kategorien husdyr er tamrein og sau de artene som utgjør flertallet av påkjørte dyr, og tiltakene er først og

fremst rettet mot disse artene. Dette er i tråd med Bane NORs handlingsplan for å redusere antall dyr påkjørt med tog i perioden 2018–2021 (<https://www.banenor.no/Nyheter/Nyhetsarkiv/2018/oppdatert-handlingsplan-mot-dyrepakjorsler-pa-jernbanen/>). I 2019 brukte Bane NOR om lag 46 mill. kr på å sette opp gjerder langs jernbanen. Til sammenligning er det brukt gjennomsnittlig 17 mill. kr per år i perioden 2015–2017 og 38 mill. kr i 2018.

På den 66 km lange strekningen Mo i Rana–Krokstrand, er det de siste 10 årene påkjørt gjennomsnittlig 60 elg per år. Tallet er altså godt under det stortingsrepresentanten viser til, men det er riktig at det dreier seg om en delstrekning med et veldig høyt antall elgpåkjørsler. Jeg oppfatter at Bane NOR tar problemet på alvor og prioriterer sine ressurser så godt som mulig for å redusere omfanget av påkjørsler. Bane NOR skal i perioden 2018–2020 bygge totalt ca. 44 km viltgjerde langs Nordlandsbanen. Byggingen av viltgjerder er i hovedsak for å redusere det høye antallet med påkjørsler av tamrein på spesielt utsatte delstrekninger. I 2018–2019 satt Bane NOR opp ca. 28 km gjerde, fordelt på to delstrekninger mellom Majavatn og Mosjøen. I 2020–2021 skal Bane NOR bygge ca. 16 km viltgjerde i Saltdalen. På de strekningene hvor det bygges viltgjerder i 2018–2021, er det også en god del elgpåkjørsler. Gjerdene vil derfor også medføre reduksjon av elgpåkjørsler på disse strekningene.

Det er imidlertid svært dyrt å bygge gjerder langs jernbanen. Kostnaden for bygging av ca. 44 km viltgjerde i perioden 2018–2021 vil koste ca. 83 mill. kroner. Det er per dags dato ingen planer om å bygge viltgjerder på strekningen Mo i Rana–Krokstrand i denne perioden, men Bane NOR vil vurdere om det skal bygges mer gjerder etter 2021.

Stortingsrepresentanten stiller spørsmål ved Bane NORs prioritering av midler til hhv. kommunikasjon og sikkerhetstiltak mot dyrepåkjørsler. Jeg viser til svar på spørsmål nr. 605 til skriftlig besvarelse av 9. januar i år, der det ble redegjort for Bane NORs prioritering av midler til kommunikasjonsarbeid. Regjeringen har med jernbanereformen lovet mer jernbane og bedre tjenester for pengene Stortinget bevilger. Som eier av Bane NOR, har jeg høye forventninger til kostnadseffektivitet. Regjeringen satser stort på utbygging av jernbanen. Utbyggingen påvirker hverdagen til mange mennesker, og det krever godt kommunikasjonsarbeid. Nabokontakt og kommunikasjon er et krav i plan- og bygningsloven, men også noe Bane NOR prioriterer for å ivareta sine interesser.

Halvparten av kommunikasjonsrådgiverne i Bane NOR jobber med denne delen av virksomheten.

Sikkerhetskampanjer og rekruttering av nyansatte er også en del av kommunikasjonsarbeidet, der både konsulenter og Bane NORs egne ansatte medvirker.

Det stemmer, slik som stortingsrepresentanten skriver, at Bane NOR har om lag 50 årsverk knyttet til kommunikasjonsarbeid. Disse 50 årsverkene utfører det meste av kommunikasjonsarbeidet til Bane NOR. I tillegg benyttes eksterne konsulenter, hovedsakelig for å øke kvaliteten

på brukertjenestene, som f.eks. utvikling og forbedring av informasjonen i mobilapper og til de reisende på togstasjonene.

Midler til hhv. kommunikasjonstjenester og til å forebygge dyrepåkørsler skal dekke ulike behov, men begge formålene berører Bane NORs omdømme. Jeg forventer at Bane NOR gjør fornuftige og kostnadseffektive prioriteringer i alle delene av sin virksomhet, men det er styret som foretar de konkrete vurderingene av ressursbruken i foretaket.

SPØRSMÅL NR. 1192

Innlevert 5. mars 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 19. mars 2020 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Til tross for at vi står overfor en alvorlig sykepleiermangel og det er klart at sykehusene har behov for flere spesialist-sykepleiere og flere sykepleiere i full stilling, har sykehuset i Østfold nå gått til det skritt å gå til sak mot egne ansatte.

Mener Høie dette er en god måte å skape et godt arbeidsliv på, og tror han dette vil føre til økt utnyttelse av restarbeidsevne?

Svar:

La meg først slå fast at behovet for og krav til å utvikle hel-tidskultur i spesialisthelsetjenesten ligger fast. Dette har jeg formidlet ved en rekke ulike anledninger, og det ble senest tatt opp med regionale helseforetak i foretaksmøtet som ble avholdt i januar i år.

Det er også en kjensgjerning at tilgangen på sykepleiere og spesialsykepleiere er, og vil bli, utfordrende. I den konkrete saken ved Sykehuset Østfold HF som representanten Wilkinson viser til, har sykehusets ledelse sett behov for å bringe den aktuelle avgjørelsen inn for domstolen. Jeg har registrert at bakgrunnen for dette er at sykehusets ledelse vurderer det som prinsipielt viktig å avklare det rettslige grunnlaget for avgjørelsen. Dette har jeg ingen kommentar til, da det er forhold som ligger inn under arbeidsgiverrollen som det enkelte helseforetaket har. For øvrig er jeg gjort kjent med at de aktuelle sykepleierne er tilbudt full stilling som ville innebære arbeid på flere av sykehusets avdelinger, en ordning som praktiseres ved mange helseforetak.

Både lov og tariffavtaler setter rammer for sykehuse-nes turnusplanlegging. I tillegg til dette vil enkelte ansatte, f.eks. av helsemessige årsaker, etter loven ha rett på tilret-telagt arbeidstid. Sykehusene har døgndrift året rundt, og skal sørge for at den tilgjengelige arbeidskraften til en hver tid har den nødvendige kompetansen. I visse tilfeller kan sykehuses døgkontinuerlige arbeidskraftbehov gjøre det vanskelig å tilby fulle stillinger i én avdeling til alle an-satte som ønsker det. Det som kan framstå som en urime-elig situasjon for enkelte arbeidstakere, kan samtidig være viktig for en effektiv drift av sykehusene. For sykehusene er det derfor viktig å få avklart det rettslige grunnlaget i denne saken.

Sykehusene representerer store arbeidsplasser i vårt samfunn. Det er gjentatte ganger stilt krav om et trygt og godt arbeidsmiljø, og jeg understreker nok en gang målet om å kunne tilby fulle stillinger til ansatte som ønsker det-te.

SPØRSMÅL NR. 1193**Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 13. mars 2020 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Akvariet i Bergen skal realisere et verdensledende kunnskapssenter for havet i Bergen, koordinert med byggeprosjektet til Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet.

Har statsråden planer om tiltak som følger opp merknadene fra Stortinget, slik at også Staten tar sin del av spleiselaget?

BEGRUNNELSE:

Den private halvdel er snart fylt opp og signalene fra offentlige myndigheter, der en del må dekkes over revidert nasjonalbudsjett må avklares snarest. Før jul ble prosjektet nevnt i 4 merknader fra Stortinget i forbindelse med Nasjonalbudsjettet: Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og KrF hadde merknad i Familie- og kulturkomiteen, i Kommunal- og forvaltningskomiteen og Næringskomiteen sto samtlige komiteemedlemmer bak merknadene. I tillegg

var det merknad om saken i Utdannings- og forskningskomiteen.

For å sikre god fremdrift er man avhengig av en grundig forstudie, som er tenkt finansiert som et spleiselag mellom offentlige og private aktører. En tilstrekkelig grundig forstudie for et prosjekt av dette kaliberet er kostnadsberegnet til om lag 30 millioner. De er snarlig i mål med å få private aktører til å bidra med halvparten av dette. Akvariet i Bergen har derfor nå et sterkt behov for at nasjonale offentlige myndigheter bidrar økonomisk.

Svar:

Akvariet i Bergen er ikke en institusjon Kulturdepartementet har budsjettmessig ansvar for. Kulturdepartementet er ikke rett instans til å vurdere mulig støtte til et slikt prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 1194**Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 17. mars 2020 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Hva statsråden vil foreta seg for å sikre fylkeskommunene tilstrekkelig ressursgrunnlag og kompetanse for følge opp målene for kulturminner og fartøyvern?

BEGRUNNELSE:

Viktige deler av kulturminnevernet ble overført fra Riksantikvaren (RA) til fylkeskommunene fra 01.01.20. Dette er ei oppfølging av regionreformen. Spørsmålsstiller har i den siste tida mottatt en rekke bekymringsmeldinger fra fylker og frivillige vernemiljøer om manglende oppfølging av dette arbeidet. Eksempelvis rapporterer Viken fylkeskommune at

«Vikens behov er, med Riksantikvarens egen bemanningsmal for fylkeskommunene, beregnet til fem årsverk. I 2020 får vi overført 292 000 kr, eller snaut en tredels årsverk. Over tre år

øker dette til i alt halvannet til to årsverk, eller om lag 30 % av behovet.»

Når det gjelder fartøyvernet vil nå også ansvaret for freda fartøyer (gjelder 15 fartøyer) bli overført til fylkeskommunene. I alt var 258 fartøyer på RAs verneliste i 2018. En rekke av disse fartøyene, eksempelvis store stålfartøyer, er svært ressurskrevende å holde vedlike. De frivilliges innsats er her av avgjørende betydning. Interesseorganisasjonen Norsk forening for Fartøyvern (NFF) organiserer ca. 200 verneverdige fartøyer, som igjen driftes av 10 000 entusiaster. Organisasjonen uttaler følgende:

«NFF er bekymret for at ansvaret for de fredete fartøyer går fra statlig til fylkesnivå. Vi mener at enkelte fartøyer kan ha høy nasjonal verdi og at det i disse tilfellene er viktig med en nasjonal helhetlig tankegang når det gjelder fartøyvern.»

Svar:

Eg er kjent med at fleire fylkeskommunar har uttalt at det er utfordringar knytte til eigen kapasitet til å løyse dei nye oppgåvene på kulturminnefeltet som følgje av regionreforma. Eg vil følgje utviklinga nøye, m.a. gjennom den følgjeevalueringa Riksantikvaren har sett i verk. Eg vil dessutan gi tilbakemelding til Stortinget om resultatane av reforma i dei årlege budsjettproposisjonane. Dette er i samsvar med det tidlegare klima- og miljøminister Elvestuen svarte Stortinget den 18. oktober 2019 på skriftleg spørsmål frå representanten Jorid Juliussen Nordmelan (Dokument nr. 15:57 (2029-2020)) om same tema som blir no tatt opp.

Kulturminnevernet inngår som eit viktig element og ressurs i den styrkte samfunnsutviklarrolla som fylkeskommunane skal ha ved regionreforma. Fylkeskommunane har fått nye oppgåver, men også nye moglegheiter som dei synest å ta til seg. Riksantikvaren skal dei første åra dessutan bruke ekstra ressursar på generell rettleiing til fylkeskommunane, men også gi bistand og faglege råd i enkeltsaker der fylkeskommunen treng det.

Fylkeskommunane får i all hovudsak midla sine gjennom rammetilskotet frå inntektene til staten. Rammetilskot gir, i motsetning til øyremerkte middel, fylkeskommunane handlingsrom. Fordeling av midla på kulturminneområdet er ikkje nødvendigvis fullt ut i samsvar med behovet frå den enkelte fylkeskommune, men i sum og over tid vil dette jamne seg ut. Det ligg i regionreforma òg ein føresetnad om at gitte oppgåver kan løysast på ulike måtar i dei ulike fylkeskommunane. Ressursbruken

i fylkeskommunane vil og ha samanheng med korleis kulturminneforvaltninga der er organisert.

Når det gjeld fartøyvernet har fylkeskommunane frå 2020 fått mynde for dei 15 fartøya som er freda. Dei 15 fartøya er fordelte på sju fylke. Fartøya er godt dokumenterte i forkant av fredingane, og saman med Riksantikvaren si tidlegare behandling av tiltak på og tilskot til desse fartøya, får fylkeskommunane tilgang til eit godt kjeldemateriale for den vidare forvaltninga. Saman med den faglege bistanden Riksantikvaren kan gi, meiner eg at forholda er lagt godt til rette for fylkeskommunane si vidare forvaltning av dei freda fartøya. I kompetansebygging over tid og fylkeskommunane si prioritering av ressursbruk innanfor regelverket, kan dette feltet òg vere eigna til interkommunalt samarbeid. Til liks med kva som gjeld andre freda kulturminne fylkeskommunane har ansvar for, tviler eg ikkje på at fylkeskommunane si forvaltning av fartøya tek omsyn til den nasjonale verdien deira.

Tilskotsforvaltninga innan kulturminneforvaltninga – òg innan fartøyvernet – blir overført til fylkeskommunane frå og med 2021. Riksantikvaren vil fordele tilskota mellom fylka, og på den måten halde oppe ei heilskapleg forvaltning av den økonomiske bistanden til fartøya. Utover vanlege budsjettatterhald, er det ikkje lagt opp til å endre tilskotsnivået innanfor dei eksisterande tilskotsordningane. Ved overføringa av tilskotsforvaltning på område fylkeskommunen ikkje har hatt tidlegare, må det frå 2021 finnast tilstrekkeleg rettleiing til fylkeskommunane frå Riksantikvaren, og system for slik saksbehandling.

SPØRSMÅL NR. 1195

Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 27. mars 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Synes statsråd Trine Skei Grande at det er rimelig at ungdommers muligheter til å gå på videregående skole skal begrenses av tilfeldige busstider?

BEGRUNNELSE:

På NRKs nettsider kunne vi 13. februar lese om hvordan elever i Heidal i Oppland fylkeskommune ikke får anledning til å gå på skoler de selv ønsker fordi bostedsadressen og bussruten avgjør. I eksempelet tar i utgangspunktet

bussturen en halv time fra Heidal, hvor eleven bor, til den videregående skolen både på Vinstra og Otta. Men bussen som kjører til Vinstra har et stopp på Sjoa, og bruker derfor ti minutter lenger. Derfor har fylkespolitikerne i Innlandet bestemt at eleven må søke seg til Otta. Selv om det bare er Vinstra som kan lære eleven om anleggsmaskiner, som er det han ønsker. Det spiller åpenbart ingen rolle for fylkespolitikerne. Svaret er, ifølge nrk.no, at de ikke kan ta hensyn til detaljer som bussruter.

Regjeringen har som målsetting at flere elever skal fullføre og bestå videregående skole, og for mange elev-

er er mye av motivasjon for videre utdanning etter ungdomsskolen avhengig av at de får søke seg til den skolen de ønsker – og ikke minst til et studieprogram som tilbyr den fordypningen de ønsker å gå på.

Svar:

I dag er det opp til fylkeskommunene å bestemme om inntaket til videregående opplæring skal gjennomføres ved fritt skolevalg i hele fylket, innenfor fastsatte inntaksområder eller ved inntak etter nærskoleprinsippet. Innlandet fylkeskommune har bestemt seg for å praktisere et nærskoleprinsipp, noe som innebærer at elever ikke står fritt til å søke seg til alle skolene i fylket. Dette eksemplet viser den viktigste ulempen ved å følge et slikt prinsipp.

Regjeringen er opptatt av at elever skal få en større mulighet til å velge hvilken videregående skole de skal gå på. Det følger av Granavolden-plattformen at vi vil utrede modeller for fritt skolevalg som sikrer elevenes rett til å velge skole, og som ivaretar hensynet til en desentralisert skolestruktur. Regjeringen har derfor hatt to forslag til innretning av fritt skolevalg på høring. Begge alternativene gir fylkene et handlingsrom og åpner for at fylkene kan fastsette inntaksregioner, men innebærer at fylkene ikke lenger skal kunne praktisere inntak til videregående skole etter et nærskoleprinsipp.

Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet er nå i gang med å lese gjennom høringsinnspillene som har kommet inn og vil vurdere forslagene i lys av disse innspillene og Granavolden-plattformen.

SPØRSMÅL NR. 1196

Innlevert 8. mars 2020 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 12. mars 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Elever i videregående skole og elever og studenter ved offentlig godkjente læresteder som er under 30 år får gjennom en statlig bevilgning 40 prosent rabatt på kollektivtransport som mottar fylkeskommunalt tilskudd og hos Vy mot fremvisning av legitimasjon. Denne rabattordningen gjelder ikke for lærlinger.

Vil statsråden vurdere å endre regelverket slik at også lærlinger kan omfattes av denne ordningen, eventuelt i hvert fall i begynnelsen av læretiden hvor lønnen er lav?

BEGRUNNELSE:

Samferdselsdepartementet skriver på sine nettsider at rabattordningen for skoleelever og studenter skal bidra til å gjøre kollektivtransport mer attraktiv for ungdom for dermed å skape gode reisevaner for denne målgruppen for fremtiden. Ordningen har derfor en ungdomsprofil. Regjeringen har som målsetting at flere skal fullføre og bestå videregående skole, og det er mange forhold som vil kunne bidra til økt gjennomføring – også økonomiske forhold. Noen lærlinger må i tillegg bo i til dels lang avstand fra hjemstedet i læretiden, og muligheten til å reise hjem til familie og venner i f.eks. helger vil være viktig for denne gruppen lærlinger. En betingelse for å omfattes av ordningen er at elevene/studentene ikke mottar lønn i forbindelse med studiene. Lærlinger mottar lønn i læreti-

den, men lønnen er lav – spesielt i første året av læretiden. Elever og studenter som har deltidsjobb ved siden av studier har derimot krav på studentrabatt. Lærlinger har ikke samme mulighet til å ha deltidsjobb ved siden av full jobb ved lærestedet.

Svar:

Ordningen med skole- og studentrabatt gjelder for periodekort for lokal kollektivtransport og forvaltes av fylkeskommunene og togselskapene, og er omtalt nærmere på Samferdselsdepartementets hjemmeside, som du viser til.

Formålet med ordningen er å bidra til å gjøre kollektivtransport mer attraktiv for ungdom for å fremme gode reisevaner for denne målgruppen i fremtiden. Ordningen har derfor en ungdomsprofil.

De hovedvilkår som staten har fastsatt for denne ordningen har vært gjeldende siden iverksettelse av ordningen i 2002/2003.

Ordningen omfatter bl.a. elever og studenter som har studier på fagskole-, høyskole- og universitetsnivå som hovedbeskjeftigelse, og som ikke mottar lønn i forbindelse med studiene. Staten finansierer ordningen for studenter inntil 30 år.

De vilkår som gjelder for statens finansiering er ment å utgjøre minimumsvilkår for ordningen. Fylkeskommunene og togselskapene kan derimot ha bedre ordninger

enn dette basert på lokale behov og prioriteringer, herunder for lærlinger.

Selv om det kan forekomme en del ulikheter i praktiseringen av ordningen mellom fylkeskommunene og mellom fylkeskommunene og togselskapene, er erfarin-

gen at hoveddelen av målgruppen ivaretas gjennom denne ordningen. Jeg ser det derfor ikke som aktuelt å endre regelverket slik at flere grupper blir omfattet av ordningen med skole- og studentrabatt.

SPØRSMÅL NR. 1197

Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 19. mars 2020 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Blant de skandinaviske landene er Norge akkurat nå på topp i antall smittede av koronaviruset. Dette har blant annet uheldige virkninger på verdiskapingen.

Vil statsråden vurdere tiltak for å motvirke de uheldige virkningene av koronaviruset?

BEGRUNNELSE:

Viruset utgjør en "alvorlig fare" for mennesker og verdensøkonomien, sier IMF-sjef Kristalina Georgieva. IMF spår at virusutbruddet vil bremse veksten til under fjorårets 2,9 %.

Allerede ser vi at utbruddet av viruset rammer enkelte næringer svært hardt, og redusert reisevirksomhet og frykten for smitte fører til at mange utsetter eller kansellerer reiser, møter og aktiviteter som rammer flere deler av norsk næringsliv.

Mange små, selvstendige næringsdrivende risikerer å måtte lide i denne situasjonen, ved at de ansatte i produksjonslinjen risikerer karantene, og hvor bedriften må dekke hele belastningen selv i starten om de i karantene eksempelvis går på sykepenger.

Permitteringer, sykefravær og økt uforutsigbarhet bidrar negativt. Bedrifter med livets rett kan risikere å bukke under, noe kredittøkonom Per Einar Ruud i Bisnode også frykter, da han spår at "med forventet lavere etterspørsel som følge av virus-frykt, vil vi nok se en større konkursøkning utover i året"

Svar:

De omfattende smitteverntiltakene som er satt inn de siste dagene, både her hjemme og i mange land, er nødvendige for å begrense smitte. De får konsekvenser for den enkelte, for norske bedrifter, arbeidsplasser og arbeidstakere, og for samfunnet i stort. Store deler av økonomien

er påvirket. De første og nødvendige strakstiltakene for å trygge jobber og hjelpe bedrifter i en krevende situasjon ble lagt fram av regjeringen 13. mars, og de ble videre utvidet i et samarbeid mellom opposisjonen og regjeringspartiene.

Regjeringen arbeider med tiltak i tre faser:

- Nå iverksettes strakstiltak for å unngå unødige kurskurser og oppsigelser for bedrifter som er akutt rammet av virusutbruddet.

- Den nærmeste tiden vil vi arbeide med ytterligere konkrete tiltak, både for bransjer og bedrifter som er spesielt hardt rammet, og for næringslivet for øvrig.

- Vi vurderer også bredere tiltak for å opprettholde aktiviteten dersom dette blir nødvendig. Regjeringen legger vekt på at tiltakene som settes inn, bør være målrettede, effektive og reverserbare.

I denne første fasen er det blant annet prioritert:

- Tiltak i helsevesenet for å håndtere den akutte situasjonen.

- Endring i reglene om permittering, sykepenger og omsorgspenger. Blant annet redusere kostnader for næringsdrivende knyttet til omsorgspenger og sykepenger og bedre inntektsdekning for arbeidstakere ved permittering og for selvstendig næringsdrivende ved inntektstap som følge av koronapandemien.

- Endring i skattereglene knyttet til underskudd, formueskatt og merverdiavgift.

- Nye lånetiltak

Regjeringen vurderer situasjonen løpende og er beredt til å komme med nye tiltak på kort varsel. Det er god dialog og tett samarbeid med partene i arbeidslivet og mellom partiene på Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1198**Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 18. mars 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Olje- og gassnæringen er landets viktigste distriktsnæring, Mandag 9. mars falt oljeprisen nesten 30 % ved åpning av Oslo Børs, og børsen falt med nesten 12 % fra åpning, men tok seg noe opp utover dagen. Ved det kraftige oljeprisfallet for en del år siden svarte regjeringen med tiltakspakker i de mest berørte regionene.

Har statsråden planer om tiltak for å motvirke uheldige effekter hvis det viser seg at oljeprisfallet vil vedvare, og nok en gang ramme enkeltregioner i distriktene hardt?

BEGRUNNELSE:

Oljeprisfallet fører til at en allerede svak krone risikerer å svekkes ytterligere. Nyhetsbyrået Bloomberg melder at fallet er det prosentvis største siden USAs krig med Irak i 1991. Et fat nordsjøolje handles nå til det laveste nivået siden februar 2016, skriver E24.

Statsministeren sa i Stortinget 12.februar at distriktsministeren har i regjering et større koordineringsområde. Statsministeren sa videre at regjeringen med en distriktsminister løfter opp koordineringsansvaret, fordi man vil se helheten bedre i det som er politikken. Spørsmålet er derfor sendt distriktsministeren, da jeg anser målrettede tiltakspakker og effekter av disse vil være noe som omfattes av mange departementer, men som bør koordineres av en statsråd. Er spørsmålet sendt feil statsråd, ber jeg om at spørsmålet videresendes rette vedkommende.

Svar:

En hel verden preges nå av utbruddet av covid-19. Det er innført strenge smitteverntiltak i Norge og andre land. Det viktigste nå er å redusere spredningen av viruset og sikre god behandling til de som trenger det.

Det er stor usikkerhet om de økonomiske virkningene av virusutbruddet, men vi må regne med at den økonomiske veksten vil bli trukket betydelig ned den nærmeste tiden. Noen næringer er direkte påvirket, enten på grunn av myndighetspålagt nedstenging av virksomheten, eller fordi etterspørselen har falt brått, som for eksempel reiseliv, hotell og flynæringen. Noen næringer opplever også at leveranser av innsatsvarer fra andre land blir forhindret eller har falt bort, slik at bedriftene ikke får produsert egne varer. Når skolene og barnehagene nå er stengt, vil også det føre til lavere produksjon fordi foreldre må bli hjemme.

Regjeringen la fredag 13. mars og søndag 15. mars frem en rekke strakstiltak for i størst mulig grad å unngå unødige oppsigelser og konkurser i levedyktige selskaper som er rammet av en akutt svikt i inntektene. Enigheten i Stortingets finanskomite har ytterligere forsterket tiltakene og sikret at inntektsbortfallet begrenses for de som nå blir permittert eller går kraftig ned i inntekt. Regjeringen har dessuten varslet at det jobbes med ytterligere tiltak.

I tillegg til virusutbruddet har oljeprisen falt kraftig. Oljeselskapene står godt rustet til å kunne håndtere lavere oljepris. Næringen har gjennomført omfattende kostnadskutt og effektivisering de siste årene, og utbygginger på norsk sokkel trenger derfor ikke en like høy pris som før for å være lønnsomme. Skulle oljeprisen bli liggende på dagens nivå, vil trolig etterspørselen fra oljevirkksomheten gå ned, men det vil ta noe tid. Prisene i terminmarkedet tilsier imidlertid at oljeprisen vil ta seg opp igjen de nærmeste årene. Virusutbruddet kan gi driftsutfordringer for deler av oljevirkksomheten fordi ansatte er syke, i karantene eller hjemme for å passe barn, eller fordi de ikke får varer og tjenester som er viktige for driften. Dersom oljeprisen blir liggende på et lavt nivå over lengre tid og etterspørselen fra næringen faller kraftig, vil regjeringen vurdere å komme med målrettede tiltak, slik det ble gjort etter oljeprisfallet i 2014. Oljeprisfall er en situasjon vi har erfaring med og verktøy til å håndtere.

SPØRSMÅL NR. 1199**Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Solveig Schytz****Besvart 17. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva vil justisministeren gjøre for å forsikre seg om at Clearview AI ikke brukes av noen offentlige myndigheter, som politidistrikter, tolletaten, etterretningstjenesten eller andre instanser i Norge, og vil Justisdepartementet vurdere å utstede retningslinjer for bruk av ansiktsgjenkjenningsteknologi for å sikre at personvernet ivaretas?

BEGRUNNELSE:

Clearview AI utvikler og selger teknologi som lar aktører scanne og gjenkjenne ansikter i stor skala. Viser til skriftlig spørsmål til justisministeren av 02.03.2020 vedr om norske justismyndigheter benytter seg av Clearview AI og svar fra ministeren av 09.03.2020 som bekrefter at Clearview AI ikke er installert i politiets systemer men at det har vært tilfeller av kontakt mellom Kripos og selskapet og at en prøvelisens er brukt av en medarbeider i Kripos. Denne

typen teknologi er i rask utvikling og som folkevalgte kan vi ikke miste kontrollen over hvordan den tas i bruk og av hvem.

Svar:

Det er viktig at norske myndigheters behandling av personopplysninger står på rettslig trygg grunn.

Som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 1126, har Politidirektoratet opplyst at Clearview AI ikke er installert i politiets systemer. Mitt departement vil uansett følge opp overfor underliggende etater for å sikre at det ikke innhentes opplysninger fra Clearview AI før de rettslige rammene for denne tjenesten er klarlagt.

Når det gjelder virksomheter som ikke ligger under mitt departement, vil jeg informere deres respektive fagdepartementer.

SPØRSMÅL NR. 1200**Innlevert 9. mars 2020 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 16. mars 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Sivilforsvaret representerer beredskap i krig og fredstid. Det er med bekymring vi hører om at bemanningen i enkelte enheter nå er drastisk redusert på grunn av dårlig kapasitet på utdanningstilbud. F.eks. er styrken i Tinn blitt halvert på få år.

Hvordan ser statsråden på sivilforsvarets rolle, og hvilke grep vil hun ta for å hindre at utdanningstilbudet nå utgjør en flaskehals, og dermed en betydelig svekkelse av en beredskap som har fått enda mer aktualitet gjennom klimaendringer og virusspredning?

BEGRUNNELSE:

På nettsiden til Sivilforsvaret er kjerneoppgaven deres definert i første avsnitt: «Sivilforsvaret er til for å beskytte sivilbefolkningen. I fredstid bidrar vi med ekstra mann-

skaper og utstyr når nød- og beredskapsetatene trenger støtte ved større ulykker og naturkatastrofer. I krig skal vi beskytte sivilbefolkningen ved krigshandlinger og store hendelser».

Med dagens klimaendringer, med hyppigere skogbranner og flom har det vist seg at et godt bemannet sivilforsvar kan være en avgjørende faktor for å avdempe eller avverge katastrofer der store verdier og menneskeliv kan gå tapt.

Koronaviruset har aktualisert betydningen av Sivilforsvaret som en viktig beredskapsfaktor for å gjennomføre viktige sentrale eller lokale beslutninger overfor sivilbefolkningen.

Sivilforsvaret skal også bistå ved en evt. mobilisering for å ta vare på de sivile.

Jeg vil i denne sammenheng også peke på rapporten som Sivilforsvarets ledelse la fram for Departementet i

november fjor, der konklusjonen rett og slett var: «Sivilforsvaret kan ikke evakuere befolkningen i krig». I denne rapporten blir det advart mot mange forhold i etaten, med gammelt utstyr, lite mannskaper og få øvelser.

Svar:

Jeg deler representantens syn på viktigheten av at Sivilforsvaret er i stand til å ivareta sitt samfunnsoppdrag.

Sivilforsvarets primæroppgave er å beskytte sivilbefolkningen i krig, men etaten er også en sentral forsterkningsressurs for nød- og beredskapsetatene ved et bredt spekter av hendelser.

Sivilforsvaret har imidlertid utfordringer knyttet til etterslep på materiellsiden. Det har derfor blitt bevilget til sammen 43,5 mill. kroner til nytt utstyr i perioden 2014-2018. Stortinget bevilget også 13,3 mill. kroner til nytt utstyr i 2019, som videreføres i 2020.

I løpet av 2019 bisto Sivilforsvaret ved en rekke ulike hendelser, totalt 136 innsatser. Samme år ble seks bistandsanmodninger avslått, fire av disse gjaldt bistand utenfor Sivilforsvarets ansvarsområde, og to var knyttet til mangel på materiell.

Jeg vil understreke at det er etablert praksis for god utnyttelse av Sivilforsvarets totale kapasiteter gjennom blant annet flytting av mannskap og materiell til steder hvor det er størst behov. I tillegg bidrar et godt samarbeid mellom Sivilforsvaret og andre aktører som brann- og redningsvesenet, kommuner og frivillige mv. til å styrke den totale beredskapen i Norge.

